

Projekt finansowany w formie dotacji celowej ze środków budżetu Państwa, w tym w 15 % ze środków krajowych i w 85 % ze środków Funduszu Spójności z Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

Program Rewitalizacji Miasta Kędzierzyn-Koźle DIAGNOZA

SPIS TREŚCI

Wstęp	2
1. Opis powiązań programu z dokumentami strategicznymi i planistycznymi gminy.....	4
1.1. Strategia Rozwoju Miasta Kędzierzyn-Koźle na lata 2014-2020	4
1.2 Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Kędzierzyn-Koźle	9
1.3 Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Kędzierzyn-Koźle na lata 2007-2015.....	15
1.4 Strategie i plany nadrzędne.....	19
2. Diagnoza czynników i zjawisk kryzysowych oraz skala i charakter potrzeb rewitalizacyjnych	22
2.1 Diagnoza zjawisk społecznych	22
2.2 Diagnoza zjawisk w sferze gospodarczej	71
2.3. Diagnoza zjawisk w sferze środowiskowej	84
2.4 Diagnoza zjawisk w sferze przestrzenno-funkcjonalnej	99
2.5 Diagnoza zjawisk w sferze technicznej	144
3. Obszary zdegradowane i obszary rewitalizacji	162
3.1. Stan kryzysowy i obszary zdegradowane	162
3.2. Obszary rewitalizacji.....	178
Spis map, wykresów i tabel	195
Załącznik 1 Raport z badania ilościowego z mieszkańcami miasta Kędzierzyn-Koźle	199
Załącznik 2 Wykaz organizacji pozarządowych	200

Wstęp

Rewitalizacja stanowi proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie programu rewitalizacji.

Definicja rewitalizacji podkreśla kilka istotnych zagadnień i wyzwań związanych z procesem wychodzenia ze stanu kryzysowego obszaru kryzysowego.

Po pierwsze proces rewitalizacji powinien być realizowany w sposób kompleksowy, tj. w taki sposób, który nie tylko rozwiązuje lub eliminuje wybrane zagrożenia i problemy, ale także w sposób pozwalający na wykorzystanie mocnych stron nie tylko obszaru rewitalizowanego, ale całej gminy, jak również potencjału otoczenia zewnętrznego, traktowanych jako szanse rozwoju. Takie kompleksowe podejście do rewitalizacji oznacza, że działania podejmowane na rzecz wychodzenia ze stanu kryzysowego powinny wpisywać się w szerszy nurt realizacji polityki rozwoju całej gminy i jego otoczenia, w szczególności otoczenia powiązanego funkcjonalnie z gminą.

Po drugie proces rewitalizacji powinien być prowadzony w sferach społecznej, przestrzennej i gospodarczej, tj. być ukierunkowany na wieloaspektowe podejście oraz rezultaty. Kluczowe dla właściwego zdiagnozowania skali poszczególnych problemów, a tym samym wybór zawężonych terytorialnie obszarów do rewitalizacji powinien być poprzedzony rzetelną diagnozą. Diagnoza powinna wskazać stany kryzysowe na obszarze miasta, zarówno w sferze terytorialnej, ale przede wszystkim w sferze kategorii problemów. Ostateczny wybór obszarów do rewitalizacji powinien być wyborem najefektywniejszej ścieżki działań, w kontekście oczekiwanych rezultatów, tj. wynikać z rangi lub znaczenia wybranych zagadnień/obszarów rewitalizacji dla polityki rozwoju całej gminy.

Po trzecie, istotną rolę w procesie tworzenia i realizacji programu rewitalizacji odgrywa partycypacja społeczna, która obejmuje przygotowanie, prowadzenie i ocenę rewitalizacji w sposób zapewniający aktywny udział interesariuszy. W toku przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji dąży się, aby działania, skutkowały wypowiedzeniem się przez wszystkich interesariuszy.

Interesariuszami rewitalizacji są w szczególności:

1. mieszkańcy obszaru rewitalizacji oraz właściciele, użytkownicy wieczyści nieruchomości i podmioty zarządzające nieruchomościami znajdującymi się na tym obszarze, w tym spółdzielnie mieszkaniowe, wspólnoty mieszkaniowe i towarzystwa budownictwa społecznego;
2. mieszkańcy gminy inni niż wymienieni powyżej,
3. podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność gospodarczą;
4. podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność społeczną, w tym organizacje pozarządowe i grupy nieformalne;
5. jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne;
6. organy władzy publicznej;

7. podmioty, inne niż wymienione w pkt 6, realizujące na obszarze rewitalizacji uprawnienia Skarbu Państwa.

Oznacza to, że sam proces powinien być tak zaplanowany, aby umożliwić czynny udział wybranych grup społecznych i tzw. aktorów rozwoju lokalnego. Udział interesariuszy powinien zostać zaplanowany zarówno na etapie tworzenia programu rewitalizacji, jak również na etapie jego realizacji, w tym ewaluacji. Na etapie tworzenia programu rewitalizacji wskazany jest udział interesariuszy zarówno na etapie diagnozy, jak również planowania poszczególnych celów i działań rewitalizacyjnych.

Diagnoza polegała na szerokim przeanalizowaniu sytuacji społeczno-gospodarczej w oparciu o możliwe i dostępne dane źródłowe (GUS, Gmina, MOPS, PUP, Policja, MWiK, badania ankietowe, wywiady z liderami lokalnymi). Istotnym elementem diagnozy było obiektywne stwierdzenie czy za pomocą dostępnych danych można uznać, czy dane zjawisko ma charakter zjawiska problemowego (stanu kryzysowego). Temu właśnie służyła analiza porównawcza, tj. odniesienie skali zjawisk do występujących na innych poziomach statystycznych (zobiektywizowanie czy coś jest realnie problemem).

Diagnoza danych zastanych, uzupełniona została o badania z mieszkańcami. Badanie ilościowe przeprowadzono na próbie 529 dorosłych mieszkańców miasta Kędzierzyn-Koźle. Zasadniczym celem badania było poznanie potrzeb i oczekiwań mieszkańców miasta Kędzierzyn-Koźle, odnośnie obszarów, które w ich opiniach wymagają podjęcia działań rewitalizacyjnych.

Zrealizowane zostało również badanie jakościowe z liderami opinii, dotyczące rewitalizacji miasta Kędzierzyna-Koźla. Badanie zostało wykonane metodą ankiety pocztowej, wysyłanej oficjalną pocztą przez Panią Prezydent Miasta Kędzierzyna-Koźla Sabinę Nowosielską. Badanie zostało skierowane do liderów opinii społecznej.

W celu jednoznacznego wskazania na jakim obszarze miasta Kędzierzyn-Koźle występuje największa koncentracja negatywnych zjawisk, poszczególnym zjawiskom problemowym przypisano odpowiadające im wskaźniki. Punktem odniesienia terytorialnego był podział gminy na osiedla. Należy jednak podkreślić, iż poszczególne dane zbierane były w odniesieniu do podziału miasta na ulice, co zostało wykorzystane przy analizie koncentracji problemów w obrębie poszczególnych osiedli i wyznaczeniu obszarów rewitalizacji.

Uznanie danego zjawiska za problemowe, w przypadku danych statystycznych opisujących zjawiska w sferze społecznej, następowało w przypadku stwierdzenia wartości wskaźnika (natężenia i skali) powyżej średniej dla gminy. Zdefiniowanie istnienia problemu w sferach gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej w przypadku części danych (np. dot. sfery gospodarczej) następowało także w odniesieniu do średniej gminnej lub obiektywnego stwierdzenia występowania lub braku występowania danego zjawiska (np. uciążliwe sąsiedztwo obszarów przemysłowych, hałas komunikacyjny).

1. Opis powiązań programu z dokumentami strategicznymi i planistycznymi gminy

1.1. Strategia Rozwoju Miasta Kędzierzyn-Koźle na lata 2014-2020

Dokumentem strategicznym określającym kierunki rozwoju podmiotowej jednostki terytorialnej jest *Strategia Rozwoju Miasta Kędzierzyn-Koźle na lata 2014-2020*. Zgodnie z przedstawioną w niej wizją, tj. projekcją przyszłości, do jakiej poprzez swoje działania dąży samorząd i społeczność lokalna, Miasto Kędzierzyn-Koźle to *ośrodek nowoczesnych technologii i przemysłu, ważny węzeł komunikacyjny na europejskim szlaku kolejowym, drogowym i odrzańskim, ale jednocześnie atrakcyjne miejsce życia zintegrowanych, kreatywnych i przedsiębiorczych ludzi*. Tak sformułowana wizja zawiera w sobie odniesienie do głównej funkcji miasta Kędzierzyn-Koźle, czyli funkcji gospodarczej, ale także bezpośrednie odniesienie do najważniejszego kapitału jednostki terytorialnej, tj. kapitału ludzkiego.

Misją Kędzierzyna-Koźla *jest rozwój w oparciu o potencjał kreatywnych mieszkańców oraz nowoczesne technologie*. Osiągnięcie założonego celu nadrzędnego nastąpi w efekcie realizacji celów strategicznych, którym podporządkowano cele operacyjne i działania:

1. Konkurencyjna i dynamicznie rozwijająca się gospodarka:

1.1. Podniesienie atrakcyjności terenów inwestycyjnych

- Pozyskanie i uzbrojenie nowych terenów inwestycyjnych.
- Odzyskanie i rewitalizacja terenów zdegradowanych.
- Promocja gospodarcza miasta.

1.2. Tworzenie warunków dla rozwoju przedsiębiorczości:

- Kreowanie rozwoju gospodarczego miasta Kędzierzyn-Koźle poprzez działalność Kędzierzyńsko-Kozielskiego Parku Przemysłowego Sp. z o.o.
- Utworzenie i działalność Kędzierzyńsko-Kozielskiego Inkubatora Przedsiębiorczości, który będzie motorem napędowym innowacji i podmiotem wspierającym oraz stymulującym działania rozwojowe sektorów mikro i małych przedsiębiorstw.
- Stworzenie lub udzielenie wsparcia dla tworzonych w mieście funduszy inwestycyjnych, pożyczkowych i gwarancyjnych oraz innych form wsparcia finansowego dla realizacji projektów inwestycyjnych o charakterze biznesowym i społecznym np. w formule crowdfundingu.
- Opracowanie i wdrożenie szerokiego pakietu zachęt dla potencjalnych inwestorów w postaci m.in. ulg w podatku od nieruchomości oferowanych przez

miasto Kędzierzyn-Koźle oraz podatku CIT w KSSE, system wsparcia gwarancji dla przedsiębiorców.

- Uruchomienie tzw. „procedury priorytetowej” polegającej na maksymalnym przyspieszaniu procedur administracyjnych w ramach kompetencji Urzędu Miasta Kędzierzyn-Koźle, w tym zapewnienie pomocy ze strony pracowników Centrum Obsługi Inwestora.
- Organizacja i prowadzenie współpracy ze szkołami o profilu technicznym z terenu miasta oraz uczelniami wyższymi z terenu woj. opolskiego, śląskiego doInośląskiego celem pomocy w rekrutacji przyszłych kadr oraz dobrania optymalnych kierunków kształcenia.
- Wypracowanie modelu współpracy pomiędzy Urzędem Miasta, Centrum Obsługi Inwestora, KKPP, Inkubatorem Przedsiębiorczości, Klastrem CHEM-STER, Opolskim Centrum Rozwoju Gospodarki pozwalającego zrealizować potrzeby i spełnić oczekiwania potencjalnego inwestora w ramach tzw. „one stop shop” (wszystkie sprawy w jednym miejscu).
- Stworzenie Rady Rozwoju Gospodarczego składającej się z przedstawicieli dużych/średnich/małych i mikro przedsiębiorstw przy udziale samorządu miasta Kędzierzyn-Koźle i środowisk naukowych.
- Organizowanie cyklicznych spotkań biznesowych.

1.3. Podniesienie atrakcyjności turystycznej, jako nowego kierunku rozwoju gospodarczego:

- Budowa wspólnej oferty turystycznej (identyfikacja i tworzenie zintegrowanych produktów turystycznych): Turystyka kulturowa (Twierdza Koźle, zabytki militarne), Turystyka rowerowa i piesza (ścieżki turystyczne), Turystyka wodna (stanica, mariny).
- Promocja i informacja turystyczna miasta.
- Modernizacja i rozwój szlaków turystycznych rowerowych, pieszych, samochodowych, wodnych oraz istniejącej bazy turystycznej (realizowana na podstawie koncepcji planistycznych w ramach obszaru Kędzierzyńsko-Kozielskiego Subregionalnego Obszaru Funkcjonalnego), w tym wytyczenie, oznakowanie szlaków turystycznych, budowa i modernizacja infrastruktury turystycznej.

1.4. Wsparcie tworzenia nowych funkcji gospodarczych (w tym wsparcie rozwoju przedsiębiorczości opartej na specjalizacji terytorialnej):

- Wsparcie rozwoju usług obsługi strefy gospodarczej.
- Wsparcie rozwoju usług transportu śródlądowego.
- Wsparcie rozwoju usług związanych z ochroną środowiska.
- Wsparcie rozwoju usług związanych z odnawialnymi źródłami energii.

2. Ważny węzeł komunikacyjny na europejskich szlakach transportowych:

2.1. Modernizacja i rozwój infrastruktury drogowej

- Negocjacje z przewoźnikami w sprawie dodatkowych połączeń autobusowych (plan komunikacji dla obszaru funkcjonalnego).
- Lobbing i współpraca w ramach Kędzierzyńsko-Kozielskiego Subregionalnego Obszaru Funkcjonalnego na rzecz budowy obwodnicy północnej Kędzierzyna-Koźle oraz Ujazdu, jako łącznika z autostradą A4.
- Budowa łącznika drogowego obwodnicy północnej z Blachownią.

- Lobbing i współpraca w ramach Kędzierzyńsko-Kozielskiego Subregionalnego Obszaru Funkcjonalnego na rzecz remontu mostu na Odrze w Koźlu (droga gminna) oraz lobbing i współpraca z powiatem na rzecz remontu mostu w Lenartowicach.
- Remont Al. Jana Pawła II oraz ul. Kozielskiej i innych dróg prowadzących do terenów inwestycyjnych.
- Budowa ścieżek rowerowych tworzących spójną sieć na terenie Kędzierzyńsko-Kozielskiego Subregionalnego Obszaru Funkcjonalnego.
- Poprawa infrastruktury drogowej poprzez rozbudowę i remonty sieci drogowej, chodników, miejsc parkingowych, wymianę oświetlenia na energooszczędne oraz system monitoringu miejskiego.

2.2. Modernizacja i rozwój infrastruktury kolejowej

- Lobbing i współpraca z powiatem i województwem na rzecz utrzymania pozycji kędzierzyńsko-kozielskiego węzła kolejowego.
- Lobbing, współpraca z PKP SA na rzecz remontu dworca głównego i stacji kolejowych oraz modernizacji wiaduktu (remonty głównej infrastruktury).
- Lobbing i współpraca w ramach Kędzierzyńsko-Kozielskiego Subregionalnego Obszaru Funkcjonalnego na rzecz modernizacji linii kolejowych (Kędzierzyn-Koźle – Opole, Kędzierzyn-Koźle – Racibórz, Kędzierzyn-Koźle – Kłodzko, Kędzierzyn-Koźle – Gliwice).
- Reaktywacja bocznic kolejowych Koźle Port i budowa bocznic na terenie Pola Południowego.
- Uporządkowanie i zagospodarowanie terenu biegnącego wzdłuż linii kolejowej przy dworcu PKP – ul. Tartaczna.

2.3. Modernizacja i rozwój infrastruktury transportu wodnego na Odrze

- Sporządzenie i przyjęcie przez Radę Miasta koncepcji programowo-przestrzennej międzynarodowej drogi wodnej Koźle – Ostrawa w obrębie miasta.
- Lobbing i działanie w partnerstwie z woj. opolskim i woj. śląskim oraz w ramach Kędzierzyńsko-Kozielskiego Subregionalnego Obszaru Funkcjonalnego na rzecz: udziału w opracowaniu Studium Wykonalności drogi wodnej Koźle- Ostrawa; porozumienia międzynarodowego dot. planistyki przestrzennej w obrębie drogi wodnej Koźle- Opawa; włączenia Kanału Śląskiego na trasie projektowanej drogi wodnej Koźle-Ostrawa; podniesienie klasy Odrzańskiej Drogi Wodnej do standardów międzynarodowych.
- Przygotowanie portu Koźle do funkcji węzła w sieci korytarza transportowego (drogi kolejowe, kołowe, wodne)
- Lobbing na rzecz włączenia odrzańskiej drogi wodnej do sieci bazowej TEN-T (klasa drogi międzynarodowej)

3. Przedsiębiorczy i zintegrowani mieszkańcy:

3.1. Rozwój społeczeństwa obywatelskiego

- Rozpoznanie potrzeb trzeciego sektora i barier rozwoju społeczeństwa obywatelskiego.
- Utworzenie Centrum organizacji pozarządowych - integracja trzeciego sektora.
- Wypracowanie spójnych zasad współpracy z organizacjami pozarządowymi celem włączenia społeczeństwa do realizacji strategii rozwoju.

- Integracja społeczeństwa – powołanie animatorów sportu i kultury (zabawy integracyjne i imprezy pomiędzy osiedlami: integracja przez sport i kulturę (liga miejska).
- Usprawnienie systemu komunikacji instytucji publicznych z organizacjami pozarządowymi: strona internetowa, newsletter, gazetka, system sms.
- Promocja postaw prospołecznych – konkurs na pomysł/ inicjatywę roku (w kategoriach: młodzież, przedsiębiorstwa, seniorzy).

4. Atrakcyjne miejsce zamieszkania:

4.1. Wsparcie rozwoju budownictwa

- Wyznaczenie terenów pod zabudowę jednorodziną.
- Wyodrębnienie stref mieszkaniowych i gospodarczych, zapobieganie niekontrolowanej suburbanizacji.
- Adaptacja budynków i lokali na cele mieszkaniowe

4.2. Rozwój infrastruktury sportowej, rekreacyjnej, kulturalnej i edukacyjnej

- *Renowacja zabytków, rewitalizacja przestrzeni miejskiej i tworzenie miejsc atrakcyjnych dla mieszkańców i turystów.*
- Stworzenie centrum edukacyjno-rekreacyjnego „All-Chemik”.
- Modernizacja i uatrakcyjnienie parków miejskich i terenów zielonych.
- Rozwój infrastruktury rekreacyjnej przy wykorzystaniu potencjału poszczególnych osiedli, w tym budowa siłowni zewnętrznych.
- Budowa kąpieliska miejskiego.
- Budowa miejskich tras zdrowia (trasy biegowe, ścieżki rowerowe, nordic walking).

4.3. Wsparcie zdrowego trybu życia

- Kontrola przestrzegania przepisów ochrony środowiska w zakresie emisji zanieczyszczeń (do powietrza, wód i gleby, gosp. odpadami).
- Prowadzenie edukacji ekologicznej.
- Promocja zdrowego trybu życia poprzez organizację targów (jarmarków) zdrowej żywności w ramach okolicznych gospodarstw (zwłaszcza z obszaru Kędzierzyńsko-Kozielskiego Subregionalnego Obszaru Funkcjonalnego).

4.4. Budowa, rozbudowa i modernizacja sieci ciepłowniczej

- Podłączenie budynków do miejskiej sieci.
- Budowa kotłowni lokalnych.
- Likwidacja niskiej emisji

5. Miasto współpracujące i otwarte na zewnątrz:

5.1. Współpraca w ramach Kędzierzyńsko-Kozielskiego Subregionalnego Obszaru Funkcjonalnego

- Promocja gospodarcza i turystyczna subregionu.
- Lobbing i współpraca na rzecz poprawy jakości komunikacyjnej i transportowej
- Usprawnienie komunikacji publicznej w ramach subregionu.

- Poprawa infrastruktury społecznej i rekreacyjnej istotnej dla subregionu (budowa hospicjum, wytyczanie i budowa szlaków rowerowych).

5.2. Współpraca celowa

- Współpraca w ramach miast partnerskich.
- Współpraca w ramach związków i stowarzyszeń gmin dla rozwoju.
- Współpraca w ramach międzynarodowych porozumień na rzecz realizacji przedsięwzięć dofinansowanych z funduszy pozabudżetowych.

1.2 Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Kędzierzyn-Koźle

Obecnie prowadzone są prace związane z aktualizacją i uchwaleniem nowego *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Kędzierzyn-Koźle* (na podstawie *Uchwały Nr XXIV/196/16 Rady Miasta Kędzierzyn-Koźle z dnia 28 stycznia 2016 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Kędzierzyn-Koźle*). Konieczność aktualizacji i uchwalenia nowego *Studium* wynika z:

- wielkości sygnalizowanych przez osoby fizyczne i podmioty gospodarcze potrzeb wprowadzania zmian do istniejącego studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Kędzierzyn-Koźle
- wprowadzenia spójności ustaleń studium, z dokumentami planistycznymi wyższego rzędu, w szczególności w odniesieniu do zadań wynikających z Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Opolskiego, jak również innych opracowań sektorowych;
- zmian szeregu uwarunkowań, w tym zmiany sytuacji społeczno-gospodarczej, zachodzących procesów przekształceń własnościowych, procesów inwestycyjnych, zmian w użytkowaniu i zagospodarowaniu terenów;
- aktualizacji uwarunkowań warunkujących zasady kształtowania przyszłej polityki przestrzennej w mieście Kędzierzyn-Koźle, w tym uwzględnienie aktualnych trendów demograficznych, społecznych i gospodarczych przy planowaniu przyszłego rozwoju miasta;
- potrzeby weryfikacji prowadzonej dotychczas polityki przestrzennej w nawiązaniu do obowiązujących miejscowych planów;
- uzupełnienia i wprowadzenia problematyki wynikającej z wymogów przepisów odrębnych, w tym między innymi ustawy Prawo wodne (Dz.U. z 2015 r. poz. 469 z późn. zm.)

Dotychczasowe założenia polityki przestrzennej miasta Kędzierzyn-Koźle zostały przedstawione w przyjętym *Uchwałą Nr LII/610/10 Rady Miasta Kędzierzyn-Koźle z dnia 31 marca 2010 roku Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Kędzierzyn-Koźle*. Dokument składa się z dwóch części:

1. Część tekstowa w dwóch częściach:
 - a) Część I „Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego miasta”,
 - b) Część II „Kierunki zagospodarowania przestrzennego miasta”,
2. Część graficzna, w postaci 8 rysunków opracowanych w skali 1: 10 000:
 - a) Plansza nr 1 – „Stan zagospodarowania i użytkowania terenów”,
 - b) Plansza nr 2 – „Środowisko przyrodnicze i kulturowe”,
 - c) Plansza nr 3 – „Odprowadzenie ścieków. Zaopatrzenie w wodę”,
 - d) Plansza nr 4 – „Zaopatrzenie w gaz i ciepło”,
 - e) Plansza nr 5 – „Elektroenergetyka i telekomunikacja”,
 - f) Plansza nr 6 – „Kierunki zagospodarowania przestrzennego terenów”,
 - g) Plansza nr 7 – „Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego”,

h) Plansza nr 8 – „Ochrona środowiska przyrodniczego i dziedzictwa kulturowego”.

W części „Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego miasta” zostały przedstawione zarówno uwarunkowania rozwoju, jak i uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego miasta. Wśród uwarunkowań rozwoju analizie poddano:

1. Położenie i powiązania miasta (w tym położenie geograficzne, położenie w układzie osadniczym i administracyjnym województwa opolskiego, położenie komunikacyjne i gospodarcze oraz powiązania funkcjonalno-przestrzenne: przyrodnicze, społeczne, gospodarcze i administracyjne, infrastrukturalne i komunikacyjne),
2. Uwarunkowania rozwoju miasta wynikające z ustaleń strategii rozwoju i planu zagospodarowania przestrzennego województwa opolskiego oraz strategii rozwoju gminy i powiatu,
3. Uwarunkowania rozwoju miasta wynikające z innych opracowań ponadlokalnych i lokalnych,
4. Uwarunkowania rozwoju miasta wynikające z obowiązujących opracowań planistycznych sąsiednich gmin.

Natomiast analiza uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego miasta obejmowała:

1. Stan zagospodarowania przestrzennego miasta: dotychczasowe przeznaczenie, zagospodarowanie i uzbrojenie terenu, stan ładu przestrzennego, przyrodnicze środowisko miasta, kulturowe środowisko miasta, warunki i jakość życia mieszkańców, w tym: potencjał demograficzny miasta, sytuacja na rynku pracy i problem bezrobocia, stan zasobów oraz warunki mieszkaniowe, potrzeby mieszkaniowe oraz stan usług publicznych; potrzeby i możliwości rozwoju miasta, stan prawny gruntów, obiekty i tereny chronione na podstawie przepisów odrębnych, obszary naturalnych zagrożeń geologicznych, zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia, udokumentowane złoża kopalin oraz zasoby wód podziemnych, tereny górnicze, stan systemów komunikacji i infrastruktury technicznej, w tym: stopień uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej, energetycznej oraz gospodarki odpadami, systemy komunikacji, zaopatrzenie w wodę, odprowadzanie ścieków komunalnych i wód opadowych, zaopatrzenie w gaz i ciepło, zaopatrzenie w energię elektryczną, obsługa telekomunikacyjna oraz gospodarka odpadami; zadania służące realizacji ponadlokalnych celów publicznych,
2. Wpływ uwarunkowań na ustalenie kierunków i zasad zagospodarowania przestrzennego miasta.

W części tekstowej „Kierunki zagospodarowania przestrzennego miasta” przedstawiona została wizja, cele strategiczne i warunki zrównoważonego rozwoju miasta, kierunki zmian w strukturze przestrzennej miasta oraz w przeznaczeniu terenów oraz obszary problemowe.

Rozwój Kędzierzyna-Koźła przebiega według ustaleń następujących dokumentów planistycznych: „Strategia rozwoju Województwa Opolskiego” przyjęta Uchwałą Nr XXXIX/350/2005 Sejmiku Województwa Opolskiego 11 października 2005 roku, „Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Opolskiego” uchwalony Uchwałą Nr XLIX/357/2002 Sejmiku Województwa Opolskiego 24 czerwca 2002 roku oraz „Strategia Rozwoju Miasta Kędzierzyna-Koźła”. Zgodnie z w/w dokumentami Kędzierzyn-Koźle będzie miastem położonym w otwartym na świat, wielokulturowym regionie. Miasto Kędzierzyn-Koźle z dobrze wykształconymi i aktywnymi mieszkańcami będzie pełnić funkcję ośrodka subregionalnego o wielofunkcyjnym charakterze. Zgodnie z przyjętą strategią rozwoju miasta Kędzierzyn-Koźle to dynamicznie rozwijający się ośrodek gospodarczy oparty na wiedzochłonnym i wysokoprzetworzonym przemyśle.

Natomiast w długofalowej perspektywie działania ustanowiono następujące cele strategiczne:

1. aktywizacja przedsiębiorczości i stworzenie warunków do intensywnego rozwoju gospodarczego Kędzierzyna-Koźła;
2. utrwalenie roli miasta jako kluczowego w tym regionie węzła przemysłowo-logistyczno-edukacyjnego i usługowego;
3. wykreowanie Kędzierzyna-Koźła jako miasta zintegrowanego wewnątrz i otwartego na współpracę (międzygminną, krajową i międzynarodową);
4. zapewnienie mieszkańcom europejskiego standardu życia przez stałe doskonalenie infrastruktury technicznej Kędzierzyna-Koźła;
5. stworzenie mieszkańcom szerokich możliwości w zakresie edukacji, rozwoju zawodowego, a także wypoczynku i rekreacji.

Obecnie miasto Kędzierzyn-Koźle posiada niezintegrowany wewnątrznie układ funkcjonalno-przestrzenny. Miasto podzielone jest na 15 jednostek planistycznych o różnorodnych funkcjach:

- A – jednostka planistyczna **Rogi**, w której podstawową funkcją jest mieszkalnictwo w zabudowie jednorodzinnej oraz produkcja rolna,
- B – jednostka planistyczna **Koźle**, w której podstawową funkcją są usługi, w tym usługi publiczne o zasięgu lokalnym i ponadlokalnym oraz mieszkalnictwo w zabudowie wielorodzinnej,
- C – jednostka planistyczna **Kłodnica Las**, w której podstawowym zagospodarowaniem jest las o funkcji bioklimatycznej,
- D – jednostka planistyczna **Kłodnica**, w której podstawową funkcją są usługi, w tym usługi publiczne o zasięgu lokalnym i ponadlokalnym oraz mieszkalnictwo w zabudowie jedno- i wielorodzinnej,
- E – jednostka planistyczna **Kędzierzyn Pogorzelec**, w której podstawową funkcją jest mieszkalnictwo w zabudowie wielorodzinnej oraz usługi, w tym usługi publiczne o zasięgu lokalnym,
- F – jednostka planistyczna **Kędzierzyn Śródmieście**, w której podstawową funkcją są usługi, w tym usługi publiczne o zasięgu lokalnym i ponadlokalnym oraz mieszkalnictwo w zabudowie wielorodzinnej,
- G – jednostka planistyczna **Cisowa**, w której podstawową funkcją jest mieszkalnictwo w zabudowie jednorodzinnej oraz usługi,
- H – jednostka planistyczna **Kuźniczka**, w której podstawową funkcją jest mieszkalnictwo w zabudowie jednorodzinnej,
- I – jednostka planistyczna **Lenartowice**, w której podstawową funkcją jest mieszkalnictwo w zabudowie jednorodzinnej,
- J – jednostka planistyczna **Blachownia Osiedle**, w której podstawową funkcją są usługi, przemysł oraz mieszkalnictwo w zabudowie wielo- i jednorodzinnej,
- K – jednostka planistyczna **Blachownia Przemysłowa**, w której podstawową funkcją jest przemysł,
- L – jednostka planistyczna **Azoty Osiedle**, w której podstawową funkcją jest mieszkalnictwo w zabudowie wielorodzinnej oraz usługi,
- Ł – jednostka planistyczna **Azoty Przemysłowe**, w której podstawową funkcją jest przemysł,
- M – jednostka planistyczna **Miejsce Kłodnickie**, w której podstawową funkcją jest mieszkalnictwo w zabudowie jednorodzinnej,
- N – jednostka planistyczna **Sławięcice**, w której podstawową funkcją jest mieszkalnictwo w zabudowie jednorodzinnej oraz usługi.

Zgodnie z przyjętymi kierunkami zmian w strukturze przestrzennej i przeznaczeniu terenów, zaplanowano, że rozwój Kędzierzyna-Koźła powinien uwzględniać potrzebę uporządkowania

przestrzennego miasta i kontynuować kształtowanie dwóch odrębnych obszarów centralnych w „nowoczesnym” Kędzierzynie i „tradycyjnym” Koźlu. Działania w zakresie zagospodarowania przestrzennego powinny prowadzić do krystalizacji układu osadniczego i wypełnienia obszarów urbanizujących się, co pozwoli na przejrzyste ukształtowanie poszczególnych jednostek tworzących obecny układ osadniczy miasta oraz na zachowanie dystansów przestrzennych podkreślających ich odrębność. Rozwój przestrzenny uwzględni również stałe podnoszenie poziomu funkcjonowania miasta i jakości życia mieszkańców, a także zwiększanie atrakcyjności miejsca zamieszkania poprzez poprawę standardów wyposażenia terenów mieszkaniowych i usługowych oraz szczególną dbałość o tereny zieleni parkowej i tereny zieleni leśnej oraz wprowadzanie prawnych form ochrony środowiska.

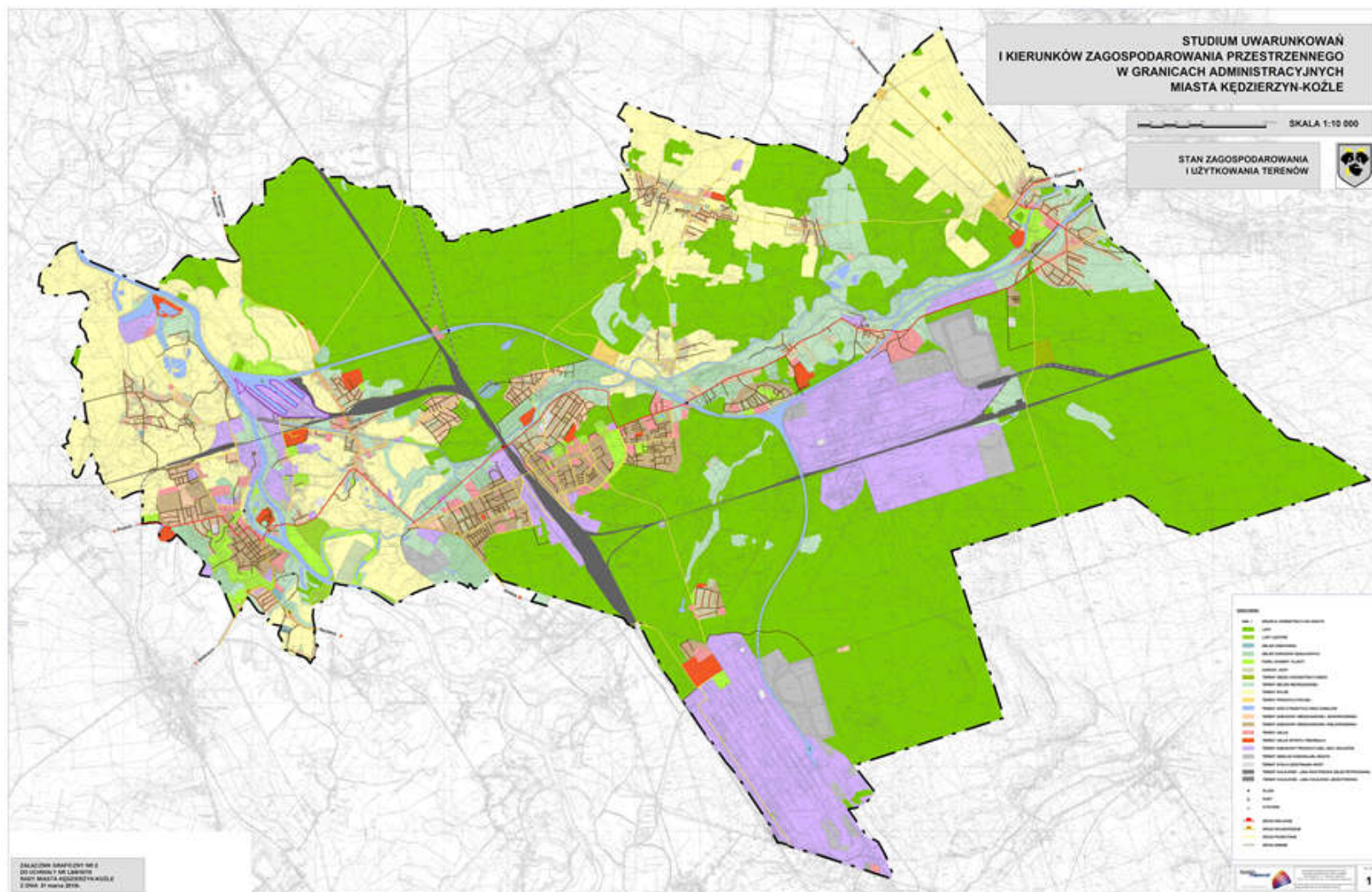
Przyjęte w *Studium* ustalenia i kierunki zagospodarowania przestrzennego przewidywały następujące zmiany w stosunku do ówczesnego użytkowania terenów:

- zwiększenie udziału terenów miasta przewidzianych do urbanizacji o około 44%, przy czym nastąpią zmiany sposobu użytkowania terenów, w szczególności:
 - nastąpi ponad dwukrotny wzrost powierzchni terenów przewidzianych do realizacji zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (największy wzrost przewidziany jest w jednostkach D – Kłodnica, N – Sławięcice oraz G – Cisowa i A – Rogi),
 - nastąpi ponad dwukrotny wzrost powierzchni terenów przewidzianych do realizacji usług, w tym znaczny wzrost terenów przewidzianych do realizacji usług sportu i rekreacji,
 - nastąpi wzrost o około 40% powierzchni terenów przewidzianych do realizacji zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej (największy wzrost ma nastąpić w jednostkach D – Kłodnica oraz A – Rogi),
 - nastąpi ograniczenie o około 20% powierzchni terenów, na których dopuszcza się funkcje produkcyjne mogące znacząco oddziaływać na środowisko,
- zmniejszenie udziału terenów rolnych o około 28%. Wynika to z uwzględnienia w niniejszym dokumencie przesądzeń lokalizacyjnych w postaci ustaleń obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (największy ubytek terenów rolnych nastąpi w jednostkach D – Kłodnica oraz G – Cisowa),
- bez zmian pozostanie globalna powierzchnia lasów; ubytki powierzchni istniejących lasów wynikające z realizacji układu drogowego rekompensowane będą ustalonymi w „Studium...” zalesieniami terenów nieużytków, terenów zieleni nieurządzonej oraz terenów rolnych o słabszych klasach bonitacyjnych gruntów,
- zmaleje udział terenów zieleni nieurządzonej (o około 42%), wzrost nastąpi w zakresie terenów zieleni parkowej (o około 26%) oraz terenów ogrodów działkowych (o około 8%). Zaznaczyć należy, że część terenów obecnej zieleni nieurządzonej przewidziana jest do realizacji zalesień,
- bez zmian pozostanie udział terenów przeznaczonych do realizacji obiektów i urządzeń infrastruktury technicznej,
- wzrośnie udział terenów przewidzianych dla rozwoju sieci drogowej oraz sieci dróg wodnych. Planowana budowa kanału Odra-Dunaj wymaga przeznaczenia na ten cel około 23 ha terenów miasta.

Wszystkie strategiczne obszary rozwojowe miasta Kędzierzyn-Koźle zlokalizowane są na terenie jednostki planistycznej Kłodnica. Na tym obszarze przewidziana jest:

- realizacja nowych ciągów drogowych zapewniających powiązania komunikacyjne terenów miasta położonych po obu stronach Odry (powiązana z projektowaną realizacją dwóch nowych przepraw mostowych),
- realizacja Centrum Logistycznego w obszarze strategicznego węzła transportowego skupiającego połączenia rzeczne, drogowe i kolejowe,
- realizacja nowej zabudowy usługowej i mieszkaniowej na największym w skali miasta obszarze przewidzianym dla nowych inwestycji.

Mapa 1. Stan zagospodarowania i użytkowania terenów w mieście Kędzierzyn-Koźle

Źródło: Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Kędzierzyn-Koźle, Załącznik nr 2 Stan zagospodarowania i użytkowania terenów

1.3 Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Kędzierzyn-Koźle na lata 2007-2015

Zadania z zakresu rewitalizacji na obszarze miasta prowadzone były w ramach *Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Kędzierzyn-Koźle na lata 2007-2015*. Wybór obszaru do rewitalizacji został poprzedzony analizą sytuacji społecznej, gospodarczej, technicznej i przestrzennej miasta w oparciu o następujące wskaźniki:

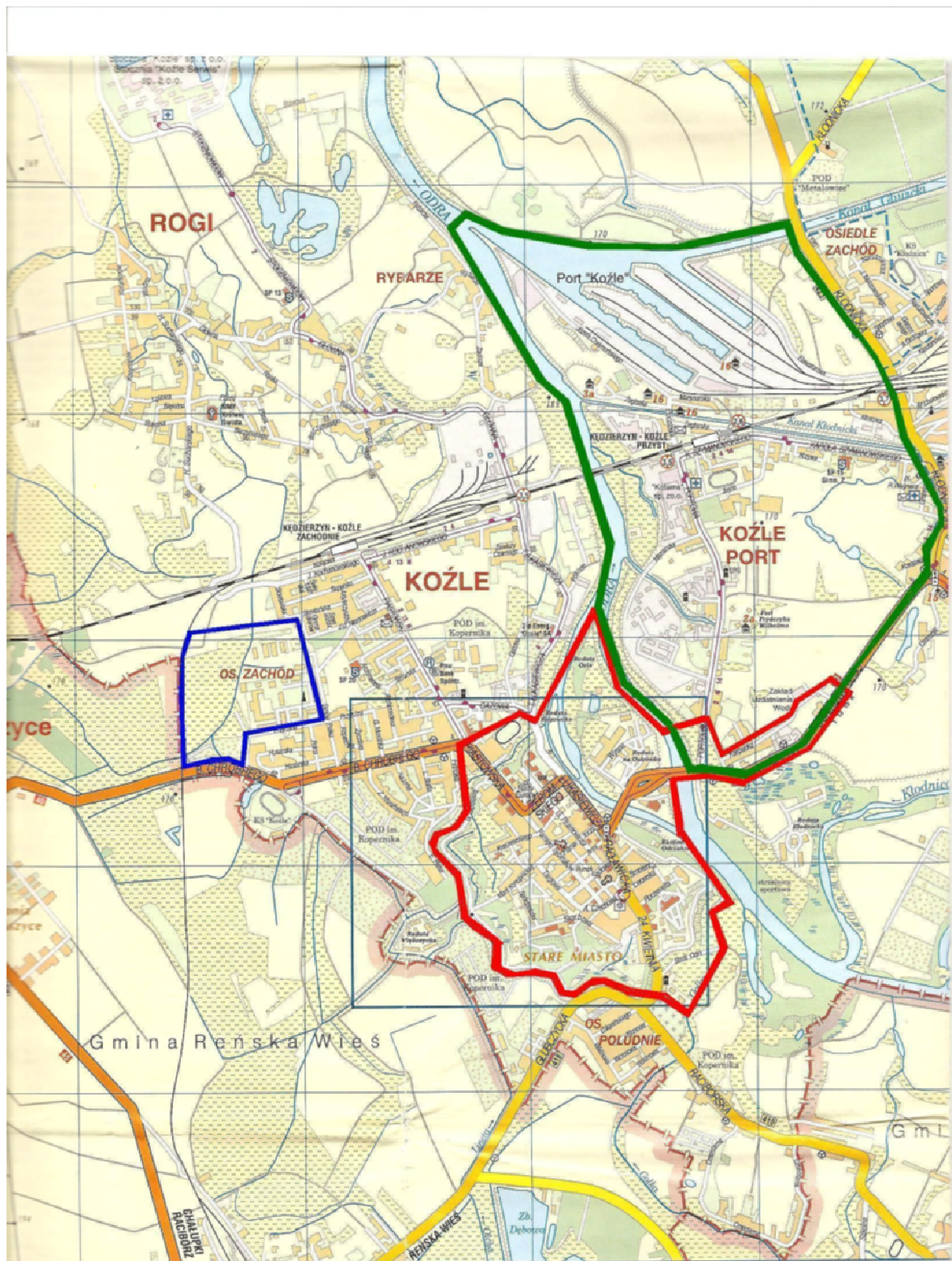
- W 1 – wskaźnik pomocy społecznej (liczba osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej na 1 tys. ludności),
- W 4 – wskaźnik bezrobocia długotrwałego (udział długotrwale bezrobotnych wśród osób w wieku produkcyjnym),
- W 6 – wskaźnik starzenia się społeczeństwa (liczba osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności),
- W 11 – wskaźnik zagrożenia przestępczością (liczba przestępstw na 1 tys. ludności).

Wyniki przeprowadzonej wielowymiarowej analizy wskaźnikowej pozwoliły wyznaczyć rewitalizowany obszar nr 1 w granicach osiedla **Stare Miasto** (obejmujący ulice: 24 Kwietnia, Anny, Antoniego Czechowa, Bohaterów Westerplatte, Bolesława Limanowskiego, dr Wojciecha Czerwińskiego, Franklina Delano Roosvelta, Gabrieli Zapolskiej, Garncarska, Grzegorza Piramowicza, Henryka Sienkiewicza, Ignacego Łukasiewicza, Issaka Dunajewskiego, Józefa Ignacego Kraszewskiego, Józefa Poniatowskiego, Karpacka, Lwowska, Marii Konopnickiej, Marii Skłodowskiej – Curie, Norberta Bończyka, Pamięci Sybiraków, Piastowska, Plac Raciborski, Portowa, Raclawicka, Rynek, Sądowa, Skarbowa, Smolenia, Spółdzielców, Stara Odra, Stefana Żeromskiego, Targowa, Władysława Planetorza, Wyspa, Xawerego Dunikowskiego, Zamkowa i Złotnicza).

Korzystając z możliwości automatycznego włączenia jako obszaru do rewitalizacji terenów przemysłowych i powojkowych, jako kolejne obszary do rewitalizacji wyznaczono: obszar przemysłowy **Koźle Port** (ulice: Chełmońskiego, Marynarska, Żeglarska, Pocztowa, Kłosowa, Szymanowskiego, Plac Wagnera, Gminna, Karpacka, Portowa, Młynarska, Jasna, Krzywa) oraz obszar powojkowy **teren byłych koszar wojskowych** w rejonie ul. Synów Pułku.

Ponadto w oparciu o analizę wartości referencyjnych, wyznaczono pod-obszary dla inwestycji w dziedzinie mieszkalnictwa. Należą do nich: osiedle Stare Miasto w obrębie ulic: Anny, Konopnickiej, Kraszewskiego, Piramowicza, Pamięci Sybiraków, Rynek, Sienkiewicza i Złotnicza oraz Koźle Port.

Mapa 2. Graficzne przedstawienie obszarów rewitalizacji.

Stare Miasto (kolor czerwony); Koźle Port (kolor zielony); Teren Powojkowy (kolor granatowy)

Źródło: Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Kędzierzyn-Koźle na lata 2007-2015

Dla każdego z wybranych obszarów zostały opracowane podstawowe cele działań rewitalizacyjnych, a także dokonano charakterystyki działań rewitalizacyjnych w sferze przestrzennej, gospodarczej i społecznej. Podstawowe cele działań rewitalizacyjnych w poszczególnych obszarach obejmowały:

- Obszar nr 1 – Stare Miasto:
 1. Przeciwdziałanie marginalizacji wyodrębnionego obszaru wsparcia
 2. Poprawa warunków życia mieszkańców obszaru wsparcia
 3. Podniesienie estetyki obszaru wsparcia z zagospodarowaniem na cele publiczne elementów aktualnie zdegradowanych
- Obszar nr 2 – Koźle Port:
 1. Nadanie nowych funkcji aktualnie zdegradowanym terenom przemysłowym
 2. Poprawa jakości życia mieszkańców
 3. Podniesienie estetyki obszaru wsparcia
- Obszar nr 3 – Teren Powojskowy:
 1. Nadanie nowych funkcji społecznym budynkom pokoszarowym

W ramach *Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Kędzierzyn-Koźle na lata 2007-2015* do realizacji zaplanowano szereg projektów inwestycyjnych oraz jeden projekt społeczny. Planowane przedsięwzięcia zostały przypisane do poszczególnych obszarów rewitalizowanych:

- Obszar nr 1 – Stare Miasto:
 1. Rewitalizacja Starego Miasta w Kędzierzynie-Koźlu – ETAP I: monitoring Starego Miasta, uzupełnienie i modernizacja oświetlenia wraz z przebudową ulic w rejonie Starego Miasta
 2. Rewitalizacja Starego Miasta w Kędzierzynie-Koźlu – ETAP II: monitoring ulic, uzupełnienie i modernizacja oświetlenia wraz z przebudową ulic i budową ścieżek rowerowych, adaptacja budynku RK i SM na Gminne Centrum Reagowania Kryzysowego, wykonanie kładki nad potokiem Sukowickim (Lineta) oraz zagospodarowanie Rynku w Koźlu i przestrzeni miejskiej w rejonie ulicy Zamkowej
 3. Wymiana pokrycia dachowego i zagospodarowanie strychu na cele dydaktyczne w PSM nr 2 w Kędzierzynie-Koźlu
 4. Remont Kościoła pw. Wniebowzięcia NMP oraz przebudowa zaplecza dla potrzeb kulturalno-oświatowych integracji młodzieży w Kędzierzynie-Koźlu
 5. Modernizacja i przebudowa Centrum Charytatywno-Kulturowego w Kędzierzynie-Koźlu
 6. Rewitalizacja budynku przy ul. Złotniczej 10
 7. Odrestaurowanie budynku I Liceum Ogólnokształcącego w Kędzierzynie-Koźlu
 8. Remont (termomodernizacja) elewacji budynku, wymiana instalacji gazowej i zagospodarowanie terenu – przy ul. Marii Konopnickiej 1 a, b, c, d, e w Kędzierzynie-Koźlu
 9. Remont kapitalny i modernizacja budynku mieszkalno-usługowego (ul. Piramowicza 12 – Anny 5)
 10. Remont kapitalny i modernizacja budynku mieszkalno-usługowego (ul. Sienkiewicza 6)
 11. Rewitalizacja Budynku przy ul. Rynek 6

12. Remont fasad wraz z wykonaniem dociepleń, remontem dachów dla budynków mieszkalnych Wspólnot Mieszkaniowych w Kędzierzynie-Koźlu
 13. Program aktywizacji społeczno-zawodowej bezrobotnych Nowe Szanse (projekt społeczny)
- Obszar nr 2 – Koźle Port:
 1. Remont i modernizacja budynku mieszkalno-usługowego przy ul. Portowej 70 w Kędzierzynie-Koźlu
 2. Remont i modernizacja budynku użytkowego (ul. Szymanowskiego 33A)
 3. Poprawa dostępu do strefy rozwoju – modernizacja drogi powiatowej Nr 2069 O w Kędzierzynie-Koźlu
 4. Fort Kultury, Nauki i Przedsiębiorczości
 - Obszar nr 3 – Teren Powojkowy:
 1. Adaptacja kompleksu koszarowego na potrzeby Wyższej Uczelni w mieście Kędzierzyn-Koźle.

1.4 Strategie i plany nadrzędne

Program rewitalizacji realizowany na poziomie gminy wpisuje się w szereg założeń krajowych i regionalnych dokumentów strategicznych:

Dokument	Założenia
Strategia Rozwoju Kraju 2020	<p>Obszar strategiczny II. Konkurencyjna gospodarka</p> <p>Cel II.4. Rozwój kapitału ludzkiego</p> <p>II. 4.1. Zwiększanie aktywności zawodowej</p> <p>II. 4.2. Poprawa jakości kapitału ludzkiego</p> <p>Obszar strategiczny III. Spójność społeczna i terytorialna.</p> <p>Cel III.1. Integracja społeczna. III.1.1. Zwiększenie aktywności osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym</p> <p>III.1.2. Zmniejszenie ubóstwa w grupach najbardziej nim zagrożonych</p> <p>Cel III.3. Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju oraz integracja przestrzenna dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych</p> <p>III.3.3. Tworzenie warunków dla rozwoju ośrodków regionalnych, subregionalnych i lokalnych oraz wzmocnienia potencjału obszarów wiejskich.</p> <p>Wspieranie rozwoju ośrodków o znaczeniu lokalnym w zakresie działań rewitalizacyjnych, rozbudowy infrastruktury, zwłaszcza komunikacyjnej, a także poprawy usług użyteczności publicznej i innych funkcji niezbędnych dla inicjowania procesów rozwojowych na poziomie lokalnym.</p>
Krajowa Polityka Miejska 2023	<p>Cel 1. Stworzenie warunków dla skutecznego, efektywnego i partnerskiego zarządzania rozwojem na obszarach miejskich, w tym w szczególności na obszarach metropolitalnych.</p> <p>Cel 2. Wspieranie zrównoważonego rozwoju ośrodków miejskich, w tym przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom niekontrolowanej suburbanizacji.</p> <p>Cel 3. Odbudowa zdolności do rozwoju poprzez rewitalizację zdegradowanych społecznie, ekonomicznie i fizycznie obszarów miejskich.</p> <p>Cel 4. Poprawa konkurencyjności i zdolności głównych ośrodków miejskich do kreowania rozwoju, wzrostu i zatrudnienia.</p> <p>Cel 5. Wspomaganie rozwoju subregionalnych i lokalnych ośrodków miejskich, przede wszystkim na obszarach problemowych polityki regionalnej (w tym na niektórych obszarach wiejskich) poprzez wzmocnianie ich funkcji oraz przeciwdziałanie ich upadkowi</p>

	ekonomicznemu.
Strategia Innowacyjności i Efektywności Gospodarki „Dynamiczna Polska 2020”	<p>Cel 1. Dostosowanie otoczenia regulacyjnego i finansowego do potrzeb innowacyjnej i efektywnej gospodarki.</p> <p>Cel 2. Stymulowanie innowacyjności poprzez wzrost efektywności wiedzy i pracy.</p> <p>Cel 3. Wzrost efektywności wykorzystania zasobów naturalnych i surowców.</p> <p>Cel 4. Wzrost umiędzynarodowienia polskiej gospodarki.</p>
Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020	Cel 3. Poprawa sytuacji osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym.
Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego 2020	<p>Cel 3. Poprawa sytuacji osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym.</p> <p>Cel 4. Rozwój i efektywne wykorzystanie potencjału kulturowego i kreatywnego.</p>
Strategia Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko perspektywa do 2020 roku	<p>Cel 1. Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska.</p> <p>Cel 2. Zapewnienie gospodarce krajowej bezpiecznego i konkurencyjnego zaopatrzenia w energię.</p> <p>Cel 3. Poprawa stanu środowiska.</p>
Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010- 2020: Regiony, Miasta, Obszary wiejskie	<p>Cel 1. Wspomaganie wzrostu konkurencyjności regionów (konkurencyjność).</p> <p>Cel 2. Budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie marginalizacji obszarów problemowych (spójność).</p> <p>Cel 3. Tworzenie warunków dla skutecznej, efektywnej i partnerskiej realizacji działań rozwojowych ukierunkowanych terytorialnie (sprawność).</p>
Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030	<p>Cel 2: Poprawa spójności wewnętrznej i terytorialnej, równoważenie rozwoju kraju poprzez promowanie integracji funkcjonalnej, tworzenie warunków dla rozprzestrzeniania się czynników rozwoju, wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich oraz wykorzystanie potencjału wewnętrznego wszystkich.</p> <p>Cel 4: Kształtowanie struktur przestrzennych wspierających osiągnięcie i utrzymanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego i walorów krajobrazowych Polski.</p>
Narodowy Plan Rewitalizacji	Cel główny: poprawa warunków rozwoju obszarów zdegradowanych w wymiarze przestrzennym, społecznym, kulturowym i gospodarczym. Realizacji tego celu służyć będzie tworzenie korzystnych warunków dla prowadzenia rewitalizacji w Polsce i położenie nacisku na holistyczne, zintegrowane podejście do prowadzenia takich działań.

**Strategia Rozwoju
Województwa Opolskiego
do 2020 roku**

CEL STRATEGICZNY 1. Konkurencyjny i stabilny rynek pracy
CEL OPERACYJNY 1.3. Wspieranie zatrudnienia i samozatrudnienia
CEL OPERACYJNY 1.4. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i ubóstwu
CEL OPERACYJNY 1.5. Rozwój usług opiekuńczych i wychowawczych
CEL STRATEGICZNY 2. Aktywna społeczność regionalna
CEL OPERACYJNY 2.1. Wspieranie rozwoju społeczeństwa obywatelskiego
CEL OPERACYJNY 2.2. Wzbogacanie wielokulturowego dziedzictwa i tożsamości regionalnej
CEL STRATEGICZNY 5. Nowoczesne usługi oraz atrakcyjna oferta turystyczno-kulturalna
CEL OPERACYJNY 5.1. Poprawa jakości i dostępności do usług zdrowotnych, opiekuńczych i edukacyjnych
CEL OPERACYJNY 5.3. Rozwój usług turystyki, kultury i sportu oraz ich infrastruktury
CEL STRATEGICZNY 7. Wysoka jakość środowiska
CEL OPERACYJNY 7.1. Poprawa stanu środowiska poprzez rozwój infrastruktury technicznej
CEL OPERACYJNY 7.2. Wspieranie niskoemisyjnej gospodarki
CEL OPERACYJNY 7.3. Kształtowanie systemu przyrodniczego, ochrona krajobrazu i bioróżnorodności
CEL OPERACYJNY 7.5. Przeciwdziałanie i usuwanie skutków zagrożeń naturalnych i cywilizacyjnych
CEL STRATEGICZNY 9. Ośrodki miejskie biegunami wzrostu
CEL OPERACYJNY 9.1. Wspieranie potencjału gospodarczego i społecznego miast
CEL OPERACYJNY 9.2. Poprawa ładu przestrzennego i rewitalizacja na obszarach miejskich

2. Diagnoza czynników i zjawisk kryzysowych oraz skala i charakter potrzeb rewitalizacyjnych

2.1 Diagnoza zjawisk społecznych

LUDNOŚĆ

Kędzierzyn-Koźle jest gminą miejską o powierzchni 123,4 km², położoną w południowo-wschodniej części województwa opolskiego, w powiecie kędzierzyńsko-kozielskim. Miasto powstało w 1975 roku z połączenia czterech dotychczas oddzielnych organizmów administracyjnych: Kędzierzyna, Koźła, Sławięcic i Kłodnicy. Kędzierzyn-Koźle jest siedzibą powiatu kędzierzyńsko-kozielskiego, a jednocześnie drugim co do liczby mieszkańców miastem Opolszczyzny. Miasto graniczy:

- od północy – z gminą Zdzeszowice (powiat krapkowicki) i z gminą Leśnica (powiat strzelecki)
- od południa - z gminą Bierawa i gminą Cisek (powiat kędzierzyńsko-kozielski)
- od zachodu – z gminą Reńska Wieś (powiat kędzierzyńsko-kozielski)
- od wschodu – z gminą Ujazd (powiat strzelecki) i gminą Rudziniec (powiat gliwicki, województwo śląskie).

Mapa 3. Położenie miasta Kędzierzyn-Koźle na tle powiatu kędzierzyńsko-kozielskiego

Źródło: <http://bip.powiat.kedzierzyn-kozle.pl/3684/powiat-kedzierzynsko-kozielski.html> (25.05.2016)

Pod względem administracyjnym miasto Kędzierzyn-Koźle jest podzielone na 16 osiedli, które tworzą wyraźnie odrębne jednostki, porozielane lasami, łąkami czy polami uprawnymi, sprawiając, że miasto posiada złożoną i niespójną strukturę przestrzenną. Jednostkami pomocniczymi gminy są osiedla: Azoty, Blachownia, Cisowa, Kłodnica, Kuźniczka, Lenartowice, Miejsce Kłodnickie, Piastów, Pogorzelec, Południe, Przyjaźni, Rogi, Sławice, Stare Miasto, Śródmieście i Zachód.

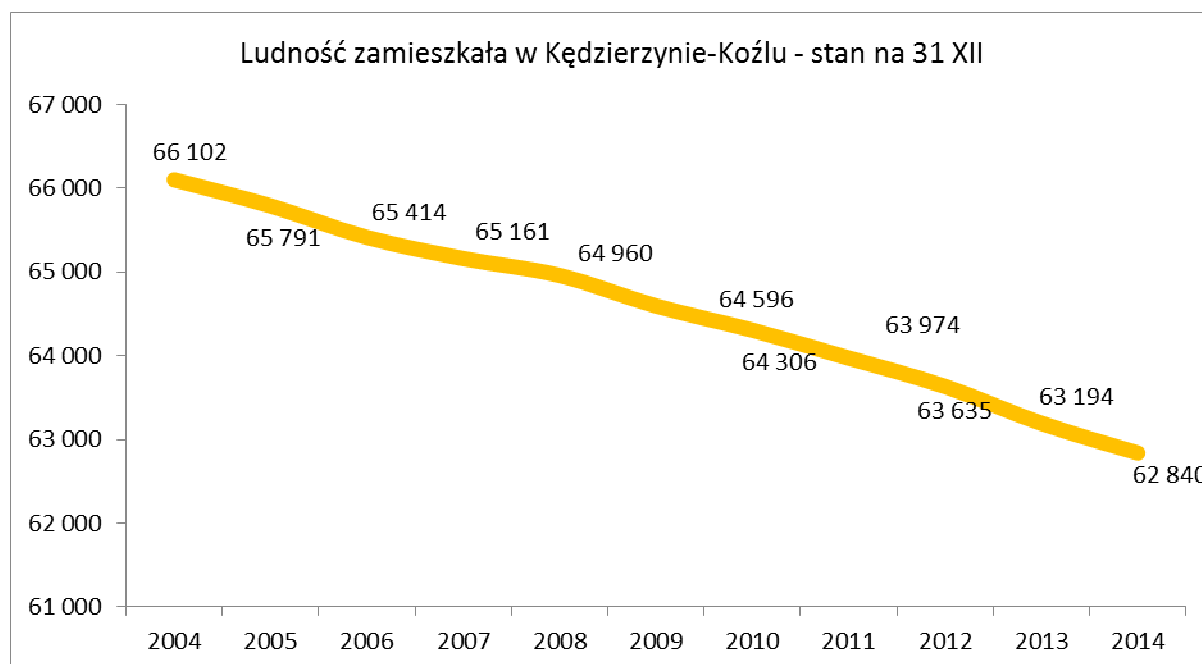
Mapa 4. Osiedla miasta Kędzierzyn-Koźle

Źródło: <http://www.e-kedzierzynkozle.pl/> (25.05.2016)

Miasto Kędzierzyn-Koźle, według danych Głównego Urzędu Statystycznego, na dzień 31.12.2014 roku liczyło 62 840 mieszkańców. Dane statystyczne wskazują na występowanie w mieście zjawiska depopulacji – na przestrzeni ostatnich dziesięciu lat rysuje się wyraźna tendencja spadkowa w zakresie liczby ludności. Ogółem w latach 2010-2014 w mieście ubyło 3 262 mieszkańców, co oznacza spadek na poziomie niemal 5%.

Wykres 1. Ludność faktycznie zamieszkała w mieście Kędzierzyn-Koźle w latach 2004-2014

Źródło: GUS/BDL

Dane Urzędu Miasta dotyczące liczby osób zameldowanych na pobyt stały i czasowy na poszczególnych osiedlach miasta Kędzierzyna-Koźla wskazują na spadek mieszkańców o 11,1% w latach 2010-2015, z 67 161 do 59 688 osób. W analizowanym okresie zmniejszyła się liczba mieszkańców niemal wszystkich osiedli, choć tempo spadku było zróżnicowane i wahało się od -0,5% (osiedle Południe) do -30,5% (osiedle Piastów). Na ich tle wyróżniało się osiedle Lenartowice. Było to jedyne osiedle, w którym liczba mieszkańców wg stanu na 31.12.2015 roku była wyższa niż 31.12.2010 roku. Wzrost liczby ludności wyniósł 11,4%.

Tabela 1. Liczba osób zameldowanych na pobyt stały i czasowy wg osiedli w mieście Kędzierzyn-Koźle w latach 2010-2015

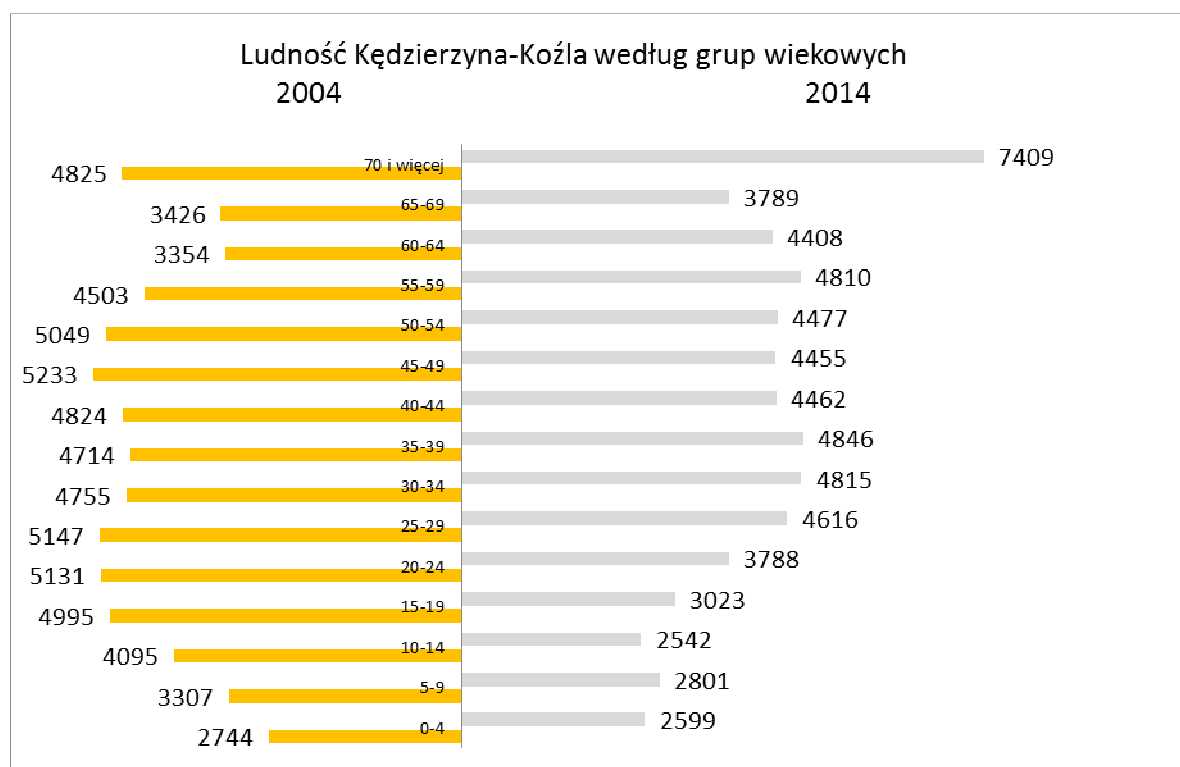
Osiedle	Liczba osób zameldowanych na pobyt stały i czasowy		
	2010	2015	Zmiana
Azoty	1 953	1 859	-4,8%
Błachownia	2 864	2 696	-5,9%
Cisowa	1 921	1 846	-3,9%
Kłodnica	4 384	4 192	-4,4%
Kuźniczka	1 126	1 100	-2,3%
Lenartowice	386	430	11,4%
Miejsce Kłodnickie	354	348	-1,7%
Piastów	12 206	8 478	-30,5%
Pogorzelec	12 555	11 487	-8,5%
Południe	766	762	-0,5%
Przyjaźni	551	532	-3,4%
Rogi	1 509	1 232	-18,4%
Sławięcice	2 783	2 720	-2,3%
Śródmieście	13 733	12 515	-8,9%

Stare Miasto	4 102	3 872	-5,6%
Zachód	5 968	5 619	-5,8%
RAZEM	67 161	59 688	-11,1%

Źródło: dane gminne

Zmiany struktury wiekowej ludności miasta Kędzierzyn-Koźle w latach 2004-2014 można zaobserwować na poniższym wykresie. Widoczny jest na nim falowy układ piramidy wieku mieszkańców gminy, z wyraźnie zaznaczonymi rocznikami wyżowymi i niżowymi – odpowiada on strukturze wieku ludności w całym kraju. Ponadto zauważalny jest wzrost liczebności starszych grup wiekowych i spadek liczebności najmłodszych grup wiekowych. W 2004 roku w Kędzierzynie-Koźlu zamieszkiwało 4 825 osób mających 70 i więcej lat, co stanowiło 7,3% ówczesnej liczby ludności. Natomiast w 2014 roku do tej kategorii wiekowej należało 7 409 osób, co stanowiło już niemal 12% mieszkańców. Zmniejszyła się ponadto znacznie liczba dzieci. W przypadku grupy wiekowej 0-4 lata liczebność w 2004 roku kształtowała się na poziomie 2 744 osób, natomiast w 2014 roku tylko 2 599 mieszkańców Kędzierzyna-Koźla miało nie więcej niż 4 lata (tj. o 5,3% mniej). Spadek liczebności dotyczył kategorii wiekowych od 0 do 29 lat, a także od 45 do 54 lat. W rocznikach 30-39 lat odnotowano niewielki wzrost liczebności, zaś szczególnie znaczący przyrost odnotowano wśród osób w wieku 55 i więcej lat.

Wykres 2. Struktura ludność według grup wiekowych w mieście Kędzierzyn-Koźle w 2004 i 2014 roku

Źródło: GUS/BDL

Miasto Kędzierzyn-Koźle cechowało się w 2014 roku **gęstością zaludnienia** na poziomie 508 osób na 1 km². Była to wartość wyższa niż średnia gęstość zaludnienia w Polsce (123 osoby/ km²), województwie opolskim (106 osób/ km²) czy powiecie kędzierzyńsko-kozielskim (155 osób/ km²). Natomiast na tle miast kraju i województwa Kędzierzyn-Koźle jawi się jako obszar o znacznie mniejszej gęstości zaludnienia. Wskaźnik gęstości zaludnienia dla miast w całym kraju kształtował się bowiem na poziomie ponad dwukrotnie wyższym niż w Kędzierzynie-Koźlu (1 074 osób na 1 km²), zaś

dla miast województwa opolskiego, choć różnica nie była tak znaczna (681 osób na 1 km²), wskaźnik również przyjmował wartości wyższe niż średnia dla Kędzierzyna-Koźła.

Ponadto należy zwrócić uwagę na zmniejszanie się gęstości zaludnienia na przestrzeni lat, co jest efektem ubytku liczby ludności. Jak wskazano powyżej w 2014 roku na 1 km² powierzchni miasta przypadało 508 osób, podczas gdy w 2010 roku było to o 12 osób więcej, tj. 520 osób. Spadek gęstości zaludnienia w analizowanym okresie dotyczył również obszarów miejskich w kraju, województwie, powiecie.

Tabela 2. Ludność na 1 km² w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	ludność na 1 km ²				
	2010 osoba	2011 osoba	2012 osoba	2013 osoba	2014 osoba
POLSKA	123	123	123	123	123
POLSKA - MIASTO	1 089	1 084	1 082	1 078	1 074
OPOLSKIE	108	108	107	107	106
OPOLSKIE - MIASTO	697	694	691	685	681
Powiat kędzierzyńsko-kozielski	158	157	157	155	155
Powiat kędzierzyńsko-kozielski - MIASTO	520	517	514	511	508
Kędzierzyn-Koźle	520	517	514	511	508

Źródło: GUS/BDL

Analiza ludności miasta Kędzierzyn-Koźle ze względu na płeć wskazuje na niewielką przewagę kobiet wśród mieszkańców. W 2014 roku wśród mieszkańców miasta znajdowało się 32 559 kobiet, co stanowiło 52% ogółu ludności. Tożsame odsetki kobiet w ogóle mieszkańców występowały w pozostałych analizowanych jednostkach administracyjnych (52%), minimalnie wyższy był w miastach kraju (53%).

Tabela 3. Odsetek kobiet w ludności faktycznie zamieszkałej w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	odsetek kobiet w ludności ogółem faktyczne miejsce zamieszkania stan na 31 XII kobiety				
	2010	2011	2012	2013	2014
	%	%	%	%	%
POLSKA	52%	52%	52%	52%	52%
POLSKA - MIASTO	53%	53%	53%	53%	53%
OPOLSKIE	52%	52%	52%	52%	52%
OPOLSKIE - MIASTO	52%	52%	52%	52%	52%
Powiat kędzierzyńsko-kozielski	52%	52%	52%	52%	52%
Powiat kędzierzyńsko-kozielski - MIASTO	52%	52%	52%	52%	52%
Kędzierzyn-Koźle	52%	52%	52%	52%	52%

Źródło: GUS/BDL

Nie stwierdzono silnego zróżnicowania odsetka kobiet w ogóle zameldowanych na pobyt stały i czasowy w zależności od osiedla miasta Kędzierzyn-Koźle. Niemal na wszystkich osiedlach kobiety miały nieznaczną przewagę liczebną w stosunku do mężczyzn. W 2015 roku udział kobiet wśród mieszkańców poszczególnych osiedli miasta mieścił w przedziale od 50,1% (Cisowa) do 53,2%

(Miejsce Kłodnickie i Śródmieście). Jedynie na osiedlu Przyjaźni kobiety stanowiły w 2015 roku mniej niż połowę mieszkańców – ich udział ukształtował się na poziomie 48,1%.

Tabela 4. Liczba kobiet zameldowanych na pobyt stały i czasowy wg osiedli w mieście Kędzierzyn-Koźle w latach 2010-2015

Osiedle	Liczba kobiet zameldowanych na pobyt stały i tymczasowy			Udział w ogóle zameldowanych	
	2010	2015	Zmiana	2010	2015
Azoty	1 053	972	-7,7%	53,9%	52,3%
Błachownia	1 441	1 376	-4,5%	50,3%	51,0%
Cisowa	963	925	-3,9%	50,1%	50,1%
Kłodnica	2 243	2 139	-4,6%	51,2%	51,0%
Kuźniczka	594	579	-2,5%	52,8%	52,6%
Lenartowice	200	226	13,0%	51,8%	52,6%
Miejsce Kłodnickie	189	185	-2,1%	53,4%	53,2%
Piastów	4 751	4 486	-5,6%	38,9%	52,9%
Pogorzelec	6 560	6 085	-7,2%	52,3%	53,0%
Południe	408	404	-1,0%	53,3%	53,0%
Przyjaźni	285	256	-10,2%	51,7%	48,1%
Rogi	680	651	-4,3%	45,1%	52,8%
Sławęcice	1 418	1 390	-2,0%	51,0%	51,1%
Śródmieście	7 404	6 655	-10,1%	53,9%	53,2%
Stare Miasto	2 119	2 033	-4,1%	51,7%	52,5%
Zachód	3 105	2 934	-5,5%	52,0%	52,2%
RAZEM	33 413	31 296	-6,3%	49,8%	52,4%

Źródło: dane gminne

Wyższy odsetek kobiet w ogóle ludności znajduje swoje potwierdzenie w wartościach **współczynnika feminizacji**, tj. liczby kobiet przypadających na 100 mężczyzn. W mieście Kędzierzyn-Koźle wynosił on 108 i był zbliżony do średniej krajowej, wojewódzkiej i powiatowej (107). Na tle miast większych jednostek administracyjnych sytuacja Kędzierzyna-Koźla w zakresie współczynnika feminizacji jest korzystniejsza – w miastach kraju w 2014 roku na 100 mężczyzn przypadało 111 kobiet, zaś w miastach Opolszczyzny – 110 kobiet. Jednocześnie jednak miasto jest jedyną jednostką administracyjną, w której na przestrzeni lat 2010-2014 nastąpił wzrost wartości współczynnika feminizacji (o 1 osobę).

Tabela 5. Współczynnik feminizacji ogółem w latach 2010-2014

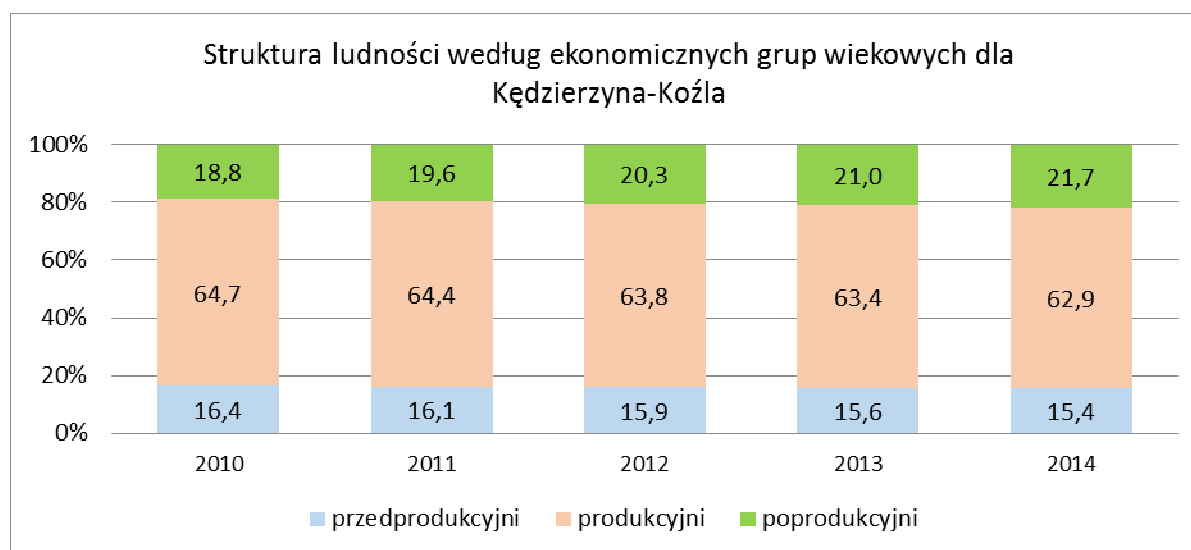
Jednostka terytorialna	współczynnik feminizacji ogółem				
	2010	2011	2012	2013	2014
	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba
POLSKA	107	107	107	107	107
POLSKA - MIASTO	111	111	111	111	111
OPOLSKIE	107	107	107	107	107
OPOLSKIE - MIASTO	110	110	110	110	110
Powiat kędzierzyńsko-kozielski	107	107	107	107	107
Powiat kędzierzyńsko-kozielski - MIASTO	107	107	108	108	108
Kędzierzyn-Koźle	107	107	108	108	108

Źródło: GUS/BDL

Oprócz wykazanego powyżej ubytku ludności, dane statystyczne wskazują, że miasto Kędzierzyn-Koźle doświadcza również zjawiska starzenia się społeczeństwa. Na przestrzeni lat 2010-2014 wystąpiły jednocześnie trzy procesy, warunkujące negatywne zmiany struktury społeczności lokalnej:

- Spadek liczby ludności w wieku przedprodukcyjnym (do 17 lat włącznie) – liczba ludności w tym wieku zmniejszyła się z 10 569 do 9 682 osób, co oznacza spadek na poziomie 8,4%. Udział tej grupy w ogóle ludności miasta zmniejszył się natomiast z 16,4% do 15,4%.
- Spadek liczby ludności w wieku produkcyjnym (18-60/65 lat) – liczba ludności w tym wieku zmniejszyła się z 41 627 do 39 508 osób, co oznacza spadek na poziomie 5,1%. Udział tej grupy w ogóle ludności miasta zmniejszył się z 64,7% do 62,9%.
- Wzrost liczby ludności w wieku poprodukcyjnym – liczba ludności w tym wieku zwiększyła się z 12 110 do 13 650 osób, co oznacza wzrost na poziomie 12,7%. Udział tej grupy w ogóle ludności miasta wzrósł z 18,8% do 21,7%.

Wykres 3. Struktura ludności według ekonomicznych grup wieku w mieście Kędzierzyn-Koźle w latach 2010-2014

Źródło: GUS/BDL

Na wszystkich osiedlach miasta Kędzierzyn-Koźle większość mieszkańców stanowią osoby w wieku produkcyjnym. Ich udział w ogóle ludności w 2015 roku wahał się od 57% (Śródmieście) do 67% (Azoty i Cisowa). Natomiast średnia dla całego miasta wynosiła 61%, co oznacza, że udział ludności w wieku produkcyjnym w ogóle mieszkańców w 2015 roku był niższy niż w 2010 roku, gdy wynosił 66%.

Ludność w wieku przedprodukcyjnym stanowiła 16% mieszkańców miasta, choć udział tej kategorii wykazywał silne zróżnicowanie w zależności od osiedla. Relatywnie najmniej osób w wieku przedprodukcyjnym zamieszkiwało w 2015 roku na osiedlach: Miejsce Kłodnickie (13%), Piastów i Kuźniczka (po 14%) oraz Śródmieście i Zachód (po 15%). Z kolei najwyższy udział ludności w wieku do 17 lat stwierdzono na osiedlach: Lenartowice (21%) i Stare Miasto (20%), a także Blachownia i Kłodnica (po 18%) oraz Cisowa, Południe i Przyjaźni (po 17%).

Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w Kędzierzynie-Koźlu w 2015 roku ukształtował się na poziomie 23%. Również ten odsetek wykazywał silne zróżnicowanie w zależności od osiedla zamieszkania. Relatywnie najstarszą pod względem demograficznym społecznością są mieszkańcy

osiedla Śródmieście (28% ludności w wieku poprodukcyjnym), a także Kuźniczka (26%), Miejsce Kłodnickie, Piastów i Zachód (po 24%). Natomiast najniższy udział mieszkańców w wieku poprodukcyjnym w ogóle ludności w 2015 roku wystąpił na osiedlach Cisowa (16%), Azoty (17%), Blachownia, Południe i Rogi (po 18%) oraz Przyjaźni i Sławięcice (19%).

Tabela 6. Struktura ludności według ekonomicznych grup wieku wg osiedli w mieście Kędzierzyn-Koźle w latach 2010-2015

Osiedle	2010			2015		
	przedprodukcyjny	produkcyjny	poprodukcyjny	przedprodukcyjny	produkcyjny	poprodukcyjny
Azoty	15%	69%	15%	16%	67%	17%
Blachownia	21%	67%	13%	18%	65%	18%
Cisowa	20%	64%	16%	17%	67%	16%
Kłodnica	19%	63%	17%	18%	62%	20%
Kuźniczka	16%	62%	22%	14%	59%	26%
Lenartowice	18%	62%	20%	21%	58%	21%
Miejsce Kłodnickie	15%	65%	20%	13%	63%	24%
Piastów	10%	79%	11%	14%	63%	24%
Pogorzelec	17%	63%	20%	16%	61%	23%
Południe	19%	66%	16%	17%	64%	18%
Przyjaźni	17%	65%	18%	17%	64%	19%
Rogi	29%	57%	14%	16%	66%	18%
Sławięcice	16%	67%	17%	16%	65%	19%
Śródmieście	16%	59%	26%	15%	57%	28%
Stare Miasto	20%	61%	19%	20%	60%	20%
Zachód	15%	66%	19%	15%	61%	24%
RAZEM	16%	66%	18%	16%	61%	23%

Źródło: dane gminne

Na tle innych jednostek administracyjnych miasto Kędzierzyn-Koźle charakteryzowało się bardzo niskim udziałem ludności w wieku przedprodukcyjnym w ogóle mieszkańców. W 2014 roku wynosił on 15,4%, podczas gdy w skali kraju ukształtował się na poziomie 18%, a w województwie opolskim – 16,2%. Również na obszarach miejskich tych jednostek notowane były wyższe odsetki dzieci i młodzieży (odpowiednio 16,6% i 15,5%) niż w samym Kędzierzynie-Koźlu, choć różnica była mniejsza.

We wszystkich jednostkach administracyjnych w latach 2010-2014 obserwowany był trend spadkowy w zakresie udziału ludności w wieku przedprodukcyjnym w ogóle ludności, przy czym proces ten najszybciej postępował w Kędzierzynie-Koźlu. W przypadku kraju odsetek ludności w wieku przedprodukcyjnym zmniejszył się w analizowanym okresie z 18,8% do 18% (dynamika spadku liczby dzieci i młodzieży na poziomie -4,1%, w tym -3% w miastach), a w przypadku województwa opolskiego – z 17,1% do 16,2% (dynamika -7,2%, w tym -7,1% w miastach). Natomiast w Kędzierzynie-Koźlu odsetek ludności w wieku przedprodukcyjnym zmniejszył się w latach 2010-2014 o 8,4%.

Tabela 7. Odsetek ludności w wieku przedprodukcyjnym w ogóle ludności w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	ludność w wieku przedprodukcyjnym do ogółu ludności				
	2010	2011	2012	2013	2014
	%	%	%	%	%
POLSKA	18,8	18,5	18,3	18,2	18,0
POLSKA - MIASTO	17,1	16,9	16,8	16,7	16,7
OPOLSKIE	17,1	16,8	16,6	16,3	16,2
OPOLSKIE - MIASTO	16,3	16,0	15,8	15,6	15,5
Powiat kędzierzyńsko-kozielski	16,5	16,1	16,0	15,7	15,5
Powiat kędzierzyńsko-kozielski - MIASTO	16,4	16,1	15,9	15,6	15,4
Kędzierzyn-Koźle	16,4	16,1	15,9	15,6	15,4

Źródło: GUS/BDL

Ludność w wieku produkcyjnym stanowiła w 2014 roku 62,9% mieszkańców miasta Kędzierzyn-Koźle, co okazało się wartością zbliżoną do średniej krajowej (63%), także dla miast (62,8%). Relatywnie najwyższy udział ludności w wieku produkcyjnym występował w województwie opolskim (64,3%), również w miastach województwa odsetek tej kategorii okazał się najwyższy (63,4%). We wszystkich jednostkach administracyjnych w latach 2010-2014 liczba osób w wieku produkcyjnym zmniejszała się, choć tempo spadku było zróżnicowane: -2,4% w kraju (w tym -4,7% w miastach), -3,5% w województwie (w tym -5,9% w miastach) oraz -5,1% w Kędzierzynie-Koźlu.

Tabela 8. Odsetek ludności w wieku produkcyjnym w ogóle ludności w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	ludność w wieku produkcyjnym do ogółu ludności				
	2010	2011	2012	2013	2014
	%	%	%	%	%
POLSKA	64,4	64,2	63,9	63,4	63,0
POLSKA - MIASTO	65,3	64,8	64,2	63,5	62,8
OPOLSKIE	65,6	65,4	65,1	64,7	64,3
OPOLSKIE - MIASTO	65,9	65,4	64,8	64,1	63,4
Powiat kędzierzyńsko-kozielski	64,7	64,6	64,3	64,0	63,6
Powiat kędzierzyńsko-kozielski - MIASTO	64,7	64,4	63,8	63,4	62,9
Kędzierzyn-Koźle	64,7	64,4	63,8	63,4	62,9

Źródło: GUS/BDL

Struktura ludności według ekonomicznych grup wieku wskazuje, że miasto Kędzierzyn-Koźle jest relatywnie najstarszą jednostką spośród analizowanych. W 2014 roku 21,7% mieszkańców miasta należało do kategorii osób w wieku poprodukcyjnym. Była to wartość wyższa niż średnia krajowa (19%) i wojewódzka (19,6%), a najbardziej zbliżona okazała się sytuacja w miastach Opolszczyzny, gdzie 21,1% mieszkańców stanowiły osoby w wieku poprodukcyjnym. Należy podkreślić, iż choć miasto Kędzierzyn-Koźle cechowało się najwyższym udziałem ludności w wieku poprodukcyjnym w ogóle ludności, tempo wzrostu liczebności tej kategorii w latach 2010-2014 nie był najszybsze. W analizowanym okresie w mieście przybyło 12,7% osób starszych, podczas gdy w skali kraju przyrost wyniósł 13,2% (w tym 15,6% w miastach), w województwie opolskim – 11,3% (w tym 15,4% w miastach), a w powiecie kędzierzyńsko-kozielskim – 8,6%.

Tabela 9. Odsetek ludności w wieku poprodukcyjnym w ogólnej ludności w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	ludność w wieku poprodukcyjnym do ogółu ludności				
	2010	2011	2012	2013	2014
	%	%	%	%	%
POLSKA	16,8	17,3	17,8	18,4	19,0
POLSKA - MIASTO	17,6	18,3	19,0	19,8	20,6
OPOLSKIE	17,3	17,8	18,3	18,9	19,6
OPOLSKIE - MIASTO	17,9	18,6	19,4	20,2	21,1
Powiat kędzierzyńsko-kozielski	18,7	19,2	19,7	20,3	20,8
Powiat kędzierzyńsko-kozielski - MIASTO	18,8	19,6	20,3	21,0	21,7
Kędzierzyn-Koźle	18,8	19,6	20,3	21,0	21,7

Źródło: GUS/BDL

Ocenę sytuacji demograficznej uzupełniają wskaźniki obciążenia demograficznego. Pierwszy z nich określa liczbę osób w wieku nieprodukcyjnym przypadającą na 100 osób w wieku produkcyjnym. W przypadku miasta Kędzierzyn-Koźle, na 100 osób w wieku produkcyjnym przypadało 59,1 osoby w wieku przedprodukcyjnym i poprodukcyjnym. Była to wartość przewyższająca średnią krajową (58,8), wojewódzką (55,6) i powiatową (57,1). Jedynie w miastach kraju wskaźnik ludności w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym okazał się wyższy (59,4) niż w Kędzierzynie-Koźlu.

Drugi ze wskaźników określa, ile osób w wieku poprodukcyjnym przypada na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym. Również w przypadku tego wskaźnika miasto Kędzierzyn-Koźle wyróżnia się negatywnie na tle kraju, województwa oraz powiatu. W 2014 roku na 100 dzieci i młodzieży do lat 17 w mieście przypadało 141 osób w wieku poprodukcyjnym, podczas gdy średnia dla Polski wynosiła 105,2 osób w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym, średnia dla Opolszczyzny – 121,1 osób, a średnia dla powiatu kędzierzyńsko-kozielskiego – 133,9 osoby. Również na obszarach miejskich tych jednostek osiągnęto niższe wartości wskaźnika ludności w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym niż w Kędzierzynie-Koźlu.

Trzeci ze wskaźników określa liczbę osób w wieku poprodukcyjnym przypadającą na 100 osób w wieku produkcyjnym. Także w tym przypadku miasto Kędzierzyn-Koźle cechuje się relatywnie najtrudniejszą sytuacją na tle innych jednostek administracyjnych. W 2014 roku na 100 mieszkańców miasta w wieku produkcyjnym przypadało 34,5 osób w wieku poprodukcyjnym, natomiast w skali kraju było to 30,2 osoby, w skali województwa – 30,4 osób, a w skali powiatu – 32,7 osoby. Charakterystyczne jest, iż również na tle obszarów miejskich tych jednostek wskaźnik ludności w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym przyjmował wartości niższe niż miało to miejsce w przypadku miasta Kędzierzyn-Koźle: w miastach całego kraju było to 32,8 osób, a w miastach Opolszczyzny – 33,3 osoby.

Tabela 10. Wskaźniki obciążenia demograficznego w 2014 roku

Jednostka terytorialna	ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym	ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym
	2014	2014	2014
	osoba	osoba	osoba
POLSKA	58,8	105,2	30,2
POLSKA - MIASTO	59,4	123,1	32,8
OPOLSKIE	55,6	121,1	30,4
OPOLSKIE - MIASTO	57,7	136,1	33,3
Powiat kędzierzyńsko-kozielski	57,1	133,9	32,7
Powiat kędzierzyńsko-kozielski - MIASTO	59,1	141,0	34,5
Kędzierzyn-Koźle	59,1	141,0	34,5

Źródło: GUS/BDL

W 2014 roku w Kędzierzynie-Koźlu urodziło się 518 dzieci oraz odnotowano zgon 639 mieszkańców. W latach poprzednich liczba urodzeń mieściła się w przedziale od 489 (2013 rok) do 558 (2010 rok), natomiast liczba zgonów od 571 (2011 rok) do 652 (2012 rok). Rokroczne fluktuacje liczby urodzeń i zgonów w mieście wpływały bezpośrednio na zmiany wartości przyrostu naturalnego. Jednak z uwagi na fakt, iż każdego roku obserwowana była znaczna przewaga liczby zgonów nad liczbą urodzeń, przyrost naturalny w mieście między 2010 a 2014 rokiem stale przyjmował wartości ujemne.

Tabela 11. Ruch naturalny w mieście Kędzierzyn-Koźle w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	2010	2011	2012	2013	2014
urodzenia żywe					
Kędzierzyn-Koźle	558	500	539	489	518
zgony					
Kędzierzyn-Koźle	600	571	652	619	639
przyrost naturalny					
Kędzierzyn-Koźle	-42	-71	-113	-130	-121

Źródło: GUS/BDL

W 2014 roku wskaźnik urodzeń żywych na 1000 ludności miasta ukształtował się na poziomie 8,2, tj. poniżej średniej powiatowej (8,4), wojewódzkiej (8,6) i krajowej (9,7). Również w miastach kraju i województwa wskaźnik urodzeń żywych na 1000 mieszkańców był wyższy niż w Kędzierzynie-Koźlu (odpowiednio 9,4 i 8,3). Charakterystyczne jest natomiast to, że przez cały analizowany okres między 2010 a 2014 rokiem wskaźnik w mieście przyjmował wartości niższe niż średnia powiatowa i wojewódzka, a te z kolei znacznie odbiegały od wartości krajowych.

Tabela 12. Urodzenia żywe na 1000 ludności w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	urodzenia żywe na 1000 ludności				
	2010	2011	2012	2013	2014
	-	-	-	-	-
POLSKA	10,7	10,1	10,0	9,6	9,7
POLSKA - MIASTO	10,3	9,6	9,6	9,2	9,4
OPOLSKIE	9,0	8,6	8,8	8,2	8,6
OPOLSKIE - MIASTO	8,9	8,4	8,6	7,9	8,3
Powiat kędzierzyńsko-kozielski	8,5	7,7	8,5	7,6	8,4
Powiat kędzierzyńsko-kozielski - MIASTO	8,7	7,8	8,5	7,7	8,2
Kędzierzyn-Koźle	8,7	7,8	8,5	7,7	8,2

Źródło: GUS/BDL

W przypadku wskaźnika zgonów na 1000 ludności w Kędzierzynie-Koźlu osiągnęto wartości wyższe niż w pozostałych jednostkach, co jednak nie jest tendencją pozytywną. W 2014 roku na 1000 mieszkańców gminy przypadało aż 10,14 zgonów. Niższe okazały się wartości dla województwa i kraju (po 9,78 zgonów na 1000 ludności), jedynie w powiecie kędzierzyńsko-kozielskim wskaźnik zgonów na 1000 mieszkańców był nieznacznie wyższy niż w Kędzierzynie-Koźlu i wynosił 10,41.

Tabela 13. Zgony na 1000 ludności w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	zgony na 1000 ludności				
	2010	2011	2012	2013	2014
	-	-	-	-	-
POLSKA	9,83	9,75	9,99	10,06	9,78
POLSKA - MIASTO	9,71	9,64	9,97	10,09	9,88
OPOLSKIE	9,70	9,57	10,06	10,20	9,78
OPOLSKIE - MIASTO	9,45	9,09	9,87	10,01	9,62
Powiat kędzierzyńsko-kozielski	9,70	9,64	10,41	10,20	10,41
Powiat kędzierzyńsko-kozielski - MIASTO	9,31	8,90	10,22	9,77	10,14
Kędzierzyn-Koźle	9,31	8,90	10,22	9,77	10,14

Źródło: GUS/BDL

Na tle analizowanych jednostek administracyjnych zarówno miasto Kędzierzyn-Koźle, jak i powiat kędzierzyńsko-kozielski, wyróżniały się negatywnie pod względem wskaźnika przyrostu naturalnego na 1000 ludności. W 2014 roku przyrost naturalny na 1000 mieszkańców miasta ukształtował się na poziomie -1,9, zaś w powiecie kędzierzyńsko-kozielskim: -2,0. Równie trudna sytuacja w zakresie przyrostu naturalnego dotyczyła województwa opolskiego, choć w 2014 roku wskaźnik przyjął wartość nieznacznie wyższą (-1,2) niż w powiecie i Kędzierzynie-Koźlu. Tymczasem w kraju wskaźnik przyrostu naturalnego na 1000 ludności oscylował wokół 0, co oznacza, że jednostki administracyjne należące do województwa opolskiego cechowała trudniejsza sytuacja demograficzna niż miało to miejsce w innych rejonach kraju.

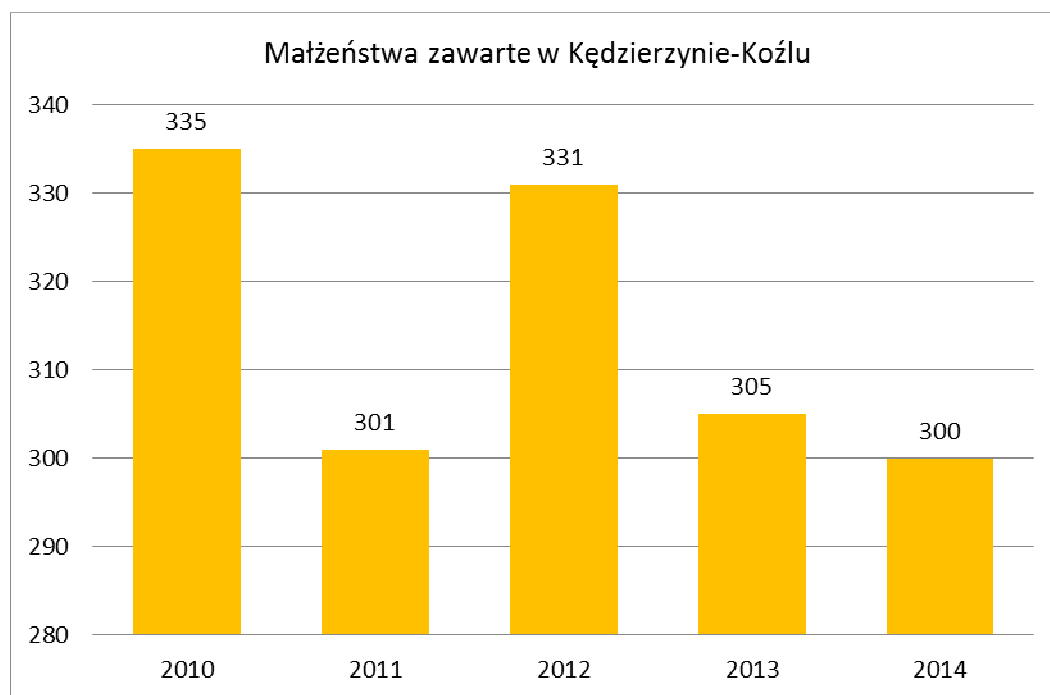
Tabela 14. Przyrost naturalny na 1000 ludności w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	przyrost naturalny na 1000 ludności				
	2010	2011	2012	2013	2014
	-	-	-	-	-
POLSKA	0,9	0,3	0,0	-0,5	0,0
POLSKA - MIASTO	0,6	0,0	-0,4	-0,9	-0,5
OPOLSKIE	-0,7	-1,0	-1,2	-2,0	-1,2
OPOLSKIE - MIASTO	-0,5	-0,7	-1,2	-2,1	-1,3
Powiat kędzierzyńsko-kozielski	-1,2	-1,9	-1,9	-2,6	-2,0
Powiat kędzierzyńsko-kozielski - MIASTO	-0,7	-1,1	-1,8	-2,1	-1,9
Kędzierzyn-Koźle	-0,7	-1,1	-1,8	-2,1	-1,9

Źródło: GUS/BDL

W 2014 roku w Kędzierzynie-Koźlu zawarto 300 małżeństw. Była to taka najniższa liczba, jaką stwierdzono w latach 2010-2014, z kolei najwięcej małżeństw zostało zawartych w 2010 (335) i 2012 roku (331).

Wykres 4. Małżeństwa zawarte w mieście Kędzierzyn-Koźle w latach 2010-2014

Źródło: GUS/BDL

W przeliczeniu na 1000 mieszkańców w mieście Kędzierzyn-Koźle w 2014 roku zawarto 4,8 małżeństw. Miasto nie odbiegało pod tym względem miasto od innych jednostek administracyjnych, ponieważ wszędzie wartości małżeństw zawartych na 1000 mieszkańców kształtowały się na zbliżonym poziomie. W 2014 roku w kraju zawarto średnio 4,9 małżeństw na 1000 mieszkańców (w tym 4,7 w miastach), na Opolszczyźnie – 4,8 małżeństw (w tym 4,6 w miastach), zaś w powiecie – 4,9 małżeństw.

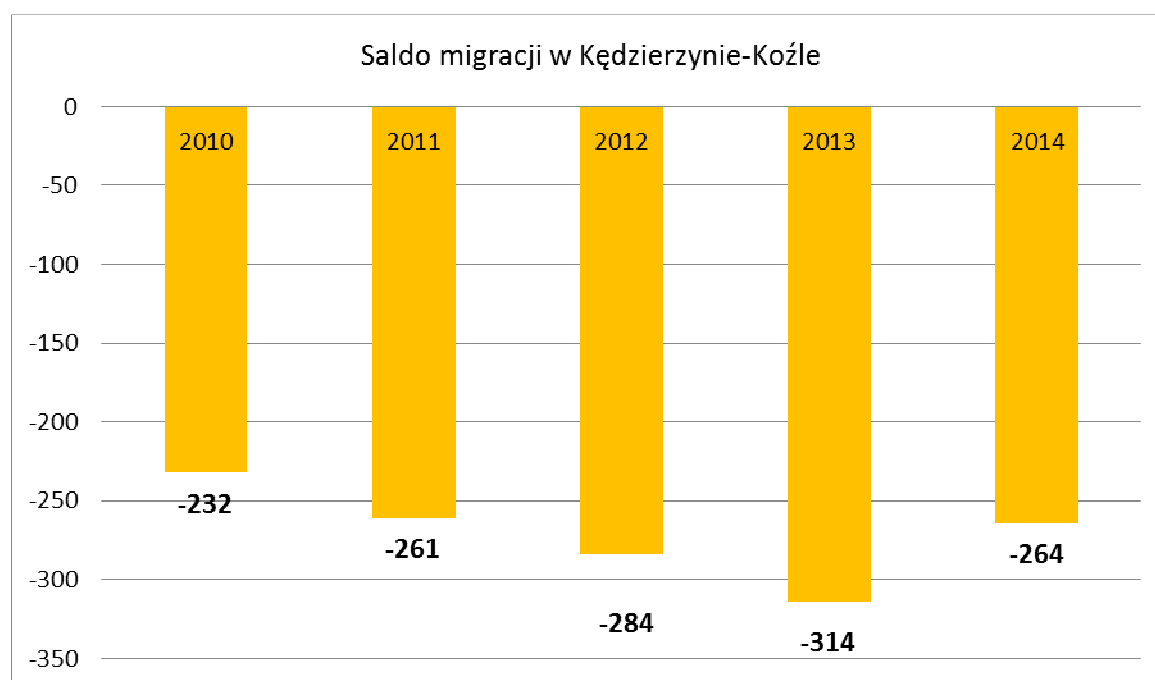
Tabela 15. Małżeństwa zawarte na 1000 mieszkańców w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	małżeństwa zawarte na 1000 mieszkańców				
	2010	2011	2012	2013	2014
POLSKA	5,9	5,4	5,3	4,7	4,9
POLSKA - MIASTO	5,9	5,2	5,1	4,5	4,7
OPOLSKIE	5,6	5,1	5,3	4,7	4,8
OPOLSKIE - MIASTO	5,5	4,9	5,2	4,6	4,6
Powiat kędzierzyńsko-kozielski	5,2	4,8	5,2	4,9	4,9
Powiat kędzierzyńsko-kozielski - MIASTO	5,2	4,7	5,2	4,8	4,8
Kędzierzyn-Koźle	5,2	4,7	5,2	4,8	4,8

Źródło: GUS/BDL

Dane dotyczące migracji, tj. zameldowań i wymeldowań, pozwalają stwierdzić, iż z miasta Kędzierzyn-Koźle więcej osób wyjeżdża niż do niego przyjeżdża. Ujemne saldo migracji występowało przez cały analizowany okres, a dodatkowo w latach 2010-2013 sytuacja systematycznie się pogarszała. W 2014 roku saldo migracji było niższe niż w 2013 roku, nadal jednak pozostawało znacznie poniżej 0 (-264).

Wykres 5. Saldo migracji w mieście Kędzierzyn-Koźle w latach 2010-2014

Źródło: GUS/BDL

W 2014 roku w Kędzierzynie-Koźlu saldo migracji w przeliczeniu na 1000 mieszkańców wynosiło -4,2. Choć w porównaniu do poprzedniego roku, sytuacja nieznacznie się poprawiła (-5,0 w 2013 roku), nadal była to wartość najniższa w porównaniu z innymi jednostkami. W przypadku kraju saldo migracji na 1000 osób ukształtowało się w 2014 roku na poziomie -0,4 (w tym -1,8 w miastach), w województwie opolskim było to -2,3 (w tym -3,8 w miastach), zaś w powiecie kędzierzyńsko-kozielskim -3,4.

Tabela 16. Saldo migracji na 1000 osób w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	saldo migracji na 1000 osób				
	ogółem				
	2010	2011	2012	2013	2014
	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba
POLSKA	-0,1	-0,1	-0,2	-0,5	-0,4
POLSKA - MIASTO	-2,1	-1,9	-1,7	-2,2	-1,8
OPOLSKIE	-1,8	-2,2	-2,1	-3,3	-2,3
OPOLSKIE - MIASTO	-3,3	-4,0	-3,7	-4,9	-3,8
Powiat kędzierzyńsko-kozielski	-3,2	-3,7	-3,5	-4,1	-3,4
Powiat kędzierzyńsko-kozielski - MIASTO	-3,6	-4,1	-4,5	-5,0	-4,2
Kędzierzyn-Koźle	-3,6	-4,1	-4,5	-5,0	-4,2

Źródło: GUS/BDL

Również saldo migracji zagranicznych na 1000 osób w latach 2010-2014 przyjmowało wartości ujemne. W przypadku Kędzierzyna-Koźla najtrudniejsza sytuacja wystąpiła w 2013 roku, gdy wskaźnik osiągnął wartość -1,96, tj. minimalną w analizowanym okresie. W 2014 roku saldo migracji zagranicznych na 1000 mieszkańców miasta wynosiło -1,11 i choć była to wartość wyższa niż średnia krajowa (-0,41), także dla miast (-0,51), sytuacja w Kędzierzynie-Koźlu okazała się korzystniejsza niż w województwie (-1,56) i powiecie (-1,67).

Tabela 17. Saldo migracji zagranicznych na 1000 osób w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	saldo migracji zagranicznych na 1000 osób				
	ogółem				
	2010	2011	2012	2013	2014
	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba
POLSKA	-0,05	-0,11	-0,17	-0,52	-0,41
POLSKA - MIASTO	-0,09	-0,16	-0,22	-0,60	-0,51
OPOLSKIE	-1,10	-1,57	-1,71	-2,42	-1,56
OPOLSKIE - MIASTO	-0,78	-1,21	-1,51	-1,95	-1,33
Powiat kędzierzyńsko-kozielski	-2,39	-2,39	-2,23	-2,66	-1,67
Powiat kędzierzyńsko-kozielski - MIASTO	-0,99	-1,03	-1,52	-1,96	-1,11
Kędzierzyn-Koźle	-0,99	-1,03	-1,52	-1,96	-1,11

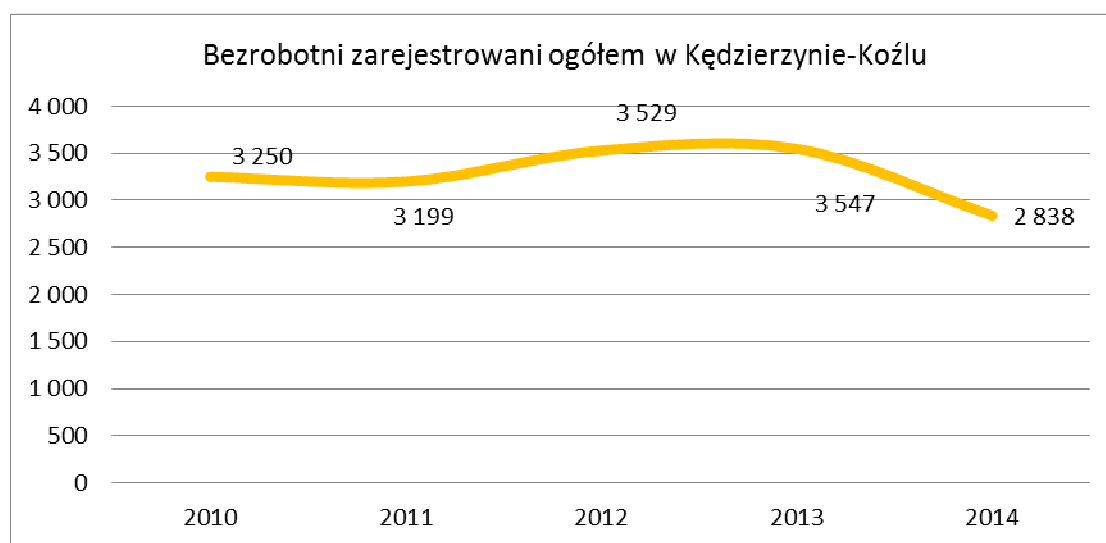
Źródło: GUS/BDL

BEZROBOCIE

W dniu 31.12.2014 roku w rejestrze Powiatowego Urzędu Pracy w Kędzierzynie-Koźlu pozostawało 2 838 mieszkańców miasta Kędzierzyn-Koźle. W porównaniu do 2010 roku liczba bezrobotnych w mieście spadła ogółem o 412 osób, tj. o 12,7%.

Należy podkreślić, że poprawa sytuacji nastąpiła dopiero w 2014 roku (gdy liczba zarejestrowanych była o 20% niższa niż w 2013 roku), w latach poprzednich bezrobotnych w mieście przybywało. Korzystne tendencje obserwowane były również w 2015 roku – według stanu na 31.12.2015 roku liczba mieszkańców miasta zarejestrowanych jako bezrobotni w Powiatowym Urzędzie Pracy w Kędzierzynie-Koźlu wynosiła 2 705 osób.

Wykres 6. Bezrobotni ogółem w mieście Kędzierzyn-Koźle w latach 2010-2014

Źródło: GUS/BDL

Przedstawiony powyżej spadek liczby bezrobotnych w mieście Kędzierzyn-Koźle w latach 2010-2014 przyczynił się do spadku udziału tej kategorii ludności w ogólnej liczbie osób w wieku produkcyjnym. W 2010 roku bezrobotni stanowili 7,8% ludności w wieku produkcyjnym, a w kolejnych latach odsetek ten wzrastał, do poziomu 8,9% w 2013 roku. Dopiero w 2014 roku udział bezrobotnych w ogólnej liczbie osób w wieku produkcyjnym zmniejszył się do 7,2%. Była to wartość nieznacznie niższa od średniej krajowej, wynoszącej 7,5%, ale jednocześnie wyższa od średniej wojewódzkiej (6,6%) i powiatowej (6,7%). Oznacza to, że w Kędzierzynie-Koźlu sytuacja w zakresie udziału bezrobotnych wśród ludności w wieku produkcyjnym była lepsza niż przeciętnie w kraju, ale trudniejsza niż w powiecie czy województwie.

Tabela 18. Udział bezrobotnych w liczbie osób w wieku produkcyjnym w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	udział bezrobotnych w liczbie osób w wieku produkcyjnym				
	2010	2011	2012	2013	2014
	%	%	%	%	%
POLSKA	7,9	8,0	8,7	8,8	7,5
OPOLSKIE	7,3	7,2	7,9	7,9	6,6
Powiat kędzierzyńsko-kozielski	7,0	7,1	7,8	8,0	6,7
Powiat kędzierzyńsko-kozielski - MIASTO	7,8	7,8	8,7	8,9	7,2
Kędzierzyn-Koźle	7,8	7,8	8,7	8,9	7,2

Źródło: GUS/BDL

Bezrobocie jest również jedną z przyczyn korzystania z pomocy społecznej. W 2015 roku świadczenia z tego powodu uzyskało 1 548 mieszkańców miasta Kędzierzyn-Koźle. Choć w porównaniu do 2010 roku liczba osób korzystających z powodu bezrobocia wzrosła o 9,9%, ich udział w ogólnej liczbie otrzymujących świadczenia utrzymywał się na zbliżonym poziomie: 62,2% i 62,9%. Beneficjentami pomocy społecznej z powodu bezrobocia najczęściej zostawali mieszkańcy osiedla Śródmieście (357 osób), a także mieszkańcy osiedli Pogorzelec (292 osoby) i Stare Miasto (238 osób). Wsparcie z tytułu bezrobocia najrzadziej kierowane było do mieszkańców osiedli Miejsca Kłodnickiego (2 osoby), Lenartowice (3 osoby), Przyjaźni (4 osoby) i Kuźniczka (8 osób).

Poszczególne osiedla okazały się również silnie zróżnicowane odnośnie udziału osób korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia w ogólnej liczbie otrzymujących świadczenia. Odsetek ten wykazywał znaczną zmienność, wahając się od 16% (osiedle Przyjaźni) do 92,3% (osiedle Południe).

Tabela 19. Liczba osób, którym przyznano świadczenia z powodu bezrobocia wg osiedli w mieście Kędzierzyn-Koźle w latach 2010-2010

Osiedle	Bezrobocie			Udział w ogóle otrzymujących świadczenia		Udział w ogóle mieszkańców	
	2010	2015	Zmiana	2010	2015	2010	2015
Azoty	80	70	-12,5%	55,9%	52,2%	4,1%	3,8%
Błachownia	117	157	34,2%	74,5%	78,9%	4,1%	5,8%
Cisowa	55	41	-25,5%	78,6%	89,1%	2,9%	2,2%
Kłodnica	109	112	2,8%	61,9%	64,4%	2,5%	2,7%
Kuźniczka	3	8	166,7%	37,5%	57,1%	0,3%	0,7%
Lenartowice	4	3	-25,0%	66,7%	37,5%	1,0%	0,7%
Miejsce Kłodnickie	3	2	-33,3%	100,0%	66,7%	0,8%	0,6%
Piastów	64	69	7,8%	67,4%	69,0%	0,5%	0,8%
Pogorzelec	295	292	-1,0%	67,5%	66,8%	2,3%	2,5%
Południe	17	24	41,2%	58,6%	92,3%	2,2%	3,1%
Przyjaźni	8	4	-50,0%	29,6%	16,0%	1,5%	0,8%
Rogi	46	27	-41,3%	76,7%	84,4%	3,0%	2,2%
Sławięcice	63	80	27,0%	68,5%	67,8%	2,3%	2,9%
Śródmieście	313	357	14,1%	59,7%	56,2%	2,3%	2,9%
Stare Miasto	168	238	41,7%	68,0%	69,8%	4,1%	6,1%
Zachód	63	64	1,6%	33,0%	35,4%	1,1%	1,1%
RAZEM	1 408	1 548	9,9%	62,2%	62,6%	2,1%	2,6%

Źródło: dane MOPS

POMOC SPOŁECZNA

Głównym realizatorem zadań z zakresu pomocy społecznej na terenie gminy jest **Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kędzierzynie-Koźlu**, ul. Mikołaja Reja 2a. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kędzierzynie-Koźlu wykonuje zadania pomocy społecznej należące do zadań własnych gminy oraz zadania zlecone z zakresu administracji rządowej określone w ustawie z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, a także – zgodnie ze stosownymi upoważnieniami Prezydenta Miasta Kędzierzyn-Koźle – zadania wynikające z ustaw:

- ustawy z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych,
- ustawy z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
- ustawy z dnia 11 lutego 2016 roku o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci,
- ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
- ustawy z dnia 13 czerwca 2003 roku o zatrudnieniu socjalnym,
- ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy,
- ustawy z dnia 7 września 1991 roku o systemie oświaty.

W strukturze Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kędzierzynie-Koźlu funkcjonują:

- Dział Pomocy Środowiskowej, w tym cztery zespoły pracowników socjalnych:
 - Koźle
 - Piastów i ościenne
 - Pogorzelec
 - Śródmieście
- Dział Świadczeń,
- Dział Usług Opiekuńczych,
- Dział Księgowości,
- Dział Świadczeń Rodzinnych i Pomocy Alimentacyjnej,
- Domy Dziennego Pobytu:
- Dział Mieszkań Chronionych¹.

Instytucjami realizującymi zadania z zakresu pomocy społecznej oraz wspierającymi podmioty pomocy społecznej w realizacji ich zadań w mieście Kędzierzyn-Koźle są również:

- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
- Klub Integracji Społecznej (funkcjonujący w ramach MOPS w Kędzierzynie-Koźlu)
- Domy dziennego pobytu, przeznaczone głównie dla osób starszych (funkcjonujące w ramach MOPS w Kędzierzynie-Koźlu):
 - Dom Dziennego Pobytu Nr 1 „Pod Brzozą”, ul. Powstańców 26,
 - Dom Dziennego Pobytu Nr 2 „Magnolia”, ul. Piramowicza 27,
 - Dom Dziennego Pobytu Nr 3 „Radość” przy ul. Grabskiego 6,
 - Dom Dziennego Pobytu Nr 4 „Wrzos” przy ul. Kazimierza Wielkiego 6,
 - Dom Dziennego Pobytu Nr 5 „Nasz dom” przy ul. Kościuszki 43b,
- Środowiskowy Dom Samopomocy „Promyczek”, ośrodek wsparcia dziennego udzielający wsparcia społecznego osobom z zaburzeniami psychicznymi (funkcjonujący w ramach MOPS w Kędzierzynie-Koźlu)
- Mieszkania chronione, których liczba wynosi 47, w tym 42 lokale jednopokojowe i 5 lokali dwupokojowych (funkcjonujące w ramach MOPS w Kędzierzynie-Koźlu)
- Właściwe wydziały Urzędu Miasta w Kędzierzynie-Koźlu
- Placówki edukacyjne
- Placówki służby zdrowia
- Komenda Powiatowa Policji w Kędzierzynie-Koźlu
- Straż Miejska w Kędzierzynie-Koźlu

¹ Za: <http://mops-kkozle.pl/> (27.05.2016)

- Sąd Rejonowy w Kędzierzynie-Koźlu
- Prokuratura Rejonowa w Kędzierzynie-Koźlu
- Organizacje pozarządowe.

Główne założenia polityki społecznej zostały określone w *Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2016-2020 w Kędzierzynie-Koźlu*, przyjętej Uchwałą Rady Miasta Kędzierzyn-Koźle Nr XXI/161/15 z dnia 26 listopada 2015 roku.

Prace przeprowadzone przed przyjęciem *Strategii* pozwoliły sformułować następującą misję: *wzmacnianie potencjału osób i rodzin mieszkających w Kędzierzynie-Koźlu poprzez budowę solidarności społecznej opartej o wsparcie rodziny, poprawę jakości życia osób zależnych, aktywizację mieszkańców i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu oraz partnerstwo z organizacjami pozarządowymi*. Z misją powiązane są cele strategiczne, operacyjne i zadania:

1. Cel strategiczny nr 1: Zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego rodzinie.
 - 1.1. Zwiększenie koordynacji i działań diagnostycznych i profilaktycznych wobec rodzin niewydolnych oraz wymagających wsparcia.
 - 1.1.1. Zwiększenie dostępności różnorodnych form pomocy psychologiczno-pedagogicznej dla dzieci i uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi
 - 1.1.2. Zwiększenie pomocy celowej dla rodzin z dziećmi poprzez zaspokajanie potrzeb bytowych dzieci i młodzieży (programy dożywiania i wsparcia rzeczowego, system stypendialny, organizacja wypoczynku letniego i zimowego dla wychowujących się w rodzinach o niskim statusie materialnym)
 - 1.1.3. Rozwój asystentury rodzin
 - 1.1.4. Organizowanie przedsięwzięć umożliwiających aktywne spędzanie czasu wolnego przez dzieci z rodzin w trudnej sytuacji materialnej
 - 1.1.5. Opracowanie i realizacja Gminnego Programu Wspierania Rodziny
 - 1.1.6. Promowanie powstawania rodzin wspierających
 - 1.2. Wspieranie rodzin i dzieci celem odbudowy więzi wewnątrzrodzinnych i przywrócenia właściwego funkcjonowania w społeczeństwie.
 - 1.2.1. Rozwój programu „Szkoła rodzica”
 - 1.2.2. Zabezpieczenie dzieciom opieki po zajęciach szkolnych (wydłużenie godzin pracy świetlic szkolnych, zwiększenie liczby miejsc w świetlicach szkolnych)
 - 1.2.3. Organizacja bezpłatnych kolonii i półkolonii organizowanych dla rodzin najuboższych, zwiększenie liczby bezpłatnych przedsięwzięć okolicznościowych
 - 1.2.4. Zwiększenie dostępności i jakości poradnictwa rodzinnego i pedagogiczno-psychologicznego
 - 1.2.5. Zabezpieczenie w zasobach Gminy mieszkań dla wychowanków opuszczających system opieki zastępczej, w tym organizacja mieszkań chronionych
 - 1.2.6. Rozwój osiedlowych placów gier i zabaw dla dzieci, poprawa infrastruktury
 - 1.2.7. Rozwijanie kwalifikacji zawodowych przez pedagogów, pracowników socjalnych oraz osób zajmujących się rodzinami niewydolnymi wychowawczo
 - 1.3. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie i ochrona ofiar przemocy.
 - 1.3.1. Inicjowanie, udział w kampaniach społecznych na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie

- 1.3.2. Realizacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
2. Cel strategiczny nr 2: Integracja grup społecznych zagrożonych wykluczeniem społecznym: bezrobotnych, ubogich i uzależnionych.
 - 2.1. Zmniejszenie poziomu bezrobocia, wsparcie osób pozostających bez pracy i rozwój ekonomii społecznej.
 - 2.1.1. Promowanie i wdrożenie klauzul społecznych w instytucjach samorządowych
 - 2.1.2. Rozwój projektów socjalnych adresowanych do grup zagrożonych wykluczeniem społecznym z powodu bezrobocia i ubóstwa
 - 2.1.3. Rozwój systemu doradztwa zawodowego w placówkach edukacyjnych
 - 2.1.4. Budowa systemu wsparcia pracodawców poprzez system ulg podatkowych, sprzyjanie tworzeniu nowych miejsc pracy
 - 2.1.5. Promowanie i współtworzenie podmiotów ekonomii społecznej
 - 2.1.6. Rozwój wsparcia dla osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej z powodu ubóstwa poprzez system świadczeń i wsparcie indywidualne (poradnictwo prawne, psychologiczne, praca socjalna)
 - 2.1.7. Rozwój współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w Kędzierzynie-Koźlu
 - 2.2. Integracja osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.
 - 2.2.1. Rozwój działań osłonowych, szczególnie w okresie jesienno-zimowym
 - 2.2.2. Rozwój i systematyczna modernizacja zasobu mieszkań socjalnych i komunalnych
 - 2.2.3. Budowa kapitału społecznego w środowiskach zagrożonych ubóstwem (enklawy biedy) poprzez rozwój pracy socjalnej i programy aktywności lokalnej
 - 2.3. Rozwijanie systemu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień.
 - 2.3.1. Ograniczanie i zmiana struktury spożycia napojów alkoholowych wraz ze zmianą zachowań i postaw mieszkańców w sytuacjach związanych z alkoholem i narkotykami
 - 2.3.2. Budowanie skutecznych form kontroli prawnej i społecznej nad szkodliwymi formami postępowania osób nadużywających alkoholu
 - 2.3.3. Realizacja działań wynikających z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkotykowych wobec osób uzależnionych
3. Cel strategiczny nr 3: Poprawa jakości życia osób starszych i niepełnosprawnych.
 - 3.1. Przeciwdziałanie izolacji i wykluczeniu społecznemu ludzi starszych i niepełnosprawnych.
 - 3.1.1. Powołanie rzecznika ds. osób starszych i niepełnosprawnych
 - 3.1.2. Systematyczny monitoring sytuacji osób starszych w mieście
 - 3.1.3. Rozwój sieci placówek wsparcia półstacjonarnego
 - 3.1.4. Organizacja Miejskich Obchodów Dni Seniora
 - 3.1.5. Rozwój wolontariatu adresowanego do osób starszych i niepełnosprawnych
 - 3.1.6. Rozwój systemu informacji dotyczących inicjatyw dla osób starszych i niepełnosprawnych
 - 3.1.7. Rozwój różnych form kształcenia ustawicznego osób w trzeciej tercji życia
 - 3.2. Integracja i aktywizacja osób z ograniczoną samodzielnością.
 - 3.2.1. Rozwój placów rekreacji ruchowej dla osób starszych

- 3.2.2. Inwentaryzacja barier utrudniających funkcjonowanie osobom z niepełnoprównościami
 - 3.2.3. Opracowanie Miejskiego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego
- 3.3. Poszerzenie i poprawa jakości świadczonych usług.
- 3.3.1. Systematyczna modernizacja placówek wsparcia dziennego
 - 3.3.2. Rozwój i standaryzacja usług opiekuńczych wspomagających osoby starsze w miejscu zamieszkania
 - 3.3.3. Monitoring funkcjonowania usług opiekuńczych
 - 3.3.4. Doradztwo i zachęcanie do rozwoju małych form pomocy dla osób starszych, takich jak rodzinne domy pomocy
 - 3.3.5. Opracowanie i realizacja programów profilaktyki zdrowotnej adresowanych do osób starszych i niepełnosprawnych
4. Cel strategiczny nr 4: Partnerstwo na rzecz rozwoju współpracy z organizacjami pozarządowymi.
- 4.1. Wspieranie instytucji społeczeństwa obywatelskiego.
- 4.1.1. Zintensyfikowanie współpracy z partnerami pozarządowymi (powierzenie i wspieranie oraz koordynacja wspólnych działań)
 - 4.1.2. Wspieranie rozwoju sektora pozarządowego i wolontariatu (programy mini-grantowe)
 - 4.1.3. Rozwój poradnictwa zwiększającego samodzielność obywatelską, w tym wspieranie działań na rzecz tworzenia aktywnych środowisk lokalnych oraz wspieranie postaw obywatelskich i lokalnych inicjatyw obywatelskich (współpraca z radami Osiedli)
 - 4.1.4. Opracowanie i realizacja rocznego Programu Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi
- 4.2. Profesjonalizacja służb społecznych jako czynnika integracji lokalnej.
- 4.2.1. Wzmocnienie i rozwijanie umiejętności pracowników socjalnych działających na rzecz pełniejszej integracji społecznej klientów pomocy społecznej poprzez ich systematyczne doszkalać
 - 4.2.2. Badanie poziomu satysfakcji pracowniczej i wypracowanie strategii rozwoju Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kędzierzynie-Koźlu
 - 4.2.3. Badanie poziomu satysfakcji odbiorcy zadań społecznych
- 4.3. Diagnozowanie potrzeb i problemów społeczności lokalnych
- 4.3.1. Systematyczna diagnoza i monitoring istniejących problemów społecznych
 - 4.3.2. Upowszechnianie informacji o aktualnej ofercie i formach świadczeń pomocowych².

W celu pomocy rodzinom w przezwyciężaniu trudności życiowych oraz wsparcia rodzin w wypełnieniu poprawnych funkcji rodzicielskich opracowany został *Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2016-2018 dla Gminy Kędzierzyn-Koźle* (przyjęty Uchwałą Nr XXVI/203/16 Rady Miasta Kędzierzyn-Koźle z dnia 25 lutego 2016 r.).

Adresatami *Programu* są rodziny zamieszkałe na terenie miasta Kędzierzyn-Koźle. W założeniu zakłada się stworzenie optymalnych warunków do poprawy jakości życia rodzin i dzieci

² Za: *Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2016-2020 w Kędzierzynie-Koźlu*

z występującymi problemami opiekuńczo-wychowawczymi, przy czym wsparcie rodziny ma charakter ochronny, w pierwszej kolejności stwarza się możliwości samodzielnego zmierzenia się z problemami. Osiągnięcie założonego celu strategicznego, tj. pomoc rodzinom w przezwyciężaniu trudności życiowych oraz wsparcie rodzin w wypełnieniu poprawnych funkcji rodzicielskich, możliwe będzie dzięki realizacji celów operacyjnych i zadań:

1. Cel operacyjny nr 1: Wspieranie form organizacji wolnego czasu i działania edukacyjne służące umacnianiu więzi rodzinnej:
 - 1.1. Organizowanie festynów, inicjatyw sportowo-rekreacyjnych, pikników rodzinnych, imprez okolicznościowych.
 - 1.2. Wspieranie rodziny wielodzietnej w dostępie do atrakcyjnych form wypoczynku – program „Dla rodziny 3 plus”. Realizacja rządowego programu dla rodzin wielodzietnych „Karta Dużej Rodziny”, „Opolska Karta Rodziny i Seniora”.
 - 1.3. Konkursy i warsztaty o różnym charakterze.
 - 1.4. Organizowanie przedsięwzięć propagujących i promujących czytelnictwo wśród dzieci i młodzieży.
2. Cel operacyjny nr 2: Wsparcie dla rodzin w opiece i edukacji dzieci i młodzieży:
 - 2.1. Organizacja konkursów przedmiotowych, warsztatów, konkursów tematycznych, przeglądów artystycznych.
 - 2.2. Wyrównanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży.
 - 2.3. Wspieranie edukacji uczniów uzdolnionych.
 - 2.4. Wsparcie rodzin w opiece nad dziećmi do lat 3
3. Cel operacyjny nr 3: Wsparcie w opiece nad dzieckiem i młodzieżą jako profilaktyka zdrowotna na rzecz poprawy jakości życia.
 - 3.1. Program profilaktyki i zakażeń wirusem brodawczaka ludzkiego-szczepienia przeciwko wirusowi HPV dla dziewcząt.
 - 3.2. Program Rehabilitacji mieszkańców Gminy Kędzierzyn-Koźle.
 - 3.3. Realizacja programów prozdrowotnych oraz wad postawy.
 - 3.4. Organizacja wypoczynku letniego oraz zimowego dla dzieci i młodzieży.
4. Cel operacyjny nr 4: Profilaktyka wspierania prawidłowego funkcjonowania rodziny oraz praca z rodzinami w celu zapobiegania sytuacjom kryzysowym.
 - 4.1. Analiza sytuacji rodzin zagrożonych kryzysem.
 - 4.2. Realizacja działań wynikających z Gminnego Programu Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wobec osób uzależnionych. Budowanie skutecznych form kontroli prawnej i społecznej nad szkodliwymi formami postępowania osób nadużywających alkoholu.
 - 4.3. Pomoc i uczestnictwo w organizacji. Spotkania integracyjne dla podopiecznych świetlic socjoterapeutycznych i środowiskowo-socjoterapeutycznych.
 - 4.4. Programy profilaktyczne na rzecz wspierania rodziny.
 - 4.5. Monitorowanie sytuacji dziecka w rodzinach zagrożonych kryzysem.
 - 4.6. Zwiększenie dostępności do specjalistycznego poradnictwa rodzinnego, umożliwiającego korzystanie z różnorodnych form wsparcia: prawnego, psychologicznego, w zakresie uzależnień, terapii indywidualnej, terapii grupowej, terapii rodzinnej.
 - 4.7. Ustanowienie rodzin wspierających.
 - 4.8. Szkolenia rodziców w zakresie kompetencji wychowawczych w obszarze profilaktyki zachorowań ryzykownych dzieci.
 - 4.9. Wspieranie świetlic socjoterapeutycznych środowiskowo-socjoterapeutycznych oraz klubów młodzieżowych.

- 4.10. Prowadzenie punktów konsultacyjnych.
 - 4.11. Organizowanie warsztatów dla rodzin. „Warsztaty codzienności”, „Szkoła dla Rodziców”.
5. Cel operacyjny nr 5: Wspieranie kadr zajmujących się pomocą na rzecz rodziny:
- 5.1. Szkolenie osób zajmujących się pomocą dzieciom oraz rodzinom dotkniętym problemem alkoholowym, narkotykowym oraz przemocą domową.
 - 5.2. Zatrudnianie większej liczby pracowników socjalnych.
 - 5.3. Wspieranie osób profesjonalnie zajmujących się pomaganiem poprzez systematyczne podnoszenie kwalifikacji w zakresie pracy z rodziną oraz udział w superwizjach zewnętrznych i grupach ewaluacyjnych.
 - 5.4. Zwiększenie liczby etatów asystentów rodziny.
6. Cel operacyjny nr 6: Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka:
- 6.1. Realizacja rządowego programu pomocy uczniom – „Wyprawka szkolna”.
 - 6.2. Organizacja wypoczynku z programem profilaktycznym (alkohol, substancje psychoaktywne, przemoc) dla dzieci i młodzieży z terenu Gminy.
 - 6.3. Zapewnienie pomocy materialnej i rzeczowej ubogim rodzinom (stypendia szkolne, zasiłki rodzinne, świadczenia alimentacyjne, świadczenia z pomocy społecznej).
 - 6.4. Objęcie dożywaniem dzieci i młodzieży z ubogich rodzin.
 - 6.5. Zabezpieczenie środków na pobyt dziecka w pieczy zastępczej³.

MOPS w Kędzierzynie-Koźlu w 2015 roku przyznał 11 661 świadczeń na łączną kwotę 19 077 223,90 zł. Natomiast pomoc została udzielona 2 473 mieszkańcom miasta. W porównaniu do 2010 roku widoczny jest wzrost liczby osób otrzymujących pomoc (o 9,2%), a także znacznie większy wzrost liczby przyznanych świadczeń (o 35,9%) oraz kwoty przyznanych świadczeń (o 59,6%).

Wśród osób korzystających z pomocy społecznej w Kędzierzynie-Koźlu największą grupę stanowią mieszkańcy osiedla Śródmieście. W 2015 roku wsparcie otrzymało 635 mieszkańców, co oznacza, że co piąta osoba korzystająca z pomocy społecznej zamieszkiwała na osiedlu Śródmieście. Mieszkańcom tego osiedla przyznano również najwięcej świadczeń (ponad 3,1 tys.) o największej wartości (niemal 5 mln zł).

Jak wskazano powyżej ogólna liczba osób korzystających z pomocy społecznej w mieście Kędzierzyn-Koźle w latach 2010-2015 uległa zwiększeniu. Jednak na poszczególnych osiedlach sytuacja była zróżnicowana. Wzrost liczby osób, które otrzymywały świadczenia z MOPS, stwierdzono na 7 osiedlach: Kuźniczka (75%), Stare Miasto (38,1%), Lenartowice (33,3%), Sławięcice (28,3%), Blachownia (26,8%), Śródmieście (21,2%) i Piastów (5,3%). Odwrotny kierunek zmian, tj. spadek liczby korzystających z pomocy społecznej, wystąpił w latach 2010-2015 również na 7 osiedlach: Rogi (-46,7%), Cisowa (-34,3%), Południe (-10,3%), Przyjaźni (-7,4%), Azoty (-6,3%), Zachód (-5,2%) oraz Kłodnica (-1,1%). W przypadku pozostałych dwóch osiedli, Miejsce Kłodnickie i Pogorzelec, liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenie z pomocy społecznej, pozostawała w latach 2010-2015 na tym samym poziomie.

Warto zauważyć, że spadek liczby przyznanych świadczeń w latach 2010-2015 stwierdzono tylko na dwóch osiedlach: Cisowa (-4,9%) i Rogi (-3,0%), a spadek kwoty wypłaconych świadczeń – na trzech osiedlach: Południe (-70,8%), Zachód (-39,7%) oraz Rogi (-32,2%). Na pozostałych osiedlach zarówno liczba przyznanych świadczeń, jak i ich kwota, wykazywały tendencję wzrostową. Szczególną uwagę zwraca sytuacja na osiedlu Kuźniczka i Lenartowice. W latach 2010-2015 liczba świadczeń

³ Za: *Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2016-2018 dla Gminy Kędzierzyn-Koźle*

przyznanych mieszkańcom Kuźniczka wzrosła aż o 422%, a mieszkańcom Lenartowic – o 437,5%. Natomiast kwoty przyznanych świadczeń zwiększyły się na tych osiedlach odpowiednio o 438,7% i 859,3%.

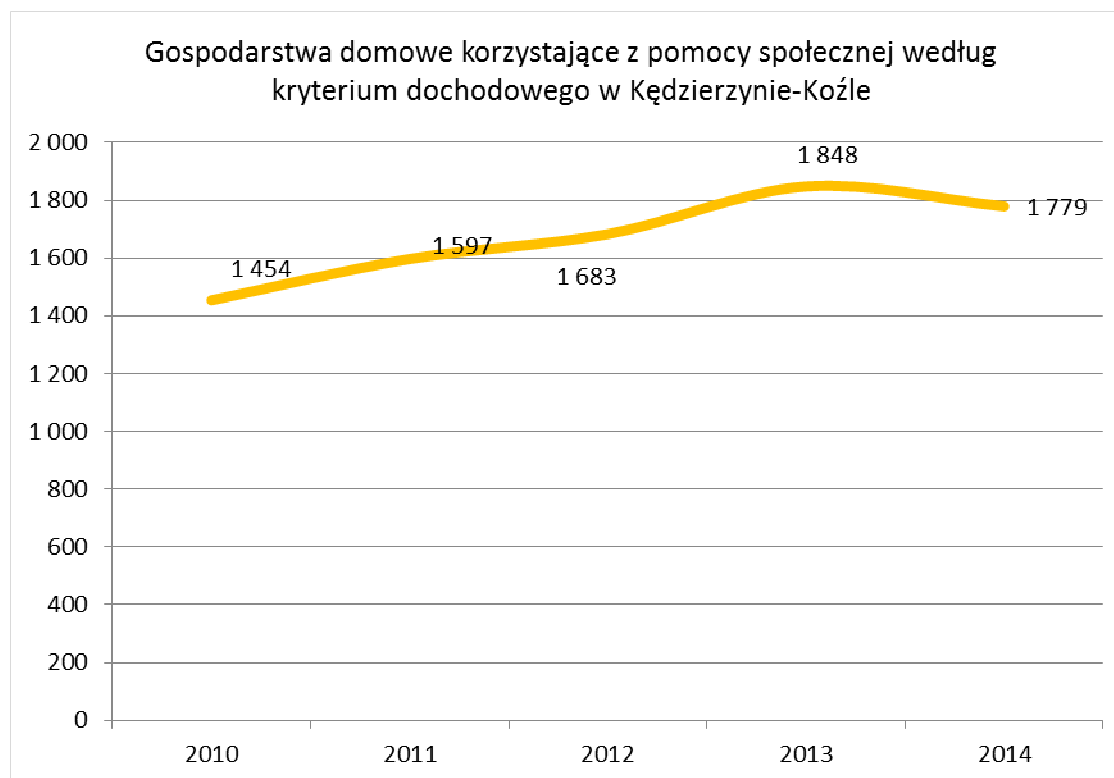
Tabela 20. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej oraz liczba udzielonych świadczeń pomocy społecznej wg osiedli w mieście Kędzierzyn-Koźle w latach 2010-2015

Osiedle	Liczba świadczeń			Kwota świadczeń			Liczba osób		
	2010	2015	Zmiana	2010	2015	Zmiana	2010	2015	Zmiana
Azoty	474	593	25,1%	477 384,15	783 737,45	64,2%	143	134	-6,3%
Błachownia	555	845	52,3%	582 943,82	1 257 445,10	115,7%	157	199	26,8%
Cisowa	204	194	-4,9%	150 125,79	166 896,57	11,2%	70	46	-34,3%
Kłodnica	702	924	31,6%	982 312,15	1 762 555,59	79,4%	176	174	-1,1%
Kuźniczka	18	94	422,2%	29 931,04	161 244,16	438,7%	8	14	75,0%
Lenartowice	8	43	437,5%	6 119,00	58 699,96	859,3%	6	8	33,3%
Miejsce Kłodnickie	13	27	107,7%	42 944,00	78 489,72	82,8%	3	3	0,0%
Piastów	374	439	17,4%	331 269,66	529 604,49	59,9%	95	100	5,3%
Pogorzelec	1 629	1 977	21,4%	1 955 472,59	3 256 996,40	66,6%	437	437	0,0%
Południe	112	115	2,7%	566 951,44	165 338,57	-70,8%	29	26	-10,3%
Przyjaźni	82	96	17,1%	313 723,48	675 736,30	115,4%	27	25	-7,4%
Rogi	202	196	-3,0%	367 897,01	249 574,10	-32,2%	60	32	-46,7%
Sławięcice	346	646	86,7%	408 007,68	1 212 515,28	197,2%	92	118	28,3%
Śródmieście	2 249	3 144	39,8%	2 431 524,84	4 961 350,71	104,0%	524	635	21,2%
Stare Miasto	1 005	1 505	49,8%	1 347 400,91	2 576 799,85	91,2%	247	341	38,1%
Zachód	606	823	35,8%	1 957 094,29	1 180 239,65	-39,7%	191	181	-5,2%
RAZEM	8 579	11 661	35,9%	11 951 101,85	19 077 223,90	59,6%	2 265	2 473	9,2%

Źródło: dane MOPS

Dane Głównego Urzędu Statystycznego wskazują, że w 2014 roku w Kędzierzynie-Koźlu z pomocy społecznej korzystało 1 779 gospodarstw domowych, liczących łącznie 4 051 osób. Zarówno liczba gospodarstw domowych, jak i osób korzystających z pomocy społecznej była niższa niż w 2013 roku, co jest tendencją pozytywną, nadal jednak pozostawała na poziomie wyższym niż w 2010 roku. Ogółem liczba gospodarstw domowych korzystających z pomocy społecznej w Kędzierzynie-Koźlu w latach 2010-2014 zwiększyła się o 22,4% (w powiecie wzrost wyniósł 15,6%, w województwie 1,1%, zaś w kraju nastąpił spadek o -4,8%), natomiast liczba osób korzystających z pomocy społecznej wzrosła w tym okresie o 15,4% (6% w powiecie, -7,4% w województwie i -11,5% w kraju).

Wykres 7. Gospodarstwa domowe korzystające z pomocy społecznej w mieście Kędzierzyn-Koźle w latach 2010-2014

Źródło: GUS/BDL

Jak wskazano powyżej w 2014 roku w gospodarstwach domowych korzystających z pomocy społecznej w mieście Kędzierzyn-Koźle znajdowało się 4 051 osób, co stanowiło 6,4% ludności miasta. Nieznacznie niższe odsetki korzystających z pomocy społecznej odnotowano w przypadku województwa (6,1%) i powiatu (6%), również w miastach Opolszczyzny odsetek osób korzystających z pomocy społecznej do ludności ogółem kształtował się na poziomie niższym (5,8%) niż w Kędzierzynie-Koźlu.

Porównanie danych z 2010 i 2014 roku pozwala zauważyć, iż zasięg korzystania z pomocy społecznej w mieście zwiększył się. W 2010 roku osoby korzystające z pomocy społecznej stanowiły 5,5% mieszkańców Kędzierzyna-Koźla (najmniej wśród wszystkich jednostek), ale w kolejnych latach ich udział się zwiększał, do maksymalnego poziomu 6,7% w 2013 roku (wówczas jedynie w kraju odsetek był wyższy). W 2014 roku udział osób korzystających z pomocy społecznej w Kędzierzynie-Koźlu zmniejszył się, ale nadal był wyższy niż w 2010 roku.

Tabela 21. Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	odsetek osób korzystających z pomocy społecznej do ludności ogółem				
	ogółem				
	2010	2011	2012	2013	2014
	%	%	%	%	%
POLSKA	8,7%	8,1%	8,1%	8,3%	7,7%
POLSKA - MIASTO			6,2%	6,4%	6,0%
OPOLSKIE	6,5%	6,1%	6,0%	6,4%	6,1%
OPOLSKIE - MIASTO			5,6%	6,0%	5,8%
Powiat kędzierzyńsko-kozielski	5,6%	5,5%	5,7%	6,2%	6,0%
Powiat kędzierzyńsko-kozielski - MIASTO	5,5%	5,8%	6,0%	6,7%	6,4%
Kędzierzyn-Koźle	5,5%	5,8%	6,0%	6,7%	6,4%

Źródło: GUS/BDL

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kędzierzynie-Koźlu przedstawione w *Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2016-2020 w Kędzierzynie-Koźlu* pozwalają wskazać, że najczęstszymi przyczynami wnioskowania o pomoc społeczną przez mieszkańców miasta są ubóstwo (1 246 rodzin) i bezrobocie (1 143 rodziny). Rządziej beneficjenci otrzymują pomoc społeczną z powodu niepełnosprawności (714 rodzin), bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego (540 rodzin) czy długotrwałej lub ciężkiej choroby (539 rodzin). Pozostałe powody korzystania z pomocy społecznej w Kędzierzynie-Koźlu występują mniej często.

Tabela 22. Powody przyznania pomocy społecznej w 2014 roku

Powody przyznania pomocy społecznej	liczba rodzin ogółem	liczba osób w rodzinach
ubóstwo	1 246	2 876
bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	540	2 275
bezrobocie	1 143	1 876
niepełnosprawność	714	1 412
długotrwała lub ciężka choroba	539	934
alkoholizm	238	388
przemoc w rodzinie	174	746
bezdomność	76	85
trudności po opuszczeniu zakładu karnego	34	43
narkomania	12	22
zdarzenie losowe	7	11
ochrona macierzyństwa	6	6

Źródło: *Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2016-2020 w Kędzierzynie-Koźlu*

Odbiorcami systemu pomocy społecznej w Kędzierzynie-Koźlu są w większości kobiety (59,5%) i osoby w wieku produkcyjnym (54,2%). W przypadku dzieci i młodzieży w wieku 0-17 lat, którzy stanowili 22% odbiorców pomocy społecznej w 2014 roku, są to w znacznej mierze beneficjenci programu dożywiania.

Tabela 23. Struktura demograficzna odbiorców pomocy społecznej w latach 2012-2014

Wiek	2012	2013	2014
Kobiety			
0-17 lat	415	472	432
18-59 lat	1 069	1 163	1 118
60 lat i więcej	571	574	576
Mężczyźni			
0-17 lat	336	367	341
18-59 lat	764	845	819
60 lat i więcej	298	282	288
Razem	3 453	3 703	3 574

Źródło: Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2016-2020 w Kędzierzynie-Koźlu

MOPS w Kędzierzynie-Koźlu, na mocy obowiązujących przepisów prawa, udziela pomocy w różnych formach. Każdego roku mieszkańcy miasta najczęściej korzystali z pomocy w formie udzielenia porad (1 645 rodzin w 2014 roku), a następnie z pomocy pieniężnej (1 591 rodzin) i pomocy rzeczowej (881 rodzin). Porównanie danych dotyczących formy udzielonej pomocy w latach 2012-2014 wskazuje na wzrost liczby rodzin otrzymujących pomoc pieniężną, przy malejącej liczbie rodzin, którym udzielane były porady oraz pomoc rzeczowa.

Tabela 24. Wybrane rodzaje pomocy udzielanej rodzinom w latach 2012-2014 (liczba rodzin)

Typ świadczenia	2012	2013	2014
Pieniężne	1 290	1 652	1 591
Rzeczowe	1 401	874	881
Udzielenie porad	2 120	2 311	1 645

Źródło: Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2016-2020 w Kędzierzynie-Koźlu

Wśród świadczeń przyznanych przez MOPS w Kędzierzynie-Koźlu przeważają zasiłki rodzinne i świadczenia opiekuńcze. W 2014 roku wypłacono 21 049 zasiłków rodzinnych i 20 853 świadczenia opiekuńcze, wśród których przeważały zasiłki pielęgnacyjne (19 376 świadczeń). Ogółem MOPS w Kędzierzynie-Koźlu w 2014 roku wypłacił 52 087 świadczeń na łączną kwotę ponad 8 mln zł.

Tabela 25. Inne formy pomocy przyznane w Gminie Kędzierzyn-Koźle w 2014 roku

Lp.	Formy pomocy - zadania zlecone	liczba wypłaconych świadczeń
1	Zasiłki rodzinne	21 049
2	Dodatki do zasiłków rodzinnych	8 652
2.1	urodzenie dziecka	107
2.2	opieka nad dzieckiem w okresie urlopu wychowawczego	223
2.3	samotne wychowywanie dziecka	1 722
2.4	kształcenie i rehabilitacja dziecka niepełnosprawnego	1 531
2.5	rozpoczęcie roku szkolnego	1 359
2.6	podjęcie przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	182
2.7	wychowywanie dzieci w rodzinie wielodzietnej	3 528
3	Świadczenia opiekuńcze	20 853
3.1	zasiłki pielęgnacyjne	19 376
3.2	świadczenia pielęgnacyjne	1 410
3.3	specjalny zasiłek opiekuńczy	55
3.4	dodatek do świadczenia pielęgnacyjnego	12
4	Zasiłek dla opiekuna	1 181
5	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	352
Razem		52 087

Źródło: Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2016-2020 w Kędzierzynie-Koźlu

UBÓSTWO

Liczba osób, którym MOPS w Kędzierzynie-Koźlu przyznał świadczenia z powodu ubóstwa, kształtowała się w 2015 roku na poziomie 1 691 osób. Oznaczało to, że 68,4% osób pobierających świadczenia otrzymywało je właśnie z powodu bezrobocia. W porównaniu do 2010 roku liczba osób otrzymujących pomoc z tytułu ubóstwa wzrosła o 15,3%, zwiększył się także ich udział w ogóle korzystających z pomocy społecznej, ponieważ w 2010 roku wynosił 64,7%.

Wśród osób, którym świadczenia zostały przyznane z powodu ubóstwa, największą grupę stanowili mieszkańcy osiedla Śródmieście – niemal co czwarta osoba korzystająca z tej przyczyny z pomocy społecznej zamieszkiwała na Śródmieściu (24,6%). Licznie reprezentowani byli również mieszkańcy Pogorzelca (309 osób) i Starego Miasta (263 osoby), a także Kłodnicy (136 osób), Blachowni (132 osoby) oraz Zachodu (123 osoby).

Silnie zróżnicowany w zależności od osiedla okazał się udział osób otrzymujących pomoc z powodu ubóstwa w ogóle korzystających. W 2015 roku odsetek ten wahał się od 28% (osiedle Przyjaźni) do 100% (osiedle Miejsce Kłodnickie, gdzie wszystkie osoby, którym przyznano świadczenia otrzymywały je z powodu ubóstwa).

Tabela 26. Liczba osób, którym przyznano świadczenia z powodu ubóstwa wg osiedli w mieście Kędzierzyn-Koźle w latach 2010-2015

Osiedle	Ubóstwo			Udział w ogóle otrzymujących świadczenia	
	2010	2015	Zmiana	2010	2015
Azoty	76	68	-10,5%	53,1%	50,7%
Błachownia	104	132	26,9%	66,2%	66,3%
Cisowa	45	27	-40,0%	64,3%	58,7%
Kłodnica	141	136	-3,5%	80,1%	78,2%
Kuźniczka	9	11	22,2%	112,5%	78,6%
Lenartowice	1	5	400,0%	16,7%	62,5%
Miejsce Kłodnickie	3	3	0,0%	100,0%	100,0%
Piastów	45	56	24,4%	47,4%	56,0%
Pogorzelec	310	309	-0,3%	70,9%	70,7%
Południe	19	24	26,3%	65,5%	92,3%
Przyjaźni	16	7	-56,3%	59,3%	28,0%
Rogi	51	28	-45,1%	85,0%	87,5%
Sławięcice	60	83	38,3%	65,2%	70,3%
Śródmieście	320	416	30,0%	61,1%	65,5%
Stare Miasto	191	263	37,7%	77,3%	77,1%
Zachód	75	123	64,0%	39,3%	68,0%
RAZEM	1 466	1 691	15,3%	64,7%	68,4%

Źródło: GUS/BDL

UZALEŻNIENIA I PRZEMOC

Uzależnienia i przemoc w rodzinie nie są częstym powodem korzystania z pomocy społecznej w mieście Kędzierzyn-Koźle. W 2015 roku świadczenia z powodu **przemocy w rodzinie** zostały przyznane 69 osobom. Byli to przede wszystkim mieszkańcy osiedla Śródmieście – 24 osoby, co stanowiło 34,8% ludności otrzymującej pomoc z tego tytułu. Przemoc w rodzinie była powodem przyznania pomocy również mieszkańcom osiedli Pogorzelec (13 osób), Stare Miasto (9 osób), Kłodnica (8 osób), Azoty (7 osób), Zachód (3 osoby), Sławięcice i Błachownia (po 2 osoby) oraz Cisowa (1 osoba). W latach 2010-2015 liczba osób otrzymujących pomoc społeczną z powodu przemocy w rodzinie w Kędzierzynie-Koźle wzrosła o 16,9%, a ich udział w ogóle otrzymujących pomoc z MOPS wzrósł minimalnie z 2,6% do 2,8%.

Tabela 27. Liczba osób, którym przyznano świadczenia z powodu przemocy w rodzinie wg osiedli w mieście Kędzierzyn-Koźle w latach 2010-2015

Osiedle	Przemoc w rodzinie			Udział w ogóle otrzymujących świadczenia	
	2010	2015	Zmiana	2010	2015
Azoty	5	7	40,0%	3,5%	5,2%
Błachownia	4	2	-50,0%	2,5%	1,0%
Cisowa	6	1	-83,3%	8,6%	2,2%
Kłodnica	7	8	14,3%	4,0%	4,6%
Kuźniczka	0	0			
Lenartowice	0	0			
Miejsce Kłodnickie	0	0			
Piastów	0	0			
Pogorzelec	12	13	8,3%	2,7%	3,0%
Południe	0	0			
Przyjaźni	0	0			
Rogi	0	0			
Sławięcice	3	2	-33,3%	3,3%	1,7%
Śródmieście	16	24	50,0%	3,1%	3,8%
Stare Miasto	2	9	350,0%	0,8%	2,6%
Zachód	4	3	-25,0%	2,1%	1,7%
RAZEM	59	69	16,9%	2,6%	2,8%

Źródło: dane gminne

W 2015 roku na terenie miasta Kędzierzyn-Koźle założono 111 „Niebieskich Kart”. Była to liczba minimalnie niższa niż w 2010 roku, gdy wynosiła 112. Najwięcej „Niebieskich Kart” zakładanych było mieszkańcom osiedli Pogorzelec (23 NK) i Śródmieście (20 NK). Rzadziej procedura „Niebieskiej Karty” wszczynana była w stosunku do mieszkańców osiedli Zachód (15 NK), Stare Miasto (12 NK) oraz Kłodnica (9 NK), Piastów (7 NK), Błachownia (6 NK), Sławięcice (5 NK), Azoty (4 NK), Cisowa i Rogi (po 3 NK) oraz Kuźniczka i Przyjaźni (po 2 NK). „Niebieskie Karty” nie zostały założone żadnemu z mieszkańców osiedli Lenartowice, Miejsce Kłodnickie i Południe.

Tabela 28. Liczba „Niebieskich Kart” wg osiedli w mieście Kędzierzyn-Koźle w latach 2010-2015

Osiedle	Liczba "Niebieskich Kart"		
	2010	2015	Zmiana
Azoty	4	4	0,0%
Błachownia	8	6	-25,0%
Cisowa	1	3	200,0%
Kłodnica	5	9	80,0%
Kuźniczka	0	2	
Lenartowice	0	0	
Miejsce Kłodnickie	0	0	
Piastów	9	7	-22,2%
Pogorzelec	21	23	9,5%
Południe	2	0	-100,0%
Przyjaźni	1	2	100,0%
Rogi	3	3	0,0%
Sławięcice	2	5	150,0%
Śródmieście	28	20	-28,6%
Stare Miasto	22	12	-45,5%
Zachód	6	15	150,0%
RAZEM	112	111	-0,9%

Źródło: dane MOPS

W celu zwiększenia skuteczności działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie oraz zmniejszenia skali tego zjawiska na terenie miasta opracowany został *Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Kędzierzynie-Koźlu na lata 2016-2020*. Adresatami *Programu* są rodziny i osoby dotknięte bezpośrednio zjawiskiem przemocy, osoby stosujące przemoc, rodziny i osoby zagrożone zjawiskiem przemocy oraz przedstawiciele instytucji i służb pracujących z osobami i rodzinami zagrożonymi bądź dotkniętymi przemocą.

Głównym celem *Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Kędzierzynie-Koźlu na lata 2016-2020* jest *podejmowanie działań w kierunku minimalizowania rozmiaru i następstw zjawiska przemocy w rodzinie na terenie gminy Kędzierzyn-Koźle*. Cele szczegółowe i działania służące realizacji programu zostały sformułowane następująco:

1. Diagnozowanie i monitorowanie zjawiska przemocy w rodzinie w gminie Kędzierzyn-Koźle.
 - a) Sporządzanie raportów dot. zjawiska przemocy w rodzinie, zasobów środowiska lokalnego oraz potrzeb szkoleniowych
 - b) Przeprowadzenie badań ankietowych wśród mieszkańców gminy Kędzierzyn-Koźle.
2. Zwiększenie dostępności i efektywności działań profilaktycznych z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie adresowanych do mieszkańców gminy Kędzierzyn-Koźle.
 - a) Upowszechnianie informacji o instytucjach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym.
 - b) Realizacja programów ukierunkowanych na rozwój umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziców oraz programów skierowanych do dzieci i młodzieży – ze szczególnym uwzględnieniem rozwiązywania problemów przemocy.
3. Zapewnienie kompleksowej pomocy członkom rodzin dotkniętych przemocą w rodzinie.

- a) Zapewnienie poradnictwa socjalnego, zawodowego, pedagogicznego, psychologicznego, rodzinnego, terapeutycznego, medycznego na terenie gminy Kędzierzyn-Koźle.
 - b) Organizacja wypoczynku dla dzieci z rodzin w kryzysie.
 - c) Wspieranie świetlic socjoterapeutycznych oraz klubów młodzieżowych.
 - d) Funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego i działalność grup roboczych.
 - e) Zapewnienie schronienia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie.
 - f) Kierowanie osób stosujących przemoc do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych.
4. Podnoszenie kompetencji pracowników służb i instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.
- a) Zapewnienie możliwości podnoszenia kompetencji zawodowych osób pracujących bezpośrednio z osobami doświadczającymi przemocy w rodzinie lub stosującymi przemoc w rodzinie (szkolenia, doradztwo, warsztaty, konferencje, superwizje)⁴.

Alkoholizm niemal dwukrotnie częściej niż przemoc w rodzinie jest przyczyną udzielania pomocy społecznej w Kędzierzynie-Koźlu. W 2015 roku świadczenia z tego tytułu przyznano 125 mieszkańcom miasta, tj. o 9,6% więcej niż w 2010 roku. Natomiast udział osób otrzymujących pomoc z powodu alkoholizmu w ogólnej liczbie korzystających utrzymywał się na poziomie 5%.

Świadczenia z powodu alkoholizmu w 2015 roku pobierali mieszkańcy 12 osiedli. Brak takich osób stwierdzono w Cisowej, Lenartowicach, Miejscu Kłodnickim i Rogach. Największą grupę osób otrzymujących pomoc z tytułu alkoholizmu stanowili mieszkańcy Śródmieścia (36 osób), a także Pogorzelca (24 osoby). Natomiast udział osób, dla których alkoholizm był przyczyną przyznania pomocy w ogólnej liczbie korzystających, wahał się w zależności od osiedla od 2,9% (Stare Miasto) do 8,6% (Kłodnica).

⁴ Za: *Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Kędzierzynie-Koźlu na lata 2016-2020*

Tabela 29. Liczba osób, którym przyznano świadczenia z powodu alkoholizmu w mieście Kędzierzyn-Koźle w latach 2010-2015

Osiedle	Alkoholizm			Udział w ogóle otrzymujących świadczenia	
	2010	2015	Zmiana	2010	2015
Azoty	14	8	-42,9%	9,8%	6,0%
Błachownia	8	12	50,0%	5,1%	6,0%
Cisowa	0	0		0,0%	0,0%
Kłodnica	13	15	15,4%	7,4%	8,6%
Kuźniczka	1	1	0,0%	12,5%	7,1%
Lenartowice	0	0		0,0%	0,0%
Miejsce Kłodnickie	0	0		0,0%	0,0%
Piastów	3	4	33,3%	3,2%	4,0%
Pogorzelec	27	24	-11,1%	6,2%	5,5%
Południe	1	1	0,0%	3,4%	3,8%
Przyjaźni	2	2	0,0%	7,4%	8,0%
Rogi	2	0	-100,0%	3,3%	0,0%
Sławięcice	4	5	25,0%	4,3%	4,2%
Śródmieście	31	36	16,1%	5,9%	5,7%
Stare Miasto	4	10	150,0%	1,6%	2,9%
Zachód	4	7	75,0%	2,1%	3,9%
RAZEM	114	125	9,6%	5,0%	5,1%

Źródło: dane MOPS

Rada Miasta w Kędzierzynie-Koźlu rokrocznie uchwała Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkotykowych. *Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkotykowych na 2016 rok* został przyjęty *Uchwałą Nr XXIII/186/15 Rady Miasta Kędzierzyn-Koźle z dnia 29 grudnia 2015 r.*

Zadaniem *Programu* jest prowadzenie szeroko rozumianych działań profilaktycznych, ograniczanie problemów wynikających z nadużywania alkoholu, uzależnienia od alkoholu i narkotyków, stosowania przemocy w rodzinie, jak również przeciwdziałanie marginalizacji społecznej, wykluczeniu społecznemu oraz wspomaganie reintegracji społecznej i zawodowej. Priorytetowe kierunki działań gminy Kędzierzyn-Koźle w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problematyki uzależnień oraz przemocy w rodzinie określone zostały następująco:

1. Zwiększanie jakości i dostępności programów profilaktycznych oraz utrwalanie postaw abstynenckich wśród dzieci i młodzieży.
 - 1.1. Promowanie oddziaływań profilaktycznych, w tym rekomendowanych programów profilaktycznych;
 - 1.2. Promowanie pozalekcyjnych zajęć sportowych, jako alternatywnej formy spędzania czasu wolnego;
 - 1.3. Poszerzanie wiedzy rodziców w zakresie ich kompetencji wychowawczych w obszarze profilaktyki zachowań ryzykownych dzieci;
 - 1.4. Poszerzanie wiedzy osób zajmujących się profilaktyką na temat szkodliwości substancji psychoaktywnych oraz obowiązujących przepisów prawnych;
 - 1.5. Poszerzanie wiedzy społeczności lokalnej ukierunkowanej na zwrócenie uwagi na problem spożywania alkoholu przez osoby niepełnoletnie;

2. Pomoc dzieciom i członkom rodzin z problemem uzależnień oraz przemocy domowej.
 - 2.1. Stwarzanie warunków do prawidłowego funkcjonowania dzieci i młodzieży z rodzin z problemem alkoholowym, narkotykowym i dotkniętych przemocą domową, wyrównywanie ich szans oraz zwiększanie dostępności do pomocy socjoterapeutycznej i psychologicznej;
 - 2.2. Poprawa funkcjonowania dorosłych członków rodzin osób uzależnionych oraz pijących szkodliwie i ryzykownie;
 - 2.3. Stwarzanie możliwości wypoczynku dla dzieci i młodzieży z rodzin z problemem alkoholowym, narkotykowym i dotkniętych przemocą domową;
 - 2.4. Zwiększanie kompetencji osób pomagających dzieciom i pracujących z rodzinami dotkniętymi problemem uzależnień oraz przemocą domową;
3. Ograniczanie szkód zdrowotnych wynikających z używania substancji psychoaktywnych (alkohol, narkotyki, NSP) oraz doświadczania lub stosowanie przemocy.
 - 3.1. Zwiększanie dostępności do pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków, osób współuzależnionych oraz osób stosujących i doświadczających przemocy domowej;
 - 3.2. Zwiększanie wiedzy na temat szkód zdrowotnych wynikających z picia szkodliwego i uzależnienia od alkoholu i narkotyków oraz na temat przemocy w rodzinie, jak również wspieranie instytucji z terenu Gminy zajmujących się problematyką uzależnień, w tym Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
4. Zmniejszanie dostępności do napojów alkoholowych.
 - 4.1. Ograniczanie dostępności do napojów alkoholowych poprzez określanie limitu punktów sprzedaży napojów alkoholowych oraz zasad usytuowania na terenie Gminy Kędzierzyn-Koźle miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych oraz wprowadzenia zakazu sprzedaży, podawania, spożywania oraz wnoszenia napojów alkoholowych w niektórych miejscach i obiektach na terenie Gminy Kędzierzyn-Koźle ze względu na ich charakter (w odrębnych Uchwałach Rady Miasta);
 - 4.2. Monitorowanie sprzedaży alkoholu na terenie Gminy⁵.

NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ I CHOROBA

Znaczna część świadczenia udzielanych przez MOPS w Kędzierzynie-Koźlu przyznawana jest z powodu niepełnosprawności oraz długotrwałej i ciężkiej choroby.

Świadczenia z tytułu **niepełnosprawności** otrzymało w 2015 roku 607 mieszkańców, co stanowiło 24,5% osób, które otrzymały jakiegokolwiek świadczenie. Na przestrzeni lat 2010-2015 liczba mieszkańców miasta pobierających świadczenia z powodu niepełnosprawności zwiększyła się o 11%, ale udział tej kategorii w ogóle korzystających z pomocy społecznej pozostał na zbliżonym poziomie.

Najwięcej osób, którym przyznano świadczenia z powodu niepełnosprawności, zamieszkiwało na osiedlach Śródmieście (166 osób, tj. 27,3%) oraz Pogorzelec (125 osób, tj. 20,6%) – w 2015 roku niemal co druga osoba pobierająca świadczenia z tytułu niepełnosprawności była mieszkańcem jednego z tych dwóch osiedli (47,9%). Oba osiedla charakteryzowały się wyższym niż średnia dla miasta udziałem pobierających świadczenia z powodu niepełnosprawności w ogóle korzystających (odpowiednio 28,6% i 26,1%), ale nie były to wartości najwyższe. Odsetek osób niepełnosprawnych

⁵ Za: *Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2016 rok*

otrzymujących pomoc wahał się bowiem na osiedlach Kędzierzyna-Koźła od 15,4% (Południe) do 66,7% (Miejsce Kłodnickie) korzystających z pomocy społecznej.

Tabela 30. Liczba osób, którym przyznano świadczenia z powodu niepełnosprawności wg osiedli w mieście Kędzierzyn-Koźle w latach 2010-2015

Osiedle	Niepełnosprawność			Udział w ogóle otrzymujących świadczenia	
	2010	2015	Zmiana	2010	2015
Azoty	39	35	-10,3%	27,3%	26,1%
Blachownia	27	40	48,1%	17,2%	20,1%
Cisowa	10	8	-20,0%	14,3%	17,4%
Kłodnica	54	55	1,9%	30,7%	31,6%
Kuźniczka	6	4	-33,3%	75,0%	28,6%
Lenartowice	1	3	200,0%	16,7%	37,5%
Miejsce Kłodnickie	3	2	-33,3%	100,0%	66,7%
Piastów	22	24	9,1%	23,2%	24,0%
Pogorzelec	118	125	5,9%	27,0%	28,6%
Południe	4	4	0,0%	13,8%	15,4%
Przyjaźni	4	4	0,0%	14,8%	16,0%
Rogi	7	7	0,0%	11,7%	21,9%
Sławięcice	29	32	10,3%	31,5%	27,1%
Śródmieście	145	166	14,5%	27,7%	26,1%
Stare Miasto	57	57	0,0%	23,1%	16,7%
Zachód	21	41	95,2%	11,0%	22,7%
RAZEM	547	607	11,0%	24,2%	24,5%

Źródło: dane MOPS

Z powodu **długotrwałej lub ciężkiej choroby** świadczenia z pomocy społecznej otrzymało w 2015 roku 681 mieszkańców Kędzierzyna-Koźła. Osoby te stanowiły 27,5% wszystkich beneficjentów pomocy społecznej. W porównaniu do 2010 roku liczba osób, którym przyznano świadczenia z tytułu choroby, zwiększyła się w mieście o 22,9%. O 3 pp. wzrósł również udział tej kategorii w ogóle korzystających z pomocy społecznej.

Niemal co trzecia osoba otrzymująca pomoc z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby była mieszkańcem Śródmieścia (32,5%). Znacznie niższy był udział mieszkańców Pogorzaelca (20,4%) oraz pozostałych osiedli. Natomiast odsetki osób otrzymujących pomoc z powodu choroby wahały się w zależności od osiedla od 7,7% (Południe) do 80% (Przyjaźni).

Tabela 31. Liczba osób, którym przyznano świadczenia z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby wg osiedli w mieście Kędzierzyn-Koźle w latach 2010-2015

Osiedle	Długotrwała lub ciężka choroba			Udział w ogóle otrzymujących świadczenia	
	2010	2015	Zmiana	2010	2015
Azoty	37	40	8,1%	25,9%	29,9%
Błachownia	27	30	11,1%	17,2%	15,1%
Cisowa	4	7	75,0%	5,7%	15,2%
Kłodnica	45	41	-8,9%	25,6%	23,6%
Kuźniczka	3	5	66,7%	37,5%	35,7%
Lenartowice	1	1	0,0%	16,7%	12,5%
Miejsce Kłodnickie	0	1		0,0%	33,3%
Piastów	14	25	78,6%	14,7%	25,0%
Pogorzelec	116	139	19,8%	26,5%	31,8%
Południe	10	2	-80,0%	34,5%	7,7%
Przyjaźni	14	20	42,9%	51,9%	80,0%
Rogi	8	7	-12,5%	13,3%	21,9%
Sławięcice	12	20	66,7%	13,0%	16,9%
Śródmieście	185	221	19,5%	35,3%	34,8%
Stare Miasto	45	68	51,1%	18,2%	19,9%
Zachód	33	54	63,6%	17,3%	29,8%
RAZEM	554	681	22,9%	24,5%	27,5%

Źródło: dane MOPS

BEZPIECZEŃSTWO I PRZESTĘPCZOŚĆ

Nad bezpieczeństwem mieszkańców miasta Kędzierzyn-Koźle czuwają funkcjonariusze Komendy Powiatowej Policji, Straży Miejskiej oraz jednostek Straży Pożarnej.

Siedziba **Straży Miejskiej w Kędzierzynie-Koźlu** znajduje się przy ul. Piramowicza 32. Straż Miejska realizuje zadania związane z utrzymaniem porządku publicznego oraz zapewnienia mieszkańcom bezpieczeństwa, a do jej zadań należą w szczególności:

- ochrona spokoju i porządku w miejscach publicznych,
- czuwanie nad porządkiem i kontrola ruchu drogowego – w zakresie określonym w przepisach o ruchu drogowym,
- współdziałanie z właściwymi podmiotami w zakresie ratowania życia i zdrowia obywateli, pomocy w usuwaniu awarii technicznych i skutków klęsk żywiołowych oraz innych miejscowych zagrożeń,
- zabezpieczenie miejsca przestępstwa, katastrofy lub innego podobnego zdarzenia albo miejsc zagrożonych takim zdarzeniem przed dostępem osób postronnych lub zniszczeniem śladów i dowodów, do momentu przybycia właściwych służb, a także ustalenie, w miarę możliwości, świadków zdarzenia,
- ochrona obiektów komunalnych i urządzeń użyteczności publicznej,
- współdziałanie z organizatorami i innymi służbami w ochronie porządku podczas zgromadzeń i imprez publicznych,
- doprowadzanie osób nietrzeźwych do izby wytrzeźwień lub miejsca ich zamieszkania, jeżeli osoby te zachowaniem swoim dają powód do zgorszenia w miejscu publicznym, znajdują się

w okolicznościach zagrażających ich życiu lub zdrowiu albo zagrażają życiu i zdrowiu innych osób,

- informowanie społeczności lokalnej o stanie i rodzajach zagrożeń, a także inicjowanie i uczestnictwo w działaniach mających na celu zapobieganie popełnianiu przestępstw i wykroczeń oraz zjawiskom kryminogennym i współdziałanie w tym zakresie z organami państwowymi, samorządowymi i organizacjami społecznymi,
- konwojowanie dokumentów, przedmiotów wartościowych lub wartości pieniężnych dla potrzeb gmin⁶.

Straż Miejska w Kędzierzynie-Koźlu podczas wykonywania swoich obowiązków m.in. współpracuje z instytucjami w zakresie ładu i porządku (współpraca z Policją, Państwową Strażą Miejską) oraz Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej, podejmuje również działania na rzecz osób bezdomnych, w zakresie utrzymania czystości na terenie miasta, bezpieczeństwa dzieci i młodzieży, kontroli w ruchu drogowym, zapewnienia bezpieczeństwa pracownikom Urzędu Miasta i instytucji podległych czy realizuje zadania wpisane do książki zadań stałych.

Szczegółowe zestawienie wyników działań Straży Miejskiej w Kędzierzynie-Koźlu w 2015 roku wskazuje, że najczęstszymi przyczynami interwencji są wykroczenia przeciwko bezpieczeństwu i porządkowi w komunikacji (1 973 działania) oraz wykroczenia przeciwko zdrowiu (1 294 działania). W 827 przypadkach działania były podejmowane w związku z ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, w 406 przypadkach podstawą interwencji były wykroczenia przeciwko urządzeniom użytku publicznego, w 316 – wykroczenia przeciwko bezpieczeństwu osób i mienia, w 170 – ustawa o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, w 104 – ustawa o odpadach, a w 101 – wykroczenia przeciwko porządkowi i spokojowi publicznemu. Pozostałe wykroczenia znacznie rzadziej stawały się podstawą interwencji.

Ogółem w 2015 roku strażnicy miejscy w Kędzierzynie-Koźlu podjęli łącznie 5 381 działań, w tym 4 287 razy zastosowali środki oddziaływania wychowawczego (art. 41 k.w.), wystawili 414 mandatów na łączną kwotę 34 570 zł, skierowali 66 wniosków do sądów, a 614 spraw przekazali innym organom.

Tabela 32. Ewidencja wyników działań Straży Miejskiej w 2015 roku

Lp.	Rodzaje wykroczeń zawartych w:	Środki oddziaływania wychowawczego (art. 41 k.w.)	Mandat		Wnioski do sądu	Sprawy przekazane innym organom	Razem
			liczba	kwota			
1	Ustawie - Kodeks wykroczeń						
	a) wykroczenia przeciwko porządkowi i spokojowi publicznemu	95	3	300	1	2	101
	b) wykroczenia przeciwko instytucjom państwowym, samorządowym i społecznym	5	3	300			8
	c) wykroczenia przeciwko bezpieczeństwu osób i mienia	219	16	1300	2	79	316

⁶ Za: <http://portal.kedzierzynkozle.pl/portal/index.php?t=200&id=38171> (27.05.2016)

d) wykroczenia przeciwko bezpieczeństwu i porządkowi w komunikacji	1 667	153	15 070	56	97	1 973
e) wykroczenia przeciwko osobie	36		6		6	42
f) wykroczenia przeciwko zdrowiu	949	1	50		344	1 294
g) wykroczenia przeciwko mieniu	16				3	19
h) wykroczenia przeciwko interesom konsumentów	1					1
j) wykroczenia przeciwko urządzeniom użytku publicznego	33	55	4 090	1	17	406
k) szkodnictwo leśne, polne i ogrodowe	12	3	300		3	18
2 Ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi	657	144	10 270	4	22	827
3 Ustawie o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych	34	4	270			38
4 Ustawie o utrzymaniu czystości i porządku w gminach	135	1	100		34	170
5 Ustawie o ochronie zwierząt	1	1	100	1		3
6 Ustawie o odpadach	80	19	1 720		5	104
7 Ustawie - Prawo ochrony środowiska	3				1	4
8 Ustawie o ochronie przyrody	1					1
9 Ustawie o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym	2					2
10 Aktach prawa miejscowego (przepisy porządkowe)		1				1
11 Innych	1					1
Razem	4 287	414	34 570	66	614	5 381

Źródło: Sprawozdanie z działalności Straży Miejskiej za rok 2015

Pozostałe wyniki działania funkcjonariuszy Straży Miejskiej w Kędzierzynie-Koźlu w 2015 roku obejmowały:

- 2 osoby doprowadzone do izby wytrzeźwień lub miejsca zamieszkania
- 4 osoby ujęte i przekazane Policji
- 30 interwencji związanych z zabezpieczeniem miejsca przestępstwa, katastrofy lub innego podobnego zdarzenia albo miejsca zagrożonego takim zdarzeniem

- 166 chronionych obiektów komunalnych i urzędzeń użyteczności publicznej
- 408 działań związanych z konwojowaniem dokumentów, przedmiotów wartościowych lub wartości pieniężnych na potrzeby gminy⁷.

W Kędzierzynie-Koźlu znajduje się **Komenda Powiatowa Policji w Kędzierzynie-Koźlu**, z siedzibą przy ul. Wojska Polskiego 18. Obszar miasta jest podzielony na rewiry:

- Rewir Dzielnicowych Nr 1 Komendy Powiatowej Policji w Kędzierzynie-Koźlu, ul. Wojska Polskiego 18; rejon działania: miasto Kędzierzyn-Koźle; osiedla: Pogorzelec, Leśne, Śródmieście, NDM;
- Rewir Dzielnicowych Nr 2 Komendy Powiatowej Policji w Kędzierzynie-Koźlu, ul. Wojska Polskiego 18; rejon działania: miasto Kędzierzyn-Koźle; osiedla: NDM, Piastów, Blachownia, Sławięcice, Azoty, Cisowa, Lenartowice, Miejsce Kłodnickie;
- Rewir Dzielnicowych Nr 3 Komisariatu Policji w Kędzierzynie-Koźlu, ul. Raclawicka 3; rejon działania: miasto Kędzierzyn-Koźle⁸.

W 2015 roku na terenie miasta Kędzierzyn-Koźle w zakończonych postępowaniach przygotowawczych stwierdzono ogółem 754 przestępstwa. Znajdowały się wśród nich 84 przestępstwa drogowe, 29 przestępstw o charakterze gospodarczym i 641 przestępstw o charakterze kryminalnym (w tym 27 przestępstw przeciwko zdrowiu i życiu oraz 448 przeciwko mieniu). W porównaniu do 2013 roku można zauważyć poprawę bezpieczeństwa w Kędzierzynie-Koźlu. W latach 2013-2015 liczba przestępstw stwierdzonych w zakończonych postępowaniach przygotowawczych zmniejszyła się aż o 66,9% w przypadku przestępstw drogowych, o 35,7% w przypadku przestępstw kryminalnych i o 6,5% w przypadku przestępstw gospodarczych. Zmieniła się również struktura przestępstw. W 2013 roku przestępstwa drogowe stanowiły 19,8% ogółu przestępstw stwierdzonych w postępowaniach przygotowawczych, zaś w 2015 roku ich udział zmniejszył się do 11,1%. W przypadku przestępstw gospodarczych udział w ogólnej liczbie przestępstw wzrósł z 2,4% do 3,8%, a wzrost nastąpił również w przypadku przestępstw o charakterze kryminalnym – z 77,8% do 85%.

Do przestępstw drogowych najczęściej dochodziło na osiedlu Śródmieście, gdzie w 2015 roku stwierdzono 27 takich przypadków. Mniej było ich na osiedlu Pogorzelec (12 przestępstw), a na pozostałych osiedlach liczba stwierdzonych przestępstw drogowych nie przekraczała kilku. Wśród wszystkich osiedli Kędzierzyna-Koźla wyróżniają się Lenartowice i Miejsce Kłodnickie, gdzie w 2015 roku nie wystąpiły żadne przestępstwa drogowe. Zgodnie z ogólnomiejską tendencją liczba stwierdzonych przestępstw drogowych niemal na wszystkich osiedlach zmniejszyła się w latach 2013-2015, przy czym tempo spadku wahało się od -41,7% (Przyjaźni) do -100% (Cisowa, Lenartowice). Jedynie na osiedlu Azoty w 2015 roku doszło do większej liczby przestępstw drogowych niż w 2013 roku (4 wobec 5).

Na terenie miasta Kędzierzyn-Koźle stosunkowo rzadko stwierdzano przestępstwa o charakterze gospodarczym. W 2015 roku miały one miejsce głównie na osiedlu Śródmieście (20 przestępstw), znacznie rzadziej na osiedlu Pogorzelec (8 przestępstw) i Kłodnica (1 przestępstwa). Wzrost liczby przestępstw gospodarczych w latach 2013-2015 nastąpił na osiedlu Śródmieście (o 122,2%) oraz Pogorzelec (o 14,3%).

W przypadku przestępstw o charakterze kryminalnym ich liczba w 2015 roku wahała się w zależności od osiedla, od 1 (Miejsce Kłodnickie) do 184 (Śródmieście). Niemal na wszystkich osiedlach sytuacja

⁷ Za: *Sprawozdanie z działalności Straży Miejskiej za rok 2015*

⁸ Za: http://kedzierzyn-kozle.policja.gov.pl/index.php?option=com_content&view=category&id=11&Itemid=102 (27.05.2016)

w zakresie liczby przestępstw kryminalnych w latach 2013-2015 uległa poprawie – w 2015 roku notowano mniej przestępstw o charakterze kryminalnym niż w 2013 roku. Spadki wynosiły od -9,4% (osiedle Zachód) do -83,3% (osiedle Miejsce Kłodnickie). Jedynie na osiedlu Cisowa w 2015 roku stwierdzono większą liczbę przestępstw kryminalnym, ale różnica okazała się minimalna (8 wobec 9).

Tabela 33. Przepięstwa stwierdzone w zakończonych postępowaniach przygotowawczych w mieście Kędzierzyn-Koźle w latach 2013-2015

Osiedle	Drogowe			O charakterze gospodarczym			O charakterze kryminalnym								
							ogółem			przeciwko życiu i zdrowiu			przeciwko mieniu		
	2013	2015	Zmiana	2013	2015	Zmiana	2013	2015	Zmiana	2013	2015	Zmiana	2013	2015	Zmiana
Azoty	4	5	25,0%	1	0	-100,0%	41	21	-48,8%	1	1	0,0%	31	12	-61,3%
Błachownia	9	2	-77,8%	3	0	-100,0%	33	18	-45,5%	5	1	-80,0%	24	13	-45,8%
Cisowa	2	0	-100,0%	1	0	-100,0%	8	9	12,5%	0	0		8	6	-25,0%
Kłodnica	32	7	-78,1%	1	1	0,0%	68	43	-36,8%	4	4	0,0%	44	23	-47,7%
Kuźniczka	3	1	-66,7%	0	0		12	8	-33,3%	0	0		12	6	-50,0%
Lenartowice	3	0	-100,0%	0	0		19	5	-73,7%	1	0	-100,0%	16	2	-87,5%
Miejsce Kłodnickie	0	0		0	0		6	1	-83,3%	0	0		6	1	-83,3%
Piastów	16	3	-81,3%	0	0		70	52	-25,7%	2	2	0,0%	58	39	-32,8%
Pogorzelec	63	12	-81,0%	7	8	14,3%	184	117	-36,4%	9	5	-44,4%	145	82	-43,4%
Południe	6	3	-50,0%	0	0		9	3	-66,7%	0	0		8	3	-66,7%
Przyjaźni	12	7	-41,7%	2	0	-100,0%	31	12	-61,3%	0	0		29	10	-65,5%
Rogi	2	1	-50,0%	0	0		16	8	-50,0%	0	0		16	7	-56,3%
Sławęcice	10	2	-80,0%	0	0		24	13	-45,8%	0	1		18	11	-38,9%
Śródmieście ⁹	58	27	-53,4%	9	20	122,2%	265	184	-30,6%	15	5	-66,7%	184	137	-25,5%
Stare Miasto	21	7	-66,7%	6	0	-100,0%	126	70	-44,4%	11	3	-72,7%	74	37	-50,0%
Zachód	13	7	-46,2%	1	0	-100,0%	85	77	-9,4%	1	5	400,0%	64	59	-7,8%
RAZEM	254	84	-66,9%	31	29	-6,5%	997	641	-35,7%	49	27	-44,9%	737	448	-39,0%

Źródło: dane KPP w Kędzierzynie-Koźlu

⁹ Do osiedla Śródmieście została przypisana ulica Aleja Armii Krajowej

Straż pożarną na terenie miasta reprezentują jednostki **Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Kędzierzynie-Koźlu** oraz **Ochotniczych Straży Pożarnych**.

KP PSP w Kędzierzynie-Koźlu ma swoją siedzibę przy ul. Kraszewskiego 12. W jej ramach funkcjonują dwie jednostki ratowniczo-gaśnicze:

- JRG-1 (ze specjalistyczną grupą ratownictwa chemiczno-ekologicznego). Terenem działania jednostki jest gmina Bierawa oraz 9 dzielnic miasta Kędzierzyn-Koźle: Azoty, Blachownia, Cisowa, Kędzierzyn, Kuźniczki, Miejsce Kłodnickie, Os. Piastów, Pogorzelec, Sławięcice.
- JRG-2 (ze specjalistyczną grupą ratownictwa wodno-nurkowego). Terenem działania jednostki są gminy: Reńska Wieś, Pawłowiczki, Cisek, Polska Cerekiew oraz 3 dzielnice miasta Kędzierzyn-Koźle: Osiedle Zachód, Koźle Port, Kłodnica i Żabieniec.

W 2014 roku jednostki podległe KP PSP w Kędzierzynie-Koźlu podjęły na terenie miasta łącznie 592 działania interwencyjne. Zdecydowana większość z nich dotyczyła miejscowych zagrożeń (352 działania, tj. 59,5% ogółu interwencji). Liczba interwencji związanych z pożarami w Kędzierzynie-Koźlu w 2014 roku wynosiła 195, odnotowano także 45 alarmów fałszywych¹⁰.

Wsparcie dla jednostek PSP w Kędzierzynie-Koźlu zapewniają funkcjonariusze *Ochotniczych Straży Pożarnych*. Na terenie miasta znajduje się 5 jednostek OSP, w tym 3 włączone w struktury Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego:

- OSP Cisowa, ul. Brzechwy 44 (jednostka w strukturach KSRG)
- OSP Kłodnica, ul. Kłodnicka 23 (jednostka w strukturach KSRG)
- OSP Sławięcice, ul. Sławięcicka 18 (jednostka w strukturach KSRG)
- OSP Miejsce Kłodnickie, ul. Szpaków 11
- OSP Oddział Ratownictwa Wodnego KOŹLE (specjalistyczna jednostka wodna), ul. Wyspa 22c¹¹.

Ponadto teren miasta objęty jest działaniami specjalistycznych jednostek ratownictwa chemicznego, funkcjonujących przy największych zakładach przemysłowych znajdujących się w Kędzierzynie-Koźlu (np. Jednostka Ratownicza Blachownia funkcjonująca w strukturach spółki Serwis Blachownia Sp. z o.o. czy Jednostka Ratownictwa Chemicznego Sp. z o.o. należąca do Grupy Azoty S.A.).

AKTYWNOŚĆ SPOŁECZNA

Analiza aktywności społecznej mieszkańców Kędzierzyna-Koźla obejmuje dane dotyczące organizacji pozarządowych, udziału w wyborach samorządowych oraz działań w ramach budżetu obywatelskiego.

Dane dotyczące **frekwencji wyborczej** w wyborach samorządowych w 2006, 2010 i 2014 roku w Kędzierzynie-Koźlu wskazują na rosnące zainteresowanie mieszkańców sferą polityki lokalnej. W 2006 roku w I turze wyborów uczestniczyło 35,94% uprawnionych do głosowania mieszkańców miasta, w 2010 roku frekwencja wyborcza w Kędzierzynie-Koźlu okazała się wyższa niż w 2006 roku i wynosiła 39,88%, zaś w kolejnych wyborach samorządowych w 2014 roku ponownie wzrosła, do poziomu 41,05%. Również w II turze frekwencja wyborcza wzrastała z każdym wyborem, z 24,21% w 2006 roku do 34,32% w 2014 roku.

¹⁰ Za: <http://www.strazpozarnakedzierzynkozle.eu/index.php> (27.05.2016)

¹¹ Za: <http://www.strazpozarnakedzierzynkozle.eu/index.php> (27.05.2016)

W porównaniu z innymi jednostkami, mieszkańcy Kędzierzyna-Koźła jawią się jako osoby mniej chętnie uczestniczące w wyborach samorządowych. Mimo wskazanego powyżej systematycznego wzrostu frekwencji wyborczej, podczas każdego wyborów odsetek uczestniczących w nich mieszkańców miasta był niższy niż frekwencja w skali kraju, województwa i powiatu.

Tabela 34. Frekwencja wyborcza w wyborach samorządowych w latach 2006, 2010 i 2014

Jednostka terytorialna	I tura			II tura		
	frekwencja wyborcza			frekwencja wyborcza		
	2006	2010	2014*	2006	2010	2014*
	%	%	%	%	%	%
POLSKA	45,99	47,32	47,34	39,56	35,31	39,97
OPOLSKIE	39,38	40,99	42,18	32,73	30,12	35,16
Powiat kędzierzyńsko-kozielski	36,28	40,80	42,08	27,00	28,95	34,32
Kędzierzyn-Koźle	35,94	39,88	41,05	24,21	28,78	34,32

Źródło: PKW

Na terenie miasta Kędzierzyn-Koźle zarejestrowanych jest ponad 160 **organizacji pozarządowych**. Zdecydowaną większość z nich stanowią stowarzyszenia, w tym licznie występujące stowarzyszenia kultury fizycznej. Obszary działania kędzierzyńsko-kozielskich NGO są bardzo zróżnicowane, obejmują one m.in. obszary kultury fizycznej i sportu, pomocy społecznej, rozwoju lokalnego, kultury i edukacji, ale skupiają również członków określonych grup społecznych, członków o podobnych interesach gospodarczych czy hobbystów¹².

Wśród podmiotów NGO zarejestrowanych w Kędzierzynie-Koźlu status OPP (organizacji pożytku publicznego), uprawniający do otrzymania 1% podatku dochodowego od osób fizycznych, posiadają dwadzieścia cztery jednostki:

1. Kłodnickie Towarzystwo Sportowe KTS „Kłodnica” w Kędzierzynie-Koźlu
2. Towarzystwo Ziemi Kozielskiej w Kędzierzynie-Koźlu
3. Klub Sportowy Sławięcice w Kędzierzynie-Koźlu
4. Stowarzyszenie Zespół Pieśni i Tańca „Komes”
5. Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom „Brzdąc”
6. Stowarzyszenie Tenisowy Klub Sportowy
7. Miejski Międzyszkolny Klub Sportowy
8. Kędzierzyński Klub Szachowy „Szach”
9. Fundacja „Bądź Człowiekiem”
10. Kędzierzyńsko-Kozielskie Stowarzyszenie Trzeźwości
11. Towarzystwo Opieki Nad Zwierzętami w Kędzierzynie-Koźlu
12. Stowarzyszenie Sportowe „Kaman Volley”
13. Rogowskie Towarzystwo Sportowe Odra Kędzierzyn-Koźle
14. Wielobranżowa Spółdzielnia Socjalna Ogniw
15. Katolickie Centrum Pomocy Rodzinie
16. Stowarzyszenie Przyjaciół Domów Pomocy Społecznej w Kędzierzynie-Koźlu
17. Towarzystwo Sportowe „Chemik” Kędzierzyn-Koźle
18. Stowarzyszenie Uniwersytet Trzeciego Wieku w Kędzierzynie-Koźlu
19. Kozielskie Stowarzyszenie Miłośników Historii i Archeologii „Explorator”
20. Stowarzyszenie Rodzin i Przyjaciół Autystów „Mały Książę” w Kędzierzynie-Koźlu
21. Stowarzyszenie Sympatyków Karate „Bushido” Kędzierzyn-Koźle

¹² Wykaz organizacji pozarządowych w mieście Kędzierzyn-Koźle znajduje się w Załączniku B

22. Kędzierzyńsko-Kozielskie Towarzystwo Przyjaciół Zwierząt i Opieki nad Zwierzętami
23. Automobilklub Kędzierzyńsko-Kozielski
24. Polskie Stowarzyszenie Na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym Koło w Kędzierzynie-Koźlu.

Miasto Kędzierzyn-Koźle dysponuje rokrocznie uchwalanym *Programem współpracy Gminy Kędzierzyn-Koźle z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego*. Celem głównym *Programu* na 2016 rok jest zapewnienie efektywnego wykonywania zadań publicznych Gminy wynikających z przepisów prawa poprzez włączenie w ich realizację organizacji, natomiast celami szczegółowymi: budowanie społeczeństwa obywatelskiego poprzez zwiększenie udziału mieszkańców w rozwiązywaniu lokalnych problemów, promowanie aktywności społecznej i wzmacnianie partycypacji społecznej, pełniejsze zaspokojenie potrzeb społecznych i umacnianie w świadomości społecznej poczucia odpowiedzialności za wspólnotę lokalną.

Współpraca miasta Kędzierzyn-Koźle z organizacjami pozarządowymi odbywa się na zasadach pomocniczości, suwerenności, partnerstwa, efektywności oraz uczciwej konkurencji i jawności, obejmuje działania o charakterze finansowym i pozafinansowym, natomiast przedmiotem współpracy jest realizacja zadań publicznych, o których mowa w art. 4 ust. 1 ustawy, należących do zadań Gminy. Jako priorytetowe ustalono zadania, które mogą być zlecane do realizacji organizacjom prowadzącym działalność statutową w następujących dziedzinach:

- 1) w zakresie ochrony i promocji zdrowia:
 - a) udzielanie wsparcia środowiskom abstynenckim na terenie Gminy,
 - b) promocja zdrowego stylu życia, w tym organizacja ogólnodostępnych kampanii edukacyjnych,
 - c) tworzenie i prowadzenie świetlic socjoterapeutycznych, punktów konsultacyjnych, grup wsparcia,
 - d) wsparcie organizacji działających na rzecz osób niepełnosprawnych,
 - e) działania wynikające z rozeznaczonych potrzeb zdrowotnych i stanu zdrowia mieszkańców Gminy,
 - f) programy profilaktyczne dla dzieci i młodzieży,
 - g) inicjowanie przedsięwzięć lokalnych zmierzających do zaznajamiania mieszkańców z czynnikami szkodliwymi dla zdrowia oraz ich skutkami,
 - h) inne zadania szczegółowo określone w Programie Ochrony Zdrowia oraz Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkotykowych;
- 2) w zakresie pomocy społecznej:
 - a) świadczenie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania,
 - b) działania z zakresu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną, podejmowanie innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznaczonych potrzeb Gminy, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych,
 - c) działalność edukacyjna, integracyjna i uspołeczniająca na rzecz osób starszych, chorych lub niepełnosprawnych,
 - d) działania na rzecz osób chorych, starszych i niepełnosprawnych, w tym organizacja grup wsparcia, grup samopomocowych dla osób chorych i niepełnosprawnych oraz ich rodzin,
 - e) działalność na rzecz rodziny, macierzyństwa, rodzicielstwa, promocja i wsparcie rodzicielstwa zastępczego,
 - f) działanie na rzecz osób bezdomnych,

- g) działanie na rzecz osób bezrobotnych,
 - h) wsparcie podmiotów ekonomii społecznej,
 - i) wsparcie działalności na rzecz integracji i reintegracji zawodowej i społecznej oraz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i wykluczonych społecznie, w tym tworzenie podmiotów ekonomii społecznej;
- 3) w zakresie nauki, edukacji, oświaty i wychowania:
- a) wspieranie procesów wychowawczych oraz zapewnienie zajęć profilaktyczno-psychoedukacyjnych wspomagających dzieci i młodzież,
 - b) wspieranie procesów edukacyjnych, promowanie dzieci i młodzieży uzdolnionej,
 - c) upowszechnianie wiedzy wśród dzieci i młodzieży,
 - d) wspieranie działań dla dzieci i młodzieży służących promowaniu Gminy i środowiska lokalnego oraz służących prezentacji jego dorobku naukowego i wychowawczego,
 - e) organizacja działań edukacyjnych dla dzieci i młodzieży podczas ferii zimowych i wakacji letnich;
- 4) w zakresie kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i tradycji:
- a) wspieranie projektów artystycznych stymulujących kędzierzyńsko-kozielskie środowisko artystyczne i wzbogacających życie kulturalne Gminy, w tym wspieranie realizacji projektów artystycznych: koncertów, wystaw, spektakli teatralnych, muzycznych i tanecznych, festiwali, konkursów, warsztatów i przeglądów artystycznych oraz dyskusji, prelekcji, plenerów, happeningów, przedsięwzięć artystycznych,
 - b) wspieranie projektów z zakresu edukacji kulturalnej, ze szczególnym uwzględnieniem programów skierowanych do dzieci i młodzieży oraz prezentacji kędzierzyńsko-kozielskiego amatorskiego ruchu artystycznego, artystycznych imprez środowiskowych i innych projektów kulturalnych integrujących społeczność lokalną,
 - c) wspieranie inicjatyw kultywujących pamięć o: zasłużonych dla Gminy wybitnych postaciach, miejscach i wydarzeniach historycznych oraz patriotycznych, ochrona i popularyzowanie tradycji i dziedzictwa kulturowego Gminy i Ziemi Kozielskiej;
- 5) w zakresie wspierania i upowszechniania kultury fizycznej i turystyki:
- a) organizacja imprez o zasięgu lokalnym, krajowym i międzynarodowym mających na celu upowszechnianie aktywności sportowej wśród mieszkańców Gminy i popularyzację turystyki,
 - b) propagowanie wśród dzieci i młodzieży aktywnych form kultury fizycznej poprzez wspieranie programów sportowo rekreacyjnych i turystycznych,
 - c) wzmacnianie postawy sportowej u dzieci i młodzieży poprzez prowadzenie zajęć treningowych, udział w zgrupowaniach i obozach szkoleniowych, udział we współzawodnictwie sportowym organizowanym lub prowadzonym w określonej dyscyplinie sportu przez uprawnione podmioty,
 - d) wspieranie działań mających na celu poprawę jakości oraz bezpieczeństwa posiadanej przez Gminę bazy sportowej, turystycznej i rekreacyjnej,
 - e) wspieranie działań mających na celu lepsze i pełniejsze wykorzystanie walorów sportowych, turystycznych, rekreacyjnych i krajobrazowych znajdujących się na terenie Gminy,
 - f) współpraca z miastami partnerskimi i przygranicznymi w zakresie kultury fizycznej i turystyki;

- 6) w zakresie ekologii i ochrony zwierząt oraz ochrony dziedzictwa przyrodniczego:
- a) wspieranie edukacji ekologicznej dzieci i młodzieży,
 - b) podejmowanie inicjatyw na rzecz upowszechniania świadomości ekologicznej mieszkańców Gminy,
 - c) promowanie walorów przyrodniczych Gminy,
 - d) zapewnienie opieki zwierzętom bezdomnym na terenie Gminy,
 - e) wspieranie działań zmierzających do recyklingu i odzysku odpadów,
 - f) działania na rzecz ochrony środowiska i przyrody,
 - g) prowadzenie inwentaryzacji przyrodniczych na terenie Gminy,
 - h) podejmowanie inicjatyw na rzecz dokonywania nasadzeń drzew, krzewów, kwiatów na terenie skwerów w obrębie osiedli Gminy;
- 7) w zakresie integracji europejskiej – wspieranie działań na rzecz rozwoju kontaktów międzynarodowych w celu wymiany doświadczeń;
- 8) w zakresie promocji i organizacji wolontariatu:
- a) wspieranie publikacji i wydawnictw poruszających ważne dla środowiska tematy, w tym wydawnictw i publikacji promocyjnych,
 - b) wzmacnianie i promocja działalności organizacji, promocja i organizacja wolontariatu,
 - c) wspieranie i rozwój lokalnych inicjatyw,
 - d) promocja inicjatyw młodzieżowych;
- 9) działalność wspomagająca rozwój gospodarczy i rozwój przedsiębiorczości – wspieranie zakładania i prowadzenia własnej działalności gospodarczej;
- 10) działalność na rzecz porządku i bezpieczeństwa publicznego Gminy;
- 11) działalność na rzecz upowszechniania i ochrony wolności i praw człowieka oraz swobód obywatelskich, a także działań wspomagających rozwój demokracji.

Na realizację *Programu współpracy Gminy Kędzierzyn-Koźle z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2016* przeznaczono środki finansowe w wysokości co najmniej 500 000 zł¹³. Należy dodać, iż kwota, jaka realnie jest wydatkowana na zadania związane z realizacją *Programu*, jest znacząco wyższa – w latach 2014 i 2015 na ten cel przeznaczano po 1 200 000 zł.

Ocenę aktywności społecznej mieszkańców miasta Kędzierzyn-Koźle na tle mieszkańców innych jednostek administracyjnych umożliwia wskaźnik fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych na 10 tys. mieszkańców. Na ich podstawie mieszkańców miasta można uznać za najmniej aktywną społeczność. W 2014 roku na 10 tys. ludności Kędzierzyna-Koźle przypadało jedynie 23,6 fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych. Znacznie wyższe okazały się wartości wskaźników dla kraju i województwa: na 10 tys. mieszkańców Polski w 2014 roku przypadały 33 podmioty trzeciego sektora (w miastach niemal 37 podmiotów), a na 10 tys. mieszkańców Opolszczyzny – niemal 32 jednostki (w miastach 33,6). Również w powiecie kędzierzyńsko-kozielskim wskaźnik fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych na 10 tys. mieszkańców osiągał wartości wyższe (26,9) niż w Kędzierzynie-Koźlu, choć w tym przypadku różnica nie była tak znaczna.

¹³ Za: *Programu współpracy Gminy Kędzierzyn-Koźle z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2016*

Niewątpliwie pozytywnym jest natomiast fakt, iż rokrocznie podmiotów III sektora w mieście przybywa, co jest związane z rosnącym wskaźnikiem fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych na 10 tys. mieszkańców. Tendencja wzrostowa obserwowana była we wszystkich jednostkach administracyjnych, choć tempo zmian było zróżnicowane. W latach 2010-2014 wskaźnik dla Kędzierzyna-Koźła wzrósł o 34% (z 17,6 do 23,6), natomiast w kraju nastąpił wzrost o 21,9% (w tym 23,7% w miastach), na Opolszczyźnie – o 18,9% (w tym 23% w miastach), a w powiecie kędzierzyńsko-kozielskim – 20,9%.

Tabela 35. Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 10 tys. mieszkańców w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 10 tys. mieszkańców				
	2010	2011	2012	2013	2014
	-	-	-	-	-
POLSKA	27,1	28,4	30,0	31,5	33,1
POLSKA - MIASTO	29,7	31,1	32,9	34,8	36,8
OPOLSKIE	26,7	27,9	29,3	30,4	31,8
OPOLSKIE - MIASTO	27,3	28,5	30,0	31,7	33,6
Powiat kędzierzyńsko-kozielski	22,2	23,1	24,3	25,6	26,9
Powiat kędzierzyńsko-kozielski - MIASTO	17,6	18,9	20,1	21,7	23,6
Kędzierzyn-Koźle	17,6	18,9	20,1	21,7	23,6

Źródło: GUS/BDL

Mieszkańcy miasta Kędzierzyn-Koźle od 2013 roku mają możliwość bezpośredniego wpływania na inwestycje realizowane w gminie za pośrednictwem **Budżetu Obywatelskiego**. Procesy zgłaszania, weryfikacji i konsultacji zadań do Budżetu Obywatelskiego dokonywane są odrębnie w ramach kwot przypadających każdemu osiedlu. W 2016 roku do Budżetu Obywatelskiego złożono łącznie 74 zadania, z czego tylko 9 zostało negatywnie zaopiniowanych przez zarządy osiedli.

W głosowaniu na projekty Budżetu Obywatelskiego w 2016 roku uczestniczyło łącznie 8 343 mieszkańców Kędzierzyna-Koźła. Ogółem złożono 7 880 kart konsultacyjnych do głosowania (pozostałe 463 karty nie zostały uwzględnione w ustalaniu wyników głosowania, ponieważ zostały przesłane w formie elektronicznej przez osoby niezamieszkałe na poszczególnych osiedlach). Mieszkańcy miasta oddali 7 149 głosów ważnych i 723 głosy nieważne. Najwięcej głosów ważnych oddano na osiedlach: Pogorzelec (1 520), Piastów (1 332), Śródmieście (1 148) i Kłodnica (1 111), zaś najmniej – na osiedlach: Przyjaźni (13), Zachód (20), Miejsce Kłodnickie (68), Kuźniczka (69) i Blachownia (72).

Biorąc pod uwagę frekwencję w głosowaniu na projekty Budżetu Obywatelskiego w 2016 roku można wskazać, że największe zainteresowanie okazali mieszkańcy osiedla Cisowa. Wysoki odsetek uczestniczących w głosowaniu stwierdzono również na osiedlu Kłodnica, a kilkunastoprocentową frekwencję odnotowano na osiedlach Azoty, Miejsce Kłodnickie, Piastów, Pogorzelec i Południe. Z kolei najmniejsze zainteresowanie głosowaniem na projekty w ramach Budżetu Obywatelskiego w 2016 roku wykazali mieszkańcy osiedli: Zachód, Przyjaźni, Blachownia i Stare Miasto, gdzie frekwencja nie przekraczała ok. 3%.

Tabela 36. Liczba głosów oddanych w trakcie głosowania na projekty w ramach Budżetu Obywatelskiego wg osiedli w mieście Kędzierzyn-Koźle w 2016 roku

Osiedle	Liczba głosów ważnych oddanych elektronicznie	Liczba głosów ważnych oddanych pisemnie	Suma głosów ważnych
Azoty	325	21	346
Błachownia	66	6	72
Cisowa	879	0	879
Kłodnica	1 102	9	1 111
Kuźniczka	20	49	69
Lenartowice			
Miejsce Kłodnickie	20	48	68
Piastów	1 323	9	1 332
Pogorzelec	1 449	71	1 520
Południe	46	66	112
Przyjaźni	7	6	13
Rogi	95	13	108
Sławięcice	232	13	245
Śródmieście	1 145	3	1 148
Stare Miasto	70	36	106
Zachód	3	17	20
RAZEM	6 782	367	7 149

Źródło: Informacja o wynikach konsultacji w przedmiocie Budżetu Obywatelskiego w 2016 roku w Kędzierzynie-Koźlu

Największą liczbę głosów przy wartości nieprzekraczającej wartości kwot na poszczególne osiedla uzyskały następujące zadania:

1. Budowa placu zabaw przy Zespole Szkół Miejskich Nr 5 w Kędzierzynie-Koźlu (Azoty)
2. Wykonanie mini miasteczka drogowego w celach edukacyjnych dla najmłodszych dzieci – plac zabaw przy ul. Zwycięstwa (Błachownia)
3. IV etap termomodernizacji budynku „Domu Sportowca” w osiedlu Cisowa w Kędzierzynie-Koźlu (Cisowa)
4. Montaż sygnalizacji świetlnej w ramach przejścia dla pieszych na ulicy Kłodnickiej, skrzyżowanie z ul. Żabieniecką i ul. Szymanowskiego (Kłodnica)
5. Remont chodnika przy ul. Jodłowej oraz ul. Głogowej (Kuźniczka)
6. Budowa chodnika w ciągu ulicy Szpaków – etap I i II (Miejsce Kłodnickie)
7. Budowa boiska do piłki nożnej ze sztucznej trawy (typu Orlik), na terenie rekreacyjno-sportowym przy ul. Wieczorka – etap I (Piastów)
8. PT i budowa placu zabaw z urządzeniami fitness w sąsiedztwie Domu Dziennego Pobytu Nr 5 NASZ DOM ul. Kościuszki – etap I (Pogorzelec)
9. Wymiana płytek chodnikowych na ul. Łukasińskiego – etap 2 (Południe)
10. Utwardzenie ul. Bocznej przy działkach 562, 563, 554, 556, Nr 2, 2A (Przyjaźni)
11. Roboty drogowe ul. Główna 106-112 (Rogi)
12. Zakup wyposażenia do świetlicy osiedlowej (Sławięcice)
13. Rozbudowa placu zabaw – modernizacja terenu rekreacyjnego w sławięcickim parku (Sławięcice)
14. Remont chodników ulice przyległe do Rynku (Stare Miasto)

15. Remont i modernizacja przedszkolnego placu zabaw wraz z zakupem jego wyposażenia – Publiczne Przedszkole Nr 9, ul. Harcerska 16 (Śródmieście)
16. Zagospodarowanie terenu przez Publiczną Szkołą Podstawową Nr 6 w Kędzierzynie-Koźlu poprzez utworzenie „zielonego zakątka” – ul. Stalmacha (Śródmieście)
17. Doposażenie placu zabaw przy ul. Kanonierów w urzędzenia sportowo-rekreacyjne (Zachód).

Łączna wartość zadań rekomendowanych przez rady osiedli do realizacji w ramach Budżetu Obywatelskiego na 2016 rok wyniosła 1 195 567 zł¹⁴.

¹⁴ Za: <http://portal.kedzierzynkozle.pl/bip/index.php?t=200&id=69766> (30.05.2016)

2.2 Diagnoza zjawisk w sferze gospodarczej

GOSPODARKA I PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ

W 2014 roku na terenie miasta Kędzierzyn-Koźle działalność prowadziło 6 988 podmiotów zarejestrowanych w rejestrze REGON. Liczba przedsiębiorstw w mieście fluktuowała w latach 2010-2014: maksimum wystąpiło w 2010 roku (7 044 podmiotów), a minimum w 2011 roku (6 878 podmiotów). Od 2012 roku liczba podmiotów w rejestrze REGON wzrastała, ale w 2014 roku nadal była minimalnie niższa niż w 2010 roku (-0,8%).

Zasoby podmiotów gospodarczych w mieście tworzone są przede wszystkim przez jednoosobowe działalności gospodarcze oraz firmy mikro, tj. podmioty zatrudniające od 0 do 9 pracowników. Stanowiły one ok. 96% wszystkich funkcjonujących przedsiębiorstw. Znacznie mniejsza jest liczba podmiotów gospodarczych zatrudniających więcej niż 10 pracowników. W kategorii 10-49 pracujących mieściło się 212 podmiotów, w kategorii 50-249 zatrudnionych – 62 podmioty, a ponadto na terenie miasta działalność prowadziło 6 jednostek zatrudniających od 250 do 999 pracowników oraz 1 podmiot zatrudniający więcej niż 1000 osób.

Jak wskazano powyżej, liczba podmiotów gospodarczych w mieście w 2014 roku była o 0,8% niższa niż w 2010 roku. Szczególnie mocny ubytek dotknął kategorię przedsiębiorców zatrudniających 50-249 osób (-13,9%), a także 10-49 pracowników (-6,6%). Liczba zakładów pracy zatrudniających więcej niż 250 osób była w latach 2010-2014 stabilna, a niewielkie zmiany dotyczyły kategorii 0-9 pracowników (-0,5%).

Tabela 37. Podmioty gospodarcze według liczby pracowników w mieście Kędzierzyn-Koźle w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	2010	2011	2012	2013	2014
	ogółem				
Kędzierzyn-Koźle	7 044	6 878	6 945	6 947	6 988
0-9 pracowników					
Kędzierzyn-Koźle	6 738	6 575	6 657	6 662	6 707
10-49 pracowników					
Kędzierzyn-Koźle	227	226	215	213	212
50-249 pracowników					
Kędzierzyn-Koźle	72	70	65	65	62
250-999 pracowników					
Kędzierzyn-Koźle	6	6	7	6	6
1000 i więcej pracowników					
Kędzierzyn-Koźle	1	1	1	1	1

Źródło: GUS/BDL

Wśród podmiotów gospodarczych w Kędzierzynie-Koźlu dominują jednostki sektora prywatnego. Prywatne firmy stanowiły w 2014 roku 96% wszystkich podmiotów zarejestrowanych w REGON, a ich liczba wynosiła 6 684, tj. o 0,3% mniej niż w 2010 roku. Natomiast sektor publiczny w Kędzierzynie-Koźlu w 2014 roku tworzyło 301 podmiotów, co oznacza, że ich liczba była o 12,2% niższa niż w 2010 roku.

Tabela 38. Podmioty gospodarcze wg sektora własności w mieście Kędzierzyn-Koźle w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	2010	2011	2012	2013	2014
	ogółem				
Kędzierzyn-Koźle	7 044	6 878	6 945	6 947	6 988
sektor publiczny					
Kędzierzyn-Koźle	343	348	321	298	301
sektor prywatny					
Kędzierzyn-Koźle	6 701	6 530	6 624	6 649	6 684

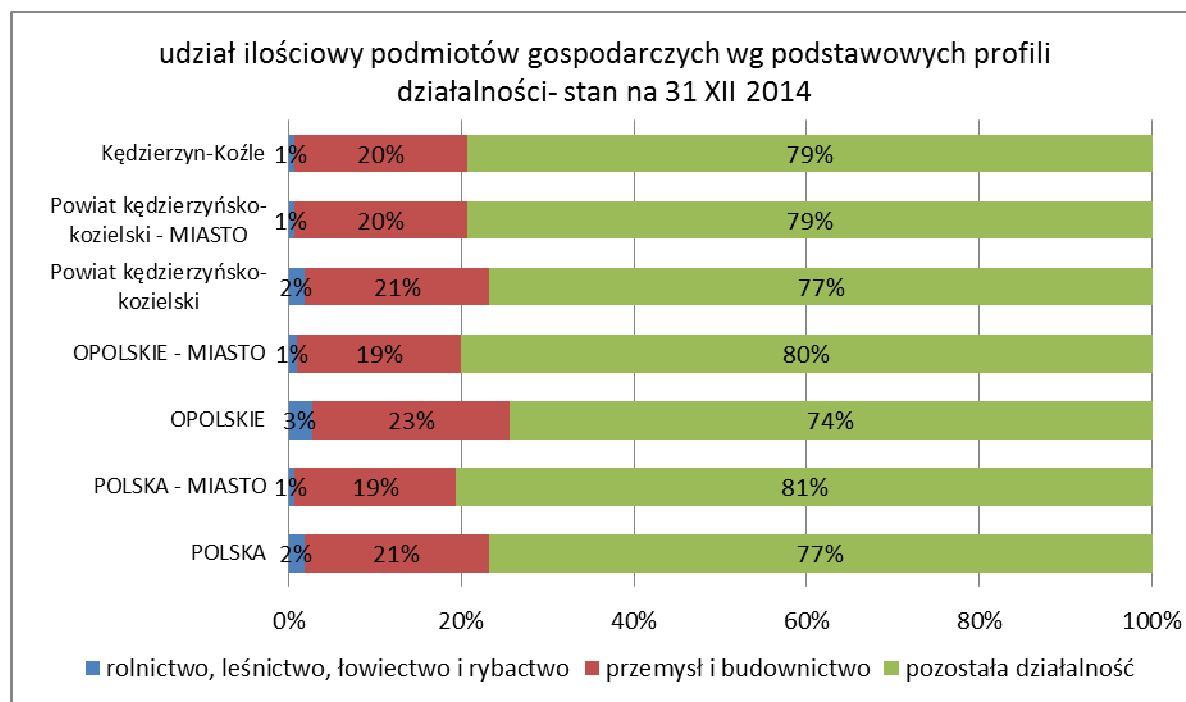
Źródło: GUS/BDL

Struktura podmiotów gospodarczych pod względem podstawowych profili działalności wykazuje podobieństwa we wszystkich jednostkach administracyjnych. Rolnictwem, leśnictwem, łowiectwem i rybactwem w Kędzierzynie-Koźlu zajmowało się w 2014 roku 47 podmiotów, co stanowiło 1% ogólnej liczby firm. Takie same odsetki dla tego rodzaju działalności stwierdzono na obszarach miejskich powiatu kędzierzyńsko-kozielskiego, województwa i kraju, nieznacznie wyższe były średnie ogólne dla tych jednostek.

Kędzierzyn-Koźle cechuje się relatywnie najniższym wśród analizowanych jednostek odsetkiem przedsiębiorstw działających w sferze przemysłu i budownictwa, choć różnica jest minimalna. W 2014 roku w sekcjach B-H działalność prowadziła co piąta kędzierzyńska firma (20%), podczas gdy średnia dla kraju kształtowała się na poziomie 21% (w tym 19% w miastach), dla województwa opolskiego – 23% (w tym 19% w miastach), a dla powiatu kędzierzyńsko-kozielskiego – 21%.

We wszystkich jednostkach przeważają podmioty prowadzące pozostałą działalność (sekcje G-U PKD 2007), jednak ich udział jest nieznacznie zróżnicowany. W Kędzierzynie-Koźlu pozostałą działalność prowadziło 79% podmiotów gospodarczych, tj. więcej niż wynosiła średnia krajowa i powiatowa (po 77%), a także wojewódzka (74%). Natomiast w miastach kraju i województwa odsetek firm z sekcji G-U był minimalnie wyższy niż w Kędzierzynie-Koźlu i wynosił odpowiednio 81% i 80%.

Wykres 8. Podmioty gospodarcze według podstawowych profili działalności – stan na 31.XII.2014

Źródło: GUS/BDL

Wśród podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w mieście Kędzierzyn-Koźle najliczniej reprezentowane są jednostki działające w sekcji G, handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle – w 2014 roku handlem i naprawą pojazdów zajmowało się 1 841 podmiotów gospodarczych, co stanowiło 26,3% ogółu przedsiębiorstw. Na kolejnych miejscach pod względem liczebności znalazły się sekcje L, działalność związana z obsługą rynku nieruchomości (778 podmiotów, 11,1%) i F, budownictwo (765 podmiotów, 10,9%) oraz M, działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (622 podmioty, 8,9%) i C, przetwórstwo przemysłowe (600 podmiotów, 8,6%).

Z kolei najrzadziej kędzierzyńskie firmy prowadziły działalność w sekcji G, górnictwo i wydobywanie (2 podmioty), a także D, wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych (14 podmiotów), O, administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne (24 podmioty) i E, dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją (23 podmioty).

Liczba podmiotów prowadzących działalność gospodarczą w Kędzierzynie-Koźlu w poszczególnych sekcjach podlegała fluktuacjom w latach 2010-2014, ale możliwe jest wskazanie sekcji z tendencją wzrostową oraz malejącą. Największą dynamiką wzrostu w analizowanym okresie cechowały się sekcje D (o 40%) i P (o 27%). Wzrost dotyczył również podmiotów prowadzących działalność w 8 innych sekcjach: N (19,9%), S i T (o 19,2%), L (11,5%), E (o 9,1%), J (o 5%), O (o 4,5%), M (o 3,8%) oraz C (o 1,5%). Natomiast zmniejszenie liczby przedsiębiorstw w latach 2010-2014 dotknęło zwłaszcza sekcji H (-11,5%) i G (-10,2%), a także A (-9,6%) i K (-8,8%) oraz w mniejszym stopniu sekcji I (-6,2%), R (-6,3%) oraz F (-2,3%).

Tabela 39. Podmioty gospodarcze wg sekcji PKD w mieście Kędzierzyn-Koźle w latach 2010-2014

Sekcje wg PKD 2007 ¹⁵	podmioty gospodarcze wg sekcji					
	2010	2011	2012	2013	2014	zmiana
Sekcja A	52	57	54	50	47	-9,6%
Sekcja B	2	4	4	2	2	0,0%
Sekcja C	591	580	604	600	600	1,5%
Sekcja D	10	13	17	14	14	40,0%
Sekcja E	22	20	20	23	24	9,1%
Sekcja F	788	782	764	777	765	-2,9%
Sekcja G	2 049	1 974	1 923	1 865	1841	-10,2%
Sekcja H	410	381	367	359	363	-11,5%
Sekcja I	242	228	243	237	227	-6,2%
Sekcja J	120	122	133	131	126	5,0%
Sekcja K	249	221	216	222	227	-8,8%
Sekcja L	698	714	733	754	778	11,5%
Sekcja M	599	582	602	612	622	3,8%
Sekcja N	141	140	139	150	169	19,9%
Sekcja O	22	23	23	23	23	4,5%
Sekcja P	189	199	244	245	240	27,0%
Sekcja Q	364	344	342	350	364	0,0%
Sekcja R	142	137	133	130	133	-6,3%
Sekcje S, T	354	357	384	403	422	19,2%
Sekcje U	0	0	0	0	0	
Suma	7 044	6 878	6 945	6 947	6 987	-0,8%

Źródło: GUS/BDL

¹⁵ Sekcja A rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo

Sekcja B górnictwo i wydobywanie

Sekcja C przetwórstwo przemysłowe

Sekcja D wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych

Sekcja E dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją

Sekcja F budownictwo

Sekcja G handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle

Sekcja H transport i gospodarka magazynowa

Sekcja I działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi

Sekcja J informacja i komunikacja

Sekcja K działalność finansowa i ubezpieczeniowa

Sekcja L działalność związana z obsługą rynku nieruchomości

Sekcja M działalność profesjonalna, naukowa i techniczna

Sekcja N działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca

Sekcja O administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne

Sekcja P edukacja

Sekcja Q opieka zdrowotna i pomoc społeczna

Sekcja R działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją

Sekcja S, T pozostała działalność usługowa, gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby

Sekcja U organizacje i zespoły eksterytorialne

Struktura podmiotów gospodarczych wg sekcji PKD 2007 wskazuje na podobieństwo profili działalności przedsiębiorstw ze wszystkich jednostek administracyjnych. Największy jest udział podmiotów z sekcji G (na poziomie 25-26%), a następnie F (11-13%). Kędzierzyn-Koźle wyróżnia się na tle kraju, województwa i powiatu relatywnie większym udziałem podmiotów z sekcji L. Działalność związaną z obsługą rynku nieruchomości prowadziło 11% podmiotów zarejestrowanych w mieście, podczas gdy w powiecie kędzierzyńskim odsetek ten wynosił 9%, w województwie – 8%, zaś w kraju był ponad dwukrotnie niższy niż w Kędzierzynie-Koźlu (5%). W przypadku pozostałych sekcji różnice między gminą a innymi jednostkami nie są znaczące statystycznie.

Tabela 40. Struktura podmiotów gospodarczych według sekcji PKD 2007 w latach 2010-2014

Sekcje wg PKD 2007	2010 struktura sekcji podmiotów gospodarczych				2014 struktura sekcji podmiotów gospodarczych			
	POLSKA	OPOLSKIE	Powiat	Kędzierzyn- Koźle	POLSKA	OPOLSKIE	Powiat	Kędzierzyn- Koźle
Sekcja A	2%	4%	2%	1%	2%	3%	2%	1%
Sekcja B	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Sekcja C	9%	9%	9%	8%	9%	9%	9%	9%
Sekcja D	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Sekcja E	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Sekcja F	12%	13%	12%	11%	12%	13%	12%	11%
Sekcja G	28%	27%	28%	29%	26%	25%	26%	26%
Sekcja H	7%	5%	6%	6%	6%	5%	5%	5%
Sekcja I	3%	3%	4%	3%	3%	3%	3%	3%
Sekcja J	2%	2%	2%	2%	3%	2%	2%	2%
Sekcja K	3%	3%	3%	4%	3%	3%	3%	3%
Sekcja L	5%	8%	8%	10%	5%	8%	9%	11%
Sekcja M	8%	8%	8%	9%	9%	8%	8%	9%
Sekcja N	2%	2%	2%	2%	3%	3%	3%	2%
Sekcja O	1%	1%	1%	0%	1%	1%	1%	0%
Sekcja P	3%	3%	3%	3%	4%	3%	3%	3%
Sekcja Q	5%	4%	5%	5%	5%	5%	5%	5%
Sekcja R	2%	2%	2%	2%	2%	2%	2%	2%
Sekcje S, T	6%	6%	5%	5%	6%	7%	6%	6%
Sekcja U	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%

Źródło: GUS/BDL

Analiza wskaźników dotyczących podmiotów gospodarczych wskazuje, że miasto Kędzierzyn-Koźle cechuje się wyższym poziomem przedsiębiorczości w porównaniu do pozostałych jednostek administracyjnych. W 2014 roku na 10 tys. mieszkańców miasta przypadało 1 112 podmiotów wpisanych do rejestru REGON i była to wartość przewyższająca średnią krajową (1 071 podmiotów), wojewódzką (1 207 przedsiębiorstw) i powiatową (1 079 podmiotów). Mniej korzystnie przedstawiała się sytuacja Kędzierzyna-Koźla na tle obszarów miejskich kraju i województwa, gdzie wskaźniki podmiotów wpisanych do rejestru REGON na 10 tys. ludności przyjmowały wartości wyższe niż w mieście – odpowiednio 1 297 i 1 267.

Pozytywnym zjawiskiem jest natomiast tendencja rosnąca, jaka charakteryzowała zmiany analizowanego wskaźnika w latach 2010-2014. Mimo spadków w 2011 roku, we wszystkich jednostkach jego wartość w 2014 roku była wyższa niż w 2010 roku. Tempo wzrostu okazało się

jednak zróżnicowane. W przypadku Kędzierzyna-Koźła wartość wskaźnika podmiotów wpisanych do rejestru REGON na 10 tys. ludności wzrosła na przestrzeni lat 2010-2014 o 1,5%, podczas gdy w skali kraju wzrost wyniósł 5,5% (w tym 4,3% w miastach), w skali województwa – 2,6% (w tym 0,9% w miastach), a w skali powiatu – 3,2%.

Tabela 41. Podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności				
	2010	2011	2012	2013	2014
	-	-	-	-	-
POLSKA	1 015	1 004	1 032	1 057	1 071
POLSKA - MIASTO	1 244	1 225	1 257	1 285	1 297
OPOLSKIE	974	962	977	996	1 000
OPOLSKIE - MIASTO	1 255	1 232	1 246	1 263	1 267
Powiat kędzierzyńsko-kozielski	909	901	919	929	939
Powiat kędzierzyńsko-kozielski - MIASTO	1 095	1 075	1 091	1 099	1 112
Kędzierzyn-Koźle	1 095	1 075	1 091	1 099	1 112

Źródło: GUS/BDL

Wskaźnik jednostek nowo zarejestrowanych w rejestrze REGON na 10 tys. ludności w 2014 roku ukształtował się w mieście Kędzierzyn-Koźle na poziomie 67 i była to wartość najniższa w całym analizowanym okresie. Choć pogorszenie sytuacji nastąpiło we wszystkich jednostkach, można zauważyć, iż w skali kraju rejestrowanych było relatywnie więcej nowych podmiotów niż województwie opolskim, powiecie kędzierzyńsko-kozielskim i Kędzierzynie-Koźlu. Wskaźnik dla Polski w 2014 roku wynosił bowiem 93 (w tym 106 w miastach), natomiast na Opolszczyźnie zbliżony był do średniej gminnej – 68 (w tym 80 w miastach), a w powiecie okazał się najniższy i wyniósł jedynie 57.

Tabela 42. Jednostki nowo zarejestrowane w rejestrze REGON na 10 tys. ludności w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	jednostki nowo zarejestrowane w rejestrze REGON na 10 tys. ludności				
	2010	2011	2012	2013	2014
	-	-	-	-	-
POLSKA	104	90	93	95	93
POLSKA - MIASTO	122	104	109	110	106
OPOLSKIE	84	68	68	74	68
OPOLSKIE - MIASTO	101	81	81	86	80
Powiat kędzierzyńsko-kozielski	82	64	66	59	57
Powiat kędzierzyńsko-kozielski - MIASTO	97	74	78	69	67
Kędzierzyn-Koźle	97	74	78	69	67

Źródło: GUS/BDL

W przypadku wskaźnika jednostek wykreślonych z rejestru REGON na 10 tys. ludności w Kędzierzynie-Koźlu w 2014 roku osiągnięto niższą wartość niż w województwie i kraju. Oznacza to, że na terenie miasta likwidowanych było relatywnie mniej przedsiębiorstw niż w większych jednostkach. W 2014 roku na 10 tys. ludności miasta przypadało 60 wykreślonych firm, podczas gdy w skali kraju było to 79 podmiotów, a w województwie – 66 jednostek. Jedynie w powiecie wskaźnik ukształtował się na poziomie niższym niż w mieście i wynosił 52. Wskaźnik podmiotów wykreślonych z rejestru

REGON na 10 tys. mieszkańców podlegał w latach 2010-2014 licznym fluktuacjom, przyjmując wartości niższe i wyższe – wyraźnie widoczne jest jednak maksimum przypadające na 2011 rok, w którym we wszystkich jednostkach nastąpiło najwięcej wykreśleń jednostek z rejestru REGON w przeliczeniu na 10 tys. ludności.

Tabela 43. Jednostki wykreślone z rejestru REGON na 10 tys. ludności w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	jednostki wykreślone z rejestru REGON na 10 tys. ludności				
	2010	2011	2012	2013	2014
	-	-	-	-	-
POLSKA	62	100	65	70	79
POLSKA - MIASTO	74	121	77	83	94
OPOLSKIE	49	83	55	60	66
OPOLSKIE - MIASTO	62	105	68	75	79
Powiat kędzierzyńsko-kozielski	44	79	50	57	52
Powiat kędzierzyńsko-kozielski - MIASTO	55	99	64	68	60
Kędzierzyn-Koźle	55	99	64	68	60

Źródło: GUS/BDL

Na podstawie powyższych danych określono saldo jednostek nowych i wykreślonych na 10 tys. ludności. Krytycznym był rok 2011, gdy we wszystkich jednostkach saldo było ujemne: najtrudniejszą sytuację stwierdzono w Kędzierzynie-Koźlu (-25), lepiej przedstawiała się ona w powiecie (-15), województwie (-15) i kraju (-10). W 2014 roku saldo jednostek nowych i wykreślonych z rejestru REGON na 10 tys. mieszkańców Kędzierzyna-Koźła wynosiło 6, i choć było wyższe niż w 2013 roku, nadal pozostawało na poziomie znacznie niższym niż w 2010 i 2012 roku.

Tabela 44. Saldo jednostek nowych i wykreślonych z rejestru REGON na 10 tys. ludności w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	saldo jednostek nowych i wykreślonych z rejestru REGON na 10 tys. ludności				
	2010	2011	2012	2013	2014
	-	-	-	-	-
POLSKA	43	-10	28	25	14
POLSKA - MIASTO	48	-16	32	27	12
OPOLSKIE	35	-15	14	14	3
OPOLSKIE - MIASTO	39	-24	14	11	0
Powiat kędzierzyńsko-kozielski	39	-15	16	3	5
Powiat kędzierzyńsko-kozielski - MIASTO	42	-25	15	1	6
Kędzierzyn-Koźle	42	-25	15	1	6

Źródło: GUS/BDL

Wskaźnik osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym wskazuje na przeciętny poziom przedsiębiorczości mieszkańców miasta na tle mieszkańców innych jednostek. W 2014 roku na 100 ludności Kędzierzyna-Koźła w wieku produkcyjnym przypadło 11,7 osób prowadzących działalność gospodarczą. W skali kraju wskaźnik przyjął wartość wyższą (12,2), zaś w województwie opolskim i powiecie kędzierzyńsko-kozielskim – niższą (11,2 i 10,1). Analiza wartości wskaźnika osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym w latach 2010-2014 nie wskazuje na rozwój przedsiębiorczości

w Kędzierzynie-Koźlu – wskaźnik przyjmował rokrocznie wartości minimalnie wyższe i niższe, nie wykazując jednorodnej tendencji.

Tabela 45. Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym				
	2010	2011	2012	2013	2014
	-	-	-	-	-
POLSKA	11,9	11,6	11,9	12,1	12,2
POLSKA - MIASTO	13,9	13,6	13,8	14,1	14,2
OPOLSKIE	11,1	10,8	10,9	11,1	11,2
OPOLSKIE - MIASTO	13,5	13,1	13,2	13,4	13,5
Powiat kędzierzyńsko-kozielski	10,0	9,8	9,9	10,0	10,1
Powiat kędzierzyńsko-kozielski - MIASTO	11,8	11,4	11,5	11,6	11,7
Kędzierzyn-Koźle	11,8	11,4	11,5	11,6	11,7

Źródło: GUS/BDL

W 2014 roku na terenie miasta Kędzierzyn-Koźle działalność prowadziło 1 698 podmiotów gospodarczych zatrudniających 0-9 pracowników w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców w wieku produkcyjnym. Pod tym względem miasto wyróżniało się pozytywnie na tle pozostałych jednostek, gdzie średnie wartości wskaźnika były niższe niż w Kędzierzynie-Koźlu. Jednak na tle miast kraju i województwa sytuacja miasta była mniej korzystna. W obu tych jednostkach wskaźnik podmiotów gospodarczych zatrudniających 0-9 pracowników na 10 tys. ludności w wieku produkcyjnym osiągnął wartość powyżej 1 900.

Tabela 46. Podmioty gospodarcze zatrudniające 0-9 pracowników na 10 tys. mieszkańców w wieku produkcyjnym w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	podmioty gospodarcze zatrudniające 0 - 9 pracowników na 10 tys. mieszkańców w wieku produkcyjnym				
	2010	2011	2012	2013	2014
	-	-	-	-	-
POLSKA	1 495,6	1 485,5	1 542,1	1 593,1	1 625,5
POLSKA - MIASTO	1 808,5	1 795,0	1 867,7	1 932,8	1 973,8
OPOLSKIE	1 420,1	1 405,1	1 437,5	1 474,5	1 490,3
OPOLSKIE - MIASTO	1 822,2	1 798,5	1 840,7	1 886,3	1 912,5
Powiat kędzierzyńsko-kozielski	1 338,8	1 327,1	1 364,4	1 387,6	1 410,9
Powiat kędzierzyńsko-kozielski - MIASTO	1 618,7	1 596,6	1 638,9	1 663,5	1 697,6
Kędzierzyn-Koźle	1 618,7	1 596,6	1 638,9	1 663,5	1 697,6

Źródło: GUS/BDL

W przypadku podmiotów gospodarczych zatrudniających 10-49 pracowników na 10 tys. mieszkańców w wieku produkcyjnym sytuacja w mieście Kędzierzyn-Koźle jest korzystniejsza niż w powiecie, ale jednocześnie trudniejsza niż kraju. W 2014 roku wskaźnik dla miasta ukształtował się na poziomie 53,7 podmiotów, podczas gdy średnia dla kraju wynosiła 60,6 podmiotów, średnia dla Opolszczyzny – 53,6 podmiotów, a średnia dla powiatu kędzierzyńsko-kozielskiego – 51,7 podmiotów. Porównanie Kędzierzyna-Koźla z miastami innych obszarów wskazuje na mniej korzystną sytuację w gminie

będącej przedmiotem analizy. W miastach kraju na 10 tys. mieszkańców w wieku produkcyjnym przypadało 74 podmiotów gospodarczych zatrudniających 10-49 pracowników, zaś w miastach Opolszczyzny – 65,7 podmiotów.

Tabela 47. Podmioty gospodarcze zatrudniające 10-49 pracowników na 10 tys. mieszkańców w wieku produkcyjnym w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	podmioty gospodarcze zatrudniające 10 - 49 pracowników na 10 tys. mieszkańców w wieku produkcyjnym				
	2010	2011	2012	2013	2014
	-	-	-	-	-
POLSKA	65,1	65,0	59,5	59,5	60,6
POLSKA - MIASTO	76,8	76,9	71,4	72,1	73,9
OPOLSKIE	53,7	53,4	51,5	52,3	53,6
OPOLSKIE - MIASTO	64,3	64,0	62,2	63,6	65,7
Powiat kędzierzyńsko-kozielski	52,2	52,2	50,5	50,5	51,7
Powiat kędzierzyńsko-kozielski - MIASTO	54,5	54,9	52,9	53,2	53,7
Kędzierzyn-Koźle	54,5	54,9	52,9	53,2	53,7

Źródło: GUS/BDL

Miasto Kędzierzyn-Koźle charakteryzowało się natomiast relatywnie najwyższymi wskaźnikami podmiotów gospodarczych zatrudniających 50-249 pracowników na 10 tys. mieszkańców w wieku produkcyjnym. W 2014 roku wynosił on 15,7 i był wyższy niż średnia krajowa (12,2), wojewódzka (10,5) i powiatowa (11,4). Ponownie jednak wyższe niż w Kędzierzynie-Koźlu okazały się wskaźniki podmiotów gospodarczych zatrudniających 50-249 pracowników na 10 tys. mieszkańców w wieku produkcyjnym na obszarach miejskich kraju (17,0) i województwa (17,4). Warto zwrócić również uwagę, że o ile na przestrzeni lat 2010-2014 sytuacja w kraju poprawiła się (także w miastach), a w województwie była dość stabilna, to w przypadku powiatu kędzierzyńsko-kozielskiego i miasta Kędzierzyna-Koźla nastąpiło pogorszenie i wskaźniki w 2014 roku były niższe niż w 2010 roku.

Tabela 48. Podmioty gospodarcze zatrudniające 50-249 pracowników na 10 tys. mieszkańców w wieku produkcyjnym w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	podmioty gospodarcze zatrudniające 50 - 249 pracowników na 10 tys. mieszkańców w wieku produkcyjnym				
	2010	2011	2012	2013	2014
	-	-	-	-	-
POLSKA	12,0	11,9	12,1	12,1	12,2
POLSKA - MIASTO	16,4	16,3	16,7	16,8	17,0
OPOLSKIE	11,0	10,8	10,3	10,5	10,5
OPOLSKIE - MIASTO	17,4	17,3	16,7	17,3	17,4
Powiat kędzierzyńsko-kozielski	12,8	12,6	11,6	11,7	11,4
Powiat kędzierzyńsko-kozielski - MIASTO	17,3	17,0	16,0	16,2	15,7
Kędzierzyn-Koźle	17,3	17,0	16,0	16,2	15,7

Źródło: GUS/BDL

Ostatni ze wskaźników dotyczy podmiotów gospodarczych zatrudniających powyżej 250 pracowników na 10 tys. mieszkańców w wieku produkcyjnym. W 2014 roku w Kędzierzynie-Koźlu wynosił on 1,8, tj. mniej niż w 2012 roku (2,0), ale jednocześnie minimalnie więcej niż w latach 2010-

2011 i 2013 (1,7). W powiecie kędzierzyńsko-kozielskim i województwie opolskim na 10 tys. mieszkańców w wieku produkcyjnym przypadało 1,3 podmiotów gospodarczych zatrudniających powyżej 250 pracowników, zaś najwyższe wartości osiągnięto w miastach kraju (2,8) i Opolszczyzny (2,4).

Tabela 49. Podmioty gospodarcze zatrudniające powyżej 250 pracowników na 10 tys. mieszkańców w wieku produkcyjnym w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	podmioty gospodarcze zatrudniające powyżej 250 pracowników na 10 tys. mieszkańców w wieku produkcyjnym				
	2010	2011	2012	2013	2014
	-	-	-	-	-
POLSKA	2,0	1,9	1,9	1,8	1,8
POLSKA - MIASTO	2,9	2,8	2,8	2,8	2,8
OPOLSKIE	1,4	1,4	1,4	1,3	1,3
OPOLSKIE - MIASTO	2,4	2,4	2,3	2,3	2,4
Powiat kędzierzyńsko-kozielski	1,2	1,3	1,4	1,3	1,3
Powiat kędzierzyńsko-kozielski - MIASTO	1,7	1,7	2,0	1,7	1,8
Kędzierzyn-Koźle	1,7	1,7	2,0	1,7	1,8

Źródło: GUS/BDL

Liczba osób **pracujących**¹⁶ na terenie miasta Kędzierzyn-Koźle wynosiła w 2014 roku 16 499 osób. Rok 2014 był pierwszym w analizowanym okresie, gdy liczba pracujących w mieście wzrosła. Od 2010 do 2013 roku obserwowana była bowiem tendencja malejąca, z minimum na poziomie 16 229 pracujących w 2013 roku. Mimo jednak wzrostu w 2014 roku, liczba pracujących pozostawała na poziomie o 5,2% niższym niż w 2010 roku.

Wśród pracujących w Kędzierzynie-Koźlu przewagę mieli mężczyźni, których liczba wynosiła 8 618, co stanowiło 52,2% ogółu pracujących w mieście. Zarówno w przypadku mężczyzn, jak i kobiet, liczba osób pracujących zmniejszała się w okresie 2010-2013, a dopiero w 2014 roku nastąpiła poprawa sytuacji. Na uwagę zasługuje jednak fakt, że o ile liczba pracujących mężczyzn w 2014 roku była o 10,4% niższa niż w 2010 roku, to liczba pracujących kobiet zwiększyła się w tym samym okresie o 1,3%. W wyniku tych zjawisk, mimo że mężczyźni ciągle stanowili większość pracujących w Kędzierzynie-Koźlu, udział kobiet w ogóle pracujących w mieście zwiększył się z 44,7% w 2010 roku do 47,8% w 2014 roku.

¹⁶ Bez pracujących w jednostkach budżetowych działających w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego, osób pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie, duchownych oraz pracujących w organizacjach, fundacjach i związkach; bez zakładów osób fizycznych o liczbie pracujących do 5 osób, (dla lat 1995-1998); bez zakładów osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą o liczbie pracujących do 9 osób (dla 1999 r.); bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób (od 2000 r.). W 2004 i 2005 r. dla gmin miejsko-wiejskich sporządzane jest jedno sprawozdanie, brak informacji dla części miejskiej i części wiejskiej. Wg faktycznego miejsca pracy (dla lat 1995-2003); wg faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności (od 2004 r.) – wyjaśnienie GUS.

Tabela 50. Liczba pracujących w mieście Kędzierzyn-Koźle w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	2010	2011	2012	2013	2014
	ogółem				
Kędzierzyn-Koźle	17 400	17 197	16 397	16 229	16 499
mężczyźni					
Kędzierzyn-Koźle	9 620	9 435	8 752	8 601	8 618
kobiety					
Kędzierzyn-Koźle	7 780	7 762	7 645	7 628	7 881

Źródło: GUS/BDL

Wskaźnik pracujących na 1000 ludności pozwala porównać sytuację w mieście oraz innych jednostkach administracyjnych. W 2014 roku w Kędzierzynie-Koźlu na 1000 mieszkańców przypadają 263 osoby pracujące. Co prawda średnie ogólne dla kraju (230 osób pracujących na 1000 ludności), województwa opolskiego (206) i powiatu kędzierzyńsko-kozielskiego (209) pozostawały na poziomie niższym niż w Kędzierzynie-Koźlu, jednak na tle obszarów miejskich tych obszarów sytuacja miasta była mniej korzystna. W miastach kraju w 2014 roku na 1000 mieszkańców przypadało 310 pracujących (była to jednocześnie najwyższa wartość w analizowanym okresie), natomiast na 1000 mieszkańców Opolszczyzny – 301 pracujących (również najwięcej w latach 2010-2014). Natomiast wskaźnik dla Kędzierzyna-Koźla na poziomie 263 pracujących na 1000 ludności był co prawda wyższy niż w latach 2012-2013, ale nadal niższy niż w latach 2010-2011.

Tabela 51. Pracujący na 1000 ludności w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	pracujący ogółem na 1000 mieszkańców				
	2010	2011	2012	2013	2014
	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba
POLSKA	223	224	223	226	230
POLSKA - MIASTO	304	304	302	304	310
OPOLSKIE	200	200	199	203	206
OPOLSKIE - MIASTO	299	297	294	299	301
Powiat kędzierzyńsko-kozielski	210	210	204	205	209
Powiat kędzierzyńsko-kozielski - MIASTO	271	269	258	257	263
Kędzierzyn-Koźle	271	269	258	257	263

Źródło: GUS/BDL

Podsumowując kwestie gospodarcze, należy podkreślić fakt, że Kędzierzyn-Koźle jest miastem o silnych tradycjach przemysłowych. Dominujące branże to przemysł chemiczny, maszynowy oraz fotograficzny, a dogodne warunki prowadzenia działalności gospodarczej sprawiają, że w mieście zainwestowało wiele przedsiębiorstw, w tym międzynarodowe koncerny czy jedno z największych polskich zakładów branży chemicznej. Do najważniejszych zakładów przemysłowych na terenie Kędzierzyna-Koźla należą:

- w branży fotograficznej:
 - CeWe Color Sp. z o.o.
 - „Fotojoker” Sp. z o.o.
- w przemyśle maszynowym:
 - Fabryka Aparatury i Urządzeń „FAMET” S.A.
 - Kozielska Fabryka Maszyn „KOFAMA Koźle” S.A.

- KOMET-URPOL Sp. z o.o.
- w przemyśle chemicznym:
 - Grupa Azoty Zakłady Azotowe Kędzierzyn S.A.
 - Air Products Sp. z o.o.
 - Brenntag Polska Sp. z o.o.
 - CTL Chemkol Sp. z o.o. (część Grupy CTL Logistics)
 - Global Colors Polska S.A. (część Global Colours Group)
 - ISCO Chemical Production Sp. z o.o.
 - Instytut Ciężkiej Syntezy Organicznej „Blachownia”
 - PCC SYNTEZA S.A. (część PCC SE)
 - Petrochemia Blachownia S.A. (Grupa Wanhua-BorsodChem Rt.)
 - SILEKOL Sp. z o.o. (Grupa Pfeiderer Grajewo S.A.)
- pozostałe:
 - Damen Shipyards Koźle Sp. z o.o. (stocznia rzeczna, specjalizująca się w budowie, remontach i przebudowach statków)
 - Jokey Plastik Blachownia Sp. z o.o. (produkcja artykułów z tworzyw sztucznych dla przemysłu spożywczego i niespożywczego)
 - Marma Polskie Folie. Oddział Kędzierzyn-Koźle. Zakład Produkcyjny (przetwórstwo tworzyw sztucznych)
 - RUG METAL Sp. z o.o. (inżynieria mechaniczna)
 - Berger Polska Sp. z o.o. (działalność w branżach: metale żelazne, obróbka cieplna, obróbka skrawaniem i wyroby metalowe)
 - Magna Cosma (produkcja maszyn ogólnego przeznaczenia, dostawca w branży motoryzacyjnej, produkcji maszyn odlewniczych, odlewów ciśnieniowych z magnezu i aluminium)¹⁷.

Przedsiębiorcy prowadzący działalność gospodarczą w Kędzierzynie-Koźlu są mocno wspierani przez władze miasta, w tym Urząd Miasta i gminne jednostki organizacyjne. W celu zapewnienia im korzystnych warunków funkcjonowania i inwestowania utworzone zostały:

- Kędzierzyńsko-Kozielski Park Przemysłowy Spółka z o.o. – powstała w 2003 roku spółka z trzema udziałowcami: Gminą Kędzierzyn-Koźle (85,45% udziałów), Grupą Azoty Zakłady Azotowe Kędzierzyn S.A. (13,41% udziałów) i JPM Holding S.A. (1,14%). Misją KKPP jest kreowanie nowych miejsc pracy przez zapewnienie przedsiębiorcom korzystnych warunków funkcjonowania dzięki efektywnemu zarządzaniu majątkiem produkcyjnym oraz świadczeniu usług infrastrukturalnych i doradczych wraz z systemem wsparcia finansowego.
- Kędzierzyńsko-Kozielski Inkubator Przedsiębiorczości – prowadzony przez Kędzierzyńsko-Kozielski Park Przemysłowy, powstał we współpracy KKPP z gminą Kędzierzyn-Koźle w ramach projektu „*Podniesienie konkurencyjności przedsiębiorstw poprzez utworzenie Inkubatora Przedsiębiorczości w Kędzierzynie-Koźlu*”. Misją Inkubatora jest stworzenie miejsca i warunków dogodnych dla rozwoju przedsiębiorczości, a jego oferta skierowana jest do mikro, małych i średnich przedsiębiorstw oraz osób zainteresowanych rozpoczęciem działalności gospodarczej. Obejmuje ona m.in. wynajem lokali biurowych oraz sali szkoleniowo-konferencyjnej, usługi administracyjno-sekretaryjne, rachunkowe, prawne

¹⁷ Za: <http://www.kedzierzynkozle.pl/portal/index.php?t=200&id=30650>

i informatyczne, doradztwo unijne i na rozpoczęcie działalności gospodarczej, mentoring, coaching, szkolenia, a także promocję i reklamę firm¹⁸.

Kędzierzyn-Koźle posiada atrakcyjnie zlokalizowane tereny inwestycyjne, są nimi:

- Pole Południowe – teren przemysłowy o powierzchni 77 ha, zlokalizowany między torami kolejowymi na granicy Blachownia Holding a ulicą Naftową. Przeznaczony pod inwestycje przemysłowe oraz lokalizację urządzeń technicznych, obiektów gospodarki komunalnej i administracji gospodarczej jako funkcji towarzyszących. Teren Pola Południowego został włączony do obszaru Katowickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej.
- Port Rieczny Koźle – teren inwestycyjny o powierzchni ponad 35 ha. Przeznaczony pod inwestycje usługowo-wytwórcze, komunikacji wodnej, usług turystyki i sportu oraz zabudowy mieszkaniowej.
- Podzamcze – teren o powierzchni 6700 m² (w tym 2 142 km² zabudowy), zlokalizowany w ścisłym centrum miasta, przy ul. Pamięci Sybiraków 11, obejmujący zespół budynków zamkowych wzniesionych w latach 1563-1584. Gmina Kędzierzyn-Koźle posiada dokumentację techniczną przebudowy obiektu z przeznaczeniem na Międzynarodowe Centrum Kultury. Projekt przewiduje utworzenie stref: muzealnej, gastronomicznej, administracyjnej, klubowej oraz pokoi noclegowych (z możliwością modyfikacji w zależności od propozycji potencjalnych inwestorów).

¹⁸ Za: <http://kkip.com.pl/> (27.05.2016)

2.3. Diagnoza zjawisk w sferze środowiskowej

WARUNKI NATURALNE I ŚRODOWISKO

Ukształtowanie powierzchni, rzeźba terenu i budowa geologiczna¹⁹

Zgodnie z podziałem fizyczno-geograficznym Polski wg J. Kondrackiego Kędzierzyn-Koźle znajduje się na terenie makroregionu Niziny Śląskiej, mezoregionu Kotlina Raciborska. Kotlina Raciborska jest najdalej wysuniętą na południe częścią Niziny śląskiej, rozciągającą się wzdłuż biegu Odry na terenie powiatu kędzierzyńsko-kozielskiego oraz dalej na południe w kierunku Raciborza. Jest to płaska równina wzniesiona na wysokości 170-210 m n.p.m., rozdzielona na dwie części przez dolinę Odry. Obszar ten jest bardzo słabo urozmaicony z przewagą rzeźby równinnej o różnicach wysokości z reguły nieprzekraczających 3 m. Niewielkie urozmaicenia w rzeźbie tworzą zagłębienia w formie meandrycznych starorzeczy, wypełnionych wodą lub podmokłe. Część wschodnia Kotliny Raciborskiej, nieco wyższa (190-210 m n.p.m.), to lekko falista równina piaszczysta, miejscami silnie zwydmiona. Natomiast część zachodnia to płaska równina piaszczysto-gliniasta (170-190 m n.p.m.). Najniższy punkt znajduje się w miejscu, w którym Odra wypływa z miasta, na wysokości ok. 165 m n.p.m.

Dno Kotliny Raciborskiej budują osady holoceniowe, są to głównie utwory gliniaste i pyłowe, rzadziej ilaste i piaszczyste o zróżnicowanej miąższości, pod którymi zalegają osady okrucowe w postaci piasków i żwirów.

Pod względem morfologicznym obszar gminy Kędzierzyn-Koźle położony jest w obrębie dwóch jednostek: Niziny Śląskiej oraz Przedgórze Sudeckiego. Charakteryzują się one urozmaiconą morfologią, gdzie na skałach krystalicznych zalega dużej miąższości seria utworów trzeciorzędowych i czwartorzędowych. W budowie geologicznej biorą udział utwory: paleozoiczne (dolnego karbonu), mezozoiczne (triasu i kredy), trzeciorzędowe (tortonu, sarmatu i lokalnie pliocenu) i czwartorzędowe (plejstoceńskie i holoceniowe).

Nadodrzańska część gminy Kędzierzyn-Koźle ma charakter zalewowego, akumulacyjnego dna doliny rzecznej – jest to równina zalewowa. W stanie naturalnym zalewy mają charakter okresowy. Poza dolinami rzecznyimi występuje krajobraz nizinny, peryglacyjny, równinny lub falisty.

Obszar miasta Kędzierzyn-Koźle jest ubogi w surowce naturalne. Jedynie w Miejscu Kłodnickim zlokalizowane są złoża piasku:

- Złoże Miejsce Kłodnickie – o powierzchni 12,7533 ha (eksploatacja złoża zaniechana);
- Złoże Miejsc Kłodnickie II – o powierzchni 1,33 ha (złoże rozpoznane szczegółowo)²⁰.

Gleby²¹

Pokrywa glebowa w obrębie miasta Kędzierzyn-Koźle charakteryzuje się znacznym zróżnicowaniem. Do najważniejszych typów gleb należą:

¹⁹ Cyt. za: Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla gminy Kędzierzyn-Koźle na lata 2012-2015 z perspektywą na lata 2016-2019

²⁰ Za: <http://igs.pgi.gov.pl/zloza.asp> (29.05.2016)

²¹ Cyt. za: Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla gminy Kędzierzyn-Koźle na lata 2012-2015 z perspektywą na lata 2016-2019

- gleby brunatne (w północnej części miasta: Cisowa, Miejsce Kłodnickie, Sławięcice),
- gleby bielcowe (w południowo – wschodniej części miasta, na obszarach zalesionych między osiedlem Azoty a Starą Kuźnią),
- gleby płowe, wytworzone z piasków zaglinionych i glin zwałowych lekkich oraz bielcowe wytworzone z piasków i żwirów (w rejonie Sławięcic),
- gleby rdzawe, wytworzone z piasków luźnych (na obszarze zalesionym pomiędzy Cisową a połączeniem Kanału Gliwickiego z Odrą),
- mady (w dolinach Odry i Kłodnicy).

Pod względem klas bonitacyjnych na terenie miasta przeważają grunty klas IV-VI. Struktura klas bonitacyjnych gruntów w Kędzierzynie-Koźlu przedstawia się następująco: klasa II – 1,2% klasa III – 22,8%, klasa IV – 33,4%, klasa V – 24,2% i klasa VI – 18,4%.

Wskaźnik jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej dla miasta Kędzierzyn-Koźle (będący wypadkową oceny składowych elementów środowiska rolniczego: gleb, agroklimatu, rzeźby terenu i stosunków wodnych) wynosi 68,2. Jest to średnia znacznie poniżej wartości wskaźnika jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej dla województwa opolskiego, wynoszącej 81,4.

Wody podziemne

Według Mapy Hydrogeologicznej Polski rejon Kędzierzyna-Koźla należy do XXV Przedsudeckiego Regionu Hydrogeologicznego, podregion 4 Kędzierzyński. W regionie tym występują dwa zasadnicze poziomy wodonośne: trzeciorzędowy i czwartorzędowy²².

Miasto Kędzierzyn-Koźle jest położone na terenie zasobnym w wody podziemne, na obszarze zbiornika wód podziemnych GZWP nr 332 Subniecka kędzierzyńsko-głubczycka. Jest to zbiornik trzeciorzędowy z utworami czwartorzędowymi w dolinach kopalnych, o średniej głębokości ujęć 80-120 m. Natomiast obowiązujący od 2016 roku podział kraju na jednolite części wód podziemnych wskazuje, że obszar miasta należy do kilku jednostek: JCWPd nr 127, JCWPd nr 128 i JCWPd nr 142. Według dotychczas obowiązującego podziału JCWPd gmina Kędzierzyn-Koźle położona była w obrębie jednostek nr 116 i 129. W wyniku przeprowadzonego monitoringu jakości wód podziemnych stan wód JCWPd nr 116 i 129 oceniany był jako dobry chemicznie i dobry ilościowo²³.

Wody powierzchniowe²⁴

Najważniejszym ciekim wodnym miasta Kędzierzyn-Koźle jest rzeka Odra, przepływająca z południa na północ przez zachodnią część miasta na odcinku o długości ponad 8 km. Cały obszar gminy znajduje się w zlewni Odry. Natomiast sieć hydrograficzną w gminie uzupełniają dopływy Odry:

- lewobrzeżne: drobne cieki wodne, jak Lineta, Golka czy Większycka Woda,
- prawobrzeżne: rzeka Kłodnica (z dopływami Młynówka, Potok Lenartowski, Dopływ spod Kopaniny), która wpada do Odry w Kędzierzynie-Koźlu.

Ponadto teren miasta przecinają trzy kanały: Kanał Kłodnicki (obecnie nieczynny, łączący Kłodnicę z Odrą), Kanał Gliwicki (łączący Gliwice z Odrą) oraz Kanał Kędzierzyński (łączący Kanał Gliwicki z Zakładami Azotowymi).

²² Za: *Opracowanie ekofizjograficzne dla Gminy Kędzierzyn-Koźle*

²³ Za: <http://mijwp.gios.gov.pl/mapa/> (30.05.2016)

²⁴ Za: *Opracowanie ekofizjograficzne dla Gminy Kędzierzyn-Koźle*

Sytuacja hydrograficzna miasta Kędzierzyn-Koźle sprawia, że jest to obszar narażony na występowanie podtopień i powodzi. Największe zagrożenie stwarza rzeka Odra, ale znaczenie mają również Kłodnica z Kanałem Kłodnickim i układ mniejszych cieków (Linety, Golki, Większyckiej Wody). Z tego powodu do strefy o bezpośrednim zagrożeniu powodziowym zalicza się osiedla położone w dolinie rzeki Odry (osiedla Koźle, Kłodnicę, Rogi i Pogorzelec – oczyszczalnia i tereny rolne).

Ostatnie katastrofalne powodzie wystąpiły w 1997 roku i 2010 roku, gdy zalana została znaczna część miasta, powodując ogromne straty. W maju 2010 roku z koryt wystąpiły rzeki Odra, Kłodnica i Lineta, zalewając następujące obszary: osiedla Rogi i Zachód, tereny przemysłowe na lewym brzegu rzeki Odry w pobliżu mostu kolejowego, tereny przemysłowe w pobliżu Portu Koźle, oczyszczalnia ścieków przy ul. Odrzańskiej, część osiedla Kłodnica i Pogorzelec (oczyszczalnia ścieków, wysypisko śmieci i ogródki działkowe) oraz ogródki działkowe zlokalizowane na południowy zachód od Starego Miasta. Największa powódź w historii miasta miała miejsce w nocy z 8 na 9 lipca 1997 roku. Na prawym brzegu Odry zalane wówczas zostały Port Koźle, Kłodnica, Kuźniczka (głównie ogródki działkowe w pobliżu rzeki) i Pogorzelec (zachodnia część osiedla, ogródki działkowe, oczyszczalnia ścieków, wysypisko śmieci i schronisko dla zwierząt), zaś na lewym brzegu – stocznia „Koźle”, Rogi, Zachód, tereny przemysłowe przed mostem kolejowym oraz Stare Miasto (oprócz centralnej części)²⁵.

Klimat²⁶

Miasto Kędzierzyn-Koźle położone jest w jednej z krain tworzących śląsko-wielkopolski region klimatyczny. Jest to obszar zaliczany do najcieplejszych pod względem klimatycznym w Polsce, charakteryzujący się następującymi parametrami:

- temperatura powietrza wynosząca: w styczniu: -2,0°C; w lipcu: +18,2°C; a średnia roczna: +8,3°C;
- średnie opady roczne wynoszące 650 mm;
- czas trwania lata – 90 dni, zimy – 70 dni;
- średnio w roku występuje 65 dni z szatą śnieżną, 55 dni pogodnych i 115 dni pochmurnych;
- dominują wiatry z kierunku zachodniego (19,4%), południowo-zachodniego (18%) i południowego (15,4%);
- okres wegetacyjny zaczyna się w końcu marca i trwa średnio około 226 dni.

W krainie klimatycznej obejmującej Kędzierzyn-Koźle występuje przewaga wpływów oceanicznych: wiosna i lato są wczesne i ciepłe, zima łagodna i krótka, z nietrwałą pokrywą śnieżną, a opady kształtują się na poziomie nieznacznie poniżej średniej krajowej. Warunki klimatyczne są korzystane dla rozwoju zarówno osadnictwa, jak rolnictwa.

Powietrze

Ocena jakości powietrza na terenie województwa opolskiego prowadzona jest przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Opolu w oparciu o kryteria ustanowione ze względu na ochronę zdrowia ludzi i ochronę roślin. Pod względem stref, dla których dokonuje się oceny jakości powietrza w województwie opolskim, miasto Kędzierzyn-Koźle należy do strefy opolskiej, o kodzie PL1602.

²⁵ Za: *Gmina Kędzierzyn-Koźle. Operat ochrony przed powodzią gminy Kędzierzyn-Koźle. Operat ochrony przed powodzią. Część ogólna.*

²⁶ Za: *Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla gminy Kędzierzyn-Koźle na lata 2012-2015 z perspektywą na lata 2016-2019*

W odniesieniu do kryterium ochrony zdrowia strefa opolska wykazała w 2015 roku następujące klasy:

- klasa A: SO₂, NO₂, CO, benzen, Pb, As, Cd, Ni (dla klasy A poziom stężeń nie przekracza wartości dopuszczalnej/docelowej; nie jest wymagane prowadzenie działań na rzecz poprawy jakości powietrza);
- klasa C: pył PM₁₀, ozon (wg poziomu docelowego), benzo(a)piren (dla klasy C poziom stężeń przekracza wartość dopuszczalną/docelową; należy określić obszary przekroczeń oraz dążyć do osiągnięcia wartości kryterialnych, niezbędne jest opracowanie programu ochrony powietrza POP);
- klasa C1: pył PM_{2,5} (dla klasy C1 poziom stężeń przekracza wartość dopuszczalną dla fazy II ustanowioną dla pyłu PM_{2,5});
- klasa D2: ozon (wg poziomu celu długoterminowego; dla klasy D2 poziom stężeń ozonu przekracza poziom celu długoterminowego; należy dążyć do osiągnięcia poziomu celu długoterminowego do roku 2020).

Natomiast w odniesieniu do kryterium ochrony roślin:

- Klasa A: SO₂, NO_x, ozon (wg poziomu docelowego)
- Klasa D2: ozon (wg poziomu celu długoterminowego).

Ostatnie badania monitoringu jakości powietrza w Kędzierzynie-Koźlu wykonywane były podczas oceny jakości powietrza w województwie opolskim w 2015 roku prowadzonej przez WIOŚ w Opolu. W mieście znajdowało się wówczas kilka stanowisk pomiarowych, w których uzyskano następujące wartości średnich rocznych stężeń:

- ul. B. Śmiałego (pomiar automatyczny i manualny w przypadku pyłu PM₁₀) – pomiar stężeń dwutlenku siarki (6,7 µg/m³), dwutlenku azotu (16 µg/m³), benzenu (2,8 µg/m³), pyłu PM₁₀ (31 µg/m³), pyłu PM_{2,5} (27 µg/m³), arsenu (1,77 µg/m³), kadmu (0,44 µg/m³), niklu (1,36 µg/m³), ołowiu (0,017 µg/m³)
- ul. Kościuszki (pomiar pasywny) – pomiar stężeń dwutlenku siarki (4,3 µg/m³), dwutlenku azotu (16 µg/m³), benzenu (2,5 µg/m³)
- ul. Skarbowa (pomiar pasywny) – pomiar stężeń dwutlenku siarki (3,9 µg/m³), dwutlenku azotu (15 µg/m³), benzenu (1,8 µg/m³)
- ul. Ks. Opolskich (pomiar pasywny) – pomiar stężeń dwutlenku siarki (5,6 µg/m³), dwutlenku azotu (12 µg/m³), benzenu (2,2 µg/m³).

Na podstawie wyników pomiaru jakości powietrza w Kędzierzynie-Koźlu stwierdzono przekroczenia dopuszczalnych wartości dla pyłu zawieszonego PM₁₀ (stacja pomiarowa na ul. Bolesława Śmiałego), zaś liczba dni z przekroczeniami wynosiła 41. Przekroczenia dotyczyły również pyłu zawieszonego PM_{2,5}, benzo(a)pirenu i ozonu²⁷. O złej jakości powietrza w Kędzierzynie-Koźlu świadczy również fakt, że miasto znalazło się wśród 50 miast z najbardziej zanieczyszczonym powietrzem w Europie. W raporcie przygotowanym przez Światową Organizację Zdrowia (WHO) Kędzierzyn-Koźle uplasował się na 33 miejscu²⁸.

Poprawie jakości powietrza w mieście Kędzierzyn-Koźle będzie służyła realizacja zadań wynikających z *Planu gospodarki niskoemisyjnej*. Strategia długookresowa zakłada systematyczną redukcję emisji

²⁷ Za: Wyniki pomiarów uzyskanych w 2015 roku na stacjach monitoringu jakości powietrza w województwie opolskim, Ocena jakości powietrza za rok 2015,

http://www.opole.pios.gov.pl/wms/wms.php?tab=wms_powietrze&num=39 (30.05.2016)

²⁸ Za: <http://www.kedzierzynkozle.pl/aktualnosc/stan-powietrza-zawdziezczamy-sobie> (30.06.2016)

gazów cieplarnianych w stosunku do roku bazowego (2013) w perspektywie do 2050 roku. Ograniczenie emisji gazów cieplarnianych następować będzie poprzez redukcję emisji, ograniczenie zużycia energii i surowców oraz zwiększenie udziału energii ze źródeł odnawialnych. Strategia długoterminowa realizowana będzie we wszystkich wyznaczonych obszarach działania, w tym szczególnie w obszarach priorytetowych:

- Budownictwo i gospodarstwa mieszkaniowe
- Transport
- Energetyka
- Lasy i tereny zielone
- Edukacja i dialog społeczny

Pozostałe obszary: Przemysł, Handel i usługi, Gospodarka odpadami i Administracja publiczna, posiadają mniejszy potencjał redukcji emisji gazów cieplarnianych i w kontekście realizacji PGN stanowią uzupełnienie powyższych obszarów priorytetowych²⁹.

Gmina Kędzierzyn-Koźle przystąpiła również do programu *KAWKA – likwidacja niskiej emisji wspierająca wzrost efektywności energetycznej i rozwój rozproszonych odnawialnych źródeł energii*. Głównym celem programu jest zmniejszenie narażenia ludności na oddziaływanie pyłów PM10, PM2,5 oraz benzo(a)pirenu zagrażających zdrowiu i życiu ludzi w strefach, w których występują znaczące przekroczenia dopuszczalnych i docelowych poziomów stężeń tych zanieczyszczeń i dla których opracowane zostały programy ochrony powietrza, poprzez zmniejszenie emisji zanieczyszczeń.

W ramach realizacji zadania Gmina jest zobowiązana do przeprowadzenia kampanii edukacyjnej pokazującej korzyści zdrowotne i społeczne z eliminacji niskiej emisji oraz opracowania bazy danych indywidualnych źródeł emisji w oparciu o przeprowadzenie „z natury” inwentaryzacji źródeł niskiej emisji na terenie Gminy Kędzierzyn-Koźle³⁰.

Hałas komunikacyjny

Hałas jest jednym z czynników zanieczyszczających środowisko. Do oceny akustycznej stosuje się poziom równoważny dźwięku (L_{Aeq}), tj. uśredniony poziom dźwięku w funkcji czasu, mierzony w decybelach. Dopuszczalny poziom hałasu uzależniony jest od źródła hałasu, pory dnia i przeznaczenia terenu. Na terenach zabudowy zagrodowej, terenach zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego dopuszczalny poziom hałasu wzdłuż dróg wynosi 65dB w porze dziennej i 56 dB w porze nocnej, a w przypadku pozostałych obiektów i działalności będącej źródłem hałasów – 55 dB w porze dziennej i 45 dB w porze nocnej. Natomiast na terenach zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej poziom hałasu wzdłuż dróg nie może przekraczać 61 dB w porze dziennej i 56 dB w porze nocnej, a w pozostałych przypadkach – 50 dB w porze dziennej i 40 dB w porze nocnej³¹.

Oceny poziomu hałasu komunikacyjnego są jednym z elementów monitoringu środowiska prowadzonego przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Opolu. Ostatnie badanie

²⁹ Za: Plan gospodarki niskoemisyjnej dla Miasta Kędzierzyn-Koźle

³⁰ Za: <http://www.kedzierzynkozle.pl/strona/kawka-likwidacja-niskiej-emisji> (30.05.2016)

³¹ Za: Obwieszczenie Ministra Środowiska z dnia 15 października 2013 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku, Dz.U. z dnia 22 stycznia 2014 r., poz. 112.

klimatu akustycznego na terenie miasta Kędzierzyn-Koźle prowadzone było w 2013 roku w trzech punktach pomiarowych:

- punkt przy ulicy Gliwickiej (droga wojewódzka nr 408) – punkt pomiarowy zlokalizowano na terenie o zabudowie mieszkaniowej jednorodzinnej oraz mieszkaniowo-usługowej, oddzielony od strony drogi pasem zieleni. Jezdnia asfaltowa, dwa pasy ruchu, brak pasa dzielącego. Pomiarami objęto odcinek drogi o długości 200 m. Natężenie ruchu w porze dziennej wynosiło 6 032 pojazdów/16 h, w tym 17% pojazdów ciężkich, a w porze nocnej 560 pojazdów/8h, z 17% udziałem pojazdów ciężkich. *Pomiary wykazały przekroczenie poziomów dopuszczalnych w dzień o 1,6 dB, natomiast w nocy poziom dopuszczalny został przekroczony o 4,3 dB.*
- punkt przy ulicy Piastowskiej (droga powiatowa) – punkt pomiarowy zlokalizowano na terenie o zabudowie mieszkaniowej wielorodzinnej oraz mieszkaniowo-usługowej, oddzielony od strony drogi pasem zieleni. Jezdnia asfaltowa, dwa pasy ruchu, brak pasa dzielącego. Pomiarami objęto odcinek drogi o długości 200 m. Natężenie ruchu w porze dziennej wynosiło 8 368 pojazdów/16 h, w tym 9% pojazdów ciężkich, a w porze nocnej 512 pojazdów/8h, z 14% udziałem pojazdów ciężkich. Pomiary nie wykazały przekroczeń poziomów dopuszczalnych ani w dzień ani w nocy.
- punkt przy Al. Jana Pawła II (droga krajowa nr 40) – punkt pomiarowy zlokalizowany na terenie o zabudowie mieszkaniowej wielorodzinnej oraz mieszkaniowo-usługowej, oddzielony od strony drogi chodnikiem. Jezdnia asfaltowa, dwa pasy ruchu, brak pasa dzielącego. Pomiarami objęto odcinek drogi o długości 200 m. Natężenie ruchu w porze dziennej wynosiło 9 084 pojazdów/12 h, w tym 6% pojazdów ciężkich, w porze wieczoru – 1 784 pojazdów/4h z 4% udziałem pojazdów ciężkich, a w porze nocnej 728 pojazdów/8h, z 13% udziałem pojazdów ciężkich w strumieniu ruchu. Pomiary nie wykazały przekroczeń poziomów dopuszczalnych ani w dzień ani w nocy³².

Promieniowanie elektromagnetyczne

W rozumieniu ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2013 r. poz. 1232, z późn. zm.), pola elektromagnetyczne są to pola elektryczne, magnetyczne oraz elektromagnetyczne o częstotliwościach od 0 Hz do 300 GHz. Głównym źródłem pól elektromagnetycznych występujących w środowisku są elektromagnetyczne linie wysokiego napięcia i instalacje radiokomunikacyjne, takie jak: stacje bazowe radiokomunikacji (w tym telefonii komórkowej) i stacje nadające programy radiowe i telewizyjne.

Badanie poziomu pól elektromagnetycznych prowadzone jest przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Opolu. W 2014 roku badanie PEM realizowane było w 45 punktach na terenie województwa opolskiego, w tym 6 zlokalizowanych w Kędzierzynie-Koźlu:

- ul. 1 Maja: wartość średnia <0,3 V/m
- ul. Bema: wartość średnia <0,3 V/m
- ul. Gliwicka: wartość średnia 0,3 V/m
- ul. Leszka Białego: wartość średnia <0,3 V/m

³² Za: Ocena stanu akustycznego środowiska na podstawie wyników pomiarów monitoringowych hałasu drogowego za rok 2013 w województwie opolskim, http://www.opole.pios.gov.pl/wms/wms.php?tab=wms_halas&num=9 (13.03.2016)

- ul. Piramowicza: wartość średnia 1,3 V/m (maksymalna wartość zmierzona na terenie województwa opolskiego)
- ul. Stalmacha: wartość średnia <0,3 V/m.

Na podstawie powyższych wyników pomiarów promieniowania elektromagnetycznego można stwierdzić, iż normy środowiskowe dla PEM zostały dotrzymane – nie stwierdzono przekroczeń dopuszczalnego poziomu, tj. 7 V/m³³.

Odpady³⁴

Zgodnie z uchwałą nr XX/272/2012 Sejmiku Województwa Opolskiego z dnia 28 sierpnia 2012 roku w sprawie wykonania *Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Opolskiego na lata 2012-2017* gmina Kędzierzyn-Koźle należy do **Południowo-Wschodniego Regionu Gospodarki Odpadami Komunalnymi**. Obejmuje on powiaty: kędzierzyńsko-kozielski, strzelecki i głubczycki oraz większość gmin powiatu krapkowickiego (Walce, Zdieszowice, Strzeleczy, Krapkowice) i jedną z gmin powiatu prudnickiego (gmina Głogówek).

Gmina Kędzierzyn-Koźle przystąpiła do Związku Międzygminnego „Czysty Region”, powołanego w celu realizowania następujących zadań:

1. budowa i eksploatacja Regionalnego Centrum Zagospodarowania i Unieszkodliwiania Odpadów Komunalnych w Kędzierzynie - Koźlu;
2. rekultywacja składowisk odpadów komunalnych;
3. odbiór i transport odpadów komunalnych;
4. informacja i edukacja społeczności lokalnej;
5. pozyskiwanie środków pomocowych krajowych, zagranicznych i organizacji międzynarodowych na finansowanie realizacji zadań Związku.

Początkowo do Związku należało 15 gmin, zaś obecnie członkami są gminy: Kolonowskie, Leśnica, Ujazd i Izbicko (powiat strzelecki), Walce i Zdieszowice (powiat krapkowicki) oraz Cisek, Pawłowiczki, Polska Cerkiew, Reńska Wieś i Kędzierzyn-Koźle (powiat kędzierzyńsko-kozielski).

W dniu 24.06.2014 roku Sejmik Województwa Opolskiego przyjął uchwałę ustanawiającą na terenie dawnego Miejskiego Składowiska Odpadów w Kędzierzynie-Koźlu Regionalną Instalację Przetwarzania Odpadów Komunalnych (RIPOK). Instalacja należy do spółki Regionalne Centrum Unieszkodliwiania i Zagospodarowania Odpadów „Czysty Region” Sp. z o.o., ul. Naftowa 7 (dany zakład budżetowy Miejskie Składowisko Odpadów w Kędzierzynie-Koźlu).

Odpady komunalne od właścicieli nieruchomości w Kędzierzynie-Koźlu odbierane są przez 3 podmioty:

- Usługi Komunalne Sp. z o.o., ul. Grunwaldzka 42-44: dzielnice Śródmieście, Kuźniczka, Blachownia, Lenartowice, Sławięcice
- Zakład Oczyszczania Miasta Zbigniew Strach, ul. Młynarska 41: dzielnice Piastów, Powstańców Śląskich, Pogorzelec
- Remondis Gliwice Sp. z o.o., ul. Kaszubska 2, Gliwice, Oddział Kędzierzyn-Koźle, ul. Bolesława Chrobrego 41: dzielnice Azoty, Cisowa, Miejsce Kłodnickie, Kłodnica, Koźle, Koźle-Port, Koźle-Rogi, Żabieniec.

³³ Za: *Ocena wyników pomiarów monitoringowych pól elektromagnetycznych za rok 2014*, http://www.opole.pios.gov.pl/wms/wms.php?tab=wms_pem&num=11 (01.03.2016)

³⁴ Za: www.czystyregion.pl (30.05.2016)

Odpady komunalne z terenu Kędzierzyna-Koźla mogą być zbierane w sposób zmieszany i selektywny. Segregacja odpadów w Kędzierzynie-Koźlu obejmuje:

- odpady surowcowe tzw. „suche” (pojemnik lub worek żółty)
- odpady szklane (pojemnik lub worek zielony)
- odpady zielone/popiół (pojemnik lub worek brązowy)
- odpady zmieszane (pojemnik czarny, ciemno szary lub metaliczny)

Na terenie Związku Międzygminnego „Czysty Region”, do czasu powstania stacjonarnych Punktów Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych funkcjonują Mobilne Punkty Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (MPSZOK). Do MPSZOK mieszkańcy mogą nieodpłatnie przekazać następujące odpady komunalne (MPSZOK nie przyjmuje odpadów komunalnych zmieszanych):

- surowcowe (tzw. „suche”)
- szkło opakowaniowe
- odpady zielone (trawa, liście, rozdrobnione gałęzie)
- przeterminowane leki
- chemikalia
- zużyte baterie i akumulatory
- zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny
- meble i inne odpady wielkogabarytowe
- zużyte opony samochodowe o średnicy nie przekraczającej 56 cm
- odpady budowlane i rozbiórkowe stanowiące odpady komunalne (w ilości 300 kg na mieszkańca/rok).

Ponadto co najmniej dwa razy do roku organizowane są zbiórki akcyjne, w ramach których bezpośrednio spod nieruchomości mieszkańcy mogą bezpłatnie oddać takie odpady jak: odpady wielkogabarytowe (dywany, wykładziny, stoły, szafy, krzesła, sofy, okna, wanny, brodziki, grzejniki, wózki dziecięce, materace, rowery, zabawki i inne przedmioty dużych rozmiarów), zużyty sprzęt RTV i AGD oraz zużyte opony samochodowe o średnicy nieprzekraczającej 56 cm (do 22 cali). Funkcjonują również punkty zbiórki odpadów problemowych, jak baterie czy leki.

Zasoby przyrodnicze³⁵

Bogactwo roślinności obszaru miasta Kędzierzyn-Koźle jest odzwierciedleniem dużej ilości siedlisk, jakie wykształciły się na tym terenie w wyniku zróżnicowanej rzeźby terenu, różnego typu gleb, warunków klimatycznych i wilgotnościowych. Duże zróżnicowanie warunków chemicznych, fizycznych i biologicznych umożliwiło rozwój wielu zbiorowiskom roślinnym, zarówno naturalnym (m.in. leśne, wodne, szuwarowe), jak i półnaturalnym i antropogenicznym (m.in. łąkowe, polne, ruderalne). Miasto Kędzierzyn-Koźle jest gminą o bardzo wysokim poziomie lesistości, która zabezpiecza warunki występowania specyficznej flory i fauny obszarów leśnych. Atrakcyjne przyrodniczo doliny rzeczne warunkują z kolei obecność ekosystemów lasów łęgowych, lasów grądowych, starorzeczy i łąk zalewowych. Ponadto, głównie w zachodniej części miasta spotykany jest urozmaicony krajobraz rolniczy.

O bogactwie środowisk lądowych i wodnych Kędzierzyna-Koźla stanowi ponad 400 gatunków **roślin** naczyniowych występujących w granicach miasta. Występują pospolite gatunki drzew: sosna, świerk, modrzew, dąb (szypułkowy i czerwony), lipa, klon (zwyczajny i jawor), jesion, olcha, topola (czarna

³⁵ Za: *Opracowanie ekofizjograficzne dla Gminy Kędzierzyn-Koźle oraz Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Kędzierzyn-Koźle na lata 2012-2015 z perspektywą na lata 2016-2019*

i osika), wierzba (różne gatunki) czy brzoza, a także krzewy i krzewinki: bez czarny, głóg, czeremcha, róża, jeżyna, borówka i jemiola oraz rośliny zielne: trawy, turzyce, sity, jeżogłówki w tym tworzące szuwały trzciny, tatarak i pałki, bylica, komosa, krwawnik, nawłóć, starzec, jasnota, rdest, czosnek niedźwiedzi i paproć. Na terenie miasta spotykane są także gatunki roślin rzadkich w regionie i chronionych, w tym gatunki objęte ochroną prawną, m.in. zimowit jesienny czy wawrzynek wilczełyko.

Lasy gminy w zdecydowanej większości pozostają w zarządzie Nadleśnictwa Kędzierzyn, a całość terenów leśnych została zaliczona do lasów ochronnych. Lasy Nadleśnictwa należą do V – Śląskiej Krainy przyrodniczo-leśnej, Dzielnicy 6 – Kędzierzyńsko-Rybnickiej i Mezoregionu Lasów Raciborskich. Dominują w nich bory mieszane, z sosną jako gatunkiem dominującym (65% drzewostanu) oraz pozostałymi: brzozą (15%) i dębem (10%) oraz innymi, jak modrzew, świerk, olsza i pozostałe liściaste (10%). Wśród gatunków drzew podlegających ochronie na terenie lasów Nadleśnictwa Kędzierzyn należy odnotować występowanie sosny limby.

Zróżnicowany jest również drzewostan parków i skwerów położonych na terenach zurbanizowanych miasta. Dominujące gatunki to dęby szypułkowe, klony (różne odmiany), lipy, robinie akacjowe i wierzby. Na szczególną uwagę zasługuje drzewostan parku w Sławięcicach obejmujący m.in. rzadkie, egzotyczne gatunki drzew o dużej wartości dendrologicznej: choina kanadyjska, cis pospolity, cyprysik gronkowy, sosna limba, sosna wejmutka, świerk kłujący, żywotnik zachodni, miłorząb japoński, oraz liściaste iglicznie trójcieniowe, katalpa pospolita, magnolia japońska i gwiazdzista, platan klonolistny, strączyn żółty, skrzydłorzech kaukaski czy tulipanowiec amerykański.

Interesujący jest również świat **zwierząt** występujących na terenie miasta Kędzierzyn-Koźle, co wynika z bogactwa terenów leśnych i łąkowych, tworzących środowisko sprzyjające różnorodności gatunkowej fauny. Świat zwierząt w mieście obejmuje gatunki całego spektrum siedlisk: mieszkańców terenów rolniczych, łąk, lasów, parków, dolin rzecznych, zbiorników wodnych i turzycowisk. Szczególnie interesująca jest fauna związana z wodami, np.: jetki i ważki (świtezianki, ważka płaskobrzucha, żagnice), nartniki, pluskwiaki i chrząszcze wodne, a ponadto przedstawiciele wielu innych grup owadów lądowych. Płazy reprezentowane są przez: żaby różnych gatunków (zielone i brunatne), kumaki nizinne, ropuchę szara (wszystkie objęte ochroną prawną). Również wśród ptaków wyróżnia się grupa gatunków związanych z wodą, takich jak: perkozy, gęsi, kaczki, łyski, wodniki, kurki wodne, czaple, kormorany, błotniaki, trzciniaکی, trzciniačky, brzczałka, pokląskwa czy remiz. Na łąkach i polach występują słonki, kuropatwy, bażanty oraz drobne wróblowate. Również lasy mają swoją awifaunę w postaci między innymi: grzywacza, turkawki, zięby, sikory, sójki, dzięciołów czy kruka.

Liczna grupę zwierząt zamieszkujących miasto stanowią ssaki: jelenie, sarny i dziki. Mniej licznie występują daniele, lisy, zające, kuny, borsuki, jenoty, piżmaki oraz ssaki objęte ochroną gatunkową: ryjówka aksamitna, kret, jeż, łasica oraz nietoperze.

W lasach Kędzierzyna-Koźla występują m.in. następujące gatunki zwierząt podlegające ochronie: tęcznik liszkarz, biegacz zielonozłoty, jelonek rogacz, pachnica dębowa, ślimak winniczek, żaba wodna, rzekotka drzewna, żaba moczarowa, jaszczurka zwinka, padalec, zaskroniec zwyczajny, żmija zygzakowata, perkoz dwuczuby, perkozek, krogulec, jeż zachodni, kret, ryjówka aksamitna, wiewiórka, gronostaj i łasica.

Na terenie miasta znajdują się cztery **obiekty parkowe**, w tym dwa wpisane do rejestru zabytków i objęte ochroną prawną. Są to 15 ha park w Sławięcicach i Planty Miejskie w Koźlu. Planty zostały założone ok. połowy XIX w., a dominującymi gatunkami roślinności są dąb szypułkowy oraz różne odmiany klonów, lipa, robinia akacjowa i wierzba. Ponadto w Kędzierzynie-Koźlu znajdują się dwa parki wypoczynkowe. Park Orderu Uśmiechu położony między osiedlami miejskimi, pełni rolę

rekreacyjno-wypoczynkową, rekreacyjno-sportową, komunikacji pieszej i enklawy zielonej. Jest to w większości las liściasty, z przewagą sosny pospolitej, ale występują również takie gatunki jak: dąb czerwony, dąb szypułkowy, brzoza, lipa czy jarząb szwedzki. Drugi z parków rekreacyjnych to Park Pojednania o powierzchni 3 ha, usytuowany w centrum Kędzierzyna. Drzewostan parku to różnorodne drzewa liściaste, charakterystyczne dla miejskich obiektów parkowych: dęby szypułkowe, brzozy brodawkowate, lipy i akacje. Natomiast na obrzeżu parku od strony północno-wschodniej rośnie szpaler topoli chińskich i czarnych.

Wśród istniejących w Polsce **form ochrony przyrody** na terenie miasta Kędzierzyn-Koźle stwierdzono występowanie dwóch: użytków ekologicznych i pomników przyrody.

Użytki ekologiczne na terenie gminy Kędzierzyn-Koźle są reprezentowane przez:

- „Ostojnik” (2,53 ha) – eutroficzny zbiornik wodny, bagno z roślinnością szuwarową, miejsce lęgowe ptactwa wodno-błotnego;
- „Kaczy Dół” (1,15 ha) – śródleśne bagno z oczkami wodnymi, roślinnością szuwarową i torfowcami, miejsce lęgowe ptactwa wodno-błotnego i rozrodu płazów;
- „Żabi Dół” (0,49 ha) – bagno z zaroślami wierzby;
- „Oczko za Składnicą” (0,36 ha) – śródleśne oczko wodne z roślinnością wodną i szuwarową, miejsce wylęgu i przebywania ptactwa wodno-błotnego.

W granicach miasta Kędzierzyn-Koźle znajdują się również **pomniki przyrody**, utworzone zarówno rozporządzeniami Wojewody Opolskiego, jak i uchwałami Rady Miejskiej w Kędzierzynie-Koźlu. Wśród pomników przyrody ożywionej przeważają pojedyncze okazy z gatunku dąb szypułkowy, ale występują również buk pospolity, jesion wyniosły, tulipanowiec amerykański, jesion pensylwański, wiąz szypułkowy, lipa drobnolistna i klon pospolity. Natomiast pomniki przyrody nieożywionej reprezentowane są przez 2 głązy narzutowe: głąz z szarego granitu zlokalizowany na osiedlu Sławięcice oraz głąz z różowego granitu usytuowany na osiedlu Azoty.

UWARUNKOWANIA PRZESTRZENNO-ŚRODOWISKOWE: WYBRANE WSKAŹNIKI

Gmina miejska Kędzierzyn-Koźle należy do największych jednostek tworzących powiat kędzierzyńsko-kozielski. Miasto rozciąga się na obszarze o powierzchni 12 371 ha (124 km²), co stanowi 19,8% powierzchni powiatu i 1,3% powierzchni województwa opolskiego.

Grunty zabudowane i zurbanizowane w 2014 roku zajmowały w mieście Kędzierzyn-Koźle obszar o powierzchni 2 786 ha, stanowiąc 22,5% ogólnej powierzchni miasta. Odsetek gruntów zabudowanych i zurbanizowanych w mieście był znacznie wyższy niż wynosiła ogólna średnia krajowa (5,2%), wojewódzka (6,1%) czy powiatowa (8,7%), ale gdy porówna się sytuację na obszarach miejskich, szczególnie kraju, przewaga Kędzierzyna-Koźla zostaje zniwelowana. O ile w przypadku miast Opolszczyzny udział gruntów zabudowanych i zurbanizowanych w powierzchni ogółem kształtował się na poziomie zbliżonym do tego w Kędzierzynie-Koźlu, w przypadku kraju grunty zabudowane

i zurbanizowane stanowiły 27,8% powierzchni miast. Należy dodać, iż w porównaniu do 2012 roku powierzchnia gruntów zabudowanych i zurbanizowanych w gminie zmniejszyła się minimalnie, o 2 ha, co oznacza spadek na poziomie 0,1%.

Tabela 52. Grunty zabudowane i zurbanizowane ogółem – udział w powierzchni ogółem w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	grunty zabudowane i zurbanizowane ogółem - udział w powierzchni ogółem				
	2010 %	2011 %	2012 %	2013 %	2014 %
POLSKA	5,0%	5,0%	5,1%	5,2%	5,2%
POLSKA - MIASTO					27,8%
OPOLSKIE	5,9%	6,0%	6,0%	6,1%	6,1%
OPOLSKIE - MIASTO					22,8%
Powiat kędzierzyńsko-kozielski			9,0%	9,0%	8,7%
Powiat kędzierzyńsko-kozielski - MIASTO			22,5%	22,5%	22,5%
Kędzierzyn-Koźle			22,5%	22,5%	22,5%

Źródło: GUS/BDL

Tereny mieszkaniowe w mieście Kędzierzyn-Koźle zajmowały w 2014 roku obszar o powierzchni 483 ha, tj. o 4 ha więcej niż w 2013 roku, ale o 1 ha mniej niż w 2012 roku (spadek na poziomie -0,2%). W wyniku tego zjawiska udział terenów mieszkaniowych w gruntach zabudowanych i zurbanizowanych w mieście minimalnie się zmniejszył, z 17,4% w 2012 roku do 17,3% w 2014 roku. Była to wartość niższa niż w kraju (19,3%), województwie (18,2%), a nawet w powiecie (18,3%). Wyraźna dysproporcja uwidacznia się przy porównaniu sytuacji w Kędzierzynie-Koźlu oraz na obszarach wiejskich kraju i województwa. W miastach całego kraju tereny mieszkaniowe zajmowały bowiem 30,7% powierzchni, zaś w miastach Opolszczyzny – 23,9% powierzchni.

Miasto wyróżniało się na tle pozostałych jednostek, minimalnie, ale jednak malejącą na przestrzeni lat 2012-2014 powierzchnią terenów mieszkaniowych oraz zmniejszającym się udziałem tych terenów w gruntach zabudowanych i zurbanizowanych. W pozostałych jednostkach (kraju, województwie i powiecie) zarówno powierzchnia terenów mieszkaniowych, jak i ich udział w gruntach zabudowanych i zurbanizowanych, rokrocznie wzrastały.

Tabela 53. Odsetek terenów mieszkaniowych – udział w gruntach zabudowanych i zurbanizowanych ogółem w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	grunty zabudowane i zurbanizowane - odsetek terenów mieszkaniowych				
	2010 %	2011 %	2012 %	2013 %	2014 %
POLSKA	18,0%	18,3%	18,7%	19,0%	19,3%
POLSKA - MIASTO					30,7%
OPOLSKIE	16,7%	17,0%	17,3%	17,7%	18,2%
OPOLSKIE - MIASTO					23,9%
Powiat kędzierzyńsko-kozielski			17,8%	17,5%	18,3%
Powiat kędzierzyńsko-kozielski - MIASTO			17,4%	17,2%	17,3%
Kędzierzyn-Koźle			17,4%	17,2%	17,3%

Źródło: GUS/BDL

Tym, co wyróżnia Kędzierzyn-Koźle na tle innych jednostek jest udział terenów przemysłowych w powierzchni ogółem. W 2014 roku powierzchnia obszarów przemysłowych w mieście wynosiła 838

ha, o 3,6% mniej niż w 2012 roku. Tym samym udział tej kategorii gruntów zmniejszył się w analizowanym okresie z 31,2% do 30,1%.

Mimo przedstawionego powyżej spadku powierzchni terenów przemysłowych oraz ich udziału w powierzchni miasta, Kędzierzyn-Koźle nadal charakteryzował się znacznie wyższym odsetkiem takich terenów w porównaniu z pozostałymi jednostkami. W skali kraju tereny przemysłowe stanowiły 7,1% powierzchni gruntów zabudowanych i zurbanizowanych (13,5% w miastach), w skali województwa opolskiego – 8,5% (17,9% w miastach), a w skali powiatu – 17,5%.

Tabela 54. Odsetek terenów przemysłowych – udział w gruntach zabudowanych i zurbanizowanych ogółem w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	grunty zabudowane i zurbanizowane - odsetek terenów przemysłowych				
	2010 %	2011 %	2012 %	2013 %	2014 %
POLSKA	7,2%	7,2%	7,2%	7,2%	7,1%
POLSKA - MIASTO					13,5%
OPOLSKIE	8,6%	8,6%	8,6%	8,5%	8,5%
OPOLSKIE - MIASTO					17,9%
Powiat kędzierzyńsko-kozielski			17,5%	17,0%	17,5%
Powiat kędzierzyńsko-kozielski - MIASTO			31,2%	30,3%	30,1%
Kędzierzyn-Koźle			31,2%	30,3%	30,1%

Źródło: GUS/BDL

W przypadku udziału terenów rekreacji i wypoczynku w powierzchni ogółem sytuacja w Kędzierzynie-Koźlu nie odbiegała od sytuacji w pozostałych jednostkach. Tereny rekreacji i wypoczynku w mieście w 2014 roku zlokalizowane były na obszarze 165 ha (o 1 ha więcej niż w latach poprzednich), co stanowiło 5,9% całkowitej powierzchni miasta. Była to wartość wyższa niż wynosiła średnia krajowa (4%) i powiatowa (4,8%), a jednocześnie niemal identyczna jak w województwie opolskim (6%). Należy jednak zwrócić uwagę, że ponownie wyższy odsetek stwierdzono na obszarach miejskich. W 2014 roku tereny rekreacji i wypoczynku stanowiły 6,1% powierzchni polskich miast, zaś na Opolszczyźnie udział ten wzrastał do 7,7%.

Tabela 55. Odsetek terenów rekreacji i wypoczynku – udział w gruntach zabudowanych i zurbanizowanych ogółem w latach 2010-2014

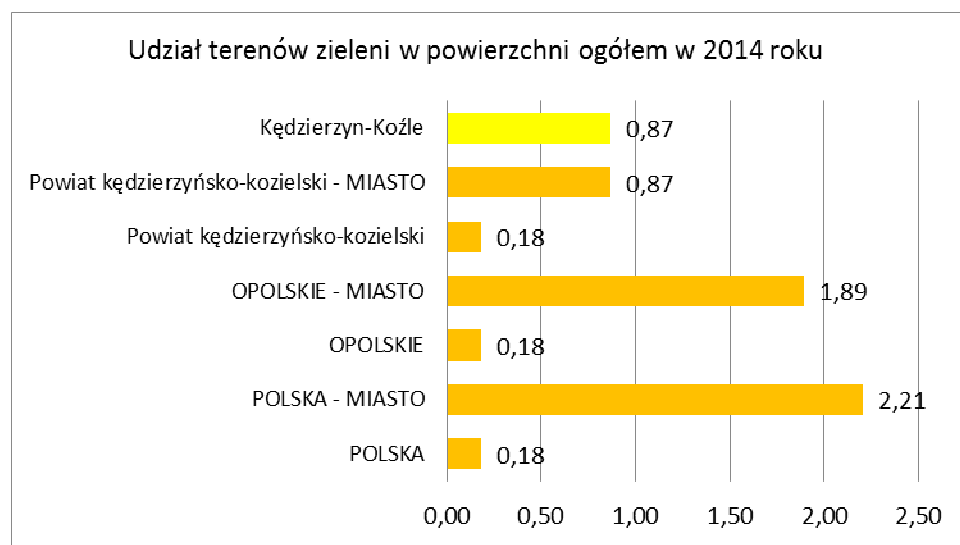
Jednostka terytorialna	grunty zabudowane i zurbanizowane - odsetek terenów rekreacji i wypoczynku				
	2010 %	2011 %	2012 %	2013 %	2014 %
POLSKA	4,2%	4,2%	4,1%	4,0%	4,0%
POLSKA - MIASTO					6,1%
OPOLSKIE	6,3%	6,2%	6,2%	6,1%	6,0%
OPOLSKIE - MIASTO					7,7%
Powiat kędzierzyńsko-kozielski			4,7%	4,7%	4,8%
Powiat kędzierzyńsko-kozielski - MIASTO			5,9%	6,0%	5,9%
Kędzierzyn-Koźle			5,9%	6,0%	5,9%

Źródło: GUS/BDL

Parki, zieleńce i tereny zieleni osiedlowej zajmowały w 2014 roku 107,14 ha powierzchni Kędzierzyna-Koźła, a w porównaniu do 2010 roku powierzchnia ww. terenów zieleni w mieście zwiększyła się o 8,14 ha. Tym samym udział parków, zieleńców i terenów zieleni osiedlowej w powierzchni miasta ogółem wzrósł z 0,8% do 0,87%. Pod tym względem Kędzierzyn-Koźle wyróżniał się na tle kraju, województwa i powiatu, gdzie tereny zieleni stanowiły średnio 0,18% powierzchni.

Nieco inaczej przedstawiała się jednak sytuacja w przypadku obszarów miejskich. W miastach kraju i Opolszczyzny udział terenów parków, zieleńców i terenów zieleni osiedlowej w powierzchni ogółem (2,2% i 1,89%) był bowiem średnio dwukrotnie wyższy niż Kędzierzynie-Koźlu.

Wykres 9. Udział terenów zieleni w powierzchni ogółem w 2014 roku

Źródło: GUS/BDL

Tereny zielone zajmowały w 2014 roku 130,14 ha powierzchni miasta Kędzierzyn-Koźle. Znajdowało się wśród nich 54,10 ha parków, 42,44 ha zieleni osiedlowej, 22 ha cmentarzy, 10,60 ha zieleńców i 1 ha zieleni ulicznej. Na tle pozostałych jednostek administracyjnych miasto wyróżniało się relatywnie wyższymi udziałami poszczególnych terenów zielonych w powierzchni ogółem. Parki stanowiły 0,44% powierzchni miasta (0,07% w kraju, 0,09% w województwie i powiecie), zieleń osiedlowa – 0,34% (0,08% w kraju, 0,06% w województwie i 0,07% w powiecie), cmentarze – 0,18% (0,06% w kraju i województwie, 0,07% w powiecie), zieleńce – 0,09% (0,03% w kraju i województwie, 0,02% w powiecie), a zieleń uliczna – 0,01% (0,62% w kraju, 0,38% w województwie).

Nieco odmiennie przedstawiała się sytuacja Kędzierzyna-Koźle w porównaniu z obszarami miejskimi kraju czy województwa. W miastach Polski i Opolszczyzny udział poszczególnych rodzajów terenów zielonych w powierzchni ogółem był wyższy niż w gminie. Dla przykładu można wskazać, że parki zajmowały 0,8% powierzchni miast kraju i 0,91% powierzchni miast województwa, podczas gdy w Kędzierzynie-Koźlu było to 0,44%. Kilkukrotnie wyższe udziały terenów zielonych w powierzchni miast kraju i województwa niż Kędzierzyna-Koźła dotyczyły również zieleńców, zieleni ulicznej, zieleni osiedlowej i cmentarzy.

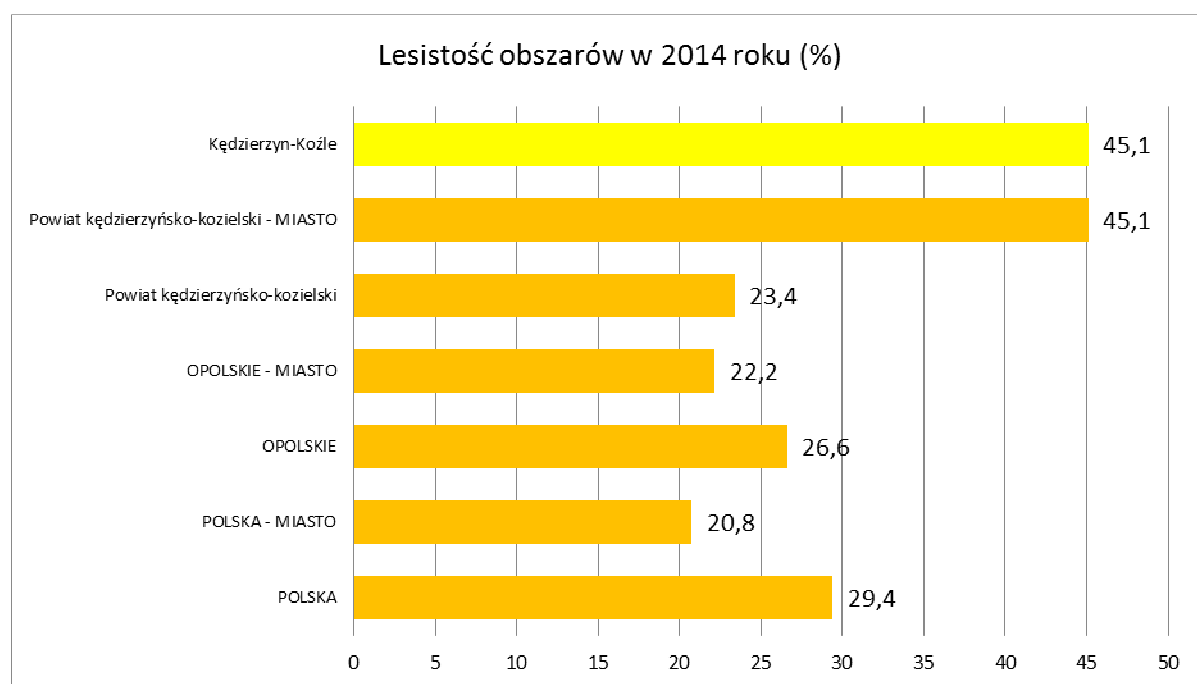
Tabela 56. Tereny zielone – udział w powierzchni ogółem wg stanu na 31.12.2014 roku

Jednostka terytorialna	tereny zielone wg stanu na 31.12.2014				
	udział do powierzchni ogółem				
	parki	zieleńce	zieleń uliczna	zieleń osiedlowa	cmentarze
	%	%	%	%	%
POLSKA	0,07%	0,03%	0,05%	0,08%	0,06%
POLSKA - MIASTO	0,80%	0,35%	0,62%	1,06%	0,38%
OPOLSKIE	0,09%	0,03%	0,03%	0,06%	0,06%
OPOLSKIE - MIASTO	0,91%	0,26%	0,38%	0,72%	0,27%
Powiat kędzierzyńsko-kozielski	0,09%	0,02%	0,00%	0,07%	0,07%
Powiat kędzierzyńsko-kozielski - MIASTO	0,44%	0,09%	0,01%	0,34%	0,18%
Kędzierzyn-Koźle	0,44%	0,09%	0,01%	0,34%	0,18%

Źródło: GUS/BDL

Miasto Kędzierzyn-Koźle na tle pozostałych jednostek administracyjnych wyróżnia się również bardzo wysokim poziomem lesistości. Lasy zajmują niemal połowę powierzchni miasta (45,1%), podczas gdy lesistość kraju wynosiła 29,4%, lesistość województwa opolskiego – 26,6%, zaś lesistość powiatu kędzierzyńsko-kozielskiego – 23,4%. Również średnie dla obszarów miejskich kraju i Opolszczyzny pozostawały na poziomie dwukrotnie niższym niż w Kędzierzynie-Koźlu i wynosiły odpowiednio: 20,8% i 22,2%.

Wykres 10. Lesistość obszarów w 2014 roku

Źródło: GUS/BDL

W 2014 roku na 1 mieszkańca miasta Kędzierzyn-Koźle przypadało niemal 230 kg odpadów zmieszanych. Oznacza to, że 1 mieszkaniec miasta produkował stosunkowo więcej odpadów niż przeciętny mieszkaniec kraju (215 kg), województwa (205 kg) i powiatu (227 kg). W miastach Opolszczyzny uzyskano wskaźnik na poziomie 228 kg odpadów na 1 mieszkańca, zaś statystycznie największą ilość odpadów zmieszanych wytwarzali mieszkańcy miast w skali kraju – 266 kg.

W latach 2010-2014 wskaźnik odpadów zmieszanych na 1 mieszkańca przyjmował coraz niższe wartości, przy czym największe tempo spadku dotyczyło Kędzierzyna-Koźła. W 2014 roku wartość wskaźnika dla miasta była o 18,1% niższa niż w 2010 roku, a przeciętny mieszkaniec wytworzył o 50,9 kg odpadów mniej. W pozostałych jednostkach dynamika zmian wskaźnika odpadów zmieszanych na 1 mieszkańca okazała się niższa i wynosiła -12% w powiecie kędzierzyńsko-kozielskim, -13,8% w województwie opolskim (w tym -24,1% na obszarach miejskich) i -9,7% w skali kraju (w tym -16% na obszarach miejskich).

Tabela 57. Odpady zmieszane na 1 mieszkańca w kg w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	odpady zmieszane na 1 mieszkańca				
	2010 kg	2011 kg	2012 kg	2013 kg	2014 kg
POLSKA	238,3	229,5	222,5	212,9	215,2
POLSKA - MIASTO	316,9	302,3	291,5	272,9	266,3
OPOLSKIE	237,5	232,3	222,5	214,5	204,6
OPOLSKIE - MIASTO	300,6	286,9	274,6	256,9	228,2
Powiat kędzierzyńsko-kozielski	258,4	256,6	259,5	230,5	227,3
Powiat kędzierzyńsko-kozielski - MIASTO	280,4	278,1	262,9	248,5	229,6
Kędzierzyn-Koźle	280,4	278,1	262,9	248,5	229,6

Źródło: GUS/BDL

2.4 Diagnoza zjawisk w sferze przestrzenno-funkcjonalnej

INFRASTRUKTURA OPIEKI ZDROWOTNEJ

Opiekę zdrowotną dla mieszkańców miasta Kędzierzyn-Koźle zabezpieczają placówki medyczne oraz apteki. Na terenie miasta świadczone są usługi z zakresu podstawowej i specjalistycznej opieki medycznej, a także leczenie szpitalne, w tym na oddziałach jednego dnia. Podmiotami leczniczymi świadczącymi usługi z zakresu ochrony zdrowia w Kędzierzynie-Koźlu są³⁶:

Poradnie/gabinety podstawowej opieki zdrowotnej:

- Falck Medycyna Region Opolski, ul. Mostowa 30B
- Grupowa Praktyka Lekarza Rodzinnego „HARCERSKA” s.c. G. Rogowska, A. Mierzwicka-Talma, M. Rutkowska, E. Wiślawiczek, ul. Harcerska 11
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „MEDICUS” L. Osiński, B. Pyzik-Osińska spółka jawna, ul. Traugutta 6
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „MEDZAK” Spółka Cywilna, al. Jana Pawła II 54
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej MEDYK - K Sp. z o.o., al. Jana Pawła II 54
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „AB-MED”, ul. Ks. Piotra Ściegiennego 2
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Caritas Diecezji Opolskiej, ul. Krzywoustego 2
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej HIB-Med, ul. Ciasna 1, ul. Poprzeczna 14
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „MEDICOGEN” Sp. z o.o., ul. Szkolna 17A
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej OLMED, ul. Richarda Wagnera 9, ul. Stoczniovców 2
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „PIAST-MED” Sp. z o.o., ul. Leszka Białego 5/1
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Praktyka Lekarza Rodzinnego „Koźle-Med”, ul. Roosevelta 4
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej przy „INPARCO”, ul. Powstańców 70
- NZOZ Corrigo Medical Rafał Chmura, ul. Waryńskiego 3/1
- NZOZ Grupowa Praktyka Lekarza Rodzinnego S.C. G. Krajuszek-Schatt, M. Magiera, U. Pasek, M. Świętojańska, pl. Jana Surzyckiego 1/I
- Poradnia Podstawowej Opieki Zdrowotnej Spółka Cywilna, ul. Roosevelta 4
- Samodzielny Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „B-Med”, ul. Raclawicka 1
- Wojewódzki Ośrodek Medycyny Pracy w Opolu z/s w Kędzierzynie-Koźlu, ul. Piastowska 51

Usługi z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej dla mieszkańców Kędzierzyna-Koźla uzupełnia oferta indywidualnych i grupowych praktyk pielęgniarek i położnych.

Przychodnie specjalistyczne:

- American Heart of Poland Spółka Akcyjna, ul. Rooseveltla 2; poradnie: kardiologiczna, wad serca, rehabilitacji kardiologicznej, kontroli rozruszników i kardiowerterów,
- Falck Medycyna Region Opolski, ul. Mostowa 30B; poradnie: ginekologiczno-położnicza, chirurgii urazowo-ortopedycznej, okulistyka, neurologiczna, otolaryngologiczna, kardiologiczna, medycyny pracy,
- Helimed Diagnostic Imaging Sp. z o.o., NZOZ HELIMED Centrum Urologii, ul. Cicha 5; poradnie: urologiczna, chorób wewnętrznych, gastroenterologiczna,

³⁶ Za: <https://rpwdl.csioz.gov.pl/RPM/Search>, <https://zip.nfz.gov.pl/GSL/> (stan na 25.05.2016)

- KLINIKA NOVA Sp. z o.o., ul. Kłosowa 7; poradnie: chirurgiczna, ginekologiczno-położnicza, urologiczna, chorób wewnętrznych, okulistyczna, kardiologiczna, chirurgii onkologii, endokrynologii, chirurgii plastycznej, neurologiczna, ortopedyczna, laryngologiczna,
- Klinika Nowa 3 Sp. z o.o., ul. Ignacego Łukasiewicza 23; poradnie: chirurgiczna, ortopedyczna, ginekologiczno-położnicza, urologiczna, onkologiczna, internistyczna, okulistyczna, medycyny pracy,
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „MEDICUS” L. Osiński, B. Pyzik-Osińska spółka jawna, ul. Traugutta 6 poradnie: dermatologiczna, okulistyczna, ginekologiczno-położnicza, laryngologiczna, neurologiczna, chirurgiczna, zdrowia psychicznego, kardiologiczna.
- Samodzielny Publiczny Zespół Opieki Zdrowotnej w Kędzierzynie-Koźlu, ul. 24 Kwietnia 7, poradnie: cukrzycowa, gastrologiczna, gruźlicy i chorób płuc, skórno-wenerologiczna, neurologiczna, endokrynologiczna, położniczo-ginekologiczna, patologii noworodka, chorób sutka, chirurgii ogólnej, urazowo-ortopedyczna, preluksacyjna, okulistyczna, otolaryngologiczna, urologiczna, leczenia bólu, alergologiczna dla dzieci, medycyny pracy, badań skryningowych,
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej IS-MED-PS, ul. Harcerska 14, ul. Zwycięstwa 4; poradnie: neurologiczna, zdrowia psychicznego, okulistyczna, dermatologiczna, otolaryngologiczna, psychologiczna, neurologiczna dla dzieci, rehabilitacyjna, okulistyczna dla dzieci, leczenia uzależnień, terapii uzależnienia od alkoholu i współuzależnienia, kardiologiczna, reumatologiczna, neurologiczna, neurologiczna dla dzieci, zdrowia psychicznego, zdrowia psychicznego dla dzieci, rehabilitacyjna, ośrodek rehabilitacji dziennej, ośrodek rehabilitacji dziennej dla dzieci,
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „MEDICOGEN” Sp. z o.o., ul. Szkolna 17A; poradnie: otolaryngologiczna, reumatologiczna, ginekologiczno-położnicza, chirurgii ogólnej, okulistyczna, osteoporozy, medycyny pracy, endokrynologiczna, chirurgii naczyniowej, urologiczna, pulmonologiczna, pracownia fizjoterapii,
- Centrum Rehabilitacji i Kardiologii „Solutaris” Prokopczuk Spółka Jawna, ul. Gazowa 2B; poradnie: kardiologiczna, kardiologiczna dla dzieci, endokrynologiczna, psychoterapeutyczna, diabetologiczna, zdrowia psychicznego, gastroenterologiczna, pediatryczna, rehabilitacyjna, nefrologiczna, internistyczna, chorób naczyniowych, alergologiczna, chirurgii urazowo-ortopedycznej, chirurgii ogólnej, reumatologiczna, chorób płuc, położniczo-ginekologiczna, chorób wewnętrznych, chorób tarczycy, hematologiczna, onkologiczna, rehabilitacji kardiologicznej, okulistyczna, urologiczna; dział fizjoterapii, fizykoterapii, kinezyterapii, krioterapii, masażu leczniczego,
- „VIAMED” Sp. z o.o., ul. Ignacego Łukasiewicza 23; poradnie: medycyny sportowej, chirurgii ogólnej, chirurgii naczyniowej, chirurgii dziecięcej, ortopedii i traumatologii, onkologiczna, proktologiczna, ginekologiczno-położnicza, urologiczna, pulmonologiczna, neurochirurgiczna, laryngologiczna, kardiologiczna, pediatryczna konsultacyjna, reumatologiczna, alergologiczna, endokrynologiczna, endokrynologiczna dla dzieci, ginekologii endokrynologicznej, neurologiczna, gastrologiczna, okulistyczna, otolaryngologii dla dzieci, diabetologiczna, nefrologiczna, dermatologiczna, chorób wewnętrznych, hematologii, chirurgii plastycznej, psychiatryczna,
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej OLMED, pl. Richarda Wagnera 9; poradnie: dziecięca, medycyny pracy, gabinet rehabilitacji (ul. Portowa 70),
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „SensiMed” Sp. z o.o., ul. Judyń 4; oddział dzienny psychiatryczny (ogólny), oddział dzienny psychiatryczny rehabilitacyjny, oddział dzienny terapii uzależnienia od alkoholu, poradnie: psychologiczna, zdrowia psychicznego, zdrowia psychicznego dla dzieci i młodzieży, terapii uzależnienia i współuzależnienia od alkoholu, terapii uzależnienia do substancji psychoaktywnych, neurologiczna,
- NZOZ Corrigo Medical Rafał Chmura, ul. Waryńskiego 3/1; poradnie: neurologiczna, laryngologiczna, dla dzieci, neurologii dziecięcej, zdrowia psychicznego, rehabilitacyjna,

- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej przy „INPARCO”, ul. Powstańców 70; poradnie: medycyny pracy,
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „PIAST-MED” Sp. z o.o., ul. Leszka Białego 5/1; poradnia profilaktyki wad wymowy, profilaktyki wad postawy,
- Samodzielny Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „B-Med”, ul. Raclawicka 1; Oddział Dzienny Terapii Uzależnienia od Alkoholu; poradnie: neurologiczna, dermatologiczna, zdrowia psychicznego, terapii uzależnienia i współuzależnienia od alkoholu,
- Przychodnia Przychodnia Rehabilitacyjna przy Spółdzielni Inwalidów „INMET”, ul. Portowa 33; poradnia psychiatryczna,
- Specjalistyczna Praktyka Lekarska Ortopedyczno-Rehabilitacyjna i Stomatologiczna s.c. Mieczysław i Jolanta Betlej, ul. Powstańców Śląskich 70: poradnia rehabilitacyjna,
- Wojewódzki Ośrodek Medycyny Pracy w Opolu z/s w Kędzierzynie-Koźlu, ul. Mikołaja Reja 2A; poradnie: konsultacyjna medycyny pracy, pulmonologiczna, neurologiczna, dermatologiczna, ochrony radiologicznej, laryngologiczna, okulistyka, psychologii pracy, rejonowa, logopedyczna, foniatryczna, alergologiczna, chorób zakaźnych, kardiologiczna, medycyny tropikalnej i medycyny podróży, chorób zawodowych, dla uczniów i pracowników młodocianych, badań kierowców, Ośrodek Rehabilitacji,
- HEL-MED PROFILAKTYKA Sp. z o.o., ul. Piastowska 5; gabinet lekarza profilaktyka,
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „MEDZAK” Spółka Cywilna, al. Jana Pawła II 54; poradnie: medycyny pracy,
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej MEDYK - K Sp. z o.o., al. Jana Pawła II 54; poradnia medycyny pracy,
- Gabinet Rehabilitacji „Fizjomed” Anna Turczeniewicz-Wiecheć, ul. Jana Matejki 33/I,
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Caritas Diecezji Opolskiej, ul. Krzywoustego 2; gabinet rehabilitacyjny,
- Reha-Bom, ul. Poziomkowa 13 (gabinet rehabilitacyjny).

Szpital i opieka całodobowa:

- Samodzielny Publiczny Zespół Opieki Zdrowotnej w Kędzierzynie-Koźlu, ul. 24 Kwietnia 7, oddziały: dziecięcy, neonatologiczny, patologii noworodka, chirurgii ogólnej, urazowo-ortopedyczny, położniczo-ginekologiczny, okulistyka, urologiczny, laryngologiczny, anestezjologii i intensywnej terapii, neurologiczny z pododdziałem udarowym, chorób wewnętrznych, skórno-wenerologiczny (ul. Judyma 4), pulmonologiczny (ul. Judyma 4), geriatryczny (ul. Judyma 4). Pracownie: endoskopii, EKG i Holtera, spirometrii, bronchoskopii, audiometrii, litotrypsji, autopsyjna, rentgenodiagnostyki, ultrasonografii, mammografii, serologii, badań immunoenzymatycznych, parazytologii, mykologii, bakteriologii klinicznej, EEG, chorób siatkówki, EMG, biochemii i immunologii, hematologii, analityki ogólnej, serologii grup krwi, koagulologii.
- American Heart of Poland Spółka Akcyjna, Polsko-Amerykańskie Kliniki Serca IV Oddział Kardiologii Inwazyjnej, Elektrostymulacji i Angiologii, ul. Roosevelta 2; oddziały: kardiologiczny, intensywnego nadzoru kardiologicznego.
- Klinika NOVA Sp. z o.o., ul. Kłosa 7; oddział szpitalny wieloprofilowy, Oddział Leczenia Jednego Dnia (choroby wewnętrzne, ortopedia i traumatologia narządu ruchu, chirurgia ogólna, kardiologia, urologia, chirurgia onkologiczna, położnictwo i ginekologia, okulistyka, endokrynologia, chirurgia plastyczna, neurologia, otolaryngologia, radiologia i diagnostyka obrazowa).
- Helimed Diagnostic Imaging Sp. z o.o., NZOZ HELIMED Centrum Urologii, ul. Cicha 5; Centrum Urologii – Zespół Chirurgii Jednego Dnia, Oddział Urologii.
- Klinika Nowa 3 Sp. z o.o., ul. Ignacego Łukasiewicza 23; Oddział Leczenia Jednego Dnia.

Ofertę opieki medycznej na terenie miasta Kędzierzyna-Koźła uzupełniają jednostki prowadzące leczenie w warunkach domowych (opieka długoterminowa, hospicyjna i paliatywna), a także lekarze i lekarze dentyści w ramach indywidualnych praktyk specjalistycznych.

W 2014 roku na terenie Kędzierzyna-Koźła znajdowały się 4 przychodnie podległe samorządowi terytorialnemu. Na 1 przychodnię przypadało zatem 15 710 mieszkańców miasta, co oznacza, że sytuacja w gminie w zakresie dostępu do przychodni podległych samorządowi była lepsza niż w pozostałych jednostkach. W skali kraju na 1 tego typu przychodnię przypadało 15,9 tys. osób, w skali województwa – 18,5 tys. osób, zaś w powiecie, najwięcej, ponad 24 tys. osób. Jedynie w miastach Opolszczyzny wskaźnik liczby mieszkańców na 1 przychodnię podległą samorządowi przyjął wartość niższą niż w Kędzierzynie-Koźlu i wynosił ok. 12,4 tys. osób.

W latach 2010-2014 w gminie obserwowany był spadek wartości wskaźnika mieszkańców na 1 przychodnię podległą samorządowi. Jako że sieć przychodni podlegających władzom samorządowym w Kędzierzynie-Koźlu nie zmieniła się w analizowanym okresie, spadek wartości wskaźnika wywołany został jedynie spadkiem liczby mieszkańców miasta.

Tabela 58. Liczba mieszkańców na 1 przychodnię w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	liczba mieszkańców na 1 przychodnię				
	2010 ob.	2011 ob.	2012 ob.	2013 ob.	2014 ob.
POLSKA	14 842,0	14 765,7	15 315,3	15 802,8	15 906,8
POLSKA - MIASTO	15 705,2	15 611,4	15 578,3	15 995,8	16 044,5
OPOLSKIE	13 746,5	15 599,2	15 784,4	17 621,3	18 534,4
OPOLSKIE - MIASTO	9 032,7	10 824,4	11 228,4	11 632,3	12 395,7
Powiat kędzierzyńsko-kozielski	24 725,0	24 587,5	24 469,8	24 295,3	24 178,8
Powiat kędzierzyńsko-kozielski - MIASTO	16 076,5	15 993,5	15 908,8	15 798,5	15 710,0
Kędzierzyn-Koźle	16 076,5	15 993,5	15 908,8	15 798,5	15 710,0

Źródło: GUS/BDL

W placówkach medycznych zlokalizowanych na terenie Kędzierzyna-Koźła udzielono w 2014 roku łącznie 275 545 porad lekarskich. Liczba udzielanych porad lekarskich podlegała fluktuacjom w latach 2010-2014, przyjmując wartość minimalną w 2012 roku (266 295 porad), a maksymalną w 2011 roku (281 491 porad). Ogółem w 2014 roku okazała się o 2,1% niższa niż w 2010 roku.

W przeliczeniu na 1000 mieszkańców miasta w 2014 roku udzielono 4 369 porad lekarskich, tj. więcej niż miało to miejsce w powiecie kędzierzyńsko-kozielskim (4 132 porady), województwie opolskim (4 104 porady) oraz całym kraju (4 151 porad). Wskaźnik porad lekarskich na 1000 mieszkańców miasta okazał się jednak niższy niż średnia dla obszarów miejskich innych jednostek: kraju (5 202 porady) i Opolszczyzny (5 781 porad).

Tabela 59. Porady lekarskie na 1000 mieszkańców w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	porady lekarskie na 1000 mieszkańców				
	ogółem				
	2010	2011	2012	2013	2014
POLSKA	3 951	4 073	4 005	4 104	4 151
POLSKA - MIASTO	4 865	5 024	4 989	5 117	5 202
OPOLSKIE	3 862	3 889	3 873	4 013	4 104
OPOLSKIE - MIASTO	5 289	5 356	5 405	5 666	5 781
Powiat kędzierzyński-kozielski	4 078	4 160	3 978	4 070	4 132
Powiat kędzierzyński-kozielski - MIASTO	4 361	4 400	4 185	4 264	4 369
Kędzierzyn-Koźle	4 361	4 400	4 185	4 264	4 369

Źródło: GUS/BDL

Sieć placówek **aptecznych** na terenie miasta Kędzierzyn-Koźle tworzą apteki ogólnodostępne oraz działy farmacji szpitalnej:

- apteki ogólnodostępne:
 - Apteka „Awos 9”, ul. Harcerska 13
 - Apteka, ul. Chrobrego 8
 - Apteka „Prima”, ul. Franklina Delano Roosevelta 4
 - Apteka „Dr. Max”, ul. Harcerska 9
 - Apteka „Ziko Apteka”, ul. Armii Krajowej 38/040
 - Apteka w Kauflandzie, ul. Kozielska 3
 - Apteka „Ziko Apteka”, ul. Wojska Polskiego 7
 - Apteka „Pod Lipami”, ul. Kłodnicka 8
 - Apteka „Alga”, ul. Zwycięstwa 4
 - Apteka „Dbam o Zdrowie”, ul. Jana Pawła II 30
 - Apteka „Lawendowa”, ul. Sławięcicka 22
 - Apteka „Awos 6”, ul. Mikołaja Reja 2
 - Apteka „Pod Lwem”, ul. Gazowa 2b
 - Apteka „URTICA”, ul. Królowej Jadwigi 12
 - Apteka, ul. 24 Kwietnia 2
 - Apteka „Pod Lwem”, ul. Wojska Polskiego 5
 - Apteka „Piastowska”, ul. Władysława Łokietka 6
 - Apteka, ul. Rynek 1
 - Apteka „Na Zdrowie”, ul. Powstańców 8/1
 - Apteka „Jantar”, ul. Piastowska 40
 - Apteka „Awos 4”, ul. Marii Skłodowskiej-Curie 13
 - Apteka „Jarand”, ul. Bolesława Krzywoustego 18b
 - Apteka „Dbam o Zdrowie”, ul. Kozielska 20
 - Apteka „Leśna”, pl. Gwardii Ludowej 7
 - Apteka „Salus Bis”, ul. Azoty, Dworzec Kolejowy N
 - Apteka, ul. Arki Bożka 2
 - Apteka, al. Jana Pawła II 3
- działy farmacji szpitalnej:

- VIAMED Szpital, ul. Ignacego Łukasiewicza 23
- Apteka Szpitala Wielospecjalistycznego Samodzielnego Publicznego Zespołu Opieki Zdrowotnej w Kędzierzynie-Koźlu, ul. 24 Kwietnia 13
- Apteka Klinika Nova Sp. z o.o. Szpital, ul. Kłosowa 7
- Apteka Polsko-Amerykańskich Klinik Serca IV Oddziału Kardiologii Inwazyjnej, Elektrostymulacji i Angiologii w Kędzierzynie-Koźlu, ul. Roosevelta 2³⁷.

W 2014 roku na terenie Kędzierzyna-Koźła działalność prowadziły 23 apteki ogólnodostępne. W porównaniu do 2010 roku sieć aptek zmniejszyła się w mieście o 6 jednostek (-20,7%). Tendencja spadkowa charakteryzowała również powiat kędzierzyńsko-kozielski (-13,2%), natomiast w kraju i województwie w latach 2010-2014 obserwowany był stały rozwój sieci aptek i punktów aptecznych. W kraju nastąpił wzrost o 10,3% (w tym 10% w miastach), zaś na Opolszczyźnie – o 12% (w tym 12,3% w miastach).

Zmniejszenie liczby placówek aptecznych w Kędzierzynie-Koźlu spowodowało wzrost wartości wskaźnika ludności przypadającej na 1 aptekę ogólnodostępną. W 2010 roku na 1 aptekę w mieście przypadało 2 217 mieszkańców, zaś w 2014 roku były to 2 732 osoby. Wyższe wartości wskaźnika stwierdzane były w skali kraju, województwa i powiatu, choć w porównaniu z obszarami miejskimi tych jednostek sytuacja Kędzierzyna-Koźła okazała się mniej korzystna.

Tabela 60. Ludność na aptekę ogólnodostępną i punkt apteczny w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	ludność na aptekę ogólnodostępną i punkt apteczny				
	2010	2011	2012	2013	2014
	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba
POLSKA	3 093	2 988	2 915	2 850	2 799
POLSKA - MIASTO	2 471	2 373	2 315	2 267	2 227
OPOLSKIE	3 209	3 000	2 928	2 829	2 819
OPOLSKIE - MIASTO	2 337	2 174	2 103	2 045	2 034
Powiat kędzierzyńsko-kozielski	2 603	2 658	2 645	2 699	2 931
Powiat kędzierzyńsko-kozielski - MIASTO	2 217	2 285	2 357	2 431	2 732
Kędzierzyn-Koźle	2 217	2 285	2 357	2 431	2 732

Źródło: GUS/BDL

Władze miasta Kędzierzyn-Koźle są mocno zaangażowane w działania na rzecz poprawy stanu zdrowia mieszkańców. Wyrazem tych działań jest *Program Ochrony Zdrowia na lata 2014-2016*, przyjęty Uchwałą Nr XLVIII/557/14 Rady Miasta Kędzierzyn-Koźle z dnia 29 stycznia 2014 r., zmienionej Uchwałą Nr XII/76/15 Rady Miasta Kędzierzyn-Koźle z dnia 28 maja 2015 r. Głównym celem ww. Programu jest *poprawa stanu zdrowia i związanej z nim jakości życia mieszkańców gminy oraz zmiana świadomości na prozdrowotną*.

W ramach *Program Ochrony Zdrowia na lata 2014-2016* zaplanowano następujące działania:

1) Profilaktyka zdrowotna

1.1. Programy zdrowotne:

- *Program profilaktyki zakażeń wirusem brodawczaka ludzkiego* – celem głównym programu jest obniżenie zachorowalności i umieralności z powodu raka szyjki macicy oraz innych chorób zależnych od wirusa HPV. Beneficjentami programu są

³⁷ Za: http://ra.rejstrymedyczne.csioz.gov.pl/_layouts/15/RA/glowna.aspx (stan na 25.06.2016)

dziewczęta w wieku 12 lat oraz dziewczęta w wieku 13 lat nie zaszczepione w roku poprzednim zameldowane na pobyt stały lub czasowy trwający powyżej roku na terenie Gminy Kędzierzyn-Koźle (w przypadku dziewcząt przebywających w rodzinach zastępczych dopuszcza się meldunek tymczasowy trwający krócej niż rok).

- *Program profilaktyki i wczesnego wykrywania raka szyjki macicy* – celem głównym programu jest obniżenie zachorowalności i umieralności z powodu raka szyjki macicy. Beneficjentami Programu są kobiety w wieku 18-24 oraz 60-69 roku życia zamieszkujące na terenie gminy Kędzierzyn-Koźle zameldowane na pobyt stały lub czasowy powyżej roku.
- *Program profilaktyki i wczesnego wykrywania raka piersi* – celem głównym programu jest obniżenie zachorowalności i umieralności z powodu raka piersi. Beneficjentami Programu są kobiety w wieku 40-49 roku życia zamieszkujące na terenie gminy Kędzierzyn-Koźle zameldowane na pobyt stały lub czasowy powyżej roku.
- *Program profilaktyki i wczesnego wykrywania osteoporozy* – celem głównym programu jest zwiększenie wczesnego wykrycia osteoporozy u mieszkańców Gminy Kędzierzyn-Koźle. Badaniami są objęci mieszkańcy gminy Kędzierzyn-Koźle zameldowani na pobyt stały lub czasowy powyżej roku: kobiety w wieku 55-75 oraz mężczyźni w wieku 60-75 roku życia.
- *Program profilaktyki i wczesnego wykrywania raka prostaty* – celem głównym programu jest poprawa stanu zdrowia i świadomości zdrowotnej mężczyzn Gminy Kędzierzyn-Koźle. Beneficjentami badań profilaktycznych w ramach Programu są mężczyźni w wieku 50-65 roku życia zamieszkali na terenie gminy Kędzierzyn-Koźle zameldowani na pobyt stały lub czasowy powyżej roku.
- *Program profilaktyki i wczesnego wykrywania raka jelita grubego* – celem głównym programu jest obniżenie zachorowalności i umieralności z powodu raka jelita grubego. Beneficjentami Programu są kobiety i mężczyźni zamieszkali na terenie gminy Kędzierzyn-Koźle zameldowani na pobyt stały lub czasowy powyżej roku w 43-73 roku życia.
- *Program profilaktyki i wczesnego wykrywania cukrzycy typu II* – celem głównym programu jest zapobieganie oraz wczesne wykrywanie cukrzycy typu 2. Beneficjentami badań profilaktycznych są kobiety i mężczyźni zamieszkali na terenie gminy Kędzierzyn-Koźle zameldowani na pobyt stały lub czasowy powyżej roku w 43-73 roku życia.
- *Program profilaktyki i wczesnego wykrywania chorób naczyniowych* – celem głównym programu jest zapobieganie oraz wczesne wykrywanie zaburzeń lipidowych. Beneficjentami badań profilaktycznych są kobiety i mężczyźni zamieszkali na terenie gminy Kędzierzyn-Koźle zameldowani na pobyt stały lub czasowy powyżej roku w 35-66 roku życia.
- *Program profilaktyki i wczesnego wykrywania chorób tarczycy* – celem głównym programu jest poprawa stanu zdrowia i świadomości zdrowotnej wśród mieszkańców Gminy Kędzierzyn-Koźle. Populacja kwalifikująca się do włączenia do Programu to kobiety i mężczyźni w 33-63 roku życia zamieszkali na terenie gminy Kędzierzyn-Koźle zameldowani na pobyt stały lub czasowy powyżej roku na terenie Gminy Kędzierzyn-Koźle.

- *Program profilaktyki i wczesnego wykrywania chorób naczyniowych OUN* – celem głównym programu jest poprawa stanu zdrowia i świadomości zdrowotnej wśród mieszkańców Gminy Kędzierzyn-Koźle w zakresie chorób ośrodkowego układu nerwowego. Populacja kwalifikująca się do włączenia do Programu to kobiety i mężczyźni w 43-73 roku życia zamieszkali na terenie gminy Kędzierzyn-Koźle zameldowani na pobyt stały lub czasowy powyżej roku na terenie Gminy Kędzierzyn-Koźle.
- *Program profilaktyki i wczesnego wykrywania gruźlicy i chorób płuc* – celem głównym programu jest poprawa stanu zdrowia i świadomości zdrowotnej wśród mieszkańców Gminy Kędzierzyn-Koźle w zakresie gruźlicy i chorób płuc. Populacja kwalifikująca się do włączenia do Programu to kobiety i mężczyźni w 45-65 roku życia zamieszkali na terenie gminy Kędzierzyn-Koźle zameldowani na pobyt stały lub czasowy powyżej roku na terenie Gminy Kędzierzyn-Koźle.
- *Program rehabilitacji mieszkańców Gminy Kędzierzyn-Koźle* – celem głównym programu jest zapobieganie i przeciwdziałanie negatywnym skutkom choroby poprzez stworzenie dodatkowych możliwości korzystania z nowoczesnych metod rehabilitacji leczniczej przez każdego mieszkańca gminy. Beneficjentami badań profilaktycznych będą wszyscy mieszkańcy Gminy Kędzierzyn-Koźle zameldowani na pobyt stały lub czasowy powyżej roku.

1.2. Promocja i profilaktyka zdrowia – realizacja wielokierunkowych działań zorientowanych na wzmocnienie potencjału zdrowotnego mieszkańców miasta, zmierzających do zwiększenia świadomości mieszkańców na temat zagrożeń chorobami

2. Prowadzenie całodobowego oddziału medycyny paliatywnej lub hospicjum stacjonarnego
3. Opieka pielęgnacyjna i opieka rehabilitacyjna:

3.1. działania w zakresie opieki pielęgnacyjnej, finansowane z budżetu Gminy

- pielęgnacja osób chorych, starych, samotnych i niepełnosprawnych w środowisku domowym (przez 24 godziny na dobę) oraz w miejscu ich przebywania,
- zapewnienie usług medycznych w tym zabiegowych i higieniczno-pielęgniarskich,
- zapewnienie poradnictwa w sprawach medycznych, higieny i odżywiania w miejscu przebywania,
- wypożyczanie sprzętu medycznego i rehabilitacyjnego,
- współpraca z placówkami pomocy społecznej i służbą zdrowia z terenu Gminy,
- prowadzenie opieki paliatywnej w miejscu przebywania (dotyczy opieki nad chorym w terminalnym stanie choroby nowotworowej).

3.2. działania w zakresie opieki rehabilitacyjnej, finansowane z budżetu:

- ambulatoryjna, domowa terapia i rehabilitacja lecznicza,
- zapewnienie usług rehabilitacyjnych m.in. leczniczej, korekcyjnej, masażu leczniczego prowadzonych w gabinecie rehabilitacyjnym,
- usprawnienie lecznicze i rehabilitacja ruchowa pacjentów poprzez tworzenie łatwo i ogólnie dostępnych stanowisk usprawniania leczniczego,
- gimnastyka lecznicza i korekcyjna dzieci i młodzieży szkolnej, integracja osób niepełnosprawnych ze środowiskiem,

- dostęp do usług gabinetów rehabilitacyjnych³⁸.

INFRASTRUKTURA EDUKACYJNA

Infrastrukturę edukacyjną na terenie miasta Kędzierzyn-Koźle tworzą: placówki przedszkolne, szkoły podstawowe, gimnazja oraz szkoły ponadgimnazjalne. W zależności od jednostki organem prowadzącym jest gmina Kędzierzyn-Koźle, powiat kędzierzyńsko-kozielski lub osoby prywatne.

Opieka instytucjonalna nad dziećmi w wieku do lat 3 na terenie miasta Kędzierzyn-Koźle realizowana jest obecnie w 8 placówkach, w tym sześciu żłobkach i dwóch klubach dziecięcych:

1. Żłobek nr 1, ul. Filtrowa 12
2. Żłobek nr 3, ul. Piotra Skargi 25
3. Żłobek nr 6, ul. 1 Maja 7
4. Żłobek nr 10, ul. Kazimierza Wielkiego 6
5. Żłobek „Malinowa Chatka”, ul. Pułaskiego 15
6. Żłobek „Wesoła Gromadka”, ul. Bałtycka 3A
7. Klub Dziecięcy „Tuptuś”, ul. Jana Kilińskiego 12
8. Klub Dziecięcy „Dziupła Wiewiórki”, ul. Władysława Reymonta 8-10/12

Kędzierzyn-Koźle wyróżnia się na tle innych jednostek, również miejskich, relatywnie wysokim odsetkiem dzieci objętych opieką w żłobkach. W 2014 roku dotyczyła ona niemal co piątego dziecka w wieku do 3 lat mieszkającego w mieście (18,6%). Niższe odsetki dzieci objętych opieką w żłobkach odnotowano zarówno w powiecie (12%), jak i województwie (9,7%) oraz kraju (5,9%). W miastach kraju do żłobków uczęszczało 9,5% dzieci w wieku do 3 lat, zaś w miastach województwa odsetek był niemal identyczny jak w Kędzierzynie-Koźlu i wynosił 18,4%.

Analiza danych dotyczących opieki żłobkowej w latach 2010-2014 wskazuje na rozwój infrastruktury i wzrost zainteresowania instytucjonalnymi formami opieki nad dziećmi do lat 3. Wskazuje na to rosnący systematycznie odsetek dzieci objętych opieką w żłobkach. Zjawisko to występowało we wszystkich jednostkach, niezależnie również od typu obszaru.

Tabela 61. Odsetek dzieci objętych opieką w żłobkach w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	odsetek dzieci objętych opieką w żłobkach				
	ogółem				
	2010	2011	2012	2013	2014
	%	%	%	%	%
POLSKA	2,6	3,0	3,8	4,8	5,9
POLSKA - MIASTO	4,5	5,1	6,4	7,8	9,5
OPOLSKIE	4,3	4,7	7,2	8,7	9,7
OPOLSKIE - MIASTO	8,2	9,2	13,9	16,6	18,4
Powiat kędzierzyńsko-kozielski	7,7	9,0	11,2	12,1	12,0
Powiat kędzierzyńsko-kozielski - MIASTO	11,6	13,7	17,1	18,5	18,6
Kędzierzyn-Koźle	11,6	13,7	17,1	18,5	18,6

Źródło: GUS/BDL

Wychowanie **przedszkolne** w Kędzierzynie-Koźlu realizowane jest głównie w przedszkolach publicznych, których liczba wynosi 21. Ponadto na terenie miasta działalność prowadzą dwie jednostki niepubliczne, w tym jedna specjalna. Ogółem opiekę przedszkolną świadczą 23 placówki:

³⁸ Za: Program Ochrony Zdrowia na lata 2014-2016 wraz z załącznikami.

- Przedszkole Publiczne nr 2, ul. Kozielska 3
- Przedszkole Publiczne nr 5 im. Jana Brzechwy, ul. 1 Maja 5
- Przedszkole Publiczne nr 6, ul. Kościuszki 21
- Przedszkole Publiczne nr 7, ul. Jordanowska 14
- Przedszkole Publiczne nr 8, ul. Dmowskiego 5
- Przedszkole Publiczne nr 9, ul. Harcerska 16
- Przedszkole Publiczne nr 10, ul. Broniewskiego 5
- Przedszkole Publiczne nr 11, ul. Reja 14
- Przedszkole Publiczne nr 12, ul. Chrobrego 28
- Przedszkole Publiczne nr 13, ul. Piastowska 10
- Przedszkole Publiczne nr 14, ul. Roosevelta 13
- Przedszkole Publiczne nr 15, ul. Spółdzielców 3
- Przedszkole Publiczne nr 17, ul. Szymanowskiego 29
- Przedszkole Publiczne nr 18, ul. Sławięcicka 96
- Przedszkole Publiczne nr 20, ul. Brzechwy 82 (Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 1 w Kędzierzynie-Koźlu)
- Przedszkole Publiczne nr 21 z oddziałami żłobkowymi, ul. Filtrowa 13
- Przedszkole Publiczne nr 22, ul. 9 Maja 4
- Przedszkole Publiczne nr 23, ul. Wierzbowa 4
- Przedszkole Publiczne nr 24, ul. Leszka Białego 7
- Przedszkole Publiczne nr 26, ul. Bolesława Śmiałego 5
- Przedszkole w Publicznym Zespole Przedszkolno-Szkolnym z dodatkową nauką języka mniejszości niemieckiej, ul. Sucharskiego 59
- Katolickie Przedszkole Niepubliczne „Ochronka” im. bł. E. Bojanowskiego, ul. Kozielska 29
- Niepubliczne Przedszkole Specjalne dla Dzieci z Autyzmem, ul. Piastowska 19.

W 2014 roku odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w mieście Kędzierzyn-Koźle wynosił 90%, tj. najwięcej w analizowanym okresie. Sytuacja w gminie okazała się korzystniejsza niż w kraju, województwie czy powiecie, gdzie odsetki dzieci w wieku 3-5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym wynosiły odpowiednio 79,4%, 86,5% i 88,4%. Natomiast w miastach kraju i Opolszczyzny odsetki te wzrastały do 92,9% i 100,6%, tj. wartości wyższych niż w Kędzierzynie-Koźlu. Warto zauważyć, iż dostęp do placówek wychowania przedszkolnego systematycznie się poprawia, gdyż coraz więcej dzieci w wieku 3-5 lat korzysta z oferty placówek przedszkolnych. Zjawisko to występuje we wszystkich jednostkach administracyjnych.

Tabela 62. Odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym				
	ogółem				
	2010	2011	2012	2013	2014
	%	%	%	%	%
POLSKA	62,6	69,2	69,7	74,1	79,4
POLSKA - MIASTO	78,8	84,0	83,7	87,6	92,9
OPOLSKIE	76,6	78,9	77,9	81,0	86,5
OPOLSKIE - MIASTO	88,7	90,3	89,0	92,9	100,6
Powiat kędzierzyńsko-kozielski	78,6	79,7	79,6	81,9	88,4
Powiat kędzierzyńsko-kozielski - MIASTO			79,7	82,4	90,0
Kędzierzyn-Koźle	80,9	81,7	79,7	82,4	90,0

Źródło: GUS/BDL

Na 1 miejsce w placówkach wychowania przedszkolnego w Kędzierzynie-Koźlu przypadało w 2014 roku 0,84 dzieci w wieku 3-5 lat, co oznacza, że miejsc było więcej niż dzieci w tym wieku. Średnia dla miasta okazała się wartością niższą od średniej krajowej (1,17 dzieci na 1 miejsce), wojewódzkiej (0,93 dzieci na 1 miejsce), a także minimalnie niższą od średniej powiatowej (0,85 dzieci na 1 miejsce). Jedynie w miastach Opolszczyzny wskaźnik dzieci w wieku 3-5 lat przypadających na jedno miejsce w placówce wychowania przedszkolnego okazał się niższy niż w Kędzierzynie-Koźlu i wynosił 0,77.

Analizowany wskaźnik w latach 2010-2014 wykazywał się pewnymi fluktuacjami, przyjmując wartości nieznacznie niższe lub wyższe, jednak we wszystkich jednostkach w 2014 roku na 1 miejsce w placówce przedszkolnej przypadało mniej dzieci niż w 2010 roku.

Tabela 63. Dzieci w wieku 3-5 lat przypadające na jedno miejsce w placówce wychowania przedszkolnego w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	dzieci w wieku 3-5 lat przypadające na jedno miejsce w placówce wychowania przedszkolnego				
	2010	2011	2012	2013	2014
	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba
POLSKA	1,35	1,34	1,31	1,24	1,17
POLSKA - MIASTO	1,01	1,01	1,00	0,95	0,91
OPOLSKIE	0,94	0,95	0,97	0,95	0,93
OPOLSKIE - MIASTO	0,80	0,81	0,81	0,79	0,77
Powiat kędzierzyńsko-kozielski	0,86	0,88	0,90	0,91	0,85
Powiat kędzierzyńsko-kozielski - MIASTO	0,86	0,88	0,91	0,89	0,84
Kędzierzyn-Koźle	0,86	0,88	0,91	0,89	0,84

Źródło: GUS/BDL

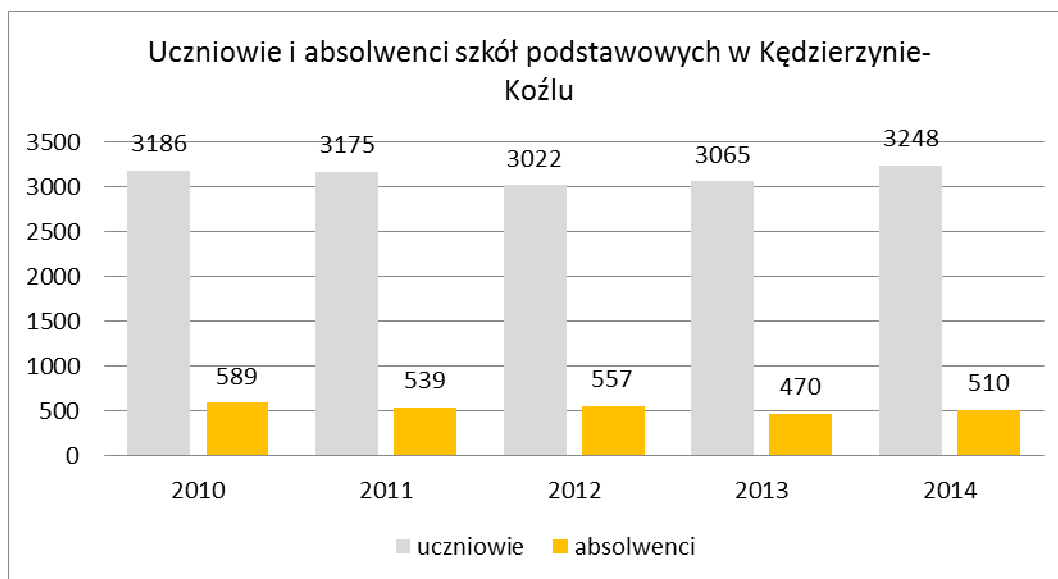
Edukacja na etapie **szkoły podstawowej** w mieście Kędzierzyn-Koźle realizowana jest w 16 placówkach. Większość z nich to szkoły publiczne, dla których organem prowadzącym jest gmina Kędzierzyn-Koźle, ale działalność prowadzą także szkoły niepubliczne oraz placówki przeznaczone dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi:

1. Publiczna Szkoła Podstawowa nr 1 im. Powstańców Śląskich, ul. Kościelna 19
2. Publiczna Szkoła Podstawowa nr 3 im. Komisji Edukacji Narodowej, ul. Przędowników Pracy 13a (Zespół Szkół Miejskich nr 5 w Kędzierzynie-Koźlu)
3. Publiczna Szkoła Podstawowa nr 5 im. Adama Mickiewicza, ul. Kościuszki 41
4. Publiczna Szkoła Podstawowa nr 6 im. Marii Skłodowskiej-Curie, ul. Stalmacha 20
5. Publiczna Szkoła Podstawowa nr 9 im. Jurija Gagarina, ul. Gagarina 3
6. Publiczna Szkoła Podstawowa nr 10 im. Wojska Polskiego, ul. Szkolna 3 (Zespół Szkół Miejskich nr 3 w Kędzierzynie-Koźlu)
7. Publiczna Szkoła Podstawowa nr 11 im. Władysława Broniewskiego, ul. Partyzantów 30
8. Publiczna Szkoła Podstawowa nr 12 z oddziałami integracyjnymi im. kadeta Zygmunta Kuczyńskiego, ul. Piastowska 30
9. Publiczna Szkoła Podstawowa nr 15 im. Jana Kochanowskiego, ul. Szymanowskiego 19 (Zespół Szkół Miejskich nr 2 w Kędzierzynie-Koźlu)
10. Publiczna Szkoła Podstawowa nr 16, ul. Sławięcicka 96 (Zespół Szkół Miejskich nr 4 w Kędzierzynie-Koźlu)
11. Publiczna Szkoła Podstawowa nr 18 im. Wojciecha Korfańskiego, ul. Brzechwy 80 (Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 1 w Kędzierzynie-Koźlu)

12. Publiczna Szkoła Podstawowa nr 19 im. Bronisława Malinowskiego, ul. Mieszka I (Zespół Szkół Miejskich nr 1 w Kędzierzynie-Koźlu)
13. Publiczna Szkoła Podstawowa nr 20, ul. Archimedeśa 25
14. Publiczna Szkoła Podstawowa z nauczaniem języka mniejszości narodowej – języka niemieckiego im. Johanna Wolfganga von Goethe, ul. Stoczniovców 11 (organ prowadzący: Stowarzyszenie Oświatowe Koźle Rogi - Bildungsgesellschaft Cosel Rogau)
15. Publiczna Szkoła Podstawowa Specjalna, ul. Krasickiego 10 (Zespół Szkół Specjalnych im. J. Brzechwy)
16. Niepubliczna Szkoła Podstawowa Specjalna dla Uczniów ze Sprzężonymi Niepełnosprawnościami, Autyzmem, ul. Piastowska 19 (Zespół Niepublicznych Szkół Specjalnych).

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego do **szkół podstawowych** na terenie miasta Kędzierzyn-Koźle w 2014 roku uczęszczało łącznie 3 248 uczniów, zaś ukończyło je 510 absolwentów. W latach 2010-2014 liczba uczniów kędzierzyńsko-kozielskich szkół podstawowych fluktuowała. Początkowo liczba uczniów zmniejszała się, do minimalnego poziomu 3 022 osób w 2012 roku, by następnie wzrastać. W 2014 roku osiągnięto najwyższą w latach 2010-2014 liczbę uczniów szkół podstawowych w Kędzierzynie-Koźlu. Zmienna była również liczba absolwentów edukacji na etapie podstawowym – maksymalnie, 589 absolwentów, stwierdzono w 2010 roku, zaś minimalnie, 470 absolwentów, w 2013 roku.

Wykres 11. Uczniowie i absolwenci szkół podstawowych w mieście Kędzierzyn-Koźle w latach 2010-2014

Źródło: GUS/BDL

Na jeden oddział w szkole podstawowej w Kędzierzynie-Koźlu w 2014 roku przypadało 18,2 uczniów i była to wartość nieznacznie niższa niż w latach 2012-2013, a jednocześnie minimalnie wyższa niż w 2011 roku. Tak samo liczne jak w Kędzierzynie-Koźlu okazały się klasy w szkołach podstawowych w skali kraju (18 osób), średnio o 2 osoby mniej liczą natomiast oddziały w szkołach podstawowych w województwie (16,5 osób) i powiecie (16,2 osoby). Relatywnie większe liczbowo klasy występują na obszarach miejskich wszystkich jednostek – w miastach kraju na 1 oddział przypadało 20,7 uczniów, a w miastach województwa – 20,2 uczniów. Na tle tych obszarów miasto Kędzierzyn-Koźle wyróżniało się relatywnie najmniejszymi klasami w szkołach podstawowych.

Tabela 64. Uczniowie szkoły podstawowej przypadający na 1 oddział (klasę) w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	uczniowie szkoły podstawowej przypadający na 1 oddział (klasę)				
	2010	2011	2012	2013	2014
POLSKA	-	-	-	-	-
POLSKA - MIASTO	18,0	18,1	18,1	18,1	18,1
OPOLSKIE	20,9	21,0	20,9	20,9	20,7
OPOLSKIE - MIASTO	16,7	16,5	16,4	16,4	16,5
Powiat kędzierzyńsko-kozielski	20,5	20,6	20,4	20,2	20,2
Powiat kędzierzyńsko-kozielski - MIASTO	16,1	16,1	16,1	16,1	16,2
Kędzierzyn-Koźle	18,0	18,5	18,4	18,2	18,2

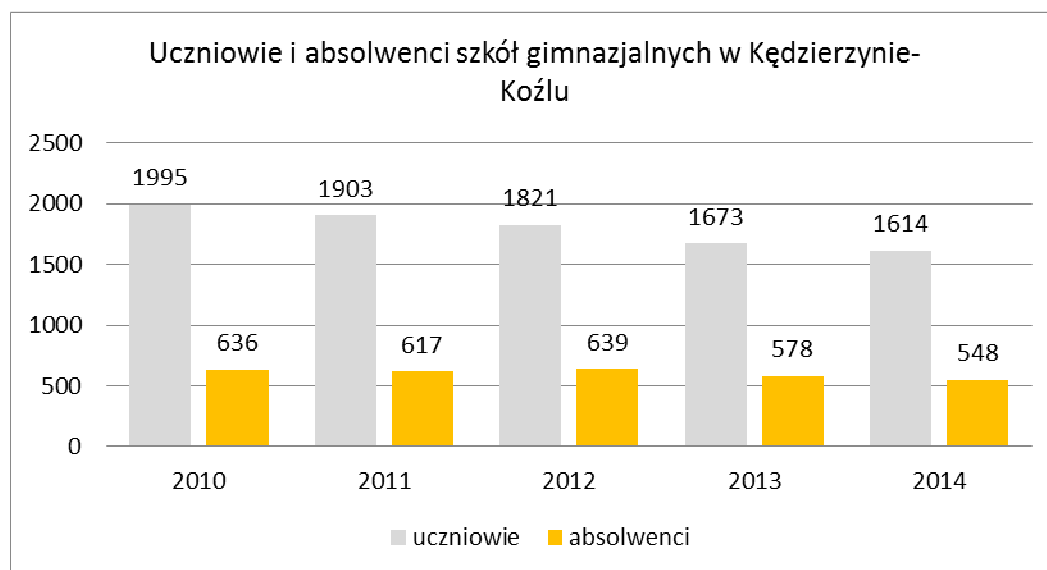
Źródło: GUS/BDL

Edukacja gimnazjalna dla dzieci i młodzieży w Kędzierzynie-Koźlu prowadzona jest w 11 placówkach, w tym dwóch specjalnych:

1. Publiczne Gimnazjum nr 1 im. Orłąt Lwowskich, ul. Piramowicza 30
2. Publiczne Gimnazjum nr 2 im. Jana Kochanowskiego, ul. Szymanowskiego 19 (Zespół Szkół Miejskich nr 2 w Kędzierzynie-Koźlu)
3. Publiczne Gimnazjum nr 3 im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego, ul. Piotra Skargi 11
4. Publiczne Gimnazjum nr 4 im. Karola Wojtyły, ul. 1 Maja 3
5. Publiczne Gimnazjum nr 5 im. Polskich Olimpijczyków, ul. Mieszka I 4 (Zespół Szkół Miejskich nr 1 w Kędzierzynie-Koźlu)
6. Publiczne Gimnazjum nr 6 w Kędzierzynie-Koźlu, ul. Brzechwy 80
7. Publiczne Gimnazjum nr 7, ul. Szkolna 3 (Zespół Szkół Miejskich nr 3 w Kędzierzynie-Koźle)
8. Publiczne Gimnazjum nr 9, ul. Sławięcicka 96 (Zespół Szkół Miejskich nr 4 w Kędzierzynie-Koźlu)
9. Publiczne Gimnazjum nr 10, ul. Przodowników Pracy 13a (Zespół Szkół Miejskich nr 5 w Kędzierzynie-Koźle)
10. Publiczne Gimnazjum Specjalne, ul. Krasickiego 10 (Zespół Szkół Specjalnych im. J. Brzechwy)
11. Niepubliczne Gimnazjum Specjalne dla Uczniów ze Sprzężonymi Niepełnosprawnościami, Autyzmem, ul. Piastowska 19 (Zespół Niepublicznych Szkół Specjalnych).

W 2014 roku do kędzierzyńsko-kozielskich szkół **gimnazjalnych** uczęszczało 1 614 uczniów, zaś edukację na tym poziomie ukończyło 548 osób. W latach 2010-2014 liczba uczniów i absolwentów gimnazjów (mimo drobnych wahań w przypadku absolwentów) stale się zmniejszała. W przypadku uczniów spadek wyniósł 19,1%, zaś liczba absolwentów w 2014 roku była o 13,8% niższa niż w 2010 roku.

Wykres 12. Uczniowie i absolwenci szkół gimnazjalnych w mieście Kędzierzynie-Koźlu w latach 2010-2014

Źródło: GUS/BDL

Kędzierzyńsko-kozielskie gimnazja cechują się relatywnie najmniejszą liczebnością klas, zbliżoną do średniej powiatowej. W 2014 roku na jeden oddział gimnazjalny w mieście Kędzierzyn-Koźle przypadało 20,4 uczniów, a w powiecie było to 20,6 uczniów. W przypadku kraju i województwa przeciętna klasa w gimnazjum liczyła 21,3 uczniów, zaś w miastach jej liczebność wzrastała do 22 osób. Spadek liczby uczniów szkół gimnazjalnych w latach 2010-2014 spowodował zmniejszenie liczby uczniów w klasach – we wszystkich jednostkach w 2014 roku klasy były mniej liczne niż w 2010 roku.

Tabela 65. Uczniowie gimnazjum przypadający na 1 oddział (klasę) w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	uczniowie gimnazjum przypadający na 1 oddział (klasę)				
	2010	2011	2012	2013	2014
	-	-	-	-	-
POLSKA	21,7	21,6	21,6	21,5	21,3
POLSKA - MIASTO	22,4	22,3	22,3	22,2	22,0
OPOLSKIE	21,6	21,5	21,8	21,5	21,3
OPOLSKIE - MIASTO	22,4	22,3	22,7	22,5	22,2
Powiat kędzierzyńsko-kozielski	21,1	21,3	21,5	20,8	20,6
Powiat kędzierzyńsko-kozielski - MIASTO	21,7	21,4	21,2	20,7	20,4
Kędzierzyn-Koźle	21,7	21,4	21,2	20,7	20,4

Źródło: GUS/BDL

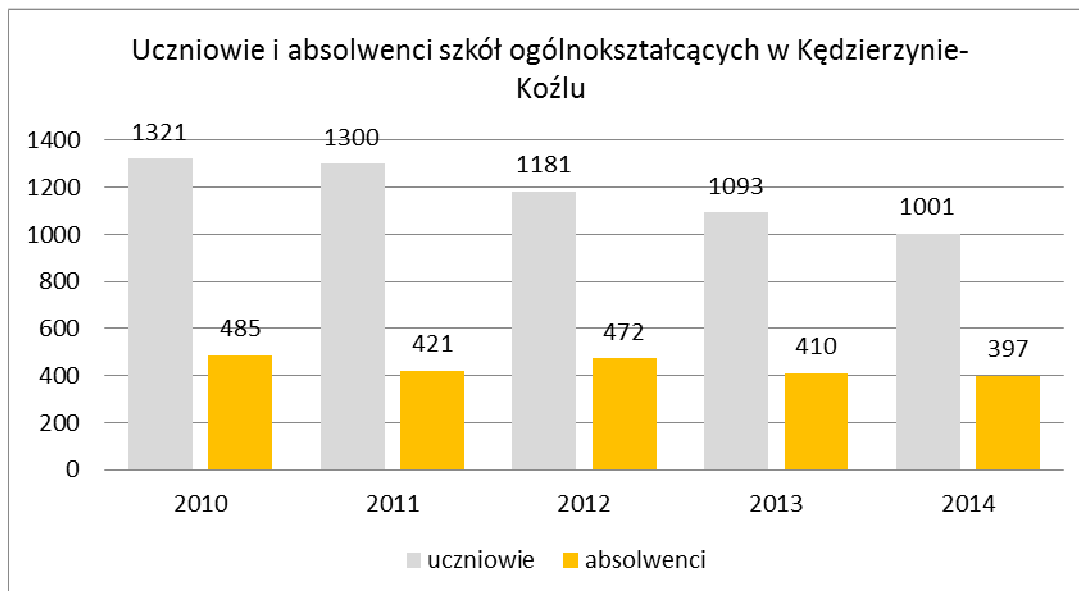
W mieście Kędzierzyn-Koźle dostępna jest szeroka oferta edukacji na etapie ponadgimnazjalnym. Obejmuje ona zasadnicze szkoły zawodowe, licea ogólnokształcące, technika oraz szkoły policealne. Występują placówki zarówno dla młodzieży, jak i osób dorosłych.

Młodzież chcąc kontynuować naukę w **liceum ogólnokształcącym** w Kędzierzynie-Koźlu może to uczynić w jednej z czterech placówek:

1. I Liceum Ogólnokształcące im. H. Sienkiewicza, ul. Piramowicza 36 (organ prowadzący: powiat)
2. II Liceum Ogólnokształcące im. M. Kopernika, ul. Matejki 19 (organ prowadzący: powiat)
3. III Liceum Ogólnokształcące w Zespole Szkół nr 3, ul. Sławięcicka 79 (organ prowadzący: powiat)
4. Liceum Ogólnokształcące WZDZ w Opolu z/s w Kędzierzynie-Koźlu, ul. Kazimierza Wielkiego 17 (organ prowadzący: Wojewódzki Zakład Doskonalenia Zawodowego w Opolu).

W latach 2010-2014 o jedną czwartą zmniejszyła się liczba uczniów uczęszczających do liceów ogólnokształcących w mieście Kędzierzyn-Koźle. W 2010 roku naukę w placówkach tego rodzaju kontynuowało 1 321 osób, zaś w 2014 roku – ok. 1000 osób (-24,2%). W analizowanym okresie zmniejszyła się również liczba absolwentów ponadgimnazjalnych szkół ogólnokształcących dla młodzieży – mimo jednostkowego wzrostu w 2012 roku, w 2014 roku licea ukończyło o 18,1% absolwentów mniej niż w 2010 roku.

Wykres 13. Uczniowie i absolwenci liceów ogólnokształcących w mieście Kędzierzyn-Koźle w latach 2010-2014

Źródło: GUS/BDL

Liczebność oddziałów w liceach ogólnokształcących w Kędzierzynie-Koźlu kształtowała się na poziomie zbliżonym do średniej dla innych jednostek. W 2014 roku 1 oddział licealny w mieście liczył przeciętnie 26,3 uczniów (o 0,6 osoby mniej niż w 2010 roku), tożsamą wartość uzyskano dla powiatu kędzierzyńsko-kozielskiego i województwa opolskiego, zaś w skali kraju było to niemal 27 uczniów. Nieznacznie liczniejsze okazały się klasy licealne w miastach – na obszarach miejskich kraju do 1 klasy uczęszczało przeciętnie 27 licealistów, zaś w miastach Opolszczyzny – 26,7 osób.

Tabela 66. Uczniowie szkół ogólnokształcących przypadający na 1 oddział (klasę) w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	uczniowie szkół ogólnokształcących dla młodzieży przypadający na 1 oddział (klasę)				
	2010	2011	2012	2013	2014
	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba
POLSKA	27,4	27,2	27,1	27,1	26,9
POLSKA - MIASTO	27,6	27,4	27,3	27,2	27,0
OPOLSKIE	26,5	26,5	26,4	26,5	26,3
OPOLSKIE - MIASTO	26,7	26,7	26,7	26,7	26,7
Powiat kędzierzyńsko-kozielski	27,0	27,7	26,8	27,3	26,3
Powiat kędzierzyńsko-kozielski - MIASTO	27,0	27,7	26,8	27,3	26,3
Kędzierzyn-Koźle	27,0	27,7	26,8	27,3	26,3

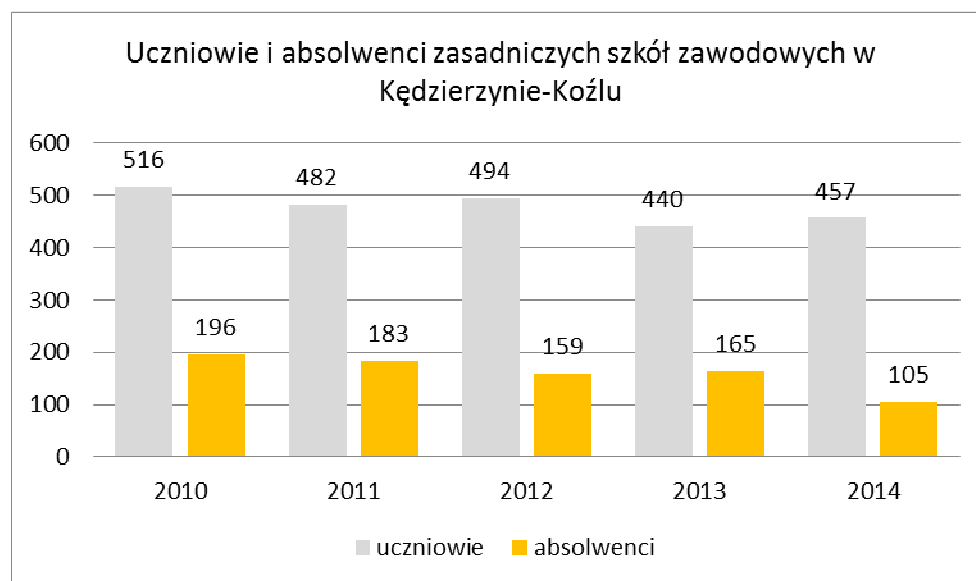
Źródło: GUS/BDL

W mieście Kędzierzyn-Koźle kształcenie na poziomie **zasadniczym zawodowym** dla młodzieży realizuje pięć placówek, w tym jedna dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi:

- Zasadnicza Szkoła Zawodowa nr 1 w Zespole Szkół nr 1 im. Powstańców Śląskich, ul. Skarbowa 2 (organ prowadzący: powiat)
- Zasadnicza Szkoła Zawodowa nr 2 w Zespole Szkół Żeglugi Śródlądowej im. Bohaterów Westerplatte, ul. Bohaterów Westerplatte 1 (organ prowadzący: powiat)
- Zespół Szkół Zawodowych nr 3 przy Zespole Szkół Technicznych i Ogólnokształcących, ul. Mostowa 7 (organ prowadzący: powiat)
- Zasadnicza Szkoła Zawodowa WZDZ w Opolu z/s w Kędzierzynie-Koźlu, ul. Kazimierza Wielkiego 17 (organ prowadzący: Wojewódzki Zakład Doskonalenia Zawodowego w Opolu)
- Zasadnicza Szkoła Zawodowa Specjalna nr 4, ul. Krasickiego 10 (organ prowadzący: powiat).

Do zasadniczych szkół zawodowych dla młodzieży na terenie miasta Kędzierzyn-Koźle w 2014 roku uczęszczało 457 uczniów. Mimo iż była to liczba o 17 osób wyższa niż w 2013 roku, w porównaniu do 2010 roku naukę w zasadniczych szkołach zawodowych w Kędzierzynie-Koźlu pobierało o 11,4% osób mniej. W latach 2010-2014 zmniejszyła się również znacznie liczba absolwentów zasadniczych szkół zawodowych w mieście – w 2014 roku ZSZ ukończyło niemal o połowę mniej osób niż w 2010 roku (-46,4%).

Wykres 14. Uczniowie i absolwenci zasadniczych szkół zawodowych w mieście Kędzierzyn-Koźle w latach 2010-2014

Źródło: GUS/BDL

Oddziały w zasadniczych szkołach zawodowych w Kędzierzynie-Koźlu były mniej liczne niż w większych jednostkach administracyjnych. Jedyne odstępstwo stwierdzono w 2012 roku, gdy na 1 oddział w mieście przypadało niemal 25 uczniów, co było wartością przewyższającą średnią krajową (21,1 uczniów) i wojewódzką (32,2 uczniów), także na obszarach miejskich (odpowiednio 21,4 i 23,4 uczniów). Natomiast w 2014 roku przeciętna klasa w zasadniczej szkole zawodowej w Kędzierzynie-Koźlu liczyła 17,4 uczniów, podczas gdy w kraju było to 20 uczniów, a na Opolszczyźnie – 21,7 uczniów.

Tabela 67. Uczniowie zasadniczych szkół zawodowych przypadający na 1 oddział (klasę) w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	uczniowie ZSZ przypadający na 1 oddział (klasę)				
	2010	2011	2012	2013	2014
POLSKA	22,0	21,6	21,1	20,4	19,9
POLSKA - MIASTO	22,5	21,8	21,4	20,8	20,3
OPOLSKIE	22,7	23,3	23,2	22,7	21,7
OPOLSKIE - MIASTO	22,7	23,4	23,4	22,8	21,8
Powiat kędzierzyńsko-kozielski	18,8	19,5	24,6	18,6	17,4
Powiat kędzierzyńsko-kozielski - MIASTO	18,8	19,5	24,6	18,6	17,4
Kędzierzyn-Koźle	18,8	19,5	24,6	18,6	17,4

Źródło: GUS/BDL

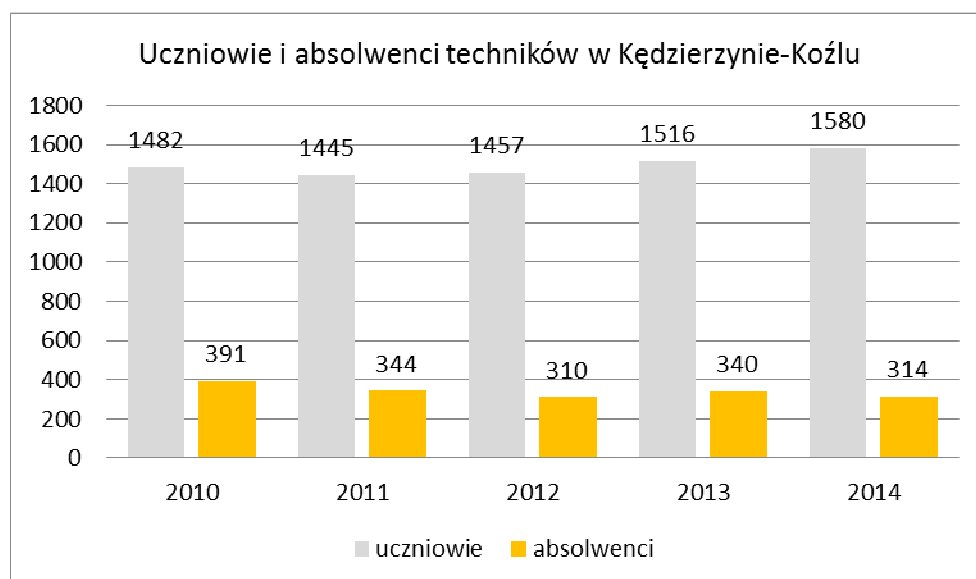
Kształcenie zawodowe na poziomie szkoły średniej dla młodzieży realizowane jest w mieście Kędzierzyn-Koźle w 5 **technikach**, w tym jednym specjalnym:

1. Technikum nr 1 w Zespole Szkół nr 1 im. Powstańców Śląskich, ul. Skarbowa 2 (organ prowadzący: powiat)
2. Technikum nr 2 w Zespole Szkół Żeglugi Śródlądowej im. Bohaterów Westerplatte, ul. Bohaterów Westerplatte 1 (organ prowadzący: powiat)

3. Technikum nr 3 w Zespole Szkół nr 3 im. Mikołaja Reja, ul. Sławięcicka 79 (organ prowadzący: powiat)
4. Technikum nr 4 w Zespole Szkół Technicznych i Ogólnokształcących im. Marii Skłodowskiej-Curie, ul. Mostowa 7 (organ prowadzący: powiat)
5. Niepubliczne Technikum Specjalne Żywności i Usług Gastronomicznych dla Uczniów z Autyzmem, ul. Piastowska 19 (organ prowadzący Stowarzyszenie Rodzin i Przyjaciół Autystów „Mały Książę”).

Technikum to jedyny typ szkoły, w której w latach 2010-2014 liczba uczniów zwiększyła się. W 2014 roku do techników w Kędzierzynie-Koźlu uczęszczało 1 580 osób, tj. o 6,6% więcej niż w 2010 roku. Trend rosnący w przypadku uczniów techników obserwowany jest do 2011 roku, natomiast liczba absolwentów początkowo się zmniejszała, do minimalnego poziomu 310 osób w 2012 roku, następnie wzrosła do 340 osób w 2013 roku, by w 2014 roku ukształtowała się na poziomie 314 absolwentów (tj. o 19,7% mniej niż w 2010 roku).

Wykres 15. Uczniowie i absolwenci techników w mieście Kędzierzyn-Koźle w latach 2010-2014

Źródło: GUS/BDL

Oddziały w technikach, niezależnie od jednostki administracyjnej, cechowały się niemal identyczną liczebnością. W kraju i województwie do 1 klasy technikum uczęszczało przeciętnie 24 uczniów, zaś w Kędzierzynie-Koźlu było to 25 uczniów. Taki sam poziom liczebności klas stwierdzono w miastach kraju i województwa opolskiego (po 25 uczniów). Warto dodać, że w Kędzierzynie-Koźlu liczba uczniów przypadających na 1 oddział w technikum w 2014 roku była wyższa niż w 2010 roku (o 2 osoby).

Tabela 68. Uczniowie technikum przypadający na 1 oddział (klasę) w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	uczniowie technikum przypadający na 1 oddział (klasę)				
	2010	2011	2012	2013	2014
	-	-	-	-	-
POLSKA	24,0	24,0	24,0	24,0	24,0
POLSKA - MIASTO	25,0	25,0	25,0	25,0	25,0
OPOLSKIE	24,0	24,0	24,0	25,0	24,0
OPOLSKIE - MIASTO	24,0	24,0	25,0	25,0	25,0
Powiat kędzierzyńsko-kozielski	23,0	23,0	25,0	25,0	25,0
Powiat kędzierzyńsko-kozielski - MIASTO			25,0	25,0	25,0
Kędzierzyn-Koźle	23,0	23,0	25,0	25,0	25,0

Źródło: GUS/BDL

Ponadto na terenie miasta Kędzierzyn-Koźle zarejestrowanych jest 14 **szkół policealnych**, w tym dwie dla młodzieży i dwanaście dla osób dorosłych:

1. Szkoła Policealna dla Młodzieży (Zespół Szkół w Kędzierzynie-Koźlu), ul. Sławięcicka 79 (organ prowadzący: powiat)
2. Medyczne Studium Zawodowe im. Marii Minczewskiej, ul. Piastowska 12 (organ prowadzący: samorząd województwa)
3. Policealna Szkoła Aktywizacji Zawodowej „ŻAK” w Kędzierzynie-Koźlu, ul. Garncarska 3 (organ prowadzący: CNIb „Żak” Sp. z o.o.)
4. Policealna Szkoła Centrum Edukacji „Siódemka”, ul. Wojska Polskiego 1 (organ prowadzący: FAM Sp. z o.o.)
5. Policealna Szkoła Centrum Nauki i Biznesu „Żak”, ul. Garncarska 3 (organ prowadzący: CNIb „Żak” Sp. z o.o.)
6. Policealna Szkoła Humanistyczno-Ekonomiczna dla Dorosłych, ul. Skarbowa 2 (organ prowadzący: Fundacja dla Dobra Publicznego)
7. Policealna Szkoła Zawodowa Centrum Edukacji „Siódemka”, ul. Wojska Polskiego 1 (organ prowadzący: FAM Sp. z o.o.)
8. Policealna Szkoła Zawodowa dla Dorosłych WZDZ w Opolu z/s w Kędzierzynie-Koźlu, ul. Kazimierza Wielkiego 17 (organ prowadzący: Wojewódzki Zakład Doskonalenia Zawodowego w Opolu)
9. Prywatna Szkoła Policealna dla Dorosłych „Twoja-Szkoła”, ul. Piotra Skargi 11 (organ prowadzący: CASUS Sp. z o.o.)
10. Policealna Szkoła Medyczna „Żak” w Kędzierzynie-Koźlu, ul. Garncarska 3 (organ prowadzący: CNIb „Żak” Sp. z o.o.)
11. Policealna Szkoła Opieki Medycznej „Żak” w Kędzierzynie-Koźlu, ul. Garncarska 3 (organ prowadzący: CNIb „Żak” Sp. z o.o.)
12. Policealna Szkoła Zawodowa „Żak” w Kędzierzynie-Koźlu, ul. Garncarska 3 (organ prowadzący: CNIb „Żak” Sp. z o.o.)
13. Szkoła Policealna dla Dorosłych, ul. Piastowska 12 (organ prowadzący: samorząd województwa)
14. SZKOŁA POLICEALNA DLA DOROSŁYCH, ul. Sławięcicka 79 (organ prowadzący: powiat)

Sieć placówek **oświatowych** znajdujących się na terenie miasta Kędzierzyn-Koźle uzupełniają:

- Szkoły przysposabiające do pracy:
 - Szkoła Specjalna Przysposabiająca do Pracy w Kędzierzynie-Koźlu, ul. Krasickiego 10 (organ prowadzący: powiat)

- Niepubliczna Szkoła Specjalna Przystosowująca do Pracy dla Uczniów ze Sprzężonymi Niepełnosprawnościami, ul. Piastowska 19 (organ prowadzący: Stowarzyszenie Rodzin i Przyjaciół Autystów „Mały Książę”)
- Szkoły muzyczne I stopnia:
 - Państwowa Szkoła Muzyczna I-go stopnia Nr 1 w Kędzierzynie-Koźlu, ul. Kościuszki 40 (organ prowadzący: Minister ds. kultury i dziedzictwa narodowego)
 - Państwowa Szkoła Muzyczna I st. Nr 2 im. Marii Szymanowskiej, ul. Marii Skłodowskiej-Curie 9 (organ prowadzący: Minister ds. kultury i dziedzictwa narodowego)
- Policealna szkoła artystyczna:
 - Niepubliczne Pomaturalne Studium Kształcenia Animatorów Kultury i Bibliotekarzy w Kędzierzynie-Koźlu, ul. Garncarska 3 (organ prowadzący: Centrum Nauki i Biznesu „Żak”)
- Ognisko pracy pozaszkolnej:
 - Publiczne Ognisko Artystyczne, ul. Kościuszki 40 (organ prowadzący: powiat)
- Centrum Kształcenia Praktycznego:
 - Centrum Kształcenia Praktycznego i Ustawicznego, ul. Mostowa 7 (organ prowadzący: powiat)
- Ośrodki dokształcania i doskonalenia zawodowego:
 - Ośrodek Doskonalenia Kadr NOTITIA, ul. Grunwaldzka 27 (organ prowadzący: Fundacja dla Dobra Publicznego)
 - Zakład Szkolenia Zawodowego PW EKO-AURA, ul. Wyspa 3 (organ prowadzący: PW EKO-AURA)
- Poradnia psychologiczno-pedagogiczna:
 - Publiczna Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, ul. Skarbowa 4 (organ prowadzący: powiat)
- Bursa:
 - Bursa Szkolna, ul. Piastowska 19 (organ prowadzący: powiat)
- Biblioteka pedagogiczna:
 - Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka. Filia w Kędzierzynie-Koźlu, ul. Piastowska 19 (organ prowadzący: samorząd województwa)
- Niepubliczne placówki kształcenia ustawicznego i praktycznego:
 - Ośrodek Kształcenia Zawodowego Profectus, ul. Północna 6 (organ prowadzący: osoba prywatna)
 - Ośrodek Szkoleniowy Centrum Nauki i Biznesu „Żak” w Kędzierzynie-Koźlu, ul. Garncarska 3 (Centrum Nauki i Biznesu „Żak”)
 - SZKOŁA JĘZYKÓW OBCYCH „ESPERO”, al. Jana Pawła II 17/1 (organ prowadzący: osoba prywatna).

INFRASTRUKTURA CZASU WOLNEGO (KULTURA, SPORT, REKREACJA)

Głównym organizatorem życia kulturalnego na terenie gminy jest samorządowa instytucja kultury, **Miejski Ośrodek Kultury w Kędzierzynie-Koźlu**. Na terenie miasta działalność kulturalną prowadzą 4 domy kultury:

- Dom Kultury „Chemik”, Al. Jana Pawła II 27, z dwoma salami konferencyjnymi, dwoma salami baletowymi i salą kinowo-teatralną na 300 miejsc (Kino „Chemik”),
- Dom Kultury „Koźle”, ul. Skarbowa 10, z salą konferencyjną, salą baletową, salą prób, studiem nagrań, salą widowiskową, kinowo-teatralną na 150 miejsc (Kino „Twierdza”), kawiarenką „Sztukateria” oraz „Galerią na Strychu”,
- Dom Kultury „Lech”, ul. Wyzwolenia 7b, z salą widowiskowo-teatralną na 125 miejsc i dwoma salami konferencyjnymi,
- Dom Kultury „Koźle-Rogi”, ul. Główna 54.

Działalność MOK obejmuje przede wszystkim edukację artystyczną (amatorski ruch artystyczny, koła i sekcje zainteresowań o profilu artystycznym i hobbystycznym, zespoły i grupy artystyczne) i edukację kulturalną (kulturalna rozrywka i rekreacja, imprezy o charakterze kulturalnym: spektakle, koncerty, wystawy). Wśród zajęć stałych organizowanych w kędzierzyńsko-kozielskich domach kultury znajdują się:

- Akademia Przedszkolaka – grupowe zajęcia artystyczne dla najmłodszych (dzieci w wieku 4-5 lat) obejmujące: zajęcia taneczno-rytmiczne, taniec z pomponami (mażoretki) i plastykę.
- Zajęcia taneczne:
 - Centrum Tańca Fiesta (sekcja tańca towarzyskiego) – dla dzieci, młodzieży, dorosłych, seniorów,
 - Zespół Spin (street dance, disco dance, jazz, akrobatyka) – dla dzieci i młodzieży w wieku 8-18 r.ż.,
 - Sekcja taneczna breakdance – dla dzieci i młodzieży w wieku 7-18 r.ż.
- Sekcja teatralna w Domu Kultury „Koźle” (grupy: „Cokolwiek”, „NieNaŻarty”) – dla młodzieży w wieku gimnazjalnym i szkoły średniej
- Zajęcia plastyczne:
 - Pracownie plastyczne – grupowe zajęcia artystyczne w dziedzinie plastyki dla dzieci i młodzieży w wieku 7-13 r.ż.
 - Pracownia rzeźby – grupowe zajęcia artystyczne w dziedzinie rzeźby w glinie dla dzieci, młodzieży oraz dorosłych (od 12 r.ż.)
 - Pracownia mody i dizajnu – zajęcia adresowane do dzieci ze szkół podstawowych i gimnazjalnych,
 - Klub Plastików Nieprofesjonalnych – dla młodzieży i dorosłych
- Zajęcia muzyczne:
 - Studio Piosenki (edukacja w dziedzinie śpiewu, emisji głosu oraz rytmiki) – dla dzieci i młodzieży w wieku 7-18 r.ż.
 - Sekcja instrumentalna (gitarowa) – dla dzieci i młodzieży w wieku 7-18 r.ż.

- Zespoły muzyczne (wsparcie merytoryczne i organizacyjne, udostępnianie sali prób i sprzętu) – dla amatorskich i profesjonalnych zespołów muzycznych
 - Chór „Cantabile” (czterogłosowy chór mieszany, wykonujący repertuar religijny i świecki) – dla osób dorosłych
 - Zespół śpiewaczy „Sokoły” (grupa śpiewających dorosłych, wykonujący głównie repertuar o charakterze biesiadnym i ludowym)
 - Chór „Echo Kresów” (zajmuje się opracowywaniem i wykonywaniem utworów muzycznych na 3-4 głosy, głównie z repertuaru pieśni kresowych, ale również innego repertuaru chóralnego)
- Spotkania filmowe (spotkanie, projekcja, dyskusja, teoria, ćwiczenia, tworzenie, praca własna) – dla młodzieży i dorosłych
 - Sekcja fotograficzna – dla młodzieży i dorosłych (od 12 r.ż.)
 - Zajęcia z jogi
 - Sekcja historyczno-modelarska (modele latające) – dla dzieci, młodzieży i dorosłych
 - Sekcja modelarska (modele pływające) – dla dzieci, młodzieży i dorosłych (od 9 r.ż.)
 - Klub Szachowy „Szach” – dla dzieci, młodzieży i dorosłych
 - Koło miłośników gier planszowych „Inwazja” – dla młodzieży i dorosłych
 - Koło numizmatyczno-filatelistyczne – dla młodzieży i dorosłych.

Oprócz zajęć stałych MOK organizuje liczne wydarzenia kulturalne, imprezy, spektakle, koncerty, wystawy, festyny, a także imprezy lokalne (m.in. Dni Miasta – Dni Chemika, Dni Twierdzy Koźle) i cykliczne. Do najważniejszych imprez cyklicznych – festiwali o randze ogólnopolskiej – organizowanych przez MOK w Kędzierzynie-Koźlu należą:

- Międzynarodowy Festiwal Filmów Niezależnych PUBLICYSTYKA im. Ireneusza Radzia (objęty patronatem Światowej Unii Filmu Niezależnego UNICA),
- Ogólnopolski Festiwal Piosenki Turystycznej, Poezji Śpiewanej i Sztuk Różnych WRZOSOWISKO (objęty patronatem Rady Programowej Studenckiego Festiwalu Piosenki w Krakowie),
- Ogólnopolski Przegląd Piosenki Żeglarskiej i Poezji Morskiej SZANTKI,
- Ogólnopolski Festiwal Muzyki Alternatywnej KOZ ALL MUSIC FESTIVAL,
- Wojewódzki Przegląd Zespołów Tanecznych STREFA RUCHU³⁹.

W zajęciach organizowanych przez samorządowe instytucje kultury w Kędzierzynie-Koźlu w 2015 roku uczestniczyły łącznie 243 osoby. Wśród osób uczestniczących w bezpłatnych i płatnych zajęciach najliczniejszą grupę stanowili mieszkańcy osiedla Śródmieście – ich liczba wynosiła 60 osób, tj. 24,7% ogółu korzystających. Z oferty zajęć skorzystało również kilkudziesięciu mieszkańców osiedli: Sławięcice (32 osoby), Pogorzelec (30 osób), Piastów (28 osób) i Zachód (22 osoby). Natomiast po kilkanaście osób uczestniczących w bezpłatnych i płatnych zajęciach organizowanych przez samorządowe instytucje kultury w 2015 roku stwierdzono wśród mieszkańców osiedli Kłodnica (17 osób), Stare Miasto (12 osób) i Blachownia (10 osób), a po kilka osób zamieszkiwało na osiedlach Kuźniczka (9 osób), Rogi i Azoty (po 6 osób), Cisowa (4 osoby), Południe (3 osoby), Lenartowice (2 osoby) oraz Przyjaźni i Miejsce Kłodnickie (po 1 osobie).

³⁹ Za: www.mok.com.pl (27.05.2016)

Tabela 69. Liczba osób uczestniczących w bezpłatnych oraz płatnych zajęciach organizowanych przez samorządowe instytucje kultury w mieście Kędzierzyn-Koźle w 2015 roku

Osiedle	Liczba osób uczestniczących w bezpłatnych i płatnych zajęciach organizowanych przez samorządowe instytucje kultury
Azoty	6
Błachownia	10
Cisowa	4
Kłodnica	17
Kuźniczka	9
Lenartowice	2
Miejsce Kłodnickie	1
Piastów	28
Pogorzelec	30
Południe	3
Przyjaźni	1
Rogi	6
Sławięcice	32
Śródmieście	60
Stare Miasto	12
Zachód	22
RAZEM	243

Źródło: dane gminne

Jak wskazano powyżej na terenie miasta Kędzierzyn-Koźle działalność prowadzą cztery **domy i ośrodki kultury, kluby i świetlice**. Oznacza to, że na 1 placówkę kulturalną w mieście przypadało w 2014 roku 15 710 osób. Była to wartość najwyższa wśród porównywanych jednostek terytorialnych: w tym samym roku w powiecie kędzierzyńsko-kozielskim na 1 dom, ośrodek kultury, klub i świetlicę przypadało 10 746 mieszkańców, w województwie opolskim – 4 508 mieszkańców, zaś w całym kraju – 9 574 mieszkańców. Wyższe wartości dotyczyły obszarów miejskich kraju (ponad 15,5 tys. osób na 1 placówkę kultury) oraz województwa (ponad 11 tys. osób).

Tabela 70. Liczba mieszkańców na 1 dom, ośrodek kultury, klub i świetlicę w latach 2011-2014

Jednostka terytorialna	liczba mieszkańców na 1 dom, ośrodek kultury, klub i świetlicę			
	2011	2012	2013	2014
	osoba	osoba	osoba	osoba
POLSKA	10 393	9 957	9 868	9 574
POLSKA - MIASTO	15 887	15 694	15 704	15 592
OPOLSKIE	4 760	4 834	4 586	4 508
OPOLSKIE - MIASTO	11 285	11 228	11 137	11 077
Powiat kędzierzyńsko-kozielski	10 928	10 875	10 798	10 746
Powiat kędzierzyńsko-kozielski - MIASTO	15 994	15 909	15 799	15 710
Kędzierzyn-Koźle	15 994	15 909	15 799	15 710

Źródło: GUS/BDL

Dane Głównego Urzędu Statystycznego wskazują, iż w 2014 roku na terenie miasta Kędzierzyn-Koźle działalność prowadziły 33 grupy artystyczne. W latach poprzednich, 2011-2013, liczba zespołów artystycznych wzrastała, od 27 do 38. Dopiero w 2014 roku nastąpił spadek do wskazanych powyżej 33 grup artystycznych, tj. poziomu tożsamego z 2012 rokiem. Zmiany liczby działających grup artystycznych w mieście warunkowały zmiany wartości wskaźnika grup artystycznych na 10 tys. mieszkańców. W 2011 roku na 10 tys. ludności miasta przypadało 4,2 grup artystycznych, w 2013 roku wartość ta wzrosła do maksymalnego poziomu, 6,0 zespołów, zaś w 2014 roku zmniejszyła się do 5,3 grup artystycznych na 10 tys. mieszkańców. Na tle kraju Kędzierzyn-Koźle charakteryzował się relatywnie lepszą sytuacją w zakresie wskaźnika grup artystycznych na 10 tys. ludności, natomiast w województwie i powiecie analizowany wskaźnik przyjmował wartości wyższe niż w mieście Kędzierzyn-Koźle.

Tabela 71. Grupy artystyczne na 10 tys. mieszkańców w latach 2011-2014

Jednostka terytorialna	grupy artystyczne na 10 tys. mieszkańców			
	2011	2012	2013	2014
	szt.	szt.	szt.	szt.
POLSKA	3,7	4,0	4,0	4,1
POLSKA - MIASTO	3,8	4,1	4,1	4,1
OPOLSKIE	5,3	5,8	5,9	6,5
OPOLSKIE - MIASTO	6,2	6,8	7,0	6,8
Powiat kędzierzyńsko-kozielski	5,2	5,7	6,4	6,5
Powiat kędzierzyńsko-kozielski - MIASTO	4,2	5,2	6,0	5,3
Kędzierzyn-Koźle	4,2	5,2	6,0	5,3

Źródło: GUS/BDL

Liczba imprez artystycznych odbywających się na terenie Kędzierzyna-Koźla w latach 2011-2014 wykazywała tendencję rosnącą. W tym okresie ich liczba w mieście zwiększyła się ponad dwukrotnie, z 441 imprez artystycznych w 2010 roku do 1 038 imprez w 2014 roku (wzrost o 135,4%).

W związku z dynamicznym wzrostem liczby imprez artystycznych, jakie odbywały się w Kędzierzynie-Koźlu, wzrósł również wskaźnik imprez artystycznych na 10 tys. mieszkańców. W 2010 roku na 10 tys. ludności miasta przypadało niecałe 70 imprez artystycznych, podczas gdy w 2014 roku było to już 165 imprez. Pod tym względem Kędzierzyn-Koźle wyróżniał się pozytywnie na tle pozostałych

jednostek terytorialnych. Wskaźnik imprez artystycznych na 10 tys. mieszkańców kraju wynosił w 2014 roku 57,5 (w tym 62,3 w miastach), na 10 tys. mieszkańców województwa – 87,3 (w tym 83,9 w miastach), zaś na 10 tys. mieszkańców powiatu kędzierzyńsko-kozielskiego – 125,5 imprez.

Tabela 72. *Imprezy artystyczne na 10 tys. mieszkańców w latach 2011-2014*

Jednostka terytorialna	imprezy artystyczne na 10 tys. mieszkańców			
	2011	2012	2013	2014
	szt.	szt.	szt.	szt.
POLSKA	48,2	50,6	53,5	57,5
POLSKA - MIASTO	53,4	55,9	57,6	62,3
OPOLSKIE	82,6	78,2	86,6	87,3
OPOLSKIE - MIASTO	75,9	73,7	84,0	83,9
Powiat kędzierzyńsko-kozielski	68,0	92,8	123,4	125,5
Powiat kędzierzyńsko-kozielski - MIASTO	68,9	108,0	154,0	165,2
Kędzierzyn-Koźle	68,9	108,0	154,0	165,2

Źródło: GUS/BDL

Nad rozwojem czytelnictwa na terenie miasta czuwa samorządowa instytucja kultury, **Miejska Biblioteka Publiczna w Kędzierzynie-Koźlu**, Rynek 3. MBP jest centralną placówką miejskiej sieci bibliotek publicznych, zapewnia pełną obsługę biblioteczną mieszkańcom miasta, służy rozwijaniu i zaspakajaniu potrzeb czytelniczych, edukacyjnych i informacyjnych, upowszechnianiu wiedzy, nauki i rozwojowi kultury, a także dba o sprawne funkcjonowanie miejskiej sieci bibliotecznej⁴⁰. Sieć placówek bibliotecznych na terenie miasta Kędzierzyn-Koźle tworzą:

- Miejska Biblioteka Publiczna w Kędzierzynie-Koźlu (Rynek 3, Koźle)
- Filia nr 1 (ul. Słowackiego 6, os. Pogorzelec)
- Filia nr 4 (ul. Wyzwolenia 7, os. Blachownia)
- Filia nr 5 (ul. Damrota 32, os. Śródmieście)
- Filia nr 8 (ul. Stefana Batorego 32, os. Sławięcice)
- Filia nr 10 (ul. Krasickiego 1, os. Kłodnica)
- Filia nr 11 (ul. Kazimierza Wielkiego 17, os. Piastów)
- Filia nr 13 (ul. Grabskiego 6, os. Azoty)

Oprócz działalności związanej z udostępnianiem zbiorów bibliotecznych, placówki organizują liczne imprezy, spotkania, zajęcia edukacyjne, wystawy, wernisaże, imprezy cykliczne, konkursy, a także zajęcia dla dzieci i młodzieży, również w okresie ferii zimowych i wakacji letnich.

W 2015 roku liczba czynnych czytelników bibliotek publicznych w Kędzierzynie-Koźlu została określona na poziomie 7 005 osób – byli to czytelnicy, którzy wypożyczyli książkę minimum jeden raz w ciągu roku. Czytelnikami bibliotek są najczęściej mieszkańcy osiedla Śródmieście (1 979 osób, tj. 28,3% czytelników w mieście), a także Pogorzelec (1 243 osoby, tj. 17,7%) i Piastów (1 240 osób, tj. 17,7%). Z kolei najmniej czytelników bibliotek publicznych zamieszkuje na osiedlach: Miejsce Kłodnickie (10 osób), Przyjaźni (30 osób), Południe (46 osób) i Lenartowice (49 osób).

Porównanie danych dotyczących liczby czynnych czytelników bibliotek publicznych w latach 2010 i 2015 wskazuje na ubytek tej kategorii. Liczba czytelników kędzierzyńsko-kozielskich bibliotek zmniejszyła się w analizowanym okresie o 8,8%. Proces zmniejszania liczby czytelników nastąpił w przypadku 11 osiedli miasta, choć tempo spadku było zróżnicowane i wahało się od -1,3% (osiedle

⁴⁰ Za: <http://www.bip.mbpkk.pl/status-prawny> (27.05.2016)

Kłodnica) do -39,1% (osiedle Rogi). Natomiast w przypadku osiedli Blachownia, Cisowa, Kuźniczka, Lenartowice i Stare Miasto liczba czytelników bibliotek publicznych w 2015 roku okazała się wyższa niż w 2010 roku. Najszybciej przybywało czytelników na osiedlu Cisowa, gdzie nastąpił wzrost o 29,4%, zaś najwolniej – na osiedlu Kuźniczka, gdzie wzrost wyniósł 1,8%.

Tabela 73. Liczba czynnych czytelników bibliotek wg osiedli w mieście Kędzierzyn-Koźle w latach 2010-2015

Osiedle	Liczba czynnych czytelników bibliotek publicznych		
	2010	2015	Zmiana
Azoty	272	235	-13,6%
Blachownia	270	302	11,9%
Cisowa	68	88	29,4%
Kłodnica	478	472	-1,3%
Kuźniczka	111	113	1,8%
Lenartowice	45	49	8,9%
Miejsce Kłodnickie	14	10	-28,6%
Piastów	1 406	1 240	-11,8%
Pogorzelec	1 417	1 243	-12,3%
Południe	66	46	-30,3%
Przyjaźni	39	30	-23,1%
Rogi	115	70	-39,1%
Sławięcice	332	239	-28,0%
Śródmieście	2 067	1 979	-4,3%
Stare Miasto	364	386	6,0%
Zachód	614	503	-18,1%
RAZEM	7 678	7 005	-8,8%

Źródło: dane gminne

Na tle pozostałych jednostek Kędzierzyn-Koźle wyróżnia się najwyższą wartością wskaźnika liczby ludności przypadającej na 1 placówkę biblioteczną. W 2014 roku było to 7 855 mieszkańców, tj. znacznie powyżej średniej krajowej (4 100 osób), wojewódzkiej (3 033 osoby) i powiatowej (3 869 osób), także dla obszarów miejskich kraju (6 733 osoby) i Opolszczyzny (6 273 osoby).

W latach 2010-2014 wskaźnik ludności na 1 placówkę biblioteczną w mieście przyjmował coraz niższe wartości, co wynikało z ubytku ludności zamieszkującej w Kędzierzynie-Koźlu. Ogółem zmniejszył się on z 8 038 osób w 2010 roku do 7 855 osób w 2014 roku, co oznacza spadek na poziomie 2,3%. W przypadku kraju i województwa liczba osób przypadających na 1 bibliotekę zlokalizowaną na tych terenach w 2014 roku była wyższa niż w 2010 roku, choć w miastach, podobnie jak w Kędzierzynie-Koźlu stwierdzono tendencję malejącą (-3,8% w miastach kraju i -4,7% w miastach województwa opolskiego).

Tabela 74. Ludność na 1 placówkę biblioteczną w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	Ludność na 1 placówkę biblioteczną (łącznie z punktami bibliotecznymi ujętymi zgodnie z siedzibą jednostki macierzystej)				
	2010	2011	2012	2013	2014
	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba
POLSKA	3 940	3 990	4 072	4 103	4 100
POLSKA - MIASTO	7 000	7 061	7 139	6 801	6 733
OPOLSKIE	3 028	3 063	3 061	3 025	3 033
OPOLSKIE - MIASTO	6 579	6 714	6 680	6 158	6 273
Powiat kędzierzyńsko-kozielski	3 956	3 934	3 915	3 887	3 869
Powiat kędzierzyńsko-kozielski - MIASTO	8 038	7 997	7 954	7 899	7 855
Kędzierzyn-Koźle	8 038	7 997	7 954	7 899	7 855

Źródło: GUS/BDL

Biblioteki publiczne w Kędzierzynie-Koźlu dysponują relatywnie najmniejszym księgozbiorem w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. W 2014 roku na 1000 mieszkańców miasta przypadało jedynie 2 475 woluminów, tj. znacznie mniej niż w kraju (3 398 woluminów), województwie (3 887 woluminów) i powiecie (3 409 woluminów). Również w miastach tych jednostek wskaźnik księgozbioru bibliotek na 1000 ludności przyjmował wartości wyższe niż w Kędzierzynie-Koźlu: 3 396 woluminów na 1000 mieszkańców miast całego kraju i 3 888 woluminów na 1000 mieszkańców miast opolskich.

Tabela 75. Księgozbiór bibliotek na 1000 ludności w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	księgozbiór bibliotek na 1000 ludności				
	2010	2011	2012	2013	2014
	wol.	wol.	wol.	wol.	wol.
POLSKA	3 458	3 439	3 416	3 402	3 398
POLSKA - MIASTO	3 385	3 379	3 378	3 378	3 396
OPOLSKIE	4 023	3 968	3 929	3 961	3 887
OPOLSKIE - MIASTO	3 921	3 852	3 829	3 940	3 888
Powiat kędzierzyńsko-kozielski	3 625	3 515	3 433	3 446	3 409
Powiat kędzierzyńsko-kozielski - MIASTO	2 637	2 456	2 442	2 426	2 475
Kędzierzyn-Koźle	2 637	2 456	2 442	2 426	2 475

Źródło: GUS/BDL

Wśród mieszkańców Kędzierzyna-Koźle znajduje się relatywnie najmniej czytelników bibliotek publicznych. Wskaźnik czytelników bibliotek na 1000 mieszkańców miasta wykazywał się w latach 2010-2014 zmiennością, wahając się od 139 w 2011 roku do 146 w latach 2012-2013. Mimo wahań, przez cały analizowany okres miasto cechowało się niższym poziomem czytelnictwa w porównaniu z innymi jednostkami. W 2014 roku na 1000 mieszkańców Kędzierzyna-Koźla przypadało 141 czytelników bibliotek publicznych. W powiecie kędzierzyńsko-kozielskim wskaźnik wzrastał do 143 osób, w województwie opolskim – do 157 osób, zaś w skali kraju – do 164 osób. Szczególnie wyraźna jest różnica między Kędzierzynom-Koźlem a miastami kraju i województwa. Wśród 1000 mieszkańców miast całego kraju w 2014 roku znajdowało się 202 czytelników bibliotek (o 61 więcej niż w gminie), natomiast wśród 1000 ludności miast Opolszczyzny – aż 212 czytelników (o 71 więcej niż w gminie).

Tabela 76. Czytelnicy bibliotek publicznych na 1000 ludności w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	czytelnicy bibliotek publicznych na 1000 ludności				
	2010	2011	2012	2013	2014
	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba
POLSKA	169	168	168	167	164
POLSKA - MIASTO	207	206	207	207	202
OPOLSKIE	152	161	162	161	157
OPOLSKIE - MIASTO	197	215	220	218	212
Powiat kędzierzyńsko-kozielski	142	140	144	144	143
Powiat kędzierzyńsko-kozielski - MIASTO	140	139	146	146	141
Kędzierzyn-Koźle	140	139	146	146	141

Źródło: GUS/BDL

Pozytywnym jest natomiast fakt, że mimo relatywnie najmniejszej liczby czytelników bibliotek publicznych w Kędzierzynie-Koźlu, osoby te wypożyczają znacznie więcej książek niż czytelnicy z innych jednostek. W latach 2010-2014 przeciętny czytelnik w mieście wypożyczał rocznie 28-29 woluminów, podczas gdy w kraju i województwie wskaźnik przyjmował znacznie niższe wartości: 18,3 wolumina na 1 czytelnika w kraju (w tym tylko 18 w miastach) i 19,3 wolumina na 1 czytelnika w województwie opolskim (w tym 19,9 w miastach).

Tabela 77. Wypożyczenia księgozbioru na 1 czytelnika w woluminach w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	wypożyczenia księgozbioru na 1 czytelnika w woluminach				
	2010	2011	2012	2013	2014
	wol.	wol.	wol.	wol.	wol.
POLSKA	18,4	18,6	18,9	18,5	18,3
POLSKA - MIASTO	18,0	18,2	18,6	18,2	18,0
OPOLSKIE	20,2	18,9	18,8	18,9	19,3
OPOLSKIE - MIASTO	21,4	19,5	19,3	19,3	19,9
Powiat kędzierzyńsko-kozielski	23,8	24,3	23,5	23,2	23,3
Powiat kędzierzyńsko-kozielski - MIASTO	28,6	29,4	28,2	28,0	28,7
Kędzierzyn-Koźle	28,6	29,4	28,2	28,0	28,7

Źródło: GUS/BDL

Infrastrukturą sportową, stanowiącą własność gminy, zarządza **Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Kędzierzynie-Koźlu**, al. Jana Pawła II 29. Wśród obiektów o charakterze sportowo-rekreacyjnym w mieście znajdują się⁴¹:

- Hala Widowiskowo-Sportowa AZOTY, ul. Mostowa 1a – obiekt spełniający wszystkie wymagania stawiane przez CEV; z boiskiem głównym o powierzchni 1800 m², widownią na 2 753 osoby (plus 160 miejsc na dostawianych trybunach drewnianych), halą treningową o powierzchni 420 m², kręgielnią z 3 torami, sauną infrared, suchą i jacuzzi, siłownią, salą konferencyjną i salą internetową;
- Kompleks Sportowo-Rekreacyjny AZOTOR, ul. Mostowa 1 – z basenem zewnętrznym o wymiarach 50x20 m, brodzikiem dla dzieci o wymiarach 20x10 m i 4 boiskami do piłki plażowej;

⁴¹ Za: <http://www.mosirkk.pl/index.php> (25.05.2016)

- Hala Sportowa ŚRÓDMIEŚCIE, al. Jana Pawła II 29 – z widownią na 903 osób, salą konferencyjną, ścianką bulderingową, stołami do tenisa stołowe, boiskami do badmintonu i piłki siatkowej, ringiem bokserskim i salką treningową;
- Kryta Pływalnia, al. Jana Pawła II 31 – z dużym basenem o wymiarach 25x12,5 m, 6 torami i zamkniętą zjeżdżalnią wodną o długości 41 m, małym basenem o wymiarach 12x6 m i głębokości 0,7-0,9 m, sauną i salą konferencyjną;
- Zespół Stadionów Sportowych:
 - Stadion Sportowy „Kuźniczka”, ul. Grunwaldzka 71 – główny obiekt wielofunkcyjny w mieście, z widownią na 1 030 osób na trybunie zadaszonej i 704 miejscami na trybunie odkrytej, obejmuje pełnowymiarowe boisko do piłki nożnej, bieżnię okrągłą sześciotorową, 4 boiska do piłki siatkowej plażowej, boisko do streetballa, siłownię, saunę i miejsca noclegowe dla małych grup;
 - Stadion Sportowy „Koźle”, ul. Chrobrego 25 – boisko piłkarskie, budynek socjalny;
 - Stadion Sportowy „Kłodnica” ul. Sportowa 15 – obejmuje boisko z bieżnią oraz boisko boczne;
 - Stadion Sportowy „Sławięcice”, ul. Sadowa 9 – obejmuje boisko główne z bieżnią, boisko treningowe, widownię na ok. 100 osób oraz budynek socjalny;
 - Stadion Sportowy „Cisowa”, ul. Brzechwy 76 – obejmuje boisko główne z widownią na ok. 2 000 osób;
 - Stadion Sportowy „Blachownia”, ul. Szkolna 15 – obejmuje boisko główne z bieżnią, boisko treningowe i budynek socjalny;
- Zespół Boisk Sportowych:
 - Orlik, ul. 9 Maja
 - Orlik, ul. Partyzantów
 - Orlik, ul. Skarbowa
 - Biały Orlik, ul. 9 Maja
 - Biały Orlik, ul. Skarbowa
 - Boiska osiedlowe: ul. Zwycięstwa, ul. Lompy, ul. Stara, ul. Jasna, ul. Kanonierów, ul. Nałkowskiej
- Strefa Rekreacyjno-Sportowa, ul. Jana Pawła II 29a, pomiędzy Halą Sportową „Śródmieście” a Krytą Pływalnią – obejmuje mini siłownię na wolnym powietrzu, boisko streetball, skatepark, plac zabaw, stoliki do gry w szachy;
- Korty tenisowe przy ul. Skarbowej, ul. Grabskiego
- Przystanie Kajakowe:
 - Przystań Kuźniczka, ul. Grunwaldzka 71 (przy Stadionie Sportowym „Kuźniczka”) – przystań kajakowa na prawym brzegu rzeki Kłodnicy
 - Przystań Koźle, ul. Starej Odry – przystań w rejonie starorzecza rzeki Odry w Koźlu.

Wśród licznych klubów sportowych funkcjonujących w gminie na szczególną uwagę zasługuje **ZAKSA Kędzierzyn-Koźle**, ciesząca się bogatą historią, ogromną popularnością i odnosząca liczne sukcesy drużyna siatkówki męskiej. ZAKSA Kędzierzyn-Koźle jest czołową drużyną PlusLigi, wielokrotnym Mistrzem Polski (w tym w sezonie 2015/2016), zdobywcą pięciu Pucharów Polski oraz brązowego medalu w Europejskiej Lidze Mistrzów.

W 2014 roku na terenie Kędzierzyna-Koźła działalność prowadziło 21 **klubów sportowych**, liczących 1 239 członków i 1 311 osób ćwiczących. Liczba klubów sportowych w mieście zwiększyła się w latach 2010-2014 o 7 podmiotów (o 40%), co przełożyło się również na wzrost liczby członków i osób ćwiczących. W 2014 roku liczba członków klubów sportowych w mieście była o 31,1% wyższa niż w 2010 roku, a liczba ćwiczących w klubach sportowych – o 22,9% wyższa.

Tabela 78. Kluby sportowe, członkowie oraz ćwiczący w mieście Kędzierzyn-Koźle w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	2010	2012	2014
	kluby sportowe		
Kędzierzyn-Koźle	15	21	21
członkowie klubów sportowych			
Kędzierzyn-Koźle	945	1 476	1 239
ćwiczący ogółem w klubach sportowych			
Kędzierzyn-Koźle	1 067	1 282	1 311

Źródło: GUS/BDL

Mimo rozwoju liczbowego klubów sportowych w Kędzierzynie-Koźlu, w okresie 2010-2014 miasto wyróżniało się na tle pozostałych jednostek relatywnie niskimi wartościami wskaźnika klubów sportowych na 10 tys. mieszkańców. W 2014 roku wynosił on dla miasta 3,3, podczas gdy średnia krajowa kształtowała się na poziomie 3,6 klubów sportowych, średnia wojewódzka – 4,9 klubów sportowych, a średnia powiatowa – 4,5 klubów sportowych na 10 tys. mieszkańców.

Tabela 79. Kluby sportowe na 10 tys. mieszkańców w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	kluby sportowe na 10 tys. mieszkańców		
	2010 szt.	2012 szt.	2014 szt.
POLSKA	3,4	3,7	3,6
POLSKA - MIASTO	3,1	3,3	3,3
OPOLSKIE	3,8	5,1	4,9
OPOLSKIE - MIASTO	3,5	4,3	4,0
Powiat kędzierzyńsko-kozielski	3,7	4,9	4,5
Powiat kędzierzyńsko-kozielski - MIASTO	2,3	3,3	3,3
Kędzierzyn-Koźle	2,3	3,3	3,3

Źródło: GUS/BDL

Podobna sytuacja dotyczyła wskaźnika członków klubów sportowych na 10 tys. mieszkańców. W latach 2010-2014 jego wartość dla miasta Kędzierzyn-Koźle fluktuowała, ale przez cały okres pozostawała poniżej średniej dla innych jednostek. W 2014 roku na 10 tys. mieszkańców gminy przypadało 197 członków klubów sportowych, podczas gdy w kraju było to 245 osób, w województwie 297 osób, zaś w powiecie – 234 osoby. W miastach kraju i Opolszczyzny wskaźnik wzrastał do poziomu 273 i 297 osób, tj. wartości znacznie przewyższających średnią dla miasta Kędzierzyn-Koźle.

Tabela 80. Członkowie klubów sportowych na 10 tys. mieszkańców w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	członkowie klubów sportowych na 10 tys. mieszkańców		
	2010	2012	2014
	osoba	osoba	osoba
POLSKA	232	239	245
POLSKA - MIASTO	251	262	273
OPOLSKIE	202	287	297
OPOLSKIE - MIASTO	219	293	298
Powiat kędzierzyńsko-kozielski	185	277	234
Powiat kędzierzyńsko-kozielski - MIASTO	147	232	197
Kędzierzyn-Koźle	147	232	197

Źródło: GUS/BDL

Również w przypadku wskaźnika ćwiczących w klubach sportowych na 10 tys. mieszkańców wartości osiągnięte w Kędzierzynie-Koźlu są niższe niż w pozostałych jednostkach. Na 10 tys. mieszkańców miasta w 2014 roku przypadało 209 osób ćwiczących w klubach sportowych. Choć była to wartość najwyższa w całym analizowanym okresie, nadal pozostawała na poziomie niższym niż wynosiła średnia krajowa (239 osób ćwiczących na 10 tys. mieszkańców), wojewódzka (274 osoby ćwiczące na 10 tys. mieszkańców) i powiatowa (237 osób ćwiczących na 10 tys. mieszkańców). Ponownie wyższe wskaźniki ćwiczących w klubach sportowych na 10 tys. ludności osiągnięte były w miastach, co pogłębia różnice między Kędzierzynom-Koźlem a obszarami miejskimi kraju (269 ćwiczących) i Opolszczyzny (274 osoby).

Tabela 81. Ćwiczący w klubach sportowych na 10 tys. mieszkańców w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	ćwiczący w klubach sportowych na 10 tys. mieszkańców		
	2010	2012	2014
	osoba	osoba	osoba
POLSKA	223	235	239
POLSKA - MIASTO	244	259	269
OPOLSKIE	208	282	274
OPOLSKIE - MIASTO	231	299	287
Powiat kędzierzyńsko-kozielski	200	242	237
Powiat kędzierzyńsko-kozielski - MIASTO	166	201	209
Kędzierzyn-Koźle	166	201	209

Źródło: GUS/BDL

INFRASTRUKTURA TURYSTYCZNA

Infrastruktura noclegowa na terenie miasta Kędzierzyn-Koźle nie jest bardzo rozbudowana. Dane statystyki publicznej wskazują, że w 2014 roku w mieście dostępnych było 5 całorocznych obiektów noclegowych, a liczba całorocznych miejsc noclegowych kształtowała się na poziomie 247. Z noclegów w mieście w 2014 roku skorzystało 11 824 turystów, którym udzielono łącznie 22 000 noclegów.

Brak rozbudowanej infrastruktury noclegowej w gminie sprawia, że Kędzierzyn-Koźle wyróżnia się negatywnie na tle pozostałych jednostek, jeśli chodzi o obiekty noclegowe według stanu na 31 VII w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. W 2014 roku wskaźnik dla gminy wynosił 0,08 i był o 0,02 wyższy niż w latach 2012-2013, ale tożsamy z wartościami z lat 2010-2011. Tymczasem średnia liczba obiektów noclegowych na 1000 mieszkańców pozostałych jednostek systematycznie wzrastała. W skali kraju nastąpił wzrost wskaźnika z 0,14 do 0,18 (o 27,4%), w skali województwa z 0,09 do 0,11 (o 30,5%), zaś w skali powiatu – z 0,05 do 0,10 (o 104,5%).

Tabela 82. Obiekty noclegowe na 1000 mieszkańców w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	obiekty noclegowe wg stanu na 31 VII - razem na 1000 mieszkańców				
	2010	2011	2012	2013	2014
	obiekt	obiekt	obiekt	obiekt	obiekt
POLSKA	0,14	0,14	0,17	0,17	0,18
POLSKA - MIASTO	0,16	0,15	0,18	0,18	0,18
OPOLSKIE	0,09	0,09	0,10	0,11	0,11
OPOLSKIE - MIASTO	0,11	0,12	0,12	0,11	0,12
Powiat kędzierzyńsko-kozielski	0,05	0,05	0,05	0,06	0,10
Powiat kędzierzyńsko-kozielski - MIASTO	0,08	0,08	0,06	0,06	0,08
Kędzierzyn-Koźle	0,08	0,08	0,06	0,06	0,08

Źródło: GUS/BDL

Również wskaźnik miejsc noclegowych całorocznych na 1000 mieszkańców pozwala stwierdzić znacznie mniej korzystną sytuację w Kędzierzynie-Koźlu. W 2014 roku na 1000 mieszkańców miasta przypadało jedynie 3,9 całorocznych miejsc noclegowych. Tożsama wartość dotyczyła powiatu kędzierzyńsko-kozielskiego, zaś lepiej przedstawiała się sytuacja województwa opolskiego (5,9 miejsc na 1000 mieszkańców). Relatywnie najwyższe wskaźniki całorocznych miejsc noclegowych na 1000 mieszkańców występują w całym kraju – w 2014 roku wynosił on 12,4, w miastach wzrastając do poziomu 14,6 miejsc noclegowych na 1000 ludności. Należy dodać, iż Kędzierzyn-Koźle jest jedyną jednostką, w której wskaźnik w 2014 roku przyjął wartość niższą niż w 2010 roku.

Tabela 83. Miejsca noclegowe na 1000 mieszkańców w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	miejsca noclegowe całoroczne - wg stanu na 31 VII na 1000 mieszkańców				
	2010	2011	2012	2013	2014
	-	-	-	-	-
POLSKA	10,6	10,7	11,8	12,1	12,4
POLSKA - MIASTO	12,6	12,8	13,9	14,1	14,6
OPOLSKIE	5,1	5,6	5,4	5,7	5,9
OPOLSKIE - MIASTO	6,1	6,2	6,2	6,3	6,6
Powiat kędzierzyńsko-kozielski	3,2	3,3	2,7	3,2	3,9
Powiat kędzierzyńsko-kozielski - MIASTO	4,9	5,0	4,1	4,1	3,9
Kędzierzyn-Koźle	4,9	5,0	4,1	4,1	3,9

Źródło: GUS/BDL

Miasto Kędzierzyn-Koźle charakteryzuje także niemal najniższy poziom wskaźnika turystów w okresie I-XII w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. W 2014 roku wynosił 188, podczas gdy na 1000 mieszkańców kraju przypadało 652 turystów (w miastach wskaźnik wzrastał do poziomu 839 turystów), a na 1000 mieszkańców województwa opolskiego – 290 turystów (w miastach 351). Jedynie w powiecie kędzierzyńsko-kozielskim wskaźnik turystów na 1000 mieszkańców przyjmował wartości niższe niż w samym Kędzierzynie-Koźlu.

W kraju i województwie z każdym rokiem wskaźnik przyjmował coraz wyższe wartości, natomiast w powiecie i Kędzierzynie-Koźlu obserwowane były roczne jego fluktuacje. O ile jednak w przypadku powiatu kędzierzyńsko-kozielskiego wskaźnik turystów na 1000 mieszkańców okazał się wyższy niż w 2010 roku, to w przypadku Kędzierzyna-Koźla w 2014 roku wskaźnik przyjął wartość niższą niż w 2010 roku.

Tabela 84. Turyści w okresie I-XII na 1000 mieszkańców w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	turyści w okresie I-XII na 1000 mieszkańców				
	2010	2011	2012	2013	2014
	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba
POLSKA	531	557	587	608	652
POLSKA - MIASTO	678	712	748	781	839
OPOLSKIE	221	238	258	266	290
OPOLSKIE - MIASTO	285	284	311	323	351
Powiat kędzierzyńsko-kozielski	124	102	123	97	169
Powiat kędzierzyńsko-kozielski - MIASTO	191	156	188	144	188
Kędzierzyn-Koźle	191	156	188	144	188

Źródło: GUS/BDL

Turyści odwiedzający Kędzierzyn-Koźle nie korzystają z wielu noclegów. W 2014 roku na 1000 mieszkańców miasta turystom udzielono jedynie 350 noclegów, tj. więcej niż w 2013 roku, ale mniej niż w latach 2010-2012. W województwie opolskim na 1000 mieszkańców przypadło tymczasem 622 udzielonych noclegów (w miastach wskaźnik wzrastał do poziomu 709 noclegów), zaś na 1000 mieszkańców całego kraju – aż 1 730 noclegów (w miastach 2 127). Dane te wskazują na znaczny dystans, jaki dzieli Kędzierzyn-Koźle od pozostałych jednostek jeśli chodzi o infrastrukturę turystyczną i jej wykorzystanie.

Tabela 85. Noclegi udzielone w okresie I-XII na 1000 mieszkańców w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	udzielone noclegi w okresie I-XII na 1000 mieszkańców				
	2010	2011	2012	2013	2014
	-	-	-	-	-
POLSKA	1 448	1 483	1 609	1 635	1 730
POLSKA - MIASTO	1 738	1 798	1 947	2 006	2 127
OPOLSKIE	543	561	607	593	622
OPOLSKIE - MIASTO	683	617	643	676	709
Powiat kędzierzyńsko-kozielski	233	228	270	187	303
Powiat kędzierzyńsko-kozielski - MIASTO	359	351	412	280	350
Kędzierzyn-Koźle	359	351	412	280	350

Źródło: GUS/BDL

Oprócz zabytków, skłaniających do uprawiania typowej *turystyki miejskiej*, Kędzierzyn-Koźle, z uwagi na swoje położenie geograficzne, jest doskonałym miejscem do prowadzenia aktywnej *turystyki wodnej*. Możliwości uprawiania kajakarstwa prezentuje m.in. pierwszy w historii profesjonalny przewodnik kajakowy „Górna Odra”, opisujący walory rzeki Odry na odcinku od Ostrawy do Kędzierzyna-Koźła (śluza Januszkowie)⁴². Infrastruktura kajakowa w mieście obejmuje m.in. przystanie kajakowe w Koźlu i przy Stadionie Sportowym „Kuźniczka”. Popularyzacji turystyki wodnej na Odrze sprzyja cykliczna impreza „Pływadło”, czyli spływ pływadeł rzeką Odrą z Raciborza i Rudą z Rybnika do Kędzierzyna-Koźła. Przez teren Kędzierzyna-Koźła prowadzi m.in. Szlak Powstańców Śląskich. Jest to niebieski znakowany szlak turystyczny wyznaczony w województwie śląskim i opolskim, wiodący przez miejscowości, w których walczone podczas powstań śląskich w latach 1919-1921.

Najciekawsze zabytki i ciekawe miejsca w mieście Kędzierzyn-Koźle można podziwiać korzystając z 3 *miejskich tras turystycznych*, wyznaczonych w ramach realizacji projektu „*Miejskie Trasy Turystyczne zintegrowanym produktem turystycznym miast polsko-czeskiego pogranicza*”:

Trasa „Koźle”

- *Fort Fryderyka – baszta Montalemberta*
- *Planty miejskie*
- *Rynek kozielski*
- *Kościół pw. św. Zygmunta i św. Jadwigi Śląskiej*
- *Zespół zamkowy (lamus, baszta i podzamcze)*
- *Lamus zamkowy*
- *Zespół wodociągów miejskich*
- *Ciąg kamienic przy ul. Piastowskiej*
- *Budynek Liceum Ogólnokształcącego*
- *Budynek Urzędu Miasta*
- *Śluza Koźle*
- *Budynek forteczny półokrągły*
- *Prochownia*
- *Kościół minorytów pw. Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny*
- *Dom Kultury Koźle*

Trasa „Kędzierzyn”

- *Budynek Starostwa Powiatowego w Kędzierzynie*
- *Kościół pw. św. Mikołaja*
- *Restauracja Zur Weinquelle*
- *Kościół ewangelicko-augsburski*
- *Dworzec kolejowy w Kędzierzynie-Koźlu*

⁴² Za: http://www.citywalk.info/index.php?option=com_content&task=view&id=533&Itemid=35 (27.05.2016)

Trasa „Sławięcice”

- *Elektrownia dworska*
- *Kościół św. Katarzyny Aleksandryjskiej*
- *Pawilon ogrodowy (tzw. Belweder „Rondel”)*
- *Budynek krematorium filii byłego Obozu Oświęcimskiego (z piecem krematoryjnym)*
- *Dwór – Willa Frankenberg*
- *Park zabytkowy*
- *Ruiny Pałacu w Sławięcicach.*

Miejskie Punkty Informacji Turystycznej działające przy Miejskiej Bibliotece Publicznej odnotowały w 2015 roku 39 wypożyczeń audio przewodników (34 szt. w MBP Rynek i 5 szt. w Filii nr 5). Dla porównania można wskazać, że w 2014 roku nastąpiło 48 wypożyczeń audiobooków (27 szt. w MBP Rynek i 21 szt. w Filii nr 5).

Charakterystyczne dla miasta Kędzierzyn-Koźle jest również nagromadzenie pomników pamięci, przypominających dzieje historyczne Kędzierzyna-Koźla i najważniejsze momenty, głównie w XX-wiecznej historii tego obszaru:

- Pomnik Bojowników o wyzwolenie Śląska – położony nad Odrą na terenie Plan Miejskich (osiedle Koźle)
- Pomnik Powstańców Śląskich – usytuowany przy ul. Piotra Skargi na osiedlu Pogorzelec obelisk położony w miejscu zamordowania pięciu uczestników III powstania śląskiego w 1921 roku
- Pomnik Powstańców Śląskich na cmentarzu komunalnym na osiedlu Kuźniczka – pomnik poświęcony jest pamięci bohaterów walczących o Kędzierzyn w trakcie III powstania śląskiego w 1921 roku
- Miejsce straceń i pochówku powstańców śląskich z 1921 roku – umiejscowione przy ścianie, przy której rozstrzeliwano uczestników III powstania śląskiego (ul. Szpaków, osiedle Sławięcice)
- Mogiła nieznanego powstańca śląskiego z 1921 roku – usytuowana na osiedlu Miejsce Kłodnickie jest grobem zamordowanego nieznanego uczestnika III powstania śląskiego
- Pomnik 21 powstańców śląskich z 1921 roku – usytuowany w miejscu pochówku 21 uczestników III powstania śląskiego (osiedle Sławięcice)
- Obelisk upamiętniający obóz przymusowej pracy – usytuowany na osiedlu Azoty (ul. Mostowa 7) obelisk poświęcony jest pamięci więźniów znajdującego się na tym terenie obozu pracy przymusowej
- Pomnik martyrologii więźniów – pomnik usytuowany w lesie, niedaleko dworca PKP Sławięcice, na terenie byłego obozu w Sławięcicach – filii obozu koncentracyjnego Auschwitz-Birkenau
- Budynek krematorium – położony na terenie byłego obozu w Sławięcicach, poświęcony pamięci ofiar

- Zbiorowe mogiły na cmentarzu parafialnym w Sławięcicach
- Obelisk poświęcony pamięci żołnierzy Polskiego Państwa Podziemnego-Armii Krajowej (osiedle Piastów-Śródmieście)
- „Pomnik Pojednania” – zlokalizowany w „Parku Pojednania” na osiedlu Śródmieście pomnik poświęcony jest pamięci ofiar II wojny światowej
- Pomnik Ofiar Faszyzmu – pomnik usytuowany na osiedlu Blachownia poświęcony jest pamięci osób zamordowanych na terenie zakładu Blachowni w okresie II wojny światowej
- Cmentarz żołnierzy Armii Radzieckiej (przy Al. Jana Pawła II) – założony w latach 50.XX wieku jest miejscem pochówku ok. 18 tys. żołnierzy radzieckich, którzy zginęli w czasie II wojny światowej na terenie Opolszczyzny
- Obelisk upamiętniający przybycie do Koźła pierwszej grupy organizatorów administracji państwowej w powiecie kozielskim –zlokalizowany na terenie Plant Miejskich (osiedle Koźle) w miejscu przeprawy działaczy województwa śląsko-dąbrowskiego mających organizować w powiecie kozielskim władzę ludową
- Pomnik upamiętniający 700-lecie Kłodnicy – umiejscowiony w 2003 roku na Placu Wagnera obelisk przypomina o długiej tradycji historycznej Kłodnicy (1303-2003)
- Pomnik poświęcony zmaganiom idei humanitaryzmu niesienia pomocy potrzebującym –usytuowany w „Parku Orderu Uśmiechu”
- Obelisk upamiętniający papieża Jana Pawła II w „Parku Pojednania” (osiedle Śródmieście)
- Pomnik poświęcony zmaganiom mieszkańców Kędzierzyna-Koźła z powodzią z 1997 roku – położony na promenadzie nad Odrą⁴³.

ZABYTKI I DZIEDZICTWO KULTUROWE

Miasto Kędzierzyn-Koźle cechuje się występowaniem licznych zabytków, w tym obiektów sakralnych, zabudowań mieszkalnych, fortyfikacyjnych i obronnych, a także cmentarzy, obiektów technicznych i hydrotechnicznych czy pałacu i parków.

Ochroną prawną na podstawie wpisu do rejestru zabytków nieruchomych objęte zostały liczne obiekty usytuowane na terenie miasta Kędzierzyn-Koźle. Na szczególną uwagę zasługują znajdujące się wśród nich obiekty sakralne (m.in. kościół pw. MB Bolesnej przy ul. Kłodnickiej, kościół pw. św. Mikołaja przy ul. Judyma 1, kościół ewangelicko-augsburski przy ul. Głowackiego 17, zespół klasztorny franciszkanów, kapliczka-dzwonnica, tzw. Pańszczyzniana przy ul. Wyspiańskiego), fortyfikacje i budowle obronne (mury obronne Koźła, fortyfikacje „fryderycjańskie” Twierdzy Koźle), obiekty techniczne i hydrotechniczne (wodociągi miejskie, wieże ciśnień, śluzy „Kłodnica”, „Nowa Wieś”, „Sławięcice”, fragmenty Kanału Kłodnickiego) czy zabytkowe domy i kamienice (głównie na ulicy Piastowskiej). Do zabytków zaliczono również plany miejskie, zespół zamkowy w Koźlu, zespół pałacowy w Sławięcicach, zespół dworski przy ul. Sławięcickiej 3, zespół szpitala im. Roberta Kocha przy ul. Orkana 14 oraz cmentarze i miejsca pochówku (mogiły żołnierzy polskich na cmentarzu przy ul. Cmentarnej, cmentarz wojenny żołnierzy Armii Radzieckiej, krematorium na terenie dawnego obozu hitlerowskiego)⁴⁴.

⁴³ Jw.

⁴⁴ Za: http://www.nid.pl/pl/Informacje_ogolne/Zabytki_w_Polsce/rejestr-zabytkow/zestawienia-zabytkow-nieruchomych/ (25.05.2016)

Ponadto na terenie gminy Kędzierzyn-Koźle znajdują się *zabytki ruchome*, wśród których znajdują się obiekty wpisane do rejestru zabytków województwa opolskiego (prospekt organowy wraz z instrumentami z kościoła parafialnego pw. św. Zygmunta i św. Jadwigi Śląskiej, moneta bizantyjska, wyposażenie kościołów: pw. św. Zygmunta i św. Jadwigi Śląskiej, pw. Wniebowzięcia NMP, kapliczki przydrożnej przy skrzyżowaniu dróg do Kędzierzyna i Koźła, parowóz Ty45-06, malowidło ścienne „Wniebowzięcie Najświętszej Marii Panny” w kościele pw. Wniebowzięcia NMP) oraz figurujące w ewidencji zabytków województwa opolskiego (rzeźba św. Jana Nepomucena w kapliczce przydrożnej oraz wyposażenie kościoła parafialnego pw. św. Katarzyny Aleksandryjskiej).

Na terenie miasta Kędzierzyn-Koźle nie stwierdzono występowania *stanowisk archeologicznych* wpisanych do rejestru zabytków. Znajduje się natomiast 98 stanowisk archeologicznych, figurujących w ewidencji Opolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. Wśród nich znajduje się 49 stanowisk o pradziejowej przynależności chronologicznej, należących do kultur paleo- i neolitycznych oraz epoki brązu. 11 spośród nich posiada ustaloną lokalizację terenową z oznaczonym numerem działek gruntowych. Lokalizacja pozostałych stanowisk archeologicznych jest nieznana⁴⁵.

Podmiotem, którego działalność obejmuje gromadzenie zbiorów i zabytków z terenu obecnego miasta, jest *Towarzystwo Ziemi Kozielskiej*. Zbiory Towarzystwa obejmują ponad 500 eksponatów, z czego większość ma status muzealiów. Znajdują się wśród nich: m.in. zabytki archeologiczne, zabytkowe meble i zegary, śląskie stroje ludowe i inne eksponaty o charakterze etnograficznym, takie jak przedmioty codziennego użytku i narzędzia rolnicze, sztandary dawnych organizacji i instytucji, dokumenty historyczne, książki, czasopisma i druki ulotne, zabytki techniki a także dzieła sztuki współczesnej lokalnych artystów profesjonalnych i amatorów.

Zbiory Towarzystwa Ziemi Kozielskiej prezentowane są w *Muzeum Ziemi Kozielskiej w organizacji*, ul. Kraszewskiego 5B, prowadzonym dzięki dotacji Urzędu Miasta Kędzierzyn-Koźle. Eksponaty można podziwiać na jednej ze stałych wystaw w Baszcie:

- Koźle średniowieczne w świetle najnowszych badań archeologicznych.
- Twierdza Kozielska
- Wystawa etnograficzna w podziemiach Baszty.
- Technika XX wieku odchodząca w przeszłość.
- Sztandary oraz płyty pamiątkowe pochodzące z likwidowanych różnych obiektów na terenie miasta i powiatu, a będące świadectwami historii.
- Kolekcja obrazów, starych mebli i zegarów⁴⁶.

Zadania gminy z zakresu ochrony dóbr kultury określa *Gminny Program Opieki nad Zabytkami na lata 2013-2016*. Priorytety, działania i zadania sformułowane w dokumencie obejmują:

1. Priorytet I: Ochrona i rewaloryzacja dziedzictwa kulturowego

1.1. Kierunek działań: Zahamowanie procesu degradacji obiektów zabytkowych i poprawa ich stanu zachowania

Zadania:

- Zabezpieczenie stanu zachowania zabytków będących własnością Gminy

⁴⁵ Za: *Gminny Program Opieki nad Zabytkami na lata 2013-2016*

⁴⁶ Za: http://www.alfsoft.net/tzk/viewpage.php?page_id=3 (27.05.2016)

- Monitoring stanu zachowania zabytków, zwłaszcza tych będących w stanie zagrożenia, we współpracy z Opolskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków, polegającej na powiadamianiu go o przypadkach niszczenia zabytków objętych ochroną konserwatorską, nie będących własnością Gminy.
- Przeznaczenie corocznie przez Gminę minimum 3% wydatków budżetowych ogółem na przeprowadzenie prac remontowo-konserwatorskich obiektów będących własnością Gminy oraz na dotacje celowe dla innych właścicieli i posiadaczy obiektów zabytkowych.
- Ustalenie jako jednego z warunków przyznania dotacji gminnej wymogu zgodnie z którym efekty dofinansowanych prac widoczne będą w przestrzeni miejskiej lub dostępne dla zwiedzających.
- Intensyfikacja starań o uzyskanie zewnętrznych środków finansowania.
- Szkolenie właścicieli i posiadaczy zabytków, osób duchownych zarządzających zabytkami sakralnymi, przedstawicieli wspólnot mieszkaniowych oraz pracowników samorządowych odpowiednich wydziałów z zakresu ochrony i konserwacji zabytków, pozyskiwania środków finansowych oraz nadzoru inwestorskiego prac renowacyjnych przy zabytkach. Prowadzenie okresowych przeglądów stanu zabezpieczenia obiektów zabytkowych w ramach aktualizacji Planu Ochrony Zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych.

1.2. Kierunek działań: Rozszerzenie zasobu i ochrony dziedzictwa kulturowego miasta

Zadania:

- Objęcie ochroną konserwatorską poprzez wpisanie do rejestru zabytków obiektów wchodzących w skład dawnej twierdzy, które stan zachowania i wartość historyczno-artystyczna kwalifikuje do objęcia ochroną.
- Objęcie ochroną konserwatorską poprzez wpis do rejestru zabytków archeologicznych pozostałości romańskiej wieży mieszkalnej – donżonu, zachowanej pod poziomem dziedzińca zamkowego (obecnie figurującej w ewidencji stanowisk archeologicznych).
- Objęcie częściową ochroną konserwatorską cmentarza przy ul. Raciborskiej wraz z kaplicami, poprzez wpis do Gminnej Ewidencji Zabytków.
- Uzupełnienie rejestru zabytków o aktualne adresy, które uległy zmianie w związku ze zmianą nazw ulic.
- Sporządzenie gminnej ewidencji zabytków archeologicznych.
- Regularna coroczna aktualizacja kart Gminnej Ewidencji Zabytków.
- Przekazanie zaktualizowanej wersji Gminnej Ewidencji Zabytków Starostwu Powiatowemu w celu umożliwienia ochrony konserwatorskiej przewidzianej dla obiektów włączonych do GEZ, o której mowa w art. 39 ust. 3 ustawy Prawo Budowlane.

2. Priorytet II: Badanie, dokumentacja i popularyzacja dziedzictwa kulturowego

2.1. Kierunek działań: Podjęcie lub kontynuacja prac badawczych przy zabytkach o wysokich walorach historycznych i artystycznych

Zadania:

- Przeprowadzenie prac badawczych, dokumentacyjnych i zabezpieczających przy elementach o dużej wartości zabytkowej zachowanych na terenie podzamcza
- Kontynuowanie prac badawczych na terenie górnego zamku.
- Przygotowanie programu badań archeologicznych terenu zespołu rezydencjonalnego w Sławięcicach.

- Zobowiązanie (nałożenie obowiązku na) Starostwa Powiatowego do zawiadomienia Urzędu Miasta o wydanych przez nie pozwoleniach na budowę, w ramach której planowane są prace ziemne na terenie występowania stanowisk archeologicznych, w celu umożliwienia Gminie współdziałania z wojewódzkim konserwatorem w wyegzekwowaniu od inwestora nadzoru archeologicznego.

2.2. Kierunek działań: Rewaloryzacja pozostałości fortyfikacji i wypromowanie twierdzy Koźle jako atrakcji turystyczne.

Zadania:

- Kontynuowanie badań archeologicznych i architektonicznych na terenie potwierdzonym.
- Utworzenie parku kulturowego „Twierdza Koźle” oraz sporządzenie w uzgodnieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków planu ochrony parku kulturowego.
- Przystosowanie jednego z nieużytkowanych schronów fortecznych do funkcji wystawienniczej i umiejscowienie w nim multimedialnej ekspozycji poświęconej historii twierdzy.
- Podjęcie działań zmierzających do rewaloryzacji i wyeksponowania w przestrzeni miejskiej tzw. wieży Montalemberta.
- W ramach Dni Twierdzy Koźle promowanie walorów historycznych i architektonicznych twierdzy – aktywizacja mieszkańców np. za pośrednictwem konkursów i historycznych gier miejskich.

2.3. Kierunek działań: Podniesienie świadomości społecznej dotyczącej dziedzictwa kulturowego

Zadania:

- Szkolenie pracowników administracji samorządowej odpowiednich wydziałów, pedagogów szkół różnych szczebli w zakresie zasobów dziedzictwa kulturowego na terenie Gminy.
- Zapoznanie dzieci i młodzieży, w ramach edukacji szkolnej, z historią miasta oraz dziedzictwem materialnym i sposobami jego ochrony (także przez udział w projektach ogólnopolskich, jak np. tworzony przez Centrum Edukacji Obywatelskiej przy MKiDN, projekt „Ślady Przeszłości – uczniowie adoptują zabytki”).
- Organizowanie i wspieranie realizacji konkursów, wystaw, seminariów i innych działań propagujących wiedzę o historii i kulturze materialnej miasta.
- Ustanowienie i przyznawanie nagrody za osiągnięcia w dziedzinie upowszechniania i ochrony kultury materialnej miasta (w tym publikacji, prac magisterskich i dyplomowych, stron i blogów internetowych).
- Aktywizacja mieszkańców (w tym młodzieży szkolnej) w zakresie podejmowania społecznych prac porządkowych przy zabytkach i w ich otoczeniu, mająca na celu przede wszystkim uświadomienie wartości lokalnego dziedzictwa materialnego i pobudzenie współodpowiedzialności za jego ochronę.

3. Priorytet III: Rewitalizacja zabytkowej przestrzeni miejskiej

3.1. Kierunek działań: Kształtowanie przestrzeni publicznej z poszanowaniem dóbr kultury materialnej

Zadania:

- Zwiększenie dbałości o przestrzeń publiczną w dokumentach planowania przestrzennego- przy sukcesywnym opracowywaniu planów w skali 1:1000 uwzględnienie wytycznych konserwatorskich wynikających ze Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Miasta.
- Interwencja władz miasta w przypadkach rażących naruszeń prawa budowlanego w zakresie samowoli budowlanych na obszarach objętych ochroną konserwatorską oraz przy obiektach zabytkowych wpisanych do rejestru i ujętych w GEZ.
- Dbałość o zachowanie czytelności i estetyki zabytkowej architektury poprzez dążenie do ograniczenia powierzchni reklamowej oraz zharmonizowanie formy nośników reklamowych z formą zabudowy, we współpracy z wojewódzkim konserwatorem zabytków.
- Dążenie do sukcesywnego eliminowania z historycznych przestrzeni miejskich elementów w znaczny sposób obniżających estetykę wnętrza urbanistycznych, takich jak zabudowa barakowa niskiej jakości, pawilony kontenerowe i objekty zdewastowane.

3.2. Kierunek działań: Rewaloryzacja szczególnie cennych obiektów zabytkowych oraz zaakcentowanie ich w przestrzeni miejskiej i wypromowanie jako sztandarowych element wizerunku miasta.

Zadania:

- Realizacja projektu rewitalizacji kompleksu zamkowego w Koźlu.
- Oznaczenie na płycie rynku umiejscowienia nieistniejącego obecnie ratusza, np. za pomocą makiety wykonanej z brązu w oparciu o zdjęcia archiwalne, wraz z informacją na temat historii obiektu.
- Rewaloryzacja zabytkowych parków.
- Rewaloryzacja zabytków techniki.
- Objęcie iluminacją większej ilości zabytków architektury, zwłaszcza w obrębie starego miasta, np. kościół Wniebowzięcia NMP, fasady o zachowanym detalu architektonicznym budynków wokół rynku, wyremontowane fasady kamienic m.in. przy ul. Piastowskiej, ul. M. Skłodowskiej-Curie i in.

Ponadto aktualne pozostają zadania sformułowane w *Gminnym Programie Opieki nad Zabytkami dla Kędzierzyna-Koźla na lata 2009-2012*, które nie zostały dotąd zrealizowane. Są to w szczególności:

1. Podjęcie działań zmierzających do konserwacji i restauracji relikwii Kanału Kłodnickiego.
2. Rewaloryzacja i rewitalizacja terenu związanego z portem.
3. Kontynuacja zagospodarowania nabrzeży Odry⁴⁷.

SYSTEM DROGOWY I KOLEJOWY, KOMUNIKACJA

Kędzierzyn-Koźle charakteryzuje się gęstą siecią drogową i kolejową, sprawiającą, że miasto jest ważnym węzłem komunikacyjnym. O znaczeniu miasta Kędzierzyn-Koźle jako węzła komunikacyjnego świadczy położenie w ciągu III Paneuropejskiego Korytarza Transportowego, łączącego Niemcy, Polskę i Ukrainę (Drezno – Wrocław – Katowice – Kraków – Lwów – Kijów), a obejmującego autostradę A4, linię kolejową E-30 i Odrzańską Drogę Wodną. Korytarz jest częścią transeuropejskiej sieci transportowej TEN-T.

⁴⁷ Za: *Gminny Program Opieki nad Zabytkami na lata 2013-2016*

Sieć **dróg** w Kędzierzynie-Koźlu obejmuje:

- Drogi krajowe (pod zarządem Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad):
 - DK nr 45 o przebiegu: granica państwa – Głuchołazy – Prudnik – Kędzierzyn-Koźle – Ujazd – Pyskowice
 - DK nr 38 o przebiegu: granica państwa – Pietrowice – Głubczyce – Kędzierzyn-Koźle (DK 45)
- Drogi wojewódzkie (pod zarządem Zarządu Dróg Wojewódzkich w Opolu):
 - nr 408: Kędzierzyn-Koźle – Gliwice
 - nr 410: (DW 418) Kędzierzyn-Koźle – Kobylce – Biedaczów – rz. Odra – Brzeźce
 - nr 418: (DK 45) – Kędzierzyn-Koźle (DK 40)
 - nr 423: Opole – Krapkowice – Zdieszowice – Kędzierzyn-Koźle
 - nr 426: Zawadzkie – Strzelce Opolskie – Olszowa – Zalesie Śląskie – Kędzierzyn-Koźle
- Drogi powiatowe (pod zarządem Powiatowego Zarządu Dróg w Kędzierzynie-Koźlu)
- Drogi gminne
- Drogi wewnętrzne

Miasto Kędzierzyn-Koźle posiada własną autobusową komunikację zbiorową. Organizatorem usług transportu publicznego na terenie miasta jest **Miejski Zakład Komunikacyjny w Kędzierzynie-Koźlu Sp. z o.o.**, ul. Kozielska 2. MZK Sp. z o.o. prowadzi obecnie 14 linii autobusowych⁴⁸:

- Linia W: zajezdnia MZK – Kozielska Zajezdnia MZK (obowiązuje w trakcie zamknięcia ulic w rejonie wiaduktu kolejowego)
- Linia nr 1: Azoty OXO → Koźle Stadion, Koźle Stadion → Azoty OXO
- Linia nr 2: Rogi Stocznia → os. Piastów III, os. Piastów III → Rogi Stocznia
- Linia nr 3: Elektrownia → Kuźniczka, Cmentarz → Elektrownia
- Linia nr 4: Koźle ul. Głubczycka → Reja, Zajezdnia MZK → Koźle ul. Głubczycka
- Linia nr 5: Ujazd PKS → ul. Partyzantów, ul. Partyzantów (tmp) → Sławięcice Bar „Danka”
- Linia nr 6: Rogi Stocznia → ul. Głubczycka, ul. Głubczycka → Rogi Stocznia
- Linia nr 7: Azoty OXO → Błachownia Biurowiec, Błachownia Biurowiec → Azoty OXO
- Linia nr 8: Brzeźce PKS → Elektrownia, Elektrownia → ul. Partyzantów (tmp)
- Linie nr 9: Brzeźce PKS → Sławięcice ul. Batorego, Sławięcice ul. Batorego → Kędzierzyn Jana Pawła II (tmp)
- Linia nr 12: Rogi Stocznia → os. Piastów III, os. Piastów III → Rogi Stocznia
- Linia nr 13: Elektrownia → Koźle dw. PKP, Koźle dw. PKP → Elektrownia
- Linia nr 15: Sławięcice Bar „Danka” → Koźle dworzec autobusowy, Koźle dworzec autobusowy → Sławięcice Bar „Danka”
- Linia N: Koźle dw. PKP → Azotor → Sławięcice Bar „Danka”, Sławięcice Bar „Danka” → Azotor → Koźle dw. PKP.

Jakość usług MZK w Kędzierzynie-Koźlu Sp. z o.o. stale się poprawia. Przy współfinansowaniu ze środków unijnych realizowane są projekty związane z wymianą wysłużonego taboru autobusowego na nowy, spełniający wysokie normy ekologiczne EURO 5 i EEV. MZK wdrożyło również system dynamicznej informacji pasażerskiej, funkcjonujący w oparciu o serwis internetowy <http://mzkkk.kiedyprzyjedzie.pl/>.

⁴⁸ Za: http://www.mzkkk.pl/rozklad_jazdy.html (27.05.2016)

Gmina dysponuje *Planem zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego dla miasta Kędzierzyn-Koźle na lata 2013-2022*. W dokumencie przedstawione zostały kierunki rozwoju publicznego transportu zbiorowego w mieście, przy uwzględnieniu specyfiki poszczególnych osiedli, kierunków rozwoju systemu drogowego i zagospodarowania przestrzennego miasta, generatorów ruchu, zasięgu przystanków autobusowych, liczby pasażerów korzystających z infrastruktury przystankowej, potoków pasażerskich na liniach autobusowych, obecnego i proponowanego kształtu sieci komunikacyjnej publicznego transportu zbiorowego w mieście, preferencji wyboru środka transportu w przemieszczeniach wewnątrzmijskich przez mieszkańców miasta oraz liczby pracowników w instytucjach i przedsiębiorstwach na poszczególnych osiedlach i ruchu pracowników w przemieszczeniach wewnątrzmijskich. Kierunki rozwoju publicznego transportu zbiorowego w Kędzierzynie-Koźlu sformułowane ww. planie objęły następujące zadania:

- Zwiększenie obsługi sieci taboru typu midi i mini (w określonych godzinach dni roboczych oraz w soboty i niedziele).
- Wprowadzenie prostego układu linii autobusowych o czytelnych przebiegach.
- Utrzymanie bezpośrednich połączeń najważniejszych miejsc w mieście.
- Zwiększenie osiągalności rejonów miasta poprzez redukcję czasu przejazdu autobusem.
- Ułożenie rozkładów jazdy o prostym do zapamiętania takcie zależnym od rodzaju linii i pory dnia.
- Synchronizacja linii komunikacyjnych, kursujących wspólnie na głównych odcinkach komunikacyjnych.
- Dostosowanie/relokacja przystanków autobusowych z uwzględnieniem zagospodarowania przestrzennego i gęstości zaludnienia (jak najbliżej celów i źródeł podróży).
- Budowa/przebudowa infrastruktury przystankowej poprawiającej komfort oczekiwania na przyjazd autobusu oraz poruszania się w obrębie przystanku, np.: wiaty z oświetleniem, podwyższone perony do poziomu podłogi w autobusach, posadzka o jednolitej strukturze.
- Budowa intermodalnych, zintegrowanych terminali autobusowych (węzłów przesiadkowych).
- Sukcesywna wymiana wiat i słupków przystankowych o lepszej funkcjonalności i nowoczesnym wyglądzie, o ujednoliconym kolorze.
- Wprowadzenie pełnej informacji pasażerskiej o sieci komunikacji zbiorowej, przebiegach tras, rozkładach jazdy, czy możliwościach przesiadkowych na wszystkich przystankach wyposażonych w wiaty oraz w Internecie.
- Zwiększenie dostępu do biletów – punkty sprzedaży biletów, automaty biletowe oraz sprzedaż internetowa.
- Zakup nowoczesnego taboru z niską podłogą, niską emisją spalin, wyposażonego w automaty biletowe oraz w informację wizualno-dźwiękową. Budowa infrastruktury związanej z nowoczesnymi technologiami zasilania pojazdów.
- Zwiększenie wykonywania przewozów poza obszar administracyjny Kędzierzyna-Koźla, włączając w to możliwość obsługi gmin Bierawa (m. Bierawa, Korzonek, Stare Koźle), Reńska Wieś (m. Reńska Wieś, Większyce, akwen wodny „Dębowa”), Cisek (m. Kobylice) czy Leśnica (m. Raszowa, m. Łąki Kozielskie, m. Zalesie Śląskie).
- Budowa drogi 1KZ.
- Budowa drogi 3KZ.
- Przebudowa ul. Kozielskiej.
- Przebudowa al. Jana Pawła II.
- Remont ul. Zofii Nałkowskiej.
- Remont ul. Majora Henryka Sucharskiego.
- Utworzenie wspólnie z zarządcami terenów w obrębie ZAK S.A. oraz JPM Holding S.A. systemu „ride&bike” – budowa wewnętrznych parkingów rowerowych (zadaszonych)

i powiązanie biletów okresowych komunikacji miejskiej z możliwością nieodpłatnego korzystania z rowerów w celu poruszania się w obrębie wskazanych obszarów⁴⁹.

Przewozy autokarowe w ruchu lokalnym i regionalnym z Kędzierzyna-Koźła prowadzi przede wszystkim Arriva Sp. z o.o. O/Kędzierzyn-Koźle, ale przez miasto prowadzą również linie innych przewoźników. Aktualnie z Dworca Autobusowego w Kędzierzynie-Koźlu realizowane są połączenia w kierunku m.in.:

- innych miejscowości w powiecie kędzierzyńsko-kozielskim – m.in. Borzysławice, Gościęcín, Kózki, Bytków, Reńska Wieś, Milice, Naczysławki, Pawłowiczki, Grudynia Mała, Ostroźnica, Radoszowy, Maciowakrze, Kamionka, Komorno, Mechnica, Kotłarnia, Bierawa, Stara Kuźnia, Lubieszów, Łany, Roszowski Las, Przewóz, Polska Cerekiew, Cisek, Nieznaszyn, Zakrzów, Jaborowice, Solarnia, Ucieszków, Wronin,
- innych miejscowości w województwie opolskim – m.in. Branice, Głubczyce, Dzbańce, Głogówek, Wróblin, Twardawa, Biedzychowice, Grodzisko, Góra Świętej Anny, Łąki Kozielskie, Leńnica, Raszowa, Jakubowice, Krapkowice, Żużela, Zdieszowice, Obrowiec, Grocholub, Twardawa, Walce, Brożec, Zalesie Śląskie, Podlesie, Niezdrowice, Ujazd, Strzelce Opolskie, Jaryszów,
- miejscowości poza województwem opolskim – m.in. Bytom, Gliwice, Katowice, Sosnowiec, Zawiercie, Jędrzejów, Kielce, Kłodzko, Prudnik, Nysa, Polanica-Zdrój, Duszniki-Zdrój, Kudowa-Zdrój, Racibórz⁵⁰.

Mieszkańcy miasta Kędzierzyn-Koźle mają do swojej dyspozycji 2 080 **publicznych miejsc parkingowych**⁵¹. Najwięcej z nich jest zlokalizowanych na osiedlu Piastów – 555 miejsc parkingowych (27%), mniej na osiedlach Śródmieście – 465 miejsc parkingowych (22,6%) czy Stare Miasto – 417 miejsc parkingowych (20,3%). Publicznie dostępne miejsca parkingowe znajdują się również na osiedlach: Pogorzelec (185 miejsc), Zachód (163 miejsca), Blachownia (125 miejsc), Azoty (118 miejsc), Kuźniczka (27 miejsc) i Przyjaźni (25 miejsc).

Najwięcej publicznych miejsc parkingowych znajduje się na ulicy 1 Maja (124 miejsca), ale znaczna jest również liczba miejsc parkingowych na ulicach: Józefa Lompy (111 miejsc), Grunwaldzkiej (110 miejsc), Jana Pawła II (108 miejsc), Chodkiewicza (97 miejsc), Wieczorka (86 miejsc) i Placu Gwardii Ludowej (80 miejsc).

Tabela 86. Liczba publicznych miejsc parkingowych wg osiedli miasta Kędzierzyn-Koźle.

Osiedle	Liczba miejsc parkingowych
Azoty	118
Blachownia	125
Cisowa	0
Kłodnica	0
Kuźniczka	27
Lenartowice	0
Miejsce Kłodnickie	0
Piastów	555

⁴⁹ Za: Plan zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego dla miasta Kędzierzyn-Koźle na lata 2013-2022

⁵⁰ Za: <http://www.e-podroznik.pl/public/timeTableSearcherResults.do?stopId=25581> (27.05.2016)

⁵¹ Dane dotyczą wyłącznie miejsc parkingowych będących w zarządzie gminy. Nie obejmują parkingów przy sklepach wielkopowierzchniowych, zakładach pracy, itp.

Pogorzelec	185
Południe	0
Przyjaźni	25
Rogi	0
Sławęcice	0
Śródmieście	465
Stare Miasto	417
Zachód	163
RAZEM	2 080

Źródło: dane gminne

Infrastrukturę komunikacyjną miasta uzupełniają **ścieki i trasy rowerowe**. Według danych Urzędu Miasta Kędzierzyn-Koźle w 2016 roku na terenie gminy znajdowało się ponad 12,2 km ścieżek i tras rowerowych. Najwięcej jest ich na osiedlu Pogorzelec – ok. 6 km, co stanowiło połowę wszystkich ścieżek i tras rowerowych w mieście. Ponadto ok. 2,5 km ścieżek i tras rowerowych jest do dyspozycji na osiedlu Przyjaźni (19,7%), ponad 1,7 km na osiedlu Kłodnica (14,6%), a ponad 1,3 km na osiedlu Piastów (11,3%). Ścieżki rowerowe znajdują się również na osiedlu Blachownia (512 m, 4,2%) i Śródmieście (65 m, 0,5%).

Tabela 87. Długość ścieżek i tras rowerowych wg osiedli miasta Kędzierzyn-Koźle

Osiedle	Długość ścieżek i tras rowerowych (m)
Azoty	0
Blachownia	512
Cisowa	0
Kłodnica	1 778
Kuźniczka	0
Lenartowice	0
Miejsce Kłodnickie	0
Piastów	1 375
Pogorzelec	6 077
Południe	0
Przyjaźni	2 409
Rogi	0
Sławęcice	0
Śródmieście	65
Stare Miasto	0
Zachód	0
RAZEM	12 216

Źródło: dane gminne

Miasto Kędzierzyn-Koźle wyróżnia się na tle pozostałych jednostek administracyjnych wysokimi wartościami wskaźników ścieżek rowerowych na 10 tys. km² i na 10 tys. ludności. W 2014 roku w przeliczeniu na 10 tys. m² miasta przypadało 1 516,1 km ścieżek rowerowych, tj. około trzykrotnie więcej niż wynosiła średnia krajowa (298,9 km), wojewódzka (299,8 km) i powiatowa (342,4 km). Również wskaźnik ścieżek rowerowych na 10 tys. ludności najwyższą wartość osiągał w mieście Kędzierzyn-Koźlu, choć w tym przypadku różnica nie była znaczna. Na 10 tys. mieszkańców miasta w 2014 roku przypadało 3 km ścieżek rowerowych, podczas gdy w powiecie było to 2,2 km, w kraju – 2,4 km, a w województwie – 2,8 km.

Tabela 88. Ścieżki rowerowe na 10 tys. km² i na 10 tys. ludności w latach 2011-2014

Jednostka terytorialna	2011	2012	2013	2014
	km	km	km	km
ścieżki rowerowe na 10 tys. km²				
POLSKA	184,9	222,4	247,1	298,9
OPOLSKIE	267,2	314,5	267,1	299,8
Powiat kędzierzyńsko-kozielski	284,8	284,8	348,8	342,4
Kędzierzyn-Koźle	1 435,5	1 435,5	1 758,1	1 516,1
ścieżki rowerowe na 10 tys. ludności				
POLSKA	1,5	1,8	2,0	2,4
OPOLSKIE	2,5	2,9	2,5	2,8
Powiat kędzierzyńsko-kozielski	1,8	1,8	2,2	2,2
Kędzierzyn-Koźle	2,8	2,8	3,4	3,0

Źródło: GUS/BDL

Kędzierzyn-Koźle jest ważnym węzłem komunikacji **kolejowej**, zarówno rangi lokalnej, jak i krajowej. W mieście znajduje się 5 stacji kolejowych:

- Dworzec Główny Kędzierzyn-Koźle (jedna z największych stacji kolejowych w województwie opolskim, wyremontowany w ramach programu modernizacji budynków dworcowych realizowanego przez PKP S.A. i oddany do użytkowania w grudniu 2015 roku)
- Kędzierzyn-Koźle Azoty (przystanek kolejowy)
- Kędzierzyn-Koźle Przystanek (przystanek kolejowy)
- Kędzierzyn-Koźle Zachodnie (przystanek kolejowy)
- Sławięcice (stacja kolejowa)

Ruch kolejowy z Kędzierzyna-Koźla obsługiwany jest głównie przez przewoźnika Przewozy Regionalne, ale obejmuje również trasy PKP Intercity. Bezpośrednie połączenia z Kędzierzyna-Koźla prowadzą w kierunku: Wrocławia, Bielska-Białej, Warszawy, Kielc, Poznania, Świnoujścia (PKP Intercity), Gliwic, Nysy, Opola, Brzegu i Raciborza⁵². Należy jednak dodać, że liczba połączeń kolejowych sukcesywnie maleje, a na stacji Kędzierzyn-Koźle zatrzymuje się coraz mniej pociągów. W 2014 roku w Kędzierzynie-Koźlu zatrzymywało się 88 pociągów pospiesznych i osobowych, zaś w 2015 roku liczba ta spadła do 74 pociągów.

Położenie geograficzne Kędzierzyna-Koźla w ujściu Kanału Gliwickiego do Odry sprawia, że miasto było jednym z najważniejszych w Polsce portów żeglugi śródlądowej. Infrastrukturę dróg wodnych w Kędzierzynie-Koźlu tworzą port rzeczny w Koźlu, śluza Koźle na Odrze oraz śluzy Kłodnica, Nowa Wieś i Sławięcice na Kanale Gliwickim. Rozwój **transportu wodnego** w Kędzierzynie-Koźlu jest nieodłącznie związany z Odrzańską Droga Wodną. Odrzańska Droga Wodna jest śródlądowym szlakiem żeglugowym o długości 687 km, mającym początek u ujścia rzeki Opawy do Odry, a koniec przy ujściu do Zalewu Szczecińskiego. Dzięki połączeniom z kanałem Odra-Sprewa i Odra-Hawela Odrzańska Droga Wodna jest połączona z europejskim system dróg wodnych. Aktualnie prowadzone są prace związane z pozyskaniem funduszy na głęboką modernizację Odrzańskiej Drogi Wodnej, mającej na celu przywrócenie i rozwój transportu wodnego, przy wykorzystaniu i rozbudowie śródlądowych portów rzecznych. Docelowo na rzece Odrze mają zostać osiągnięte parametry IV klasy żeglowności dla potrzeb transportu i ochrony przeciwpowodziowej.

⁵² Za: <http://rozklad-pkp.pl/> (27.05.2016)

2.5 Diagnoza zjawisk w sferze technicznej

SIEĆ WODOCIĄGOWA I KANALIZACYJNA

Usługi z zakresu zbiorowego zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków dla mieszkańców miasta Kędzierzyn-Koźle świadczy spółka **Miejskie Wodociągi i Kanalizacja w Kędzierzynie-Koźlu Sp. z o.o.**, ul. Filtrowa 14.

Woda dla mieszkańców miasta pozyskiwana jest z obszarów wodonośnych trzecio- i czwartorzędowych, ze studni głębinowych o głębokości ok. 100 ppt. Z uwagi na zbyt duże zawartości żelaza i manganu pozyskiwana woda poddawana jest procesom napowietrzania i filtracji. Odbywają się one w *Zakładzie Uzdatniania Wody przy ul. Dunikowskiego* (dostarczającym wodę do mieszkańców Kędzierzyna (Pogorzelec), Koźła, Koźła-Rogów, Koźła Portu, Kłodnicy) oraz *Stacji Uzdatniania Wody „Kędzierzyn”* (dostarczającej wodę do mieszkańców Kędzierzyna – osiedle Śródmieście, NDM, Piasty oraz Blachownia (ul. Przyjaźni), Azoty, Lenartowice, Sławięcice i osiedle Cisowa). Następnie poprzez system zbiorników i pompowni woda z stacji uzdatniania kierowana jest do sieci miejskiej, na którą składa się sieć wodociągowa i przyłącza wodociągowe⁵³.

Długość rozdzielczej czynnej sieci wodociągowej na terenie miasta Kędzierzyn-Koźle wynosiła w 2014 roku 190 km. Od 2010 roku zwiększyła się o 4 km, tj. o 2,4%. Wzrosła również liczba przyłączy wodociągowych prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania – z 5 748 w 2010 roku do 6 197 w 2014 roku, tj. o 7,8%. Ogółem z sieci wodociągowej w Kędzierzynie-Koźlu korzystało w 2014 roku 62 827 osób, co było wartością o 1,3% niższą niż w 2010 roku. Znacząco zmniejszyła się natomiast na przestrzeni lat 2010-2014 wielkość wody dostarczanej kędzierzyńsko-kozielskim gospodarstwom domowym. W 2010 roku doprowadzono 2 147 dam³ wody, zaś w 2014 roku – 1 921 dam³. Oznacza to spadek na poziomie 10,5%.

Tabela 89. Charakterystyka sieci wodociągowej w mieście Kędzierzyn-Koźle w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	2010	2011	2012	2013	2014
	długość czynnej sieci rozdzielczej (km)				
Kędzierzyn-Koźle	186	187	187	190	190
przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania					
Kędzierzyn-Koźle	5 748	5 779	5 819	6 194	6 197
woda dostarczona gospodarstwom domowym (dam³)					
Kędzierzyn-Koźle	2 147,4	2 077,0	2 045,8	2 002,4	1 921,3
ludność korzystająca z sieci wodociągowej					
Kędzierzyn-Koźle	63 644	63 317	62 985	62 585	62 827

Źródło: GUS/BDL

Miasto Kędzierzyn-Koźle jest obszarem w pełni zwodociągowanym – w 2014 roku z sieci wodociągowej korzystało 100% mieszkańców miasta. W pozostałych analizowanych jednostkach administracyjnych dostęp do sieci wodociągowej również był powszechny, chociaż przez cały okres między 2010 a 2014 rokiem pozostawał na poziomie niższym niż w Kędzierzynie-Koźlu. W 2014 roku z wodociągów korzystało 91,6% mieszkańców kraju (96,4% w miastach), 96,6% mieszkańców Opolszczyzny (98,1% w miastach) i 99,4% mieszkańców powiatu kędzierzyńsko-kozielskiego.

⁵³ Za: <http://www.mwik.com.pl/c130,Dzial--Produkcji-Wody-i-Monitoringu-Sieci> (29.05.2016)

Tabela 90. Odsetek ludności korzystającej z sieci wodociągowej w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	odsetek ludności korzystającej z sieci wodociągowej				
	2010	2011	2012	2013	2014
	%	%	%	%	%
POLSKA	87,4	87,6	87,9	88,0	91,6
POLSKA - MIASTO	95,3	95,4	95,4	95,5	96,4
OPOLSKIE	94,5	94,5	94,6	94,6	96,6
OPOLSKIE - MIASTO	97,5	97,5	97,5	97,5	98,1
Powiat kędzierzyńsko-kozielski	97,4	97,5	97,5	97,5	99,4
Powiat kędzierzyńsko-kozielski - MIASTO	99,0	99,0	99,0	99,0	100,0
Kędzierzyn-Koźle	99,0	99,0	99,0	99,0	100,0

Źródło: GUS/BDL

Według danych MWiK Sp. z o.o. na dzień 20.05.2016 roku dostępu do sieci wodociągowej nie było na 11 ulicach miasta zlokalizowanych na 7 osiedlach. Znajdowały się wśród nich 4 ulice niezamieszkałe i 7 ulic zamieszkałych:

- ulice niezamieszkałe:
 - osiedle Azoty: ul. Dąbrowa Leśna
 - osiedle Piastów: ul. Alfonsa Zgrzebnioka, ul. Bulwar Wschodni
 - osiedle Śródmieście: ul. Aroniowa
- ulice zamieszkałe:
 - osiedle Przyjaźni: ul. Stara Śluza
 - osiedle Rogi: ul. Lasoki, ul. Stawowa
 - osiedle Sławięcice: ul. Spacerowa
 - osiedle Stare Miasto: ul. Stara Odra
 - osiedle Śródmieście: ul. Biały Ług, ul. Wąska.

Natomiast częściowy dostęp do sieci wodociągowej stwierdzono na 7 ulicach Kędzierzyna-Koźła, głównie na osiedlu Sławięcice. Oprócz ulicy ks. Jana Twardowskiego są to ulice zamieszkałe:

- ulice niezamieszkałe:
 - osiedle Sławięcice: ul. ks. Jana Twardowskiego
- ulice zamieszkałe:
 - osiedle Cisowa: ul. Zakątek
 - osiedle Rogi: ul. Stoczniowców
 - osiedle Sławięcice: ul. 8 Marca, ul. Kazimierza Przerwy Tetmajera, ul. Niezdrowicka
 - osiedle Śródmieście: ul. Astrów.

W Kędzierzynie-Koźlu obowiązuje rozdzielczy system **kanalizacji**, obejmujący kanalizację sanitarną (przeznaczoną do odprowadzania ścieków bytowych, komunalnych i przemysłowych) oraz kanalizację deszczową (przeznaczonej do odprowadzania wód opadowych lub roztopowych, gruntowych z odwodnień, wykopów i drenaży). Rozbudowanym systemem kanałów grawitacyjnych, ciśnieniowych i podciśnieniowych (na osiedlu Kuźniczki) ścieki sanitarne spływają do oczyszczalni zlokalizowanej przy ul. Gliwickiej, a w przypadku osiedla Sławięcice oraz osiedla Blachownia do

oczyszczalni zakładowej w Blachowni. Systemem zbiorowego odprowadzania ścieków komunalnych za pośrednictwem systemu kanalizacji sanitarnej objęta jest większość miasta Kędzierzyn-Koźle. Natomiast na obszarach nieskanalizowanych stosowane są opróżniane okresowo zbiorniki bezodpływowe, z których wozami asenizacyjnymi ścieki transportowane są do stacji zlewnej⁵⁴.

Sieć kanalizacyjną na terenie gminy tworzyło w 2014 roku 190,2 km czynnej sieci kanalizacyjnej i 5 811 przyłączy prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania. Inwestycje wykonane w latach 2010-2014 sprawiły, że długość czynnej sieci kanalizacyjnej w Kędzierzynie-Koźlu wzrosła o 2,6%, zaś liczba przyłączy kanalizacyjnych aż o 14,1%. W tym samym okresie liczba ludności korzystającej w Kędzierzynie-Koźlu z sieci kanalizacyjnej wzrosła minimalnie, z 55 393 do 55 996 osób, tj. o 1,1%.

Tabela 91. Charakterystyka sieci kanalizacyjnej w mieście Kędzierzyn-Koźle w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	2010	2011	2012	2013	2014
	długość czynnej sieci kanalizacyjnej (km)				
Kędzierzyn-Koźle	185,3	190,0	190,0	190,2	190,2
przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania					
Kędzierzyn-Koźle	5 093	5 121	5 151	5 765	5 811
ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej					
Kędzierzyn-Koźle	55 393	55 154	54 901	55 343	55 996

Źródło: GUS/BDL

Dostęp do sieci kanalizacyjnej, w porównaniu z siecią wodociągową, okazał się w Kędzierzynie-Koźlu trudniejszy. Mimo tej różnicy odsetek ludności korzystającej z kanalizacji w mieście utrzymywał się na wysokim poziomie – w 2014 roku sieć kanalizacyjna dostępna była dla 89,1% mieszkańców miasta. Minimalnie wyższe odsetki korzystających z sieci kanalizacyjnej stwierdzono w miastach całego kraju (89,3%) i Opolszczyzny (90,5%). Średnie ogólne dla kraju i województwa pozostawały na poziomie ok. 20% niższym niż w miastach.

Tabela 92. Odsetek ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	odsetek ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej				
	2010	2011	2012	2013	2014
	%	%	%	%	%
POLSKA	62,0	63,5	64,3	65,1	68,7
POLSKA - MIASTO	86,1	86,7	87,0	87,4	89,3
OPOLSKIE	59,2	60,8	61,8	63,3	69,7
OPOLSKIE - MIASTO	87,3	87,7	87,6	88,1	90,5
Powiat kędzierzyńsko-kozielski	68,0	68,9	69,5	71,2	77,0
Powiat kędzierzyńsko-kozielski - MIASTO	86,1	86,2	86,3	87,6	89,1
Kędzierzyn-Koźle	86,1	86,2	86,3	87,6	89,1

Źródło: GUS/BDL

⁵⁴ Za: <http://www.mwik.com.pl/c131,Dzial-Kanalizacji> (29.05.2016)

Według danych MWiK Sp. z o.o. na dzień 20.05.2016 roku brak dostępu do sieci kanalizacyjnej stwierdzono na 25 ulicach Kędzierzyna-Koźła, w tym 8 na osiedlu Kłodnica. Wśród ulic pozbawionych dostępu do sieci kanalizacyjnej znajdowało się 5 ulic niezamieszkanymi, pozostałe 20 było ulicami zamieszkanymi:

- ulice niezamieszkane:
 - osiedle Azoty: ul. Dąbrowa Leśna
 - osiedle Kłodnica: ul. Osiedlowa
 - osiedle Piastów: ul. Alfonsa Zgrzebnioka, ul. Bulwar Wschodni
 - osiedle Śródmieście: ul. Aroniowa

- ulice zamieszkane:
 - osiedle Kłodnica: ul. Olszowa, ul. Stanisława Wyspiańskiego, ul. Ustronie, ul. Wandy, ul. Wałowa, ul. Xawerego Dunikowskiego od 1 do 19 i od 2 do 6, ul. Żabieniecka
 - osiedle Kuźniczka: ul. Modrzewiowa
 - osiedle Pogorzelec: ul. Mikołaja Reja
 - osiedle Przyjaźni: ul. Boczna, ul. Ludowa, ul. Owocowa, ul. Stara Droga, ul. Stara Śluza
 - osiedle Rogi: ul. Lasoki, ul. Stawowa
 - osiedle Sławięcice: ul. Spacerowa
 - osiedle Stare Miasto: ul. Stara Odra
 - osiedle Śródmieście: ul. Biały Ług, ul. Wąska.

Natomiast częściowy dostęp do sieci kanalizacyjnej stwierdzono na następujących 18 ulicach Kędzierzyna-Koźła:

- ulice niezamieszkane:
 - osiedle Przyjaźni: ul. Strzelecka
 - osiedle Sławięcice: ul. ks. Jana Twardowskiego

- ulice zamieszkane:
 - osiedle Blachownia: ul. Juliana Tuwima
 - osiedle Cisowa: ul. Marii, ul. Zakątek
 - osiedle Lenartowice: ul. Heleny Modrzejewskiej, ul. Połanieckich
 - osiedle Piastów: ul. Zygmunta Kuczyńskiego
 - osiedle Pogorzelec: ul. Tartaczna
 - osiedle Przyjaźni: ul. Przyjaźni
 - osiedle Rogi: ul. Stoczniovców
 - osiedle Sławięcice: ul. 8 Marca, ul. Kazimierza Przerwy Tetmajera, ul. Niezdrowicka, ul. Serdeczna
 - osiedle Śródmieście: ul. Astrów, ul. Kościelna
 - osiedle Stare Miasto: ul. Xawerego Dunikowskiego od 16 do końca i od 21 do końca.

Na terenie miasta Kędzierzyn-Koźle znajduje się jedna **oczyszczalnia ścieków**, zlokalizowana na ul. Gliwickiej. Jest to nowoczesny obiekt mechaniczno-biologiczny z pełną gospodarką osadowo-gazową, administrowany przez *Miejskie Wodociągi i Kanalizacja w Kędzierzynie-Koźlu Sp. z o.o.*

W 2014 roku z oczyszczalni ścieków korzystało 55 913 mieszkańców Kędzierzyna-Koźła. Była to liczba o 12,8% niższa niż w 2010 roku, gdy zbiorowy odbiór ścieków obejmował 64 100 mieszkańców

miasta. Systematycznie zmniejszała się również wielkość ścieków odprowadzanych z terenu miasta – z 3 963 dam³ w 2010 roku do 2 250 dam³ w 2014 roku (spadek na poziomie -43,2%).

Tabela 93. Oczyszczalnia ścieków w mieście Kędzierzyn-Koźle w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	2010	2011	2012	2013	2014
	ścieki odprowadzone (dam ³)				
Kędzierzyn-Koźle	3 963	3 224	2 987	2 333,0	2 250,0
ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków					
Kędzierzyn-Koźle	64 100	63 577	60 189	56 650	55 913

Źródło: GUS/BDL

Większość mieszkańców Kędzierzyna-Koźla korzysta z oczyszczalni ścieków. Odsetek ludności gminy posiadającej dostęp do oczyszczalni ścieków wynosił w 2014 roku 89% i był wyższy niż średnie dla kraju (71%), województwa (72%) i powiatu (78%), ale jednocześnie niższy niż średnie dla obszarów miejskich tych jednostek. W miastach kraju z oczyszczalni ścieków korzystało 94% ludności, zaś w miastach Opolszczyzny – 95% mieszkańców. Należy zwrócić również uwagę na fakt, że o ile w przypadku Kędzierzyna-Koźla udział ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków zmniejszył się w latach 2010-2014 (o 11%), w przypadku kraju i województwa zbiorowy odbiór ścieków rokrocznie obejmował coraz wyższy odsetek mieszkańców tych terenów.

Tabela 94. Odsetek ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków miejskich i wiejskich w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	odsetek ludności korzystający z oczyszczalni ścieków miejskich i wiejskich				
	ogółem				
	2010	2011	2012	2013	2014
	%	%	%	%	%
POLSKA	65%	66%	69%	70%	71%
POLSKA - MIASTO	88%	88%	92%	93%	94%
OPOLSKIE	66%	68%	69%	71%	72%
OPOLSKIE - MIASTO	95%	96%	96%	95%	95%
Powiat kędzierzyńsko-kozielski	80%	83%	81%	77%	78%
Powiat kędzierzyńsko-kozielski - MIASTO	100%	99%	95%	90%	89%
Kędzierzyn-Koźle	100%	99%	95%	90%	89%

Źródło: GUS/BDL

SYSTEM CIEPŁOWNICZY⁵⁵

Dostarczanie ciepła mieszkańcom Kędzierzyna-Koźla odbywa się przez system sieci ciepłowniczych, podłączonych do elektrociepłowni i ciepłowni:

- Elektrociepłownia Zakładów Azotowych Kędzierzyn S.A. (ul. Mostowa 30A) – o mocy zainstalowanej 395 MW_t, spalająca węgiel i olej opałowy. Roczna produkcja energii cieplnej wynosi 3 889,17 TJ;

⁵⁵ Za: Plan gospodarki niskoemisyjnej dla Miasta Kędzierzyn-Koźle

- Elektrownia Blachownia, stanowiąca własność Tauron Wytwarzanie S.A. (ul. Energetyków 11) – o mocy zainstalowanej 900 MW_t, spalająca węgiel, olej opałowy i gaz koksowy. Roczna produkcja energii cieplnej wynosi 492 TJ;
- Kotłownie Miejskiego Zakładu Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. (ul. Stalmacha 18):
 - K-41 Koźle (ul. Piastowska 52) – o mocy zainstalowanej 16,65 MW_t, spalająca gaz ziemny. Roczna produkcja energii cieplnej wynosi 69,01 TJ;
 - K-11 Blachownia (ul. Tuwima 3C) – o mocy zainstalowanej 5,15 MW_t, spalająca gaz ziemny. Roczna produkcja energii cieplnej wynosi 17,60 TJ.

W skład zasobów MZEC Sp. z o.o. w Kędzierzynie-Koźlu wchodzi ww. kotłownie: K-41 Koźle i K-11 Blachownia, a także kotłownie K-09, K-13 i K-19 pracujące na potrzeby centralnego ogrzewania (c.o.) i przygotowania ciepłej wody użytkowej (c.w.u.), kotłownie K-10, K-15 i K-23 pracujące na potrzeby przygotowania c.w.u. oraz kotłownia K-12 pracująca na potrzeby c.o. Łączna moc instalacji należących do MZEC Sp. z o.o. wynosi 23,758 MW_t. Do spółki należą również poniższe sieci i węzły ciepłownicze:

- sieć nr 1 dostarczająca do osiedli: Śródmieście, Pogorzelec, Leśne, Piasty oraz Wschód
- sieć nr 2 dostarczająca do osiedla Koźle (z kotłowni K-41)
- sieć nr 3 dostarczająca do osiedla Azoty
- sieć nr 5 dostarczająca do osiedla Blachownia (z kotłowni K-11).

Pozostałe źródła ciepła na terenie Kędzierzyna-Koźla stanowią kotłownie lokalne o mocy od 0,1 do 5 MW_t (ok. 50 sztuk), kotłownie o mocy poniżej 0,1 MW_t, a także małe kotłownie węglowe w domach rodzinnych, piece etażowe i piece ceramiczne.

Według danych MZEC Sp. z o.o. na dzień 05.05.2016 roku jedynie na 122 ulicach Kędzierzyna-Koźla istniał dostęp do sieci ciepłowniczej. Pozostałe 268 ulice miasta pozbawione były dostępu do sieci ciepłowniczej, przy czym tylko 19 to ulice niezamieszkałe:

- ulice niezamieszkałe:
 - osiedle Cisowa: ul. Elżbiety
 - osiedle Kłodnica: ul. Antoniego Edwarda Odyńca, ul. Elewatorowa, ul. Osiedlowa, ul. Torowa
 - osiedle Piastów: ul. Alfonsa Zgrzebnioka, ul. Bulwar Wschodni
 - osiedle Pogorzelec: ul. Sasanek, ul. Stokrotek
 - osiedle Przyjaźni: ul. Energetyków, ul. Naftowa, ul. Strzelecka
 - osiedle Sławięcice: ul. ks. Jana Twardowskiego
 - osiedle Stare Miasto: ul. Antoniego Czechowa, ul. Bohaterów Westerplatte, ul. Garncarska, ul. Plac Raciborski
 - osiedle Śródmieście: ul. Aroniowa, ul. Plac Grunwaldzki, ul. Przyjemna
- ulice zamieszkałe:
 - osiedle Cisowa: ul. Aleksandra Fredry, ul. Barbary, ul. Ciasna, ul. Dolna, ul. Górna, ul. Jana Brzechwy, ul. Jesienna, ul. Letnia, ul. Lokalna, ul. Marii, ul. Modra, ul. Nadrzeczna, ul. Odległa, ul. Orna, ul. Piesza, ul. Pochyła, ul. Prosta, ul. Przeskok, ul. Radosna, ul. Skrajna, ul. Urszuli, ul. Wakacyjna, ul. Wesoła, ul. Wiosenna, ul. Wspólna, ul. Zakątek, ul. Zofii
 - osiedle Kłodnica: ul. Agrestowa, ul. Aleksandra Gierymskiego, ul. Artura Grottgera, ul. Bernarda Mikusza, ul. Błonie, ul. Dobra, ul. Franciszka Krzyszowca, ul. Gabriela Narutowicza, ul. Gminna, ul. Grzybowa, ul. Ignacego Krasickiego, ul. Jacka

- Malczewskiego, ul. Jagiellońska, ul. Jana Cybisa, ul. Jasna, ul. Jerzego Góreckiego, ul. Józefa Chełmońskiego, ul. Juliusza Kossaka, ul. Karola Szymanowskiego, ul. Kasztanowa, ul. Kłodnicka, ul. Kłosowska, ul. Kowalska, ul. Krzywa, ul. Leonida Teligi, ul. Leśna, ul. Litewska, ul. Marcina Helwiga, ul. Marynarska, ul. Mikołaja Goltberga, ul. Miodowa, ul. Młynarska, ul. Olszowa, ul. Piaskowa, ul. Piotra Gaszowca, ul. Piotra Michałowskiego, ul. Plac Richarda Wagnera, ul. Pocztowa, ul. Portowa od 37 do końca i od 30 do końca, ul. Promyk, ul. Przedwiośnie, ul. Sportowa, ul. Stanisława Wyspiańskiego, ul. Ustronie, ul. Wandy, ul. Wałowa, ul. Wojciecha Drzymały, ul. Xawerego Dunikowskiego od 1 do 19 i od 2 do 6, ul. Żabieniecka, ul. Żeglarska
- osiedle Kuźniczka: ul. Akacyjowa, ul. Aleja Spokojna, ul. Brzozowa, ul. Gajowa, ul. Głogowa, ul. Grabowa, ul. Grunwaldzka od 68 do końca i od 69 do końca, ul. Jaśminowa, ul. Jaworowa, ul. Jesionowa, ul. Jodłowa, ul. Kalinowa, ul. Leszczynowa, ul. Lipowa, ul. Modrzewiowa, ul. Morwowa, ul. Ogrodowa, ul. Orzechowa, ul. Platanowa, ul. Starowiejska, ul. Topolowa, ul. Wiśniowa
 - osiedle Lenartowice: ul. Heleny Modrzejewskiej, ul. Lwa Tołstoja, ul. Nowowiejska, ul. Połanieckich, ul. Zofii Nałkowskiej
 - osiedle Miejsce Kłodnickie: ul. Czajki, ul. Czyżyków, ul. Jaskótek, ul. Krucza, ul. Skowronków, ul. Słowicza, ul. Szpaków
 - osiedle Pogorzelec: ul. Aleja Róż, ul. Bratków, ul. Gliwicka, ul. Goździków, ul. Konwalii, ul. Krokusów, ul. Niezapominajek, ul. Odrzańska, ul. Tartaczna
 - osiedle Południe: ul. Cmentarna, ul. Głębczycka, ul. Klonowa, ul. Raciborska, ul. Waleriana Łukasiewskiego, ul. Wiklinowa, ul. Wrzosowa
 - osiedle Przyjaźni: ul. Boczna, ul. Ludowa, ul. Owocowa, ul. Przyjaźni, ul. Stara Droga, ul. Stara Śluza, ul. Szkolna
 - osiedle Rogi: ul. Błękitna, ul. Bukowa, ul. Główna, ul. Kosynierów, ul. Krzysztofa Kamila Baczyńskiego, ul. Lasoki, ul. Łąkowa, ul. Mjr Henryka Sucharskiego, ul. Ptasia, ul. Rajska, ul. Rybarze, ul. Stawowa, ul. Stoczniovców, ul. Wodna, ul. Zacisze
 - osiedle Sławięcice: ul. 8 Marca, ul. Adama Asnyka, ul. Aleksandra Puszkina, ul. Dąbrowszczaków, ul. Edwarda Dembowskiego, ul. Hugo Kołłątaja, ul. Ignacego Daszyńskiego, ul. Jana Kasprowicza, ul. Josepha von Eichendorffa, ul. Kameralna, ul. Kazimierza Przerwy Tetmajera, ul. Konstantego Ildefonsa Gałczyńskiego, ul. Kornela Ujejskiego, ul. Ks. Amanda Droni, ul. Ks. Piotra Ściegiennego, ul. Książąt Opolskich, ul. Leona Kruczkowskiego, ul. Mała, ul. Narcyzy Żmichowskiej, ul. Niezdrowicka, ul. Poli Gojawiczyńskiej, ul. Powstańca Filipa Pielu, ul. Roberta Kocha, ul. Sadowa, ul. Serdeczna, ul. Sławięcicka, ul. Spacerowa, ul. Stanisława Staszica, ul. Stefana Batorego, ul. Szczęśliwa, ul. Świerkowa, ul. Walerego Wróblewskiego, ul. Władysława Orkana, ul. Wydmowa
 - osiedle Stare Miasto: ul. 24 Kwietnia, ul. Bolesława Limanowskiego, ul. Franklina Delano Roosevelta, ul. Gabrieli Zapolskiej, ul. Ignacego Łukasiewicza od 2 do 6 i od 1 do 15, ul. Józefa Poniatowskiego, ul. Karpacka, ul. Lwowska, ul. Norberta Bończyka, ul. Portowa od 1 do 35 i od 2 do 28, ul. Smolenia, ul. Stara Odra, ul. Wyspa, ul. Xawerego Dunikowskiego od 16 do końca i od 21 do końca, ul. Żłotnicza
 - osiedle Śródmieście: ul. Astrów, ul. Bałtycka, ul. Biały Ług, ul. Dworcowa, ul. Grunwaldzka od 1 do 67 i od 2 do 66, ul. Henryka Dąbrowskiego, ul. Jagodowa, ul. Jarzębinowa, ul. Kanałowa, ul. Kazimierza Pułaskiego, ul. Kościelna, ul. Malinowa, ul. Miła, ul. Morełowa, ul. Nowa, ul. Parkowa, ul. Piękna, ul. Pogodna, ul. Poprzeczna, ul. Poziomkowa, ul. Północna, ul. Zamknięta, ul. Zaścianek, ul. Zgodna

- osiedle Zachód: ul. Artylerzystów, ul. Emilii Plater, , ul. Filtrowa, ul. Gazowa, ul. Grenadierów, ul. Gustawa Morcinka, ul. Husarska, ul. Ignacego Łukasiewicza od 8 do końca i od 17 do końca, ul. Jana Kochanowskiego, ul. Józefa Balwirczaka, ul. Kanonierów, ul. Kolejowa, ul. Leopolda Staffa, ul. Lucjana Szenwalda, ul. Mikołaja Kopernika, ul. Pokucie, ul. Polna, ul. Przytulna, ul. Saperska, ul. Słowiańska, ul. Synów Pułku, ul. Świętojańska, ul. Zawiszy Czarnego, ul. Zygmunta Krasińskiego, ul. Życzliwa.

Natomiast na 27 ulicach miasta stwierdzono częściowy dostęp do sieci ciepłowniczej. Wszystkie te ulice są zamieszkane:

- osiedle Azoty: ul. Mostowa
- osiedle Blachownia: ul. Juliana Tuwima, ul. Zwycięstwa
- osiedle Piastów: ul. Aleja Jana Pawła II od 39 do końca i od 46 do końca
- osiedle Pogorzelec, ul. Bławatków, ul. Cicha, ul. Ignacego Paderewskiego, ul. Jana Kilińskiego, ul. Józefa Elsnera, ul. Juliusza Słowackiego, ul. Kozielska, ul. Młyńska, ul. Piotra Skargi, ul. Tadeusza Kościuszki, ul. Żwirki i Wigury
- osiedle Śródmieście: ul. Aleja Jana Pawła II od 2 do 38 i od 1 do 35, ul. Aleksandra Głowackiego, ul. Doktora Judyma, ul. Jana Dzierżonia, ul. Jana Matejki, ul. Powstańców, ul. Wojska Polskiego
- osiedle Stare Miasto: ul. dr Wojciecha Czerwińskiego, ul. Pamięci Sybiraków, ul. Skarbowa
- osiedle Zachód: ul. Bolesława Chrobrego, ul. Piastowska od 16 do końca i od 27 do końca.

SYSTEM GAZOWNICZY

Operatorami systemu gazowego zasilającego miasto Kędzierzyn-Koźle są⁵⁶:

- Operator Gazociągów Przesyłowych GAZ-SYSTEM S.A. Oddział w Świerklanach – do spółki należą gazociągi wysokiego ciśnienia (ok. 41,54 km), cztery stacje redukcyjno-pomiarowe I-go stopnia, stacja pomiarowa Kędzierzyn-Koźle ZAK i Węzeł Kędzierzyn Główna.
- Polska Spółka Gazownictwa Sp. z o.o. Oddział w Zabrze, Zakład w Opolu – do spółki należą sieci gazowe podwyższonego średniego, średniego i niskiego ciśnienia oraz sześć stacji redukcyjno-pomiarowych II-go stopnia (ul. Gazowa, ul. 24 Kwietnia, ul. Dunikowskiego, ul. Młyńska, ul. Grunwaldzka, ul. Grunwaldzka – Kuźniczki).

Sieć gazowa istniejąca na terenie miasta Kędzierzyn-Koźle ulegnie rozbudowie w wyniku realizacji przez GAZ-SYSTEM Sp. z o.o. strategicznej inwestycji o nazwie *Korytarz Gazowy Północ-Południe*, który ma połączyć terminal gazu ciekłego w Świnoujściu przez Polskę, Republikę Czeską, Słowację i Węgry z terminalem w Chorwacji. W ramach inwestycji przez teren miasta zostanie poprowadzony: gazociąg wysokiego ciśnienia Zdieszowice – Kędzierzyn-Koźle, gazociąg wysokiego ciśnienia Tworóg – Kędzierzyn-Koźle oraz Interkonektor Polska – Czechy⁵⁷.

Sieć **gazową** na terenie miasta Kędzierzyn-Koźle w 2014 roku tworzyło ponad 206 km czynnej sieci ogółem, w tym 37,4 km sieci przesyłowej i 168,9 km sieci rozdzielczej. Długość sieci gazowej w mieście fluktuowała w latach 2010-2014, ostatecznie w 2014 roku była o 1,2% dłuższa niż w 2010 roku. Zmiany te wywołane zostały zmianami długości czynnej sieci zarówno przesyłowej, jak i rozdzielczej – sieć przesyłowa w 2014 roku była o 11% krótsza niż w 2010 roku, zaś sieć rozdzielcza o 4,4% dłuższa niż w 2010 roku. W latach 2010-2014 zwiększała się w mieście również liczba czynnych

⁵⁶ Za: *Plan gospodarki niskoemisyjnej dla Miasta Kędzierzyn-Koźle*

⁵⁷ Za: <http://www.gaz-system.pl/> (29.05.2016)

przyłączy gazowych do budynków – w 2010 roku było ich 3 479, zaś w 2014 roku – 4 278 (w tym 4 023, tj. 94%, prowadzących do budynków mieszkalnych), co oznacza wzrost na poziomie 23%.

Tabela 95. Charakterystyka sieci gazowej w mieście Kędzierzyn-Koźle w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	2010	2011	2012	2013	2014
długość czynnej sieci ogółem (m)					
Kędzierzyn-Koźle	203 847	200 101	204 911	203 267	206 294
długość czynnej sieci przesyłowej (m)					
Kędzierzyn-Koźle	42 022	37 850	37 850	37 385	37 404
długość czynnej sieci rozdzielczej (m)					
Kędzierzyn-Koźle	161 825	162 251	167 061	165 882	168 890
czynne przyłącza do budynków (mieszkalnych i niemieskalnych)					
Kędzierzyn-Koźle	3 479	3 539	3 579	4 232	4 278

Źródło: GUS/BDL

W 2014 roku gazu dostarczany był do 19 560 kędzierzyńsko-kozielskich gospodarstw domowych. Wśród nich znajdowało się 3 173, tj. 16,2%, odbiorców ogrzewających gazem mieszkania. Zużycie gazu w mieście ukształtowało się w 2014 roku na poziomie 6 386 tys. m³, z czego 3 379,4 tys. m³ (52,9%) przeznaczono na ogrzewanie mieszkań. W latach 2010-2014 w Kędzierzynie-Koźlu stwierdzono znaczny wzrost liczby odbiorców ogrzewających mieszkania gazem (o 12,2%), choć zużycie gazu zmniejszyło się w tym okresie o 12,5%, zaś zużycie gazu na ogrzewanie mieszkań – o 6,4%. Zmieniła się również struktura zużycia gazu w mieście – w 2010 roku gaz przeznaczony na ogrzewanie mieszkań stanowił 49,4% gazu zużytego w tym roku w gminie, zaś w 2014 roku odsetek ten wzrósł do wskazanych powyżej 52,9%.

Tabela 96. Korzystanie z sieci gazowej w mieście Kędzierzyn-Koźle w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	2010	2011	2012	2013	2014
odbiorcy gazu (gosp.)					
Kędzierzyn-Koźle	19 602	19 567	19 540	19 544	19 560
odbiorcy gazu ogrzewający mieszkania gazem					
Kędzierzyn-Koźle	2 829	2 918	3 027	3 055	3 173
zużycie gazu (w tys. m3)					
Kędzierzyn-Koźle	7 301,20	6 732,00	6 595,0	6 707,5	6 386,0
zużycie gazu na ogrzewanie mieszkań (w tys. m3)					
Kędzierzyn-Koźle	3 609,3	3 316,3	3 356,1	3 261,4	3 379,4
ludność korzystająca z sieci gazowej					
Kędzierzyn-Koźle	52 268	51 896	52 738	52 449	52 057

Źródło: GUS/BDL

Na tle pozostałych jednostek administracyjnych Kędzierzyn-Koźle wyróżnia się wysokim odsetkiem ludności korzystającej z sieci gazowej. W 2014 roku dostęp do gazu z sieci posiadało 82,8% mieszkańców miasta, podczas gdy średnia krajowa wynosiła 52,2%, wojewódzka – 41,9%, zaś powiatowa – 53,9%. Również na obszarach miejskich tych jednostek odsetek ludności korzystającej z sieci gazowej kształtował się na poziomie niższym niż w Kędzierzynie-Koźlu. W miastach kraju dostęp do gazu sieciowego posiadało 71,7% mieszkańców, natomiast w miastach Opolszczyzny – 77,2% ludności.

Tabela 97. Odsetek ludności korzystającej z sieci gazowej w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	odsetek ludności korzystającej z sieci gazowej				
	2010	2011	2012	2013	2014
	%	%	%	%	%
POLSKA	52,5	52,5	52,4	52,4	52,2
POLSKA - MIASTO	72,9	72,7	72,4	72,3	71,7
OPOLSKIE	41,6	41,6	42,0	42,0	41,9
OPOLSKIE - MIASTO	76,5	76,5	77,2	77,2	77,2
Powiat kędzierzyńsko-kozielski	52,8	52,8	53,9	54,0	53,9
Powiat kędzierzyńsko-kozielski - MIASTO	81,3	81,1	82,9	83,0	82,8
Kędzierzyn-Koźle	81,3	81,1	82,9	83,0	82,8

Źródło: GUS/BDL

Według danych Zakładu Polskiej Spółki Gazownictwa Sp. z o.o. Oddział w Zabrze – Zakład w Opolu na dzień 02.05.2016 roku dostępu do sieci gazowej nie ma na 92 ulicach Kędzierzyna-Koźla, głównie na osiedlach Cisowa, Kłodnica i Rogi. Wśród ulic pozbawionych dostępu do sieci gazowej znajduje się 13 ulic niezamieszanych i 79 ulic zamieszanych:

- ulice niezamieszane:
 - osiedle Azoty: ul. Dąbrowa Leśna
 - osiedle Kłodnica: ul. Antoniego Edwarda Odyńca, ul. Elewatorowa, ul. Torowa
 - osiedle Piastów: ul. Alfonsa Zgrzebnioka, ul. Bulwar Wschodni, ul. Jana Kellera, ul. Janusza Meissnera
 - osiedle Pogorzelec: ul. Sasanek, ul. Stokrotek
 - osiedle Przyjaźni: ul. Naftowa, ul. Strzelecka
 - osiedle Sławięcice: ul. ks. Jana Twardowskiego
- ulice zamieszane:
 - osiedle Azoty: ul. Mostowa
 - osiedle Cisowa: ul. Aleksandra Fredry, ul. Barbary, ul. Ciasna, ul. Dolna, ul. Górna, ul. Jana Brzechwy, ul. Jesienna, ul. Letnia, ul. Lokalna, ul. Marii, ul. Modra, ul. Nadrzeczna, ul. Odległa, ul. Orna, ul. Piesza, ul. Pochyła, ul. Prosta, ul. Przeskok, ul. Radosna, ul. Skrajna, ul. Urszuli, ul. Wakacyjna, ul. Wesoła, ul. Wiosenna, ul. Wspólna, ul. Zakątek, ul. Zofii
 - osiedle Kłodnica: ul. Aleksandra Gierymskiego, ul. Artura Grottgera, ul. Gabriela Narutowicza, ul. Ignacego Krasickiego, ul. Jacka Malczewskiego, ul. Juliusza Kossaka, ul. Kasztanowa, ul. Kowalska, ul. Olszowa, ul. Piotra Michałowskiego, ul. Promyk, ul. Sportowa, ul. Ustronie, ul. Wałowa, ul. Wandy
 - osiedle Lenartowice: ul. Lwa Tołstoja, ul. Połanieckich
 - osiedle Miejsce Kłodnickie: ul. Czajki, ul. Czyżyków, ul. Jaskótek, ul. Krucza, ul. Skowronków, ul. Słowicza, ul. Szpaków
 - osiedle Pogorzelec: ul. Tartaczna
 - osiedle Południe: ul. Cmentarna
 - osiedle Przyjaźni: ul. Boczna, ul. Ludowa, ul. Stara Droga, ul. Stara Śluza

- osiedle Rogi: ul. Błękitna, ul. Bukowa, ul. Krzysztofa Kamila Baczyńskiego, ul. Lasoki, ul. Łąkowa, ul. Mjr Henryka Sucharskiego, ul. Ptasia, ul. Rajska, ul. Rybarze, ul. Stawowa, ul. Stoczniovców, ul. Wodna, ul. Zacisze
- osiedle Sławięce: ul. Spacerowa, ul. Stefana Batorego
- osiedle Stare Miasto: ul. Plac Raciborski, ul. Rynek, ul. Stara Odra
- osiedle Śródmieście: ul. Biały Ług, ul. Plac Grunwaldzki
- osiedle Zachód: ul. Świętojańska.

SYSTEM ELEKTROENERGETYCZNY⁵⁸

Zaopatrzenie miasta Kędzierzyn-Koźle w **energię elektryczną** prowadzone jest z Głównych Punktów Zasilania, pozostających we własności i eksploatowanych przez Tauron Dystrybucja S.A. Sieć dystrybucyjna 110kV jest połączona z liniami sieci przesyłowej poprzez stacje elektroenergetyczne 220/110 kV Blachownia i 220/110 kV Kędzierzyn. Ponadto na terenie miasta znajdują się cztery linie elektroenergetyczne 220 kV eksploatowane przez PSE S.A. Oddział w Katowicach: Łagisza – Blachownia, Kędzierzyn – Groszowice, Wielopole – Blachownia, Kędzierzyn – Groszowice oraz Wielopole – Blachownia.

Na terenie miasta znajduje się osiem linii elektroenergetycznych WN (110 kV), zaś odbiorcy komunalni zaopatrywani są w energię elektryczną przez sieć SN (15 kV) dzięki stacjom transformatorowym GPZ 110/15 kV „Chmielnik” i GPZ 110/15 kV „Koźle”. Długość linii SN należących do Tauron Dystrybucja S.A. na terenie Kędzierzyna-Koźla wynosi 207 km, z czego 30% stanowią linie napowietrzne, a 70% linie kablowe. Do spółki Tauron Dystrybucja należy również 216 stacji transformatorowych SN/nN (z ogólnej liczby 245 stacji) oraz 389 km linii nN (w tym 71% linii kablowych i 29% napowietrznych).

W Kędzierzynie-Koźlu znajdują się ponadto dwa zakłady energetyki zawodowej: TAMEH Polska Sp. z o.o. Oddział El. Blachownia (ul. Energetyków 11) oraz Elektrociepłownia Zakładów Azotowych Kędzierzyn S.A. (ul. Mostowa 30A).

System oświetlenia ulicznego na terenie miasta reprezentuje 6 080 latarni, oświetlających drogi i inne miejsca publiczne w Kędzierzynie-Koźlu. Większość z nich, tj. 3 200 punktów świetlnych, należy do gminy Kędzierzyn-Koźle, zaś pozostałe 2 800 punktów – do Tauron Dystrybucja S.A. Łączna moc instalacji oświetleniowych wynosi ok. 1 MW.

Możliwości rozwoju *energetyki odnawialnej* na terenie miasta Kędzierzyn-Koźle związane są głównie z wykorzystaniem energii wód powierzchniowych oraz energii słonecznej. Na obszarze miasta istnieją instalacje solarne na krytej pływalni oraz dwie małe elektrownie wodne: MEW na rzece Odrze, ul. Wyspa o mocy zainstalowanej 1 MW (należąca do spółki ERGO-MEW Sp. z o.o.) oraz MEW na ul. Młyńskiej o mocy zainstalowanej 0,07 MW. Energię pozyskuje się również ze spalania biogazu w Oczyszczalni ścieków – produkcja biogazu wynosi ok. 230 tys. m³ rocznie, co w wyniku spalania pozwala uzyskać 1,02 GWh energii cieplnej rocznie. Gmina Kędzierzyn-Koźle posiada także potencjał w zakresie zastosowania spalania biomasy do produkcji energii.

W 2014 roku liczba odbiorców energii elektrycznej na niskim napięciu w Kędzierzynie-Koźlu wynosiła 26 487, zaś zużycie energii – 47 844 MWh. W obu przypadkach na przestrzeni lat 2010-2014 nastąpił

⁵⁸ Za: *Plan gospodarki niskoemisyjnej dla Miasta Kędzierzyn-Koźle*

spadek. Liczba odbiorców energii zmniejszyła się o 1,4%, zaś użycie energii elektrycznej na niskim napięciu o 14,2%.

Przeciętny mieszkaniec Kędzierzyna-Koźła zużył w 2014 roku 759,3 kWh energii elektrycznej. W porównaniu do 2010 roku średnie zużycie zmniejszyło się w mieście o 12,2%. Mimo tego, niemal przez cały analizowany okres wskaźnik zużycia energii elektrycznej w miastach na 1 mieszkańca gminy przyjmował wartości wyższe niż w kraju. W 2014 roku przeciętny mieszkaniec polskich miast zużył 735 kWh energii elektrycznej, zaś mieszkaniec miast województwa opolskiego – 757,6 kWh.

Tabela 98. Zużycie energii elektrycznej w miastach na 1 mieszkańca miast w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	zużycie energii elektrycznej w miastach na 1 mieszkańca				
	2010	2011	2012	2013	2014
	kWh	kWh	kWh	kWh	kWh
POLSKA - MIASTO	785,4	773,7	768,6	761,4	735,0
OPOLSKIE - MIASTO	880,5	805,9	794,7	794,0	757,6
Powiat kędzierzyńsko-kozielski - MIASTO	865,1	789,0	783,2	777,2	759,3
Kędzierzyn-Koźle	865,1	789,0	783,2	777,2	759,3

Źródło: GUS/BDL

STAN ZASOBÓW MIESZKANIOWYCH

W 2014 roku na terenie Kędzierzyna-Koźła znajdowało się 5 583 budynki mieszkalne, a zasoby mieszkaniowe w mieście tworzyło 24 727 mieszkań, składających się z 88 825 izb o łącznej powierzchni 1 567 443 m². Analiza danych dotyczących liczebności zasobów mieszkaniowych w latach 2010-2014 wskazuje, że miasto rozwija się w tym zakresie. Wzrost liczby budynków mieszkalnych i mieszkań nie jest znaczny, jednak rokrocznie lokali przybywa. We wskazanym okresie liczba budynków mieszkalnych w Kędzierzynie-Koźlu zwiększyła się o 3,2%, natomiast wzrost liczby mieszkań wyniósł 0,7%, a izb 0,9%. Całkowita powierzchnia użytkowa mieszkań w mieście zwiększyła się z kolei o 1,5%.

Tabela 99. Budynki mieszkalne i zasoby mieszkaniowe w mieście Kędzierzyn-Koźle w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	2010	2011	2012	2013	2014
	budynki mieszkalne				
Kędzierzyn-Koźle	5 411	5 502	5 530	5 561	5 583
mieszkania					
Kędzierzyn-Koźle	24 548	24 588	24 642	24 704	24 727
izby					
Kędzierzyn-Koźle	88 060	88 239	88 460	88 702	88 825
powierzchnia użytkowa (m²)					
Kędzierzyn-Koźle	1 543 685	1 549 644	1 556 341	1 563 631	1 567 443

Źródło: GUS/BDL

W przeliczeniu na 1000 mieszkańców w Kędzierzynie-Koźlu w 2014 roku znajdowało się 393,5 mieszkania, co było wartością przewyższającą średnią krajową (363,4 mieszkania na

1000 ludności), wojewódzką (349,9 mieszkania) i powiatową (371,3 mieszkania). Również w miastach Opolszczyzny na 1000 ludności przypadało relatywnie mniej mieszkań (390,1) niż w Kędzierzynie-Koźlu, zaś najwyższą wartość wskaźnika stwierdzono w miastach całego kraju (405,9 mieszkań na 1000 mieszkańców).

Sytuacja w zakresie mieszkalnictwa stopniowo się poprawia we wszystkich jednostkach, czego wyrazem są rosnące wskaźniki mieszkań przypadających na 1000 mieszkańców. W przypadku kraju wzrost wskaźnika wyniósł 3,9% (w tym 4,6% w miastach), w przypadku województwa – 3,5% (w tym 4% w miastach), w przypadku powiatu – 3%, zaś w przypadku Kędzierzyna-Koźla – 3,1%.

Tabela 100. Mieszkania na 1000 mieszkańców w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	mieszkania na 1000 mieszkańców				
	2010	2011	2012	2013	2014
	-	-	-	-	-
POLSKA	349,6	352,6	356,1	359,9	363,4
POLSKA - MIASTO	388,1	391,9	396,5	401,4	405,9
OPOLSKIE	338,1	340,6	343,4	347,0	349,9
OPOLSKIE - MIASTO	374,9	378,1	381,6	386,2	390,1
Powiat kędzierzyńsko-kozielski	360,5	362,9	365,6	369,1	371,3
Powiat kędzierzyńsko-kozielski - MIASTO	381,7	384,3	387,2	390,9	393,5
Kędzierzyn-Koźle	381,7	384,3	387,2	390,9	393,5

Źródło: GUS/BDL

W Kędzierzynie-Koźlu znajdują się statystycznie najmniejsze mieszkania. W 2014 roku przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w mieście kształtowała się na poziomie 63,4 m², podczas gdy w skali kraju było to 73,4 m², w województwie – 80,3 m², zaś w powiecie – 76 m². Również w miastach kraju i Opolszczyzny przeciętne mieszkanie jest większe niż w Kędzierzynie-Koźlu, choć różnica nie jest znaczna. Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w miastach całego kraju wynosiła 64,2 m², a w miastach województwa opolskiego – 66,5 m². Warto również dodać, iż przeciętne mieszkania są coraz większe – ich powierzchnia, niezależnie od lokalizacji, wzrasta z każdym rokiem. Dynamika wzrostu nie była jednak duża i wahała się od 0,8% (w Kędzierzynie-Koźlu) do 1,5% (w kraju).

Tabela 101. Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania				
	2010	2011	2012	2013	2014
	m2	m2	m2	m2	m2
POLSKA	72,3	72,6	72,8	73,1	73,4
POLSKA - MIASTO	63,6	63,8	63,9	64,1	64,2
OPOLSKIE	79,4	79,6	79,8	80,1	80,3
OPOLSKIE - MIASTO	65,9	66,0	66,2	66,3	66,5
Powiat kędzierzyńsko-kozielski	75,4	75,5	75,7	75,8	76,0
Powiat kędzierzyńsko-kozielski - MIASTO	62,9	63,0	63,2	63,3	63,4
Kędzierzyn-Koźle	62,9	63,0	63,2	63,3	63,4

Źródło: GUS/BDL

Podobnie rokrocznie zwiększa się przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę, a relatywnie najmniej powierzchni w mieszkaniach mają do swojej dyspozycji mieszkańcy Kędzierzyna-Koźła. W 2014 roku na 1 osobę przypadało 24,9 m² powierzchni mieszkania, mniej niż wynosiła średnia dla kraju (26,7 m²), województwa (28,1 m²) i powiatu (28,2 m²), także w miastach całego kraju (26,1 m²) i Opolszczyzny (25,9 m²).

Tabela 102. Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę				
	2010 m ²	2011 m ²	2012 m ²	2013 m ²	2014 m ²
POLSKA	25,3	25,6	25,9	26,3	26,7
POLSKA - MIASTO	24,7	25,0	25,4	25,7	26,1
OPOLSKIE	26,8	27,1	27,4	27,8	28,1
OPOLSKIE - MIASTO	24,7	25,0	25,2	25,6	25,9
Powiat kędzierzyńsko-kozielski	27,2	27,4	27,7	28,0	28,2
Powiat kędzierzyńsko-kozielski - MIASTO	24,0	24,2	24,5	24,7	24,9
Kędzierzyn-Koźle	24,0	24,2	24,5	24,7	24,9

Źródło: GUS/BDL

Zadania związane z zarządzaniem *zasobem mieszkaniowym gminy* realizowane są przez jednostkę budżetową **Miejski Zarząd Budynków Komunalnych w Kędzierzynie-Koźlu**, ul. Grunwaldzka 6, Administracja Budynków Komunalnych (ul. Ligonia 5a) oraz Punkt Zgłoszeń „Stare Miasto” (ul. Skarbowa 1a). Przedmiotem działalności MZBK jest:

- 1) zarządzanie komunalnymi nieruchomościami gruntowymi zabudowanymi budynkami stanowiącymi siedziby MZBK i jego jednostek organizacyjnych,
- 2) zarządzanie stanowiącymi wyłączną własność gminy nieruchomościami gruntowymi zabudowanymi budynkami z lokalami mieszkalnymi i użytkowymi przeznaczonymi do wynajmu lub dzierżawy,
- 3) zarządzanie komunalnymi lokalami mieszkalnymi i użytkowymi położonymi w budynkach wspólnot mieszkaniowych, których gmina jest członkiem,
- 4) zarządzanie nieruchomościami gruntowymi stanowiącymi własność osób trzecich, zabudowanymi budynkami z lokalami mieszkalnymi i użytkowymi, znajdującymi się w posiadaniu gminy,
- 5) reprezentowanie Gminy we wspólnotach mieszkaniowych, których Gmina jest członkiem,
- 6) wykonywanie czynności pomocniczych związanych z realizacją zadań Gminy w zakresie dodatków mieszkaniowych polegających na:
 - a) udzielaniu informacji o warunkach ubiegania się o przyznanie dodatku mieszkaniowego oraz sposobie wypełnienia formularzy wniosków w tym zakresie,
 - b) przyjmowaniu wniosków o przyznanie dodatków mieszkaniowych, składanych przez najemców mieszkań komunalnych znajdujących się w zarządzie MZBK,
 - c) weryfikacji prawidłowości i kompletności wniosków o przyznanie dodatków mieszkaniowych złożonych przez najemców mieszkań komunalnych znajdujących się

w zarządzie MZBK oraz kierowaniu ich do Prezydenta celem wydania stosownej decyzji⁵⁹.

Działania władz miasta w zakresie gospodarowania komunalnym zasobem mieszkaniowym określone zostały w *Wieloletnim programie gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Kędzierzyn-Koźle na lata 2016-2020*, przyjętym Uchwałą Nr XXI/162/15 Rady Miasta Kędzierzyn-Koźle z dnia 26 listopada 2015 r.

Wielkość zasobu mieszkaniowego gminy Kędzierzyn-Koźle wg stanu na 31.12.2014 roku określono na poziomie 2 686 lokali, w tym:

- 569 lokali w budynkach komunalnych (297 lokali wynajmowanych na czas nieoznaczony, 264 lokale socjalne i 8 pomieszczeń tymczasowych),
- 2 118 lokali komunalnych w budynkach wspólnot mieszkaniowych z udziałem gminy (w tym 1 901 lokali wynajmowanych na czas nieoznaczony, 25 lokali służbowych, 186 lokali socjalnych i 5 pomieszczeń tymczasowych).

Stan techniczny zasobu mieszkaniowego gminy Kędzierzyn-Koźle na dzień 31.12.2014 roku przedstawiał się następująco:

- instalacja elektryczna znajdowała się w 2 686 lokalach
- instalacja wodociągowa znajdowała się w 2 682 lokalach
- kanalizacja znajdowała się w 2 682 lokalach
- ustęp znajdował się w 2 629 lokalach
- łazienka znajdowała się w 2 594 lokalach⁶⁰
- instalacja gazowa znajdowała się w 2 510 lokalach
- centralne ogrzewanie znajdowało się w 1 510 lokalach
- piece znajdowały się w 1 053 lokalach
- ogrzewanie elektryczne konwektorowe znajdowało się w 224 lokalach
- zbiornik bezodpływowy znajdował się w 15 lokalach.

Zgodnie z przyjętymi w *Wieloletnim programie gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Kędzierzyn-Koźle na lata 2016-2020* założeniami, w okresie objętym *Programem*:

- 1) liczba komunalnych lokali mieszkalnych będzie zmniejszać się w wyniku ich sprzedaży na rzecz najemców zgodnie z zasadami określonymi w odrębnych przepisach,
- 2) liczba lokali mieszkalnych zwiększy się o lokale powstałe w wyniku adaptacji i przebudowy powierzchni niemieszkalnych na cele mieszkaniowe,
- 3) gmina będzie pozyskiwała lokale socjalne w wyniku:
 - a) przekwalifikowania lokali wynajmowanych na czas nieoznaczony w budynkach komunalnych,
 - b) budowy lokali socjalnych o minimalnych standardach określonych w przepisach prawa budowlanego.

Prognoza wielkości zasobu mieszkaniowego gminy Kędzierzyn-Koźle w latach 2016-2020 wskazuje, że:

⁵⁹ Za: http://bip.mzbk.kedzierzynkozle.pl/content.php?cms_id=7||menu=p1 (27.05.2016)

⁶⁰ Uwaga: Z danych przekazanych przez MZBK wynika, że łazienek nie ma, a ustępy są na korytarzach, w niektórych z budynków na os.: ŚRÓDMIEŚCIE (Głowackiego, Grunwaldzka, Kościelna), POGORZELEC (Koziełska), KŁODNICA (Jasna, Kłodnicka i Sportowa i w KOŻLU PORT (Pocztowa, Żeglarska, Marynarska, Młynarska, Portowa i Szymanowskiego), STARE MIASTO (Piastowska) oraz SŁAWIĘCICE (Asnyka i Sławięcicka).

- zasób mieszkaniowy gminy zmniejszy się ogółem z 2 595 do 2 434 lokali
- liczba komunalnych lokali mieszkalnych zmniejszy się z 2 582 do 2 432 lokali:
 - liczba lokali wynajmowanych na czas nieograniczony zmniejszy się z 2 064 do 1 843
 - liczba lokali służbowych pozostanie bez zmian (25 lokali w budynkach komunalnych i 9 lokali w budynkach użyteczności publicznej)
 - liczba lokali socjalnych zwiększy się z 484 do 555
- liczba pomieszczeń tymczasowych zmniejszy się z 13 do 11.

W dokumencie zawarta została również: analiza potrzeb oraz plan remontów i modernizacji wynikający ze stanu technicznego budynków i lokali pozostających w zasobie komunalnym gminy, planowana sprzedaż lokali w kolejnych latach (przewiduje się sprzedaż 250 komunalnych lokali mieszkalnych w latach 2016-2020), zasady polityki czynszowej oraz warunki obniżania czynszu, sposób i zasady zarządzania lokalami i budynkami wchodzącymi w skład mieszkaniowego zasobu Gminy oraz przewidywane zmiany w zakresie zarządzania mieszkaniowym zasobem Gminy, źródła finansowania gospodarki mieszkaniowej, wysokość wydatków w kolejnych latach (z podziałem na koszty bieżącej eksploatacji, koszty remontów oraz koszty modernizacji lokali i budynków wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy, koszty zarządu nieruchomościami wspólnymi, których Gmina jest jednym ze współwłaścicieli, a także wydatki inwestycyjne) oraz opis innych działań mających na celu poprawę wykorzystania i racjonalizację gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy.

Z punktu widzenia opracowywanego programu rewitalizacji szczególnie znaczenie ma analiza potrzeb oraz plan remontów i modernizacji budynków i lokali komunalnych. W *Wieloletnim programie gospodarowania zasobem mieszkaniowym Gminy Kędzierzyn-Koźle na lata 2016-2020* wskazano, że obecny stan techniczny budynków komunalnych i komunalnych lokali mieszkalnych oraz prognoza tego stanu uzasadniają potrzebę systematycznego prowadzenia remontów niezbędnych do powstrzymania degradacji technicznej budynków komunalnych i komunalnych lokali mieszkalnych oraz modernizacji zmierzających do podwyższenia ich standardu, preferujących remonty i modernizacje budynków komunalnych i komunalnych lokali mieszkalnych do wynajęcia na czas nieoznaczony, usytuowanych w takich budynkach. Ww. dokumencie przyjęto następujący plan remontów i modernizacji budynków komunalnych i komunalnych lokali mieszkalnych w latach 2016-2020:

- roboty dekarские: w 23 budynkach komunalnych;
- roboty ogólnobudowlane: w 22 budynkach komunalnych i 500 komunalnych lokalach mieszkalnych w budynkach wspólnot mieszkaniowych z udziałem gminy;
- roboty instalacyjne – instalacja wodno-kanalizacyjne: w 11 budynkach komunalnych i 370 komunalnych lokalach mieszkalnych w budynkach wspólnot mieszkaniowych z udziałem gminy;
- roboty instalacyjne – instalacja elektryczna: w 6 budynkach komunalnych i 90 komunalnych lokalach mieszkalnych w budynkach wspólnot mieszkaniowych z udziałem gminy;
- roboty instalacyjne – instalacja gazowa: w 6 budynkach komunalnych i 70 komunalnych lokalach mieszkalnych w budynkach wspólnot mieszkaniowych z udziałem gminy;
- roboty instalacyjne – instalacja c.o.: w 7 budynkach komunalnych i 100 komunalnych lokalach mieszkalnych w budynkach wspólnot mieszkaniowych z udziałem gminy;
- roboty zdruńskie: w 80 budynkach komunalnych i 65 komunalnych lokalach mieszkalnych w budynkach wspólnot mieszkaniowych z udziałem gminy.

Wielkość środków przewidziana na realizację ww. robót remontowych i modernizacyjnych w latach 2016-2020 wynosi 20 860 tys. zł, w tym 7 419 tys. zł na prace w budynkach komunalnych i 13 441 tys. zł na prace w komunalnych lokalach mieszkalnych w budynkach wspólnot mieszkaniowych z udziałem gminy.

Zgodnie z przyjętymi w dokumencie założeniami przedstawiony powyżej plan remontów i modernizacji budynków komunalnych i komunalnych lokali mieszkalnych w latach 2016-2020 powinien być realizowany w sposób zapewniający wyposażenie jak największej liczby budynków komunalnych i komunalnych lokali mieszkalnych w następujące instalacje, urządzenia i pomieszczenia:

- 1) instalację wodociągową;
- 2) instalację elektryczną;
- 3) kanalizację;
- 4) ustęp;
- 5) łazienkę;
- 6) ogrzewanie w postaci centralnego ogrzewania zasilanego z sieci ciepłowniczej lub za pomocą innych dopuszczonych przepisami prawa instalacji lub urządzeń do wytwarzania ciepła;
- 7) instalację gazową zasilaną z sieci gazowej, o ile warunki techniczno-ekonomiczne uzasadniają wyposażenie budynku komunalnego i komunalnego lokalu mieszkalnego w taką instalację.

W celu poprawy wykorzystania i racjonalizacji gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy, a w szczególności w celu obniżenia ponoszonych przez Gminę kosztów utrzymania budynków komunalnych i komunalnych lokali mieszkalnych, zakłada się, że oprócz działań realizujących *Program* podjęte zostaną następujące działania:

- 1) sprzedaż wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy lokali mieszkalnych wynajętych jak i przeznaczonych do wynajęcia na czas nieoznaczony, w której efekcie Gmina przestanie być członkiem wspólnot mieszkaniowych;
- 2) sprzedaż wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy wolnych lokali wymagających remontu w przetargu ograniczonym do kręgu osób, które utraciły prawo do wynajęcia lokalu z mieszkaniowego zasobu Gminy w wyniku zmiany odrębnych przepisów dotyczących zasad wynajmowania lokali z tego zasobu;
- 3) wprowadzenie do odrębnych przepisów ustalających bonifikaty od ceny sprzedaży komunalnych lokali mieszkalnych regulacji z jednej strony motywujących do zakupu tych lokali, a z drugiej strony zmniejszających zagrożenie obciążenia Gminy obowiązkiem wskazania tymczasowych pomieszczeń osobom eksmitowanym z zajmowanych lokali mieszkalnych po wywłaszczeniu ich z tych lokali przez wspólnoty mieszkaniowe w przypadkach wskazanych w przepisach o własności lokali;
- 4) zbywanie nieruchomości bądź części nieruchomości niezabudowanych budynkami, stanowiących własność Gminy, a służących wyłącznie zaspokajaniu potrzeb członków sąsiadujących z tymi nieruchomościami wspólnot mieszkaniowych, tym wspólnotom lub ich członkom;
- 5) przekazywanie sprawowanego dotychczas przez Miejski Zarząd Budynków Komunalnych w Kędzierzynie-Koźlu zarządu nieruchomościami niezabudowanymi budynkami, stanowiącymi własność Gminy, a służącymi celom publicznym, jednostkom organizacyjnym Gminy właściwym do sprawowania zarządu takimi nieruchomościami;
- 6) pozyskiwanie tymczasowych pomieszczeń bez obciążania mieszkaniowego zasobu Gminy, poprzez ich wynajmowanie od właścicieli;

- 7) wszczynanie postępowań o stwierdzenie nabycia zasiedzenia Gminy na nieruchomościach zarządzanych przez nią w trybie przepisów o prowadzeniu cudzych spraw bez zlecenia;
- 8) podejmowanie działań w celu pozyskania, w szczególności w drodze udzielenia koncesji na roboty budowlane, partnerów prywatnych, którzy wznosiliby budynki mieszkalne i mieszkalno-usługowe i udostępniali Gminie znajdujące się w nich lokale mieszkalne w celu wynajęcia tych lokali na obowiązujących w Gminie zasadach wynajmowania lokali z mieszkaniowego zasobu Gminy.
- 9) wyznaczanie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego Gminy terenów pod budownictwo jednorodzinne oraz pod zabudowę wielorodzinnymi budynkami mieszkalnymi i mieszkalno-usługowymi i zbywanie tych terenów⁶¹.

⁶¹ Za: *Wieloletni program gospodarowania zasobem mieszkaniowym Gminy Kędzierzyn-Koźle na lata 2016-2020*

3. Obszary zdegradowane i obszary rewitalizacji

3.1. Stan kryzysowy i obszary zdegradowane

Obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym, można wyznaczyć jako obszar zdegradowany w przypadku występowania na nim ponadto co najmniej jednego z następujących negatywnych zjawisk:

- *gospodarczych – w szczególności niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw lub*
- *środowiskowych – w szczególności przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska, lub*
- *przestrzenno-funkcjonalnych – w szczególności niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej złego stanu technicznego, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, niedoboru lub niskiej jakości terenów publicznych, lub*
- *technicznych – w szczególności degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym, oraz нефункционowaniu rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska.*

Diagnoza czynników i zjawisk kryzysowych oraz skala i charakter potrzeb rewitalizacyjnych (Rozdział 2) polegała na szerokim przeanalizowaniu sytuacji społeczno-gospodarczej w oparciu o możliwe i dostępne dane źródłowe (GUS, Gmina, MOPS, PUP, Policja, MWiK, badania ankietowe, wywiady z liderami lokalnymi).

Istotnym elementem diagnozy było obiektywne stwierdzenie czy za pomocą dostępnych danych można uznać, czy dane zjawisko ma charakter zjawiska problemowego (stanu kryzysowego). Temu właśnie służyła analiza porównawcza, tj. odniesienie skali zjawisk do występujących na innych poziomach statystycznych (zobiektywizowanie czy coś jest realnie problemem). Takie podejście rzutuje na całą logikę dokumentu. Program rewitalizacji ma bowiem pomóc rozwiązywać **KLUCZOWE PROBLEMY**, w sposób **NAJEFEKTYWNIJSZY**. To jakie działania rewitalizacyjne gmina zamierza prowadzić zależy od rzetelności diagnozy, w tym rzetelności zdefiniowania problemów.

Diagnoza danych zastanych, uzupełniona została o badania z mieszkańcami. Badanie ilościowe przeprowadzono na próbie 529 dorosłych mieszkańców miasta Kędzierzyn-Koźle. Zasadniczym celem badania było poznanie potrzeb i oczekiwań mieszkańców miasta Kędzierzyn-Koźle, odnośnie obszarów, które w ich opiniach wymagają podjęcia działań rewitalizacyjnych:

- Badani mieszkańcy wyrazili potrzebę podjęcia działań rewitalizacyjnych przede wszystkim w okolicach Starego Miasta/Rynku, a relatywnie wysoki odsetek odpowiedzi wskazuje, że to brak i/lub niezadowalający stan techniczny chodników i ulic jest tym, co w największej mierze wymaga podjęcia działań rewitalizacyjnych.
- Stosunkowo wysoki odsetek odnotowano również w przypadku zwiększenia liczby patroli policyjnych oraz zamieszkiwania Kędzierzyna-Koźle przez mniejszość romską.
- Zdaniem mieszkańców, w pierwszej kolejności działania rewitalizacyjne powinny skupić się na okolicach Starego Miasta.
- Większość badanych, jako miejsce, które powinno zostać poddane rewitalizacji w pierwszej kolejności, wskazała swoje miejsce zamieszkania, natomiast co trzeci, miejsce rekreacji wypoczynku.
- Negatywnymi zjawiskami społecznymi, które są najczęściej dostrzegane przez mieszkańców na wskazanych przez nich obszarach wymagających rewitalizacji, są bezrobocie oraz ubóstwo, a zjawiskiem społecznym, jakie najrzadziej ma miejsce na wskazanych obszarach, jest wykluczenie osób starszych.
- W przypadku bezrobocia i ubóstwa, na wysokie ryzyko występowania problemów, najczęściej wskazywali mieszkańcy osiedla Piastów, zaś najrzadziej osiedla Pogorzelec.
- W przypadku niskiego poziomu samoorganizacji społecznej i współpracy pomiędzy mieszkańcami a władzami publicznymi, niskiego poziomu uczestnictwa społeczności w życiu kulturalnym oraz wykluczenia osób starszych, na wysokie ryzyko występowania problemów, najczęściej wskazywali mieszkańcy Śródmieścia, zaś najrzadziej osiedla Pogorzelec.
- Oceniając elementy składające się na ogólną jakość życia, najwyższy odsetek wskazań odpowiedzi *wysoko* odnotowano w przypadku stanu i dostępności infrastruktury sieciowej, zagrożeń dla zdrowia ludzi, jakości i dostępności komunikacji publicznej oraz zagrożeń naturalnych. Najniżej badani ocenili stan techniczny obiektów budowlanych, estetykę otoczenia, aktywność gospodarczą obszaru, stan środowiska oraz poziom indywidualnej przedsiębiorczości.
- Najwięcej mieszkańców oczekuje po rewitalizacji poprawy stanu i dróg i chodników oraz budowy ścieżek rowerowych, a najmniejszy odsetek respondentów polepszenia komunikacji miejskiej oraz podniesienia dostępności do komunalnych usług sieciowych.
- Niemal wszyscy badani deklarują, że problem rewitalizacji jest ważny dla ich miasta oraz, że problem ten, jest dla nich ważny osobiście.
- Mieszkańcy w większości negatywnie oceniają jakość powietrza na terenie miasta Kędzierzyn-Koźle, a nieco ponad połowa mieszkańców pozytywnie ocenia jakość wody z kranu na terenie miasta.

W czerwcu 2016 roku zrealizowane zostało również badanie jakościowe z liderami opinii, dotyczące rewitalizacji miasta Kędzierzyna-Koźla. Badanie zostało wykonane metodą ankiety pocztowej, wysyłanej oficjalną pocztą przez Panią Prezydent Miasta Kędzierzyna-Koźla Sabinę Nowosielską. Badanie zostało skierowane do liderów opinii społecznej; zwrótnie pozyskane opinie 13 osób.

Z badań wynika, że problem rewitalizacji jest ważny dla mieszkańców Kędzierzyna-Koźła. Problem społecznym dotyczącym miasta najczęściej wskazywanym przez respondentów jest wyludnianie się miasta, a co za tym idzie – również jego starzenie się. Głównym tego powodem jest odpływ młodych i wykształconych ludzi, którym miasto nie może zbyt wiele zaoferować. Rewitalizacja miasta jest więc postrzegana przez respondentów jako środek do przywrócenia mu życia, co miałyby znaleźć odzwierciedlenie w przyciągnięciu turystów oraz inwestorów, zachęcenie mieszkańców do spędzania czasu w mieście a także zatrzymanie młodych ludzi w Kędzierzynie-Koźlu.

Respondenci zauważają, że na odpływ młodych ludzi z miasta mają wpływ przede wszystkim takie czynniki jak brak pracy oraz brak mieszkania a także brak odpowiedniej oferty kulturalnej. W efekcie Kędzierzyn-Koźle nie jest odpowiednim miejscem na założenie rodziny. Młodzi ludzie poszukując stabilizacji muszą wyjeżdżać z miasta w poszukiwaniu pracy. Dodatkowo na odpływ młodych ludzi może mieć również wpływ słabe skomunikowanie miasta z pozostałą częścią Polski oraz słaba infrastruktura drogowa w samym mieście. Malejąca liczba połączeń dalekobieżnych do większych miast może potęgować wśród młodych mieszkańców Kędzierzyna-Koźła poczucie braku możliwości zaspokajania w nich swoich potrzeb, których nie jest im w stanie zapewnić ich rodzinne miasto.

Najczęściej wskazywanymi obszarami do rewitalizacji są okolice centrum oraz dzielnica Koźle-Port. Związane jest to z postrzeganiem tych obszarów jako miejsc turystycznych, mających na celu przyciągnięcie ludzi i mającymi być wizytówkami miasta, jednakże respondenci zwracają uwagę również na to, że miasto jest podzielone na dzielnice które, oprócz centrum, też wymagają rewitalizacji. Dzielnice te nie tworzą razem wspólnej całości ale są osobnymi ośrodkami, które według respondentów wymagają indywidualnego podejścia do ich naprawy. Ważne jest również wyrównanie poziomu życia ludzi pomiędzy poszczególnymi częściami miasta.

Uczestnicy badania dostrzegają potrzebę kompleksowego zadbania o Kędzierzyn-Koźle: remontu dróg i chodników, wyburzenia/odrestaurowania starych budynków, zagospodarowania terenów zielonych, zbudowania ścieżek rowerowych, założenia monitoringu w zrewitalizowanych miejscach oraz budowy infrastruktury rekreacyjno-sportowej. W tabeli nr 2 zostały zestawione obszary wymagające rewitalizacji wraz z propozycjami naprawy problemów występujących na tych obszarach.

Tabela 103. Obszary wymagające rewitalizacji wg respondentów badania IDI

Obszar wymagający rewitalizacji	Propozycja zmian
Port Koźle	Renowacja oraz wykreowanie atrakcji turystycznej
Dzielnica Koźle-Port	Remont starych kamienic
Centrum Starego Miasta	Remont starego budownictwa, chodników i dróg; oddanie przestrzeni centrum mieszkańcom poprzez wyeliminowanie bądź ograniczenie ruchu samochodowego na rynku
Podzamcze	Renowacja i przystosowanie do celów turystycznych
Infrastruktura drogowo-komunikacyjna	Renowacja i poprawa standardu dróg: od Al. Lisa, nad torami kolejowymi, do ul. Partyzantów; wiodącej z Cisowej przez Lenartowice do ul. Przyjaźni; wiodącej z oś. Żabienic na Kuźniczki z wykorzystaniem istniejącego wiaduktu pod nasypem kolejowym; Nałkowskiej i Nowowiejskiej

Osiedle Śródmieście	Remont chodników, zasadzenie drzew i krzewów ozdobnych; centralne ogrzewanie dla mieszkańców
Zabudowania w obrębie Dworca Kolejowego, wzdłuż Al. Jana Pawła (dawne centrum Kędzierzyna)	Zagospodarowanie pustych lokali
Obszar znajdujący się w pasie pomiędzy ul. Kozielską a ul. Armii Krajowej	Zagospodarowanie pod obiekty handlowe i usługowe (nowe miejsca pracy dla mieszkańców) lub komunalne (nowe mieszkania dla młodych ludzi)
Osiedla otaczające miasto	Budowa placów zabaw i alejek
Lenartowice	Renowacja zabytkowych obiektów infrastruktury budownictwa wodnego oraz układu tras pieszo-rowerowych poprzez aleje parku książęcego
Centrum miasta oraz inne obszary narażone na wandalizm	Monitoring
Kędzierzyn-Koźle – całe miasto	Rozbudowa ścieżek rowerowych, budowa infrastruktury rekreacyjno-sportowej oraz ośrodków kultury

Źródło: Instytut Badawczy IPC, badanie własne

Ponadto w oparciu o dane statystyczne oraz dane źródłowe w Kędzierzynie-Koźlu zdiagnozowano występowania następujących problemów:

W SFERZE SPOŁECZNEJ

- **DEPOPULACJA**
 - Szczególna koncentracja problemu: Piastów
- **STARZENIE SIĘ SPOŁECZEŃSTWA**
 - Szczególna koncentracja problemu: Śródmieście, Pogorzelec, Piastów
- **BEZROBOCIE**
 - Szczególna koncentracja problemu: Stare Miasto, Śródmieście, Pogorzelec, Blachownia
- **UBÓSTWO**
 - Szczególna koncentracja problemu: Śródmieście, Pogorzelec, Stare Miasto
- **PRZEMOC W RODZINIE**
 - Szczególna koncentracja problemu: Śródmieście, Pogorzelec, Stare Miasto, Azoty, Kłodnica, Zachód
- **UZALEŻNIENIA**

- Szczególna koncentracja problemu: Śródmieście, Blachownia, Kłodnica, Azoty, Pogorzelec, Przyjaźni, Stare Miasto
- **NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ I CHOROBA**
 - Szczególna koncentracja problemu: Śródmieście, Pogorzelec, Azoty, Stare Miasto
- **BEZPIECZEŃSTWO I PRZESTĘPCZOŚĆ**
 - Szczególna koncentracja problemu: Śródmieście, Stare Miasto, Przyjaźni, Pogorzelec, Zachód
- **AKTYWNOŚĆ SPOŁECZNA**
 - Szczególna koncentracja problemu: brak możliwości obiektywnego zdefiniowania lokalizacji problemu w przestrzeni miasta

W SFERZE GOSPODARCZEJ

- **NISKA AKTYWNOŚĆ W KIERUNKU ROZWOJU WŁASNEJ PRZEDSIĘBIORCZOŚCI**
 - Szczególna koncentracja problemu: Miejsce Kłodnickie, Lenartowice, Rogi, Azoty, Blachownia, Cisowa, Sławięcice, Piastów.

W SFERZE ŚRODOWISKOWEJ

- **ZANIECZYSZCZENIE POWIETRZA**
 - Szczególna koncentracja problemu: ze względu na możliwość migracji zanieczyszczeń obszar całego miasta
- **HAŁAS KOMUNIKACYJNY**
 - Szczególna koncentracja problemu: ul. Gliwicka (Pogorzelec)
- **UCIĄŻLIWE SĄSIEDZTWO TERENÓW PRZEMYSŁOWYCH**
 - Szczególna koncentracja problemu: Azoty, Blachownia
- **WYSTĘPOWANIE POKRYĆ DACHOWYCH ZAWIERAJĄCYCH AZBEST**
 - Szczególna koncentracja problemu: Rogi, Cisowa, Sławięcice, Kłodnica

W SFERZE PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNEJ

- **OGRANICZONY DOSTĘP DO PLACÓW ZABAW**
 - Szczególna koncentracja problemu: Piastów, Stare Miasto, Blachownia
- **NISKI POZIOM UCZESTNICTWA W ZAJĘCIACH ORGANIZOWANYCH PRZEZ INSTYTUCJE KULTURY ORAZ NIŻSZA OD ŚREDNIEJ WOJEWÓDZKIEJ DOSTĘPNOŚĆ OFERTY KULTURALNEJ**

- Szczególna koncentracja problemu: Azoty, Blachownia, Cisowa, Miejsce Kłodnickie, Piastów, Pogorzelec, Południe, Przyjaźni, Stare Miasto, Zachód
- **SPADEK CZYTELNICTWA**
 - Szczególna koncentracja problemu: Pogorzelec, Piastów, Śródmieście, Zachód
- **NISKI POZIOM UCZESTNICTWA W OFERCIE SPORTOWO-REKREACYJNEJ MIASTA**
 - Szczególna koncentracja problemu: Miejsce Kłodnickie, Blachownia, Lenartowice, Piastów, Pogorzelec, Sławięcice
- **NIEDOSTATECZNIE ROZWINIĘTA INFRASTRUKTURA ŚCIEŻEK I TRAS ROWEROWYCH**
 - Szczególna koncentracja problemu: Azoty, Blachownia, Cisowa, Kuźniczka, Lenartowice, Miejsce Kłodnickie, Południe, Przyjaźni, Rogi, Śródmieście, Stare Miasto, Zachód

W SFERZE TECHNICZNEJ

- **BRAK DOSTĘPU DO SIECI KANALIZACYJNEJ**
 - Szczególna koncentracja problemu: Kłodnica
- **SYSTEM ZAOPATRZENIA W CIEPŁO WPŁYWAJĄCY NA ZJAWISKO NISKIEJ EMISJI**
 - Szczególna koncentracja problemu: Kłodnica, Pogorzelec, Cisowa, Rogi, Miejsce Kłodnickie
- **MAŁA POWIERZCHNIA MIESZKAŃ PRZYPADAJĄCA NA MIESZKAŃCA**
 - Szczególna koncentracja problemu: brak możliwości zlokalizowania problemu w przestrzeni miasta

KONCENTRACJA NEGATYWNYCH ZJAWISK – OBSZAR ZDEGRADOWANY

Analiza potencjalnych zjawisk kryzysowych, która została przeprowadzona za pomocą analizy danych zastanych oraz badań z mieszkańcami, wykazała, że obszarami, na których szczególnie koncentrują się negatywne zjawiska społeczne, ze względu na ich skalę i natężenie, są przede wszystkim osiedla **Śródmieście, Stare Miasto oraz Pogorzelec**.

Wytyczne w zakresie rewitalizacji wskazują, że obszar zdegradowany można wyznaczyć dla miejsc koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, współwystępujących z negatywnymi zjawiskami ze sfer gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej. Uznanie danego zjawiska za stan kryzysowy ma miejsce, jeśli dane negatywne zjawisko charakteryzuje się wartością wskaźników je oceniających, przekraczających średnią wartość notowaną w skali gminy. Istotne jest także obiektywne stwierdzenie, czy dane zjawisko ma charakter zjawiska kryzysowego (np. poprzez odniesienie poziomu zjawiska do średnich notowanych na innych poziomach statystycznych).

W celu jednoznacznego wskazania na jakim obszarze miasta Kędzierzyn-Koźle występuje **koncentracja negatywnych zjawisk społecznych wraz ze współwystępowaniem problemów gospodarczych, lub środowiskowych, lub przestrzenno-funkcjonalnych, lub technicznych**, poszczególnym zjawiskom problemowym przypisano odpowiadające im wskaźniki. Punktem odniesienia terytorialnego był podział gminy na osiedla. Uznanie danego zjawiska za problemowe, w przypadku danych statystycznych opisujących zjawiska w sferze społecznej, następowało w przypadku stwierdzenia wartości wskaźnika (natężenia i skali) powyżej średniej dla gminy. Zdefiniowanie istnienia problemu w sferach gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej w przypadku części danych (np. dot. sfery gospodarczej) następowało także w odniesieniu do średniej gminnej lub obiektywnego stwierdzenia występowania lub braku występowania danego zjawiska (np. uciążliwe sąsiedztwo obszarów przemysłowych, hałas komunikacyjny).

Procedura wyznaczania obszarów zdegradowanych opierała się na następujących założeniach:

- 1) Na wstępnym etapie prac diagnostycznych zaproponowano, aby do celów agregacji danych opisujących stany kryzysowe zachować podział miasta na osiedla. Założono wstępnie, że działania rewitalizacyjne powinny rozwiązywać komplementarnie problemy obszarów spójnych przestrzenie i funkcjonalnie.
- 2) W celu ustalenia koncentracji negatywnych zjawisk społecznych wybrane wskaźniki opisujące stany kryzysowe w sferze społecznej (ze względu na skalę jak również natężenie zjawiska) zostały poddane transformacji liniowej w przedziale 0-1. Następnie wyniki te zostały zsumowane i ponownie poddane transformacji liniowej. Uzyskano w ten sposób sumaryczny wskaźnik wystandaryzowany opisujący koncentrację negatywnych zjawisk społecznych na poszczególnych obszarach.

Normalizacja wskaźników przeprowadzona została w oparciu o wzór:

$$W = \frac{x - \min}{\max - \min}$$

gdzie:

- W – wystandaryzowana wartość wskaźnika
- X – wyjściowa wartość wskaźnika
- Min – minimalna wartość wskaźnika
- Max – maksymalna wartość wskaźnika

Cząstkowy wskaźnik wystandaryzowany – wynik liczbowy związany z normalizacją pierwotnej danej statystycznej za pomocą liniowej transformacji danych typu min-max. W efekcie normalizacji wartości wszystkich wskaźników początkowych sprowadzone zostają do przedziału od 0 do 1, gdzie wartość 0 została przypisana danej o najmniejszej wartości, a wartość 1 została przypisana danej o największej wartości.

Syntetyczny wskaźnik wystandaryzowany – wynik liczbowy stanowiący średnią arytmetyczną wskaźników cząstkowych dla poszczególnych sfer problemowych, ujętych w postaci wskaźników wystandaryzowanych cząstkowych.

W celu określenia koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, występujących w Kędzierzynie-Koźlu, przeanalizowano dostępne wskaźniki je opisujące.

3) Poszczególne osiedla poddane zostały analizie występowania negatywnych zjawisk gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych oraz technicznych.

Poniżej zaprezentowano zestawienie problemów oraz wskaźników je oceniających.

Tabela 104. Wskaźniki użyte do oceny koncentracji negatywnych zjawisk społecznych oraz występowania zjawisk negatywnych gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych oraz technicznych w Kędzierzynie-Koźlu

Lp.	Negatywne zjawisko	Wskaźnik pomiaru
<i>Sfera społeczna</i>		
1.	Depopulacja	<ul style="list-style-type: none"> Dynamika zmiany liczby ludności 2015/2010
2.	Starzenie się społeczeństwa	<ul style="list-style-type: none"> Liczba osób w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym (natężenie zjawiska) Liczba osób w wieku poprodukcyjnym (skala zjawiska)
3.	Ubóstwo	<ul style="list-style-type: none"> Udział którym przyznano świadczenia z powodu ubóstwa w liczbie ludności ogółem (natężenie zjawiska) Liczba osób którym przyznano świadczenia z powodu ubóstwa
4.	Bezrobocie	<ul style="list-style-type: none"> Udział bezrobotnych w ludności wieku poprodukcyjnym (natężenie) Liczba osób bezrobotnych (skala zjawiska)
5.	Przemoc	<ul style="list-style-type: none"> Liczba osób którym przyznano świadczenia z przemocy w rodzinie Liczba niebieskich kart
6.	Uzależnienia	<ul style="list-style-type: none"> Liczba osób, którym przyznano świadczenia z powodu alkoholizmu
7.	Niepełnosprawność i choroba	<ul style="list-style-type: none"> Liczba osób, którym przyznano świadczenia z powodu niepełnosprawności Liczba osób, którym przyznano świadczenia z powodu

		choroby
8.	Bezpieczeństwo i przestępczość	<ul style="list-style-type: none"> Liczba przestępstw o charakterze kryminalnym
Sfera gospodarcza		
9.	Niska aktywność osób w wieku produkcyjnym w kierunku rozwoju własnej przedsiębiorczości	<ul style="list-style-type: none"> Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym w 2015 r.
Sfera środowiskowa		
10.	Zanieczyszczenie powietrza	<ul style="list-style-type: none"> Wyniki pomiarów powietrza prowadzonych w ramach monitoringu środowiska przez PIOŚ
11.	Hałas komunikacyjny	<ul style="list-style-type: none"> Wyniki pomiarów hałasu prowadzonych w ramach monitoringu środowiska przez PIOŚ
12.	Uciążliwe sąsiedztwo terenów przemysłowych	<ul style="list-style-type: none"> Lokalizacja terenów przemysłowych na obszarze miasta
13.	Występowanie pokryć dachowych zawierających azbest	<ul style="list-style-type: none"> Powierzchnia pokryć dachowych zawierających azbest
Sfera przestrzenno-funkcjonalna		
14.	Ograniczony dostęp do placów zabaw	<ul style="list-style-type: none"> Liczba placów zabaw (bez szkolnych) w przeliczeniu na liczbę osób w wieku przedprodukcyjnym
15.	Niski poziom uczestnictwa w zajęciach organizowanych przez instytucje kultury oraz niższa od średniej wojewódzkiej dostępność oferty kulturalnej	<ul style="list-style-type: none"> Liczba osób uczestniczących w zajęciach organizowanych przez samorządowe instytucje kultury w przeliczeniu na liczbę mieszkańców
16.	Spadek czytelnictwa	<ul style="list-style-type: none"> Liczba czytelników bibliotek publicznych 2015/2010
17.	Niski poziom uczestnictwa w ofercie sportowo-rekreacyjnej	<ul style="list-style-type: none"> Liczba stowarzyszeń kultury fizycznej w przeliczeniu na 10000 mieszkańców
18.	Niedostatecznie rozwinięta infrastruktura ścieżek i tras rowerowych	<ul style="list-style-type: none"> Długość ścieżek i tras rowerowych
Sfera techniczna		
19.	Brak dostępu do sieci kanalizacyjnej	<ul style="list-style-type: none"> Dostęp do sieci kanalizacyjnej – stan na 2016
20.	System zaopatrzenia w ciepło wpływający na zjawisko niskiej emisji	<ul style="list-style-type: none"> Obszary priorytetowe dla wdrożenia Programu Obniżenia Niskiej Emisji

Źródło: Opracowanie własne

Powstałe na bazie ww. wskaźników tabele oraz mapy obrazują współwystępowanie wybranych problemów społecznych z pozostałymi problemami oraz koncentrację tych problemów. Powyższe wskaźniki zaprezentowane zostały w dwojaki sposób. Poszczególne wartości wskaźników sfery społecznej (priorytetowej w wyznaczeniu obszarów zdegradowanych i rewitalizacji) poddano

standaryzacji liniowej w przedziale 0-1, gdzie wartość 1 odpowiadała najwyższej wartości ocenianego problemu, zaś wartość 0 najniższej. Przekształcając każdy uzyskany w pomiarze wynik poprzez zastosowanie wzoru standaryzacji, uzyskano znormalizowaną miarę. Dokonując standaryzacji natężenia zjawiska oraz jego skali w przedziale 0-1 możliwe było zestawienie ze sobą tych cech zjawiska (natężenia, skali) oraz poprzez późniejszą ponowną standaryzację, wskazanie koncentracji negatywnych zjawisk społecznych. Uznano przy tym że, dla dalszego procedowania, w kierunku ustalenia koncentracji zjawisk w przestrzeni miasta, natężenie oraz skala są sobie równoważne (podjęcie działań rewitalizacyjnych powinno być prowadzone w pierwszej kolejności na obszarach gdzie występuje zarówno wysokie natężenia, jak i skala negatywnych zjawisk – przy założeniu, że wyznaczone obszary badawcze są niepodzielnymi jednostkami przestrzenno-funkcjonalnymi, na rzecz których prowadzone powinny być komplementarne działania rewitalizacyjne.

Tabela 105. Wystandaryzowane wskaźniki użyte do oceny koncentracji negatywnych zjawisk społecznych w Kędzierzynie-Koźlu

Osiedle	1	2	3	4	5	6	7	8	Wskaźnik wystandaryzowany
	Depopulacja	Starzenie się społeczeństwa	Ubóstwo	Bezrobocie	Przemoc	Uzależnienia	Niepełnosprawność i choroba	Bezpieczeństwo i przestępczość	PROBLEMY SPOŁECZNE
Śródmieście	0,31	1	0,88	0,86	1	1	1	1	1
Pogorzelec	0,28	0,66	0,65	0,7	0,85	0,69	0,68	0,63	0,71
Stare Miasto	0,12	0,24	1	1	0,83	0,52	0,57	0,72	0,69
Błachownia	0,12	0,12	0,61	0,78	0,4	0,81	0,41	0,18	0,46
Azoty	0,09	0,05	0,39	0,42	0,73	0,72	0,6	0,34	0,45
Kłodnica	0,1	0,25	0,45	0,4	0,64	0,74	0,41	0,38	0,45
Zachód	0,14	0,5	0,32	0,17	0,58	0,29	0,28	0,6	0,38
Piastów	1	0,61	0,06	0,14	0,19	0,13	0,04	0,28	0,31
Przyjaźni	0,06	0,1	0,05	0,02	0,39	0,55	0,42	0,66	0,28
Sławięcice	0,05	0,16	0,35	0,36	0,35	0,33	0,28	0,1	0,24
Rogí	0,34	0,08	0,18	0,2	0,28	0	0,06	0,14	0,14
Kuźniczka	0,04	0,43	0,03	0,03	0,2	0,14	0	0,16	0,1
Południe	0,01	0,06	0,27	0,29	0	0,2	0,01	0,04	0,08
Cisowa	0,07	0	0,1	0,22	0,27	0	0,02	0,09	0,06
Lenartowice	0	0,18	0,04	0,02	0	0	0,04	0,29	0,03
Miejsce Kłodnickie	0,03	0,31	0	0	0	0	0,02	0	0

Źródło: Opracowanie własne

Przeprowadzona analiza zjawisk kryzysowych na podstawie danych zastanych oraz badań ilościowych z mieszkańcami wykazała, że obszarem koncentracji negatywnych zjawisk społecznych są w szczególności osiedla: Śródmieście, Pogorzelec oraz Stare Miasto. Ponadto należy wziąć pod uwagę również takie osiedla jak: Azoty, Blachownia i Kłodnica (jego części Koźle-Port), które charakteryzują się m. in. wysoką koncentracją problemów uzależnień. Na wymienionych obszarach współwystępują problemy ze sfer: gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej. Przyjęto, że do obszaru zdegradowanego zaliczone zostaną osiedla, które uzyskają najwyższą wartość wystandaryzowanego wskaźnika problemów sfery społecznej.

Mając na uwadze powyższe za obszar zdegradowany należy uznać obszar osiedli: **Śródmieście, Pogorzelec, Stare Miasto, Azoty, Blachownia i Kłodnica.**

Obszary zdegradowane charakteryzują się łącznie następującymi wskaźnikami:

- Liczba mieszkańców (2015 r.): 36 706 osób (61,52% mieszkańców gminy)
- Bezrobocie: Liczba osób, którym przyznano świadczenia z powodu bezrobocia - 1250 osób (80,75% w skali gminy)
- Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym (2015 r.): 5,54% (średnia gminna 4,23%)
- Liczba osób, którym MOPS w Kędzierzynie-Koźlu przyznał świadczenia z powodu ubóstwa (2015 r.): 1324 osoby (78,30% w skali gminy), niebieskich kart: 74 (66,67% w skali gminy)
- Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej w liczbie ludności ogółem (2015 r.): 5,19% (średnia gminna 4,14%)
- Liczba osób, którym przyznano świadczenia z powodu przemocy w rodzinie (2015 r.): 63 osoby (91,30% w skali gminy), niebieskich kart: 74 (66,67% w skali gminy)
- Liczba osób, którym przyznano świadczenia z powodu alkoholizmu (2015 r.): 105 osób (84,00% w skali gminy)
- Liczba osób, którym przyznano świadczenia z powodu niepełnosprawności (2015 r.): 478 osób (78,75% w skali gminy)
- Liczba osób, którym przyznano świadczenia z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby (2015 r.): 539 osób (79,15% w skali gminy)
- Liczba przestępstw o charakterze kryminalnym (2015 r.): 453 przestępstwa (70,67% w skali gminy)

Tabela 106. Obszary zdegradowane w Kędzierzynie-Koźlu

Obszary zdegradowane	Znaczenie dla rozwoju lokalnego ⁶²	Szczególne natężenie negatywnych zjawisk społecznych.	Zdiagnozowane zjawiska kryzysowe w sferach: gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej.
1. Stare Miasto	Liczba mieszkańców: 3872 osób (UM, 2015). Podstawową funkcją są usługi, w tym usługi publiczne o zasięgu lokalnym i ponadlokalnym oraz mieszkalnictwo w zabudowie wielorodzinnej.	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba osób, którym MOPS w Kędzierzynie-Koźlu przyznał świadczenia z powodu bezrobocia: 238 osób (15,3% w skali gminy), wzrost o 41,7% • Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym: 10,3% (średnia gminna 4,23%) • Liczba osób, którym MOPS w Kędzierzynie-Koźlu przyznał świadczenia z powodu ubóstwa: 263 osoby (15,5% w skali gminy), wzrost o 37,7% • Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej w liczbie ludności ogółem: 8,81% (średnia gminna 4,14%) 	<ul style="list-style-type: none"> • Zanieczyszczenie powietrza • Ograniczony dostęp do placów zabaw • Niski poziom uczestnictwa w zajęciach organizowanych przez instytucje kultury oraz niższa od średniej wojewódzkiej dostępność oferty kulturalnej • Niedostatecznie rozwinięta infrastruktura ścieżek i tras rowerowych • Niska aktywność społeczno-kulturalna (wywiady jakościowe z liderami opinii, bardzo mała liczba oddanych głosów w budżecie obywatelskim w stosunku do liczby mieszkańców)
2. Śródmieście	Liczba mieszkańców: 12 515 osób (UM, 2015). Podstawową funkcją są usługi, w tym usługi publiczne o zasięgu lokalnym i ponadlokalnym oraz mieszkalnictwo w zabudowie wielorodzinnej.	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba osób, którym MOPS w Kędzierzynie-Koźlu przyznał świadczenia z powodu bezrobocia: 357 osób (23% w skali gminy), wzrost 2015/2010 o 14,1% • Liczba osób, którym MOPS w Kędzierzynie-Koźlu przyznał świadczenia z powodu ubóstwa: 416 osób (24% w skali gminy), wzrost 2015/2010 o 30% • Liczba osób, którym przyznano świadczenia z powodu przemocy w rodzinie: 24 (24% w skali gminy), niebieskich kart: 20 (18% w skali gminy) • Liczba osób, którym przyznano świadczenia z powodu alkoholizmu: 36 osób (28% w skali 	<ul style="list-style-type: none"> • Zanieczyszczenie powietrza • Spadek czytelnictwa • Niedostatecznie rozwinięta infrastruktura ścieżek i tras rowerowych • Niska ocena estetyki i wizerunku osiedla, w tym estetyka budynków, przestrzeni publicznych oraz obiektów zabytkowych (wywiady jakościowe z liderami opinii)

⁶² Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Kędzierzyn-Koźle

		<p>gminy)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Liczba osób, którym przyznano świadczenia z powodu niepełnosprawności: 166 osób (27% w skali gminy), wzrost o 14,5% 2015/2010 • Liczba osób, którym przyznano świadczenia z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby: 221 osób (32% w skali gminy), wzrost o 19,5% • Liczba przestępstw o charakterze kryminalnym: 184 przestępstwa (28,7% w skali gminy) 	
3. Pogorzelec	<p>Liczba mieszkańców: 11 487 osób (UM, 2015). Podstawową funkcją jest mieszkalnictwo w zabudowie wielorodzinnej oraz usługi, w tym usługi publiczne o zasięgu lokalnym.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba osób, którym MOPS w Kędzierzynie-Koźlu przyznał świadczenia z powodu bezrobocia: 292 osoby (18,8% w skali gminy), spadek o 1% • Liczba osób, którym MOPS w Kędzierzynie-Koźlu przyznał świadczenia z powodu ubóstwa: 309 osób (24% w skali gminy) • Liczba osób, którym przyznano świadczenia z powodu przemocy w rodzinie: 13 (18% w skali gminy), niebieskich kart: 23 (20% w skali gminy) • Liczba osób, którym przyznano świadczenia z powodu alkoholizmu: 24 osoby (19,2% w skali gminy) • Liczba osób, którym przyznano świadczenia z powodu niepełnosprawności: 125 osób (20% w skali gminy), wzrost o 5,9% 2015/2010 • Liczba osób, którym przyznano świadczenia z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby: 139 osób (20,4% w skali gminy), wzrost o 19,8% • Liczba przestępstw o charakterze kryminalnym: 82 przestępstwa (12% w skali gminy) 	<ul style="list-style-type: none"> • Niska aktywność w kierunku rozwoju własnej przedsiębiorczości • Zanieczyszczenie powietrza • Hałas komunikacyjny • Niski poziom uczestnictwa w zajęciach organizowanych przez instytucje kultury oraz niższa od średniej wojewódzkiej dostępność oferty kulturalnej • Niski poziom uczestnictwa w ofercie sportowo-rekreacyjnej miasta • Niewystarczająca liczba zagospodarowanych przestrzeni miejskich (podwórek, skwerów) • System zaopatrzenia w ciepło wpływający na zjawisko niskiej emisji
4. Kłodnica	<p>Liczba mieszkańców: 4192 osób (UM, 2015). Podstawową funkcją są usługi, w tym usługi publiczne o zasięgu lokalnym</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba osób, którym MOPS w Kędzierzynie-Koźlu przyznał świadczenia z powodu bezrobocia: 112 osób (7,23% w skali gminy) • Liczba osób, którym MOPS w Kędzierzynie-Koźlu przyznał świadczenia z powodu ubóstwa: 	<ul style="list-style-type: none"> • Zanieczyszczenie powietrza • Występowanie pokryć dachowych zawierających azbest • Niski poziom uczestnictwa w zajęciach organizowanych przez instytucje kultury oraz

	i ponadlokalnym oraz mieszkalnictwo w zabudowie jedno- i wielorodzinnej.	<p>136 osób (8% w skali gminy)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Liczba osób, którym przyznano świadczenia z powodu przemocy w rodzinie: 8, niebieskich kart: 9 • Liczba osób, którym przyznano świadczenia z powodu alkoholizmu: 15 osoby • Liczba osób, którym przyznano świadczenia z powodu niepełnosprawności: 55 osób • Liczba osób, którym przyznano świadczenia z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby: 41 osób • Liczba przestępstw o charakterze kryminalnym: 43 przestępstwa 	<p>niższa od średniej wojewódzkiej dostępność oferty kulturalnej</p> <ul style="list-style-type: none"> • Brak dostępu do sieci kanalizacyjnej • System zaopatrzenia w ciepło wpływający na zjawisko niskiej emisji • Niski standard techniczny budynków mieszkalnych wg danych MZGM (brak łazienek, wspólne WC na korytarzach)
5. Azoty	Liczba mieszkańców: 1849 osób (UM, 2015). Podstawową funkcją jest mieszkalnictwo w zabudowie wielorodzinnej oraz usługi.	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba osób, którym MOPS w Kędzierzynie-Koźlu przyznał świadczenia z powodu bezrobocia: 70 osób (4,5% w skali gminy) • Liczba osób, którym MOPS w Kędzierzynie-Koźlu przyznał świadczenia z powodu ubóstwa: 68 osób (4% w skali gminy) • Liczba osób, którym przyznano świadczenia z powodu przemocy w rodzinie: 7, niebieskich kart: 4 • Liczba osób, którym przyznano świadczenia z powodu alkoholizmu: 8 osób • Liczba osób, którym przyznano świadczenia z powodu niepełnosprawności: 35 osób • Liczba osób, którym przyznano świadczenia z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby: 40 osób • Liczba przestępstw o charakterze kryminalnym: 21 przestępstwa 	<ul style="list-style-type: none"> • Niska aktywność w kierunku rozwoju własnej przedsiębiorczości • Zanieczyszczenie powietrza • Uciążliwe sąsiedztwo terenów przemysłowych • Niski poziom uczestnictwa w zajęciach organizowanych przez instytucje kultury oraz niższa od średniej wojewódzkiej dostępność oferty kulturalnej • Niedostatecznie rozwinięta infrastruktura ścieżek i tras rowerowych
6. Blachownia	Liczba mieszkańców: 2696 osób (UM, 2015). Podstawową funkcją są usługi,	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba osób, którym MOPS w Kędzierzynie-Koźlu przyznał świadczenia z powodu bezrobocia: 157 osób (10,1% w skali gminy), wzrost 	<ul style="list-style-type: none"> • Niska aktywność w kierunku rozwoju własnej przedsiębiorczości • Zanieczyszczenie powietrza

	<p>przemysł oraz mieszkalnictwo w zabudowie wielo- i jednorodzinnej.</p>	<p>2015/2010 34%</p> <ul style="list-style-type: none"> • Liczba osób, którym MOPS w Kędzierzynie-Koźlu przyznał świadczenia z powodu ubóstwa: 132 osób, wzrost 2015/2010 27% • Liczba osób, którym przyznano świadczenia z powodu przemocy w rodzinie: 2, niebieskich kart: 6 • Liczba osób, którym przyznano świadczenia z powodu alkoholizmu: 2 osoby • Liczba osób, którym przyznano świadczenia z powodu niepełnosprawności: 40 osób • Liczba osób, którym przyznano świadczenia z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby: 30 osób • Liczba przestępstw o charakterze kryminalnym: 18 przestępstw 	<ul style="list-style-type: none"> • Uciążliwe sąsiedztwo terenów przemysłowych • Ograniczony dostęp do placów zabaw • Niski poziom uczestnictwa w zajęciach organizowanych przez instytucje kultury oraz niższa od średniej wojewódzkiej dostępność oferty kulturalnej • Niski poziom uczestnictwa w ofercie sportowo-rekreacyjnej miasta • Niedostatecznie rozwinięta infrastruktura ścieżek i tras rowerowych
--	---	--	---

3.2. Obszary rewitalizacji

Obszar rewitalizacji – obszar obejmujący **całość lub część obszaru zdegradowanego**, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, na którym z uwagi na **istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego**, zamierza się prowadzić rewitalizację.

Obszar rewitalizacji

- nie może obejmować terenów większych niż **20% powierzchni gminy**,
- oraz zamieszkałych przez więcej niż **30% mieszkańców**.

Po przeprowadzeniu analiz prowadzących do wyznaczenia obszaru zdegradowanego, niezbędne jest wyznaczenie (w ramach tego obszaru) **obszaru rewitalizacji**. Obszar rewitalizacji jest obszarem, na którym prowadzona będzie rewitalizacja.

Określenie, która część obszaru zdegradowanego stanowić będzie obszar rewitalizacji następuje w oparciu o dwie przesłanki. Pierwszą z nich jest stwierdzenie, że na obszarze tym koncentracja negatywnych zjawisk jest szczególna. Do wniosku tego można dojść za pomocą metod badawczych służących wyznaczeniu obszaru zdegradowanego (porównanie wartości mierników, ich koncentracji terytorialnej np.).

Drugą z przesłanek jest uznanie, że obszar ten ma istotne znaczenie dla rozwoju gminy. To bardzo szeroka przesłanka, która pozwala gminie na zachowanie marginesu uznaniowości we wskazaniu, która część obszaru zdegradowanego poddana ma zostać rewitalizacji. Znaczenie dla rozwoju gminy oceniać można na różne sposoby, przede wszystkim istotność danego obszaru powinna jednak wynikać z gminnych dokumentów strategicznych, być w nich wskazana jako obszar szczególnej troski władz publicznych, obszar na którym skupiać się będzie życie społeczno-gospodarcze w gminie. Do oceny istotności obszaru można posłużyć się przykładowo analizami urbanistycznymi, które wskażą obszar wpisujący się w zasady ogólne planowania przestrzennego, takie jak np. zasada miasta zwarteo, zasada niskoemisyjności.⁶³

Bazując na wynikach analizy danych zastanych, wskaźnikach opisujących poziom rozwoju społeczno-gospodarczego oraz przestrzennego, a także na wynikach badań z mieszkańcami, biorąc pod uwagę znaczenie wybranych obszarów dla rozwoju gminy, zdecydowano się wskazać do rewitalizacji w Kędzierzynie-Koźlu następujące podobszary:

- **PODOBSZAR – KOŹLE (obejmujący większą część Starego Miasta, niewielką część osiedla Kłodnica – Koźle Port oraz obszar przy ul. Synów Pułku)**
- **PODOBSZAR – CENTRUM (część osiedla Pogorzelec oraz część osiedla Śródmieście)**
- **PODOBSZAR – BLACHOWNIA (w zasięgu ulic: Zwycięstwa, J. Tuwima, W. Broniewskiego)**

⁶³ Źródło: Ustawa o rewitalizacji - praktyczny komentarz, Ministerstwo Infrastruktury i Budownictwa Departament Polityki Przestrzennej, Warszawa 2016

- **PODOBSZAR – AZOTY (w zasięgu ulic: Chemików, Mostowa, W. Grabskiego)**

PODOBSZAR – KOŹLE (obejmujący większą część Starego Miasta, niewielką część osiedla Kłodnica – Koźle Port oraz obszar przy ul. Synów Pułku)

Obszar wskazany do rewitalizacji ze względu na szczególną koncentrację negatywnych zjawisk społecznych oraz istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego.

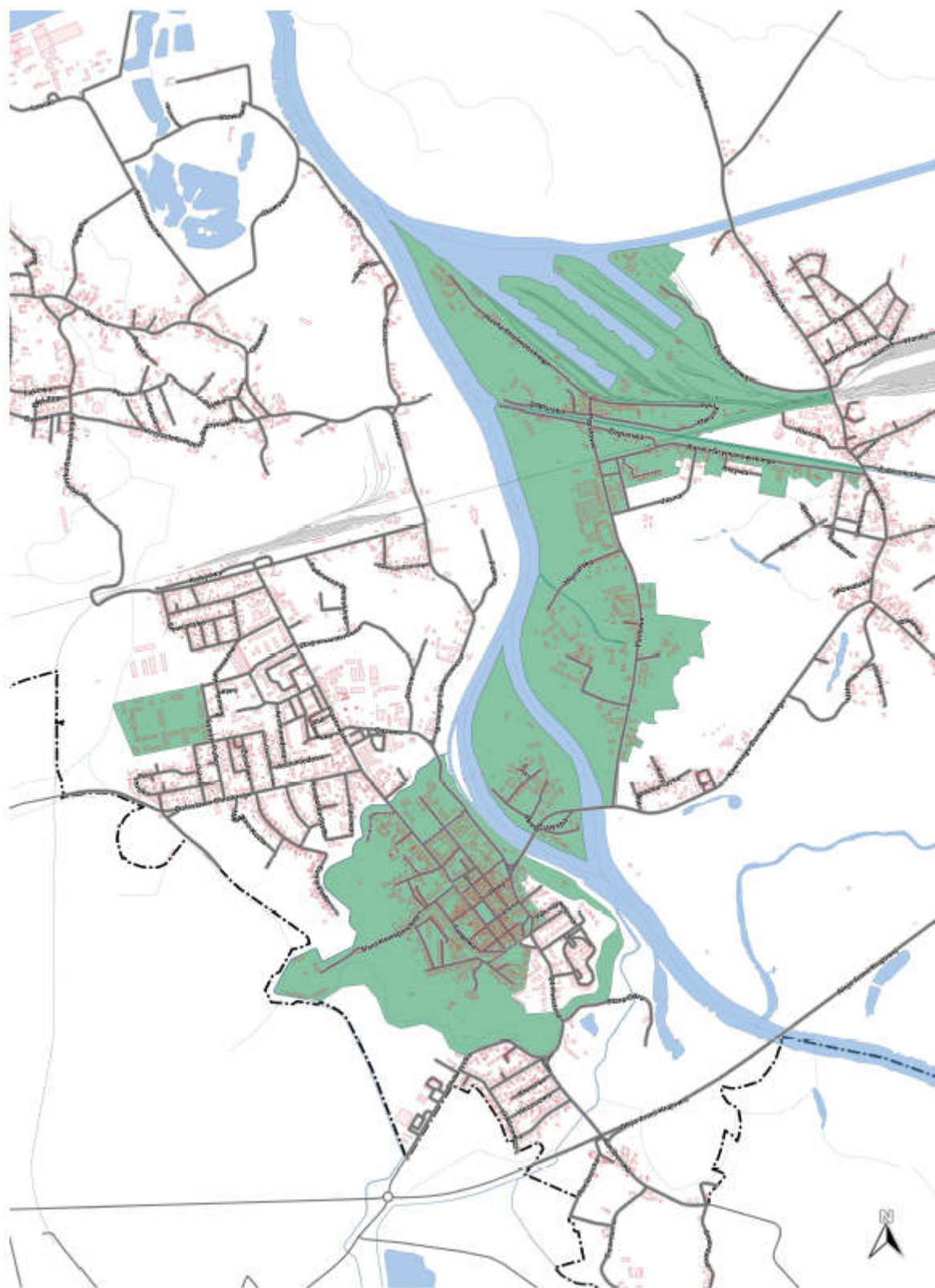
Liczba mieszkańców: 4 4 454 osoby (stan na 31.12.2015); 7,46% udziału ogółem

Powierzchnia obszaru: 232,56 ha; 1,88% udziału ogółem

Lokalizacja (ulice): Anny, A. Czechowa, Boh. Westerplatte, B. Limanowskiego, dr W. Czerwińskiego, G. Zapolskiej, Garncarska, G. Piramowicza, H. Sienkiewicza, I. Łukasiewicza (od nr 2 do 6 i od nr 1 do 15), J. I. Kraszewskiego, J. Poniatowskiego, M. Konopnickiej, M. Skłodowskiej-Curie, N. Bończyka, Pamięci Sybiraków, Piastowska (od nr 2 do 14 i od nr 1 do 25), Pl. Raciborski, Portowa (od nr 1 do 35 i od nr 2 do 28), Raclawicka, Rynek, Sądowa, Skarbowa, Spółdzielców, St. Żeromskiego, Targowa, W. Planetorza, Wyspa, Zamkowa, Złotnicza, Synów Pułku (nr 15,19A i 19B), Elewatorowa, J. Chełmońskiego, K. Szymanowskiego, Marynarska, Młynarska, Pocztowa, Portowa (od nr 37 do końca i od nr 30 do końca), Żeglarska

Znaczenie dla rozwoju lokalnego: interwencja na wskazanym obszarze będzie miała zasadniczy wpływ na rozwój miasta oraz ożywienie przestrzeni publicznych stanowiących niejako drugie serce miasta. Obszar charakteryzuje się zabytkową zabudową, obecnością terenów powojkowych i przemysłowych (Port) o zasadniczym potencjale gospodarczym tej części miasta, a także koncentracją usług komercyjnych, kulturowo-rozrywkowych, administracyjnych. Obszar posiada istotne znaczenie dla kreowania ruchu turystycznego (rzeka Odra, zabytkowa zabudowa, teren fortów, usługi). Należy podkreślić możliwości inicjowania i lokowania nowych usług celem trwałego ożywienia zdegradowanych terenów, np. związanych z obsługą starzejącego się społeczeństwa.

Mapa 5. Podobszar rewitalizacji Koźle

Źródło: opracowanie własne

WSKAŹNIKI OPISUJĄCE NEGATYWNE ZJAWISKA SPOŁECZNE

Wskaźnik	Źródło danych	Koncentracja problemu wg skali zjawiska	Wartości wystandaryzowana skali i natężenia
Dynamika zmiany liczby ludności 2015/2010	UM	Zmiana liczby mieszkańców wyniosła -403 osoby	0,50
Liczba osób w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym 2015	UM	Liczba osób w wieku poprodukcyjnym wyniosła 871 osób	0,53
Dynamika zmian liczby osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu bezrobocia 2015/2010	MOPS	Zmiana liczby osób korzystających z pomocy społecznej wyniosła 79 osób	1,00
Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej do ogółu ludności 2015	MOPS	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej wyniosła 451 osób	1,00
Liczba wystawionych NIEBIESKICH KART na 1000 mieszkańców 2015	MOPS	Liczba wystawionych Niebieskich Kart wyniosła 14 kart	0,89
Liczba popełnionych przestępstw kryminalnych na 1000 mieszkańców 2015	KP Policji	Liczba popełnionych przestępstw kryminalnych wyniosła 90 przypadków	0,77
Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu uzależnień do ogółu ludności 2015	MOPS	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu uzależnień wyniosła 22 osoby	0,82
Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności lub długotrwałej choroby do ogółu ludności 2015	MOPS	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności lub długotrwałej choroby wyniosła 89 osób	0,59

WSKAŹNIKI OPISUJĄCE WYBRANE NEGATYWNE ZJAWISKA GOSPODARCZE, ŚRODOWISKOWE, PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNE ORAZ TECHNICZNE

Wskaźnik	Źródło danych	Koncentracja problemu wg skali zjawiska	Wartość referencyjna ⁶⁴	Wartość obszaru ⁶⁵
Osoby fizyczne prowadzące działalność gosp. na 100 osób w wieku produkcyjnym 2015	CEDiG	Liczba osób prowadzących działalność gospodarczą wyniosła 416 przedsiębiorców	10,67	6,62
Liczba ogólnodostępnych placów zabaw (bez szkolnych) na 1000 osób w wieku przedprodukcyjnym 2015	UM	Liczba ogólnodostępnych placów zabaw wyniosła 2 place	3,60	2,58
Długość ścieżek i tras rowerowych (mb) na 10 tys. mieszkańców 2015	UM	Na obszarze jest 587 mb ścieżek rowerowych	2035,75	1300,11
Powierzchnia materiałów zawierających azbest (m2) na 1 mieszkańca 2015	UM	Powierzchnia materiałów zawierających azbest wyniosła 1544 m ²	0,32	0,34
Odsetek osób pozbawionych dostępu do sieci wodociągowej 2015	MWiK sp. z o.o.	Liczba osób pozbawionych dostępu do sieci wodociągowej wyniosła 27 osób	0,69%	0,60%
Odsetek osób pozbawionych dostępu do sieci kanalizacyjnej 2015	MWiK sp. z o.o.	Liczba osób pozbawionych dostępu do sieci kanalizacyjnej wyniosła 160 osób	4,95%	3,54%
Odsetek osób pozbawionych dostępu do sieci gazowej 2015	PSG sp. z o.o.	Liczba osób pozbawionych dostępu do sieci gazowej wyniosła 841 osób	10,34%	18,63%
Odsetek osób pozbawionych dostępu do sieci ciepłowniczej 2015	MZEC sp. z o.o.	Liczba osób pozbawionych dostępu do sieci ciepłowniczej wyniosła 2628 osób	30,98%	58,21%

⁶⁴ Wartość referencyjna = wartość średnia dla gminy

⁶⁵ Wartość obszaru = wartość danego wskaźnika ujętego w kolumnie 1 dla podobszaru rewitalizacji

PODOB SZAR – CENTRUM (część osiedla Pogorzelec oraz część osiedla Śródmieście)

Obszar wskazany do rewitalizacji ze względu na szczególną koncentrację negatywnych zjawisk społecznych oraz istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego.

Liczba mieszkańców: 10 557 osób (stan na 31.12.2015); 17,69% udziału ogółem

Powierzchnia obszaru: 179,48 ha; 1,45% udziału ogółem

1 Maja, 11 Listopada, Aleja Jana Pawła II (od nr 2 do 38 i od nr 1 do 35), A. Głowackiego, Bałtycka, Dr. Judyma, Dworcowa, Grunwaldzka (od nr 1 do 67 i od nr 2 do 66), Harcerska, H. Dąbrowskiego, J. Dzierżonia, J. Matejki, J. Lompy, K. Miarki (od nr 1 do 27 i od nr 2 do 34), K. Pułaskiego (nr 24,25), K. Darmota, Kościelna, Pl. Grunwaldzki, Pl. Wolności, Powstańców (od nr 1 do 29 i od nr 2 do 34), Pusta, R. Dmowskiego, R. Traugutta, Słoneczna, Wojska Polskiego, Zaścianek, A. Mickiewicza, E. Orzeszkowej, Gliwicka (od nr 4 do 27), Koszykowa, Kozielska (z wyłączeniem nr 20,30,36), Młyńska, P. Skargi, T. Kościuszki, Tartaczna.

Znaczenie dla rozwoju lokalnego: rewitalizacja obszaru ma kluczowe znaczenie dla rozwoju i bezpośredni wpływ na czynniki miastotwórcze z uwagi na ulokowane tam funkcje mieszkaniowe, komercyjne, biurowe, kulturalno-rozrywkowe, administracyjne i edukacyjne, ponadto rozbudowaną infrastrukturę drogową i kolejową. Wskazany do rewitalizacji stanowi centrum gminy, stanowiąc istotny węzeł komunikacyjny w przestrzeni miejskiej. W tym obszarze koncentruje się największa liczba mieszkańców miasta, a ze względu na swoje centralne położenie także szereg usług na rzecz mieszkańców całego miasta.

Mapa 6. Podobszar rewitalizacji Centrum

Źródło: opracowanie własne

WSKAŹNIKI OPISUJĄCE NEGATYWNE ZJAWISKA SPOŁECZNE

Wskaźnik	Źródło danych	Koncentracja problemu	Wartości wystandaryzowana
Dynamika zmiany liczby ludności 2015/2010	UM	Zmiana liczby mieszkańców wyniosła -1205 osób	1,00
Liczba osób w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym 2015	UM	Liczba osób w wieku poprodukcyjnym wyniosła 2635 osób	1,00
Dynamika zmian liczby osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu bezrobocia 2015/2010	MOPS	Zmiana liczby osób korzystających z pomocy społecznej wyniosła 52 osób	0,74
Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej do ogółu ludności 2015	MOPS	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej wyniosła 679 osób	0,98
Liczba wystawionych Niebieskich Kart na 1000 mieszkańców 2015	MOPS	Liczba wystawionych Niebieskich Kart wyniosła 24 karty	1,00
Liczba popełnionych przestępstw kryminalnych na 1000 mieszkańców 2015	KP Policji	Liczba popełnionych przestępstw kryminalnych wyniosła 189 przypadków	1,00
Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu uzależnień do ogółu ludności 2015	MOPS	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu uzależnień wyniosła 40 osób	1,00
Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności lub długotrwałej choroby do ogółu ludności 2015	MOPS	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności lub długotrwałej choroby wyniosła 225 osób	1,00

WSKAŹNIKI OPISUJĄCE WYBRANE NEGATYWNE ZJAWISKA GOSPODARCZE, ŚRODOWISKOWE, PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNE ORAZ TECHNICZNE

Wskaźnik	Źródło danych	Koncentracja problemu	Wartość referencyjna	Wartość obszaru
Osoby fizyczne prowadzące działalność gosp. na 100 osób w wieku produkcyjnym 2015	CEDiG	Liczba osób prowadzących działalność gospodarczą wyniosła 1457 przedsiębiorców	10,67	10,27
Liczba ogólnodostępnych placów zabaw (bez szkolnych) na 1000 osób w wieku przedprodukcyjnym 2015	UM	Liczba ogólnodostępnych placów zabaw wyniosła 8 placów	3,60	2,18
Długość ścieżek i tras rowerowych (mb) na 10 tys. mieszkańców 2015	UM	Na obszarze jest 6142 mb ścieżek rowerowych	2035,75	2559,00
Powierzchnia materiałów zawierających azbest (m2) na 1 mieszkańca 2015	UM	Powierzchnia materiałów zawierających azbest wyniosła 884 m2	0,32	0,04
Odsetek osób pozbawionych dostępu do sieci wodociągowej 2015	UM	Liczba osób pozbawionych dostępu do sieci wodociągowej wyniosła 2 osoby	0,69%	0,01%
Odsetek osób pozbawionych dostępu do sieci kanalizacyjnej 2015	UM	Liczba osób pozbawionych dostępu do sieci kanalizacyjnej wyniosła 127 osób	4,95%	0,53%
Odsetek osób pozbawionych dostępu do sieci gazowej 2015	UM	Liczba osób pozbawionych dostępu do sieci gazowej wyniosła 147 osób	10,34%	0,61%
Odsetek osób pozbawionych dostępu do sieci ciepłowniczej 2015	UM	Liczba osób pozbawionych dostępu do sieci ciepłowniczej wyniosła 1589 osób	30,98%	6,62%

PODOB SZAR – BLACHOWNIA (w zasięgu ulic: tj. Zwycięstwa, J. Tuwima, W. Broniewskiego)

Obszar wskazany do rewitalizacji ze względu na szczególną koncentrację negatywnych zjawisk społecznych oraz istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego.

Liczba mieszkańców: 1 773 osób (stan na 31.12.2015); 2,97% udziału ogółem

Powierzchnia obszaru: 26,55 ha; 0,21% udziału ogółem

Lokalizacja (ulice): J. Tuwima, W. Broniewskiego, Zwycięstwa

Znaczenie dla rozwoju lokalnego: Obszar Blachownia znajduje się na terenie osiedla Blachownia. Dominującą częścią tego osiedla są tereny przemysłowe pełniące istotną rolę w rozwoju społeczno-gospodarczym miasta, zlokalizowane są tam jedne z najważniejszych zakładów pracy. Nie przekłada się to jednak na warunki służące realizacji aspiracji członków społeczności lokalnej oraz atrakcyjności społecznej obszaru o wysokim potencjale rozwojowym.

Mapa 7. Podobszar rewitalizacji Blachownia

Źródło: opracowanie własne

WSKAŹNIKI OPISUJĄCE NEGATYWNE ZJAWISKA SPOŁECZNE

Wskaźnik	Źródło danych	Koncentracja problemu	Wartości wystandaryzowana
Dynamika zmiany liczby ludności 2015/2010	UM	Zmiana liczby mieszkańców wyniosła -85 osób	0,21
Liczba osób w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym 2015	UM	Liczba osób w wieku poprodukcyjnym wyniosła 315 osób	0,37
Dynamika zmian liczby osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu bezrobocia 2015/2010	MOPS	Zmiana liczby osób korzystających z pomocy społecznej wyniosła +28 osób	0,60
Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej do ogółu ludności 2015	MOPS	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej wyniosła 167 osób	0,71
Liczba wystawionych NIEBIESKICH KART na 1000 mieszkańców 2015	MOPS	Liczba wystawionych Niebieskich Kart wyniosła 5	0,60
Liczba popełnionych przestępstw kryminalnych na 1000 mieszkańców 2015	KP Policji	Liczba popełnionych przestępstw kryminalnych wyniosła 12	0,20
Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu uzależnień do ogółu ludności 2015	MOPS	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu uzależnień wyniosła 12 osób	0,83
Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności lub długotrwałej choroby do ogółu ludności 2015	MOPS	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności lub długotrwałej choroby wyniosła 26 osób	0,32

WSKAŹNIKI OPISUJĄCE WYBRANE NEGATYWNE ZJAWISKA GOSPODARCZE, ŚRODOWISKOWE, PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNE ORAZ TECHNICZNE

Wskaźnik	Źródło danych	Koncentracja problemu	Wartość referencyjna	Wartość obszaru
Osoby fizyczne prowadzące działalność gosp. na 100 osób w wieku produkcyjnym 2015	CEDiG	Liczba osób prowadzących działalność gospodarczą wyniosła 82 przedsiębiorców	10,67	6,62
Liczba ogólnodostępnych placów zabaw (bez szkolnych) na 1000 osób w wieku przedprodukcyjnym 2015	UM	Liczba ogólnodostępnych placów zabaw wyniosła 1 plac	3,60	9,93
Długość ścieżek i tras rowerowych (mb) na 10 tys. mieszkańców 2015	UM	Na obszarze jest 219 mb ścieżek rowerowych	2035,75	1231,50
Powierzchnia materiałów zawierających azbest (m2) na 1 mieszkańca 2015	UM	Powierzchnia materiałów zawierających azbest wyniosła 12 m2	0,32	0,01
Odsetek osób pozbawionych dostępu do sieci wodociągowej 2015	MWiK sp. z o.o.	Liczba osób pozbawionych dostępu do sieci wodociągowej wyniosła 0 osób	0,69%	0,00%
Odsetek osób pozbawionych dostępu do sieci kanalizacyjnej 2015	MWiK sp. z o.o.	Liczba osób pozbawionych dostępu do sieci kanalizacyjnej wyniosła 719 osób	4,95%	40,42%
Odsetek osób pozbawionych dostępu do sieci gazowej 2015	PSG sp. z o.o.	Liczba osób pozbawionych dostępu do sieci gazowej wyniosła 0 osób	10,34%	0,00%
Odsetek osób pozbawionych dostępu do sieci ciepłowniczej 2015	MZEC sp. z o.o.	Liczba osób pozbawionych dostępu do sieci ciepłowniczej wyniosła 0 osób	30,98%	0,00%

PODOB SZAR – AZOTY (w zasięgu ulic: Chemików, Mostowa, W. Grabskiego)

Obszar wskazany do rewitalizacji ze względu na szczególną koncentrację negatywnych zjawisk społecznych oraz istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego.

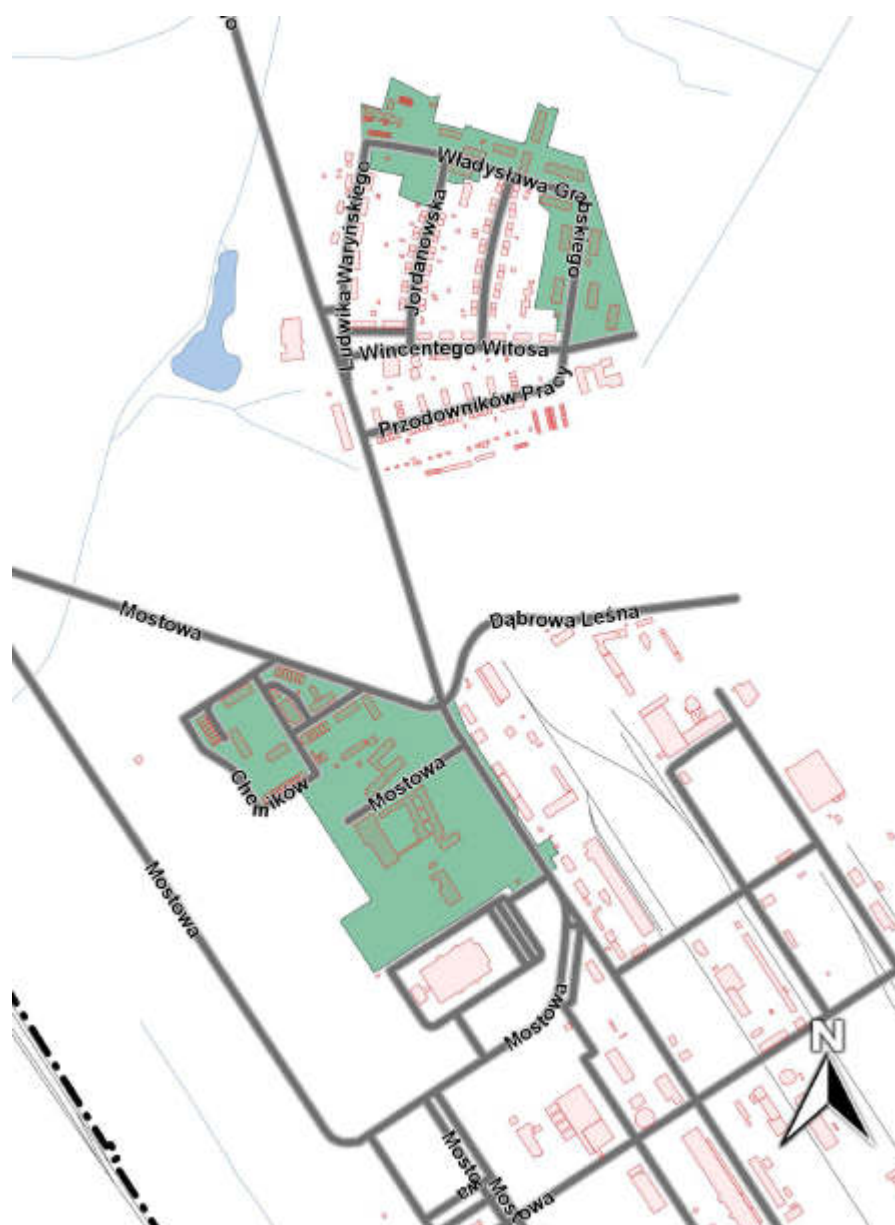
Liczba mieszkańców: 1 116 osób (stan na 31.12.2015); 1,87% udziału ogółem

Powierzchnia obszaru: 19,1 ha; 0,15% udziału ogółem

Lokalizacja (ulice): Chemików, Mostowa (nr nieparzyste), W. Grabskiego

Znaczenie dla rozwoju lokalnego: Obszar Azoty, jako część osiedla Azoty stanowiącego bazę rozwojową, która w sposób zasadniczy zwiększa przestrzenny i społeczny wymiar oddziaływania zlokalizowanych tam kluczowych podmiotów gospodarczych na resztę miasta. Obecność zakładów azotowych o bogatej tradycji przemysłowej stanowiących biegun wzrostu miasta ma bezpośredni wpływ na istotność obszaru dla rozwoju lokalnego i świadczy o jego wyjątkowości. Czynniki ekonomiczne, podobnie jak na obszarze Blachownia nie przekładają się jednak na wzrost poziomu życia mieszkańców, w tym dostęp do usług społeczno-kulturalnych powodując odpływ mieszkańców i marginalizację obszaru. Realizacja konkretnych projektów rewitalizacyjnych przy udziale społeczności lokalnej pozwoli na wyłonienie nowych właściwości obszaru oraz lokalizację brakujących tam usług. Istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego posiada również otoczenie obszaru rewitalizacji związane z walorami przyrodniczymi. Osiedle Azoty otoczone są teren o wysokich walorach przyrodniczych, które mogą być strefą wypoczynku i rekreacji dla mieszkańców miasta. Zagospodarowanie tych terenów może pozytywnie wpływać na rozwój usług na obszarze rewitalizacji.

Mapa 8. Podobszar rewitalizacji Azoty

Źródło: opracowanie własne

WSKAŹNIKI OPISUJĄCE NEGATYWNE ZJAWISKA SPOŁECZNE

Wskaźnik	Źródło danych	Koncentracja problemu	Wartości wystandaryzowana
Dynamika zmiany liczby ludności 2015/2010	UM	Zmiana liczby mieszkańców wyniosła -63 osoby	0,22
Liczba osób w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym 2015	UM	Liczba osób w wieku poprodukcyjnym wyniosła 148 osób	0,24
Dynamika zmian liczby osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu bezrobocia 2015/2010	MOPS	Zmiana liczby osób korzystających z pomocy społecznej wyniosła -20 osób	0,00
Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej do ogółu ludności 2015	MOPS	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej wyniosła 84 osoby	0,55
Liczba wystawionych NIEBIESKICH KART na 1000 mieszkańców 2015	MOPS	Liczba wystawionych Niebieskich Kart wyniosła 2	0,35
Liczba popełnionych przestępstw kryminalnych na 1000 mieszkańców 2015	KP Policji	Liczba popełnionych przestępstw kryminalnych wyniosła 17	0,43
Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu uzależnień do ogółu ludności 2015	MOPS	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu uzależnień wyniosła 4 osoby	0,40
Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności lub długotrwałej choroby do ogółu ludności 2015	MOPS	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności lub długotrwałej choroby wyniosła 22 osoby	0,40

WSKAŹNIKI OPISUJĄCE WYBRANE NEGATYWNE ZJAWISKA GOSPODARCZE, ŚRODOWISKOWE, PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNE ORAZ TECHNICZNE

Wskaźnik	Źródło danych	Koncentracja problemu	Wartość referencyjna	Wartość obszaru
Osoby fizyczne prowadzące działalność gosp. na 100 osób w wieku produkcyjnym 2015	CEDiG	Liczba osób prowadzących działalność gospodarczą wyniosła 49 przedsiębiorców	10,67	6,59
Liczba ogólnodostępnych placów zabaw (bez szkolnych) na 1000 osób w wieku przedprodukcyjnym 2015	UM	Liczba ogólnodostępnych placów zabaw wyniosła 2 place	3,60	11,03
Długość ścieżek i tras rowerowych (mb) na 10 tys. mieszkańców 2015	UM	Na obszarze jest 0 mb ścieżek rowerowych	2035,75	0,00
Powierzchnia materiałów zawierających azbest (m2) na 1 mieszkańca 2015	UM	Powierzchnia materiałów zawierających azbest wyniosła 54 m2	0,32	0,05
Odsetek osób pozbawionych dostępu do sieci wodociągowej 2015	MWiK sp. z o.o.	Liczba osób pozbawionych dostępu do sieci wodociągowej wyniosła 0 osób	0,69%	0,00%
Odsetek osób pozbawionych dostępu do sieci kanalizacyjnej 2015	MWiK sp. z o.o.	Liczba osób pozbawionych dostępu do sieci kanalizacyjnej wyniosła 0 osób	4,95%	0,00%
Odsetek osób pozbawionych dostępu do sieci gazowej 2015	PSG sp. z o.o.	Liczba osób pozbawionych dostępu do sieci gazowej wyniosła 11 osób	10,34%	0,99%
Odsetek osób pozbawionych dostępu do sieci ciepłowniczej 2015	MZEC sp. z o.o.	Liczba osób pozbawionych dostępu do sieci ciepłowniczej wyniosła 0 osób	30,98%	0,00%

Spis map, wykresów i tabel

Mapa 1. Stan zagospodarowania i użytkowania terenów w mieście Kędzierzyn-Koźle	14
Mapa 2. Graficzne przedstawienie obszarów rewitalizacji.	16
Mapa 3. Położenie miasta Kędzierzyn-Koźle na tle powiatu kędzierzyńsko-kozielskiego	22
Mapa 4. Osiedla miasta Kędzierzyn-Koźle.....	23
Mapa 5. Podobszar rewitalizacji Koźle	180
Mapa 6. Podobszar rewitalizacji Centrum.....	184
Mapa 7. Podobszar rewitalizacji Blachownia	188
Mapa 8. Podobszar rewitalizacji Azoty.....	192
Wykres 1. Ludność faktycznie zamieszkała w mieście Kędzierzyn-Koźle w latach 2004-2014	24
Wykres 2. Struktura ludność według grup wiekowych w mieście Kędzierzyn-Koźle w 2004 i 2014 roku	25
Wykres 3. Struktura ludności według ekonomicznych grup wieku w mieście Kędzierzyn-Koźle w latach 2010-2014	28
Wykres 4. Małżeństwa zawarte w mieście Kędzierzyn-Koźle w latach 2010-2014.....	34
Wykres 5. Saldo migracji w mieście Kędzierzyn-Koźle w latach 2010-2014	35
Wykres 6. Bezrobotni ogółem w mieście Kędzierzyn-Koźle w latach 2010-2014	37
Wykres 7. Gospodarstwa domowe korzystające z pomocy społecznej w mieście Kędzierzyn-Koźle w latach 2010-2014.....	46
Wykres 8. Podmioty gospodarcze według podstawowych profili działalności – stan na 31.XII.2014 ..	73
Wykres 9. Udział terenów zieleni w powierzchni ogółem w 2014 roku	96
Wykres 10. Lesistość obszarów w 2014 roku	97
Wykres 11. Uczniowie i absolwenci szkół podstawowych w mieście Kędzierzyn-Koźle w latach 2010-2014.....	110
Wykres 12. Uczniowie i absolwenci szkół gimnazjalnych w mieście Kędzierzynie-Koźlu w latach 2010-2014.....	112
Wykres 13. Uczniowie i absolwenci liceów ogólnokształcących w mieście Kędzierzyn-Koźle w latach 2010-2014	113
Wykres 14. Uczniowie i absolwenci zasadniczych szkół zawodowych w mieście Kędzierzyn-Koźle w latach 2010-2014.....	115
Wykres 15. Uczniowie i absolwenci techników w mieście Kędzierzyn-Koźle w latach 2010-2014.....	116
Tabela 1. Liczba osób zameldowanych na pobyt stały i czasowy wg osiedli w mieście Kędzierzyn-Koźle w latach 2010-2015	24
Tabela 2. Ludność na 1 km ² w latach 2010-2014	26
Tabela 3. Odsetek kobiet w ludności faktycznie zamieszkałej w latach 2010-2014	26
Tabela 4. Liczba kobiet zameldowanych na pobyt stały i czasowy wg osiedli w mieście Kędzierzyn-Koźle w latach 2010-2015	27
Tabela 5. Współczynnik feminizacji ogółem w latach 2010-2014.....	27
Tabela 6. Struktura ludności według ekonomicznych grup wieku wg osiedli w mieście Kędzierzyn-Koźle w latach 2010-2015	29
Tabela 7. Odsetek ludności w wieku przedprodukcyjnym w ogóle ludności w latach 2010-2014	30
Tabela 8. Odsetek ludności w wieku produkcyjnym w ogóle ludności w latach 2010-2014	30

Tabela 9. Odsetek ludności w wieku poprodukcyjnym w ogóle ludności w latach 2010-2014	31
Tabela 10. Wskaźniki obciążenia demograficznego w 2014 roku	32
Tabela 11. Ruch naturalny w mieście Kędzierzyn-Koźle w latach 2010-2014	32
Tabela 12. Urodzenia żywe na 1000 ludności w latach 2010-2014.....	33
Tabela 13. Zgony na 1000 ludności w latach 2010-2014.....	33
Tabela 14. Przyrost naturalny na 1000 ludności w latach 2010-2014.....	34
Tabela 15. Małżeństwa zawarte na 1000 mieszkańców w latach 2010-2014.....	35
Tabela 16. Saldo migracji na 1000 osób w latach 2010-2014	36
Tabela 17. Saldo migracji zagranicznych na 1000 osób w latach 2010-2014.....	36
Tabela 18. Udział bezrobotnych w liczbie osób w wieku produkcyjnym w latach 2010-2014	37
Tabela 19. Liczba osób, którym przyznano świadczenia z powodu bezrobocia wg osiedli w mieście Kędzierzyn-Koźle w latach 2010-2010.....	38
Tabela 20. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej oraz liczba udzielonych świadczeń pomocy społecznej wg osiedli w mieście Kędzierzyn-Koźle w latach 2010-2015	45
Tabela 21. Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej w latach 2010-2014.....	47
Tabela 22. Powody przyznania pomocy społecznej w 2014 roku	47
Tabela 23. Struktura demograficzna odbiorców pomocy społecznej w latach 2012-2014	48
Tabela 24. Wybrane rodzaje pomocy udzielanej rodzinom w latach 2012-2014 (liczba rodzin).....	48
Tabela 25. Inne formy pomocy przyznane w Gminie Kędzierzyn-Koźle w 2014 roku.....	49
Tabela 26. Liczba osób, którym przyznano świadczenia z powodu ubóstwa wg osiedli w mieście Kędzierzyn-Koźle w latach 2010-2015.....	50
Tabela 27. Liczba osób, którym przyznano świadczenia z powodu przemocy w rodzinie wg osiedli w mieście Kędzierzyn-Koźle w latach 2010-2015.....	51
Tabela 28. Liczba „Niebieskich Kart” wg osiedli w mieście Kędzierzyn-Koźle w latach 2010-2015	52
Tabela 29. Liczba osób, którym przyznano świadczenia z powodu alkoholizmu w mieście Kędzierzyn-Koźle w latach 2010-2015	54
Tabela 30. Liczba osób, którym przyznano świadczenia z powodu niepełnosprawności wg osiedli w mieście Kędzierzyn-Koźle w latach 2010-2015.....	56
Tabela 31. Liczba osób, którym przyznano świadczenia z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby wg osiedli w mieście Kędzierzyn-Koźle w latach 2010-2015	57
Tabela 32. Ewidencja wyników działań Straży Miejskiej w 2015 roku.....	58
Tabela 33. Przystępstwa stwierdzone w zakończonych postępowaniach przygotowawczych w mieście Kędzierzyn-Koźle w latach 2013-2015.....	62
Tabela 34. Frekwencja wyborcza w wyborach samorządowych w latach 2006, 2010 i 2014	64
Tabela 35. Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 10 tys. mieszkańców w latach 2010-2014.....	68
Tabela 36. Liczba głosów oddanych w trakcie głosowania na projekty w ramach Budżetu Obywatelskiego wg osiedli w mieście Kędzierzyn-Koźle w 2016 roku.....	69
Tabela 37. Podmioty gospodarcze według liczby pracowników w mieście Kędzierzyn-Koźle w latach 2010-2014	71
Tabela 38. Podmioty gospodarcze wg sektora własności w mieście Kędzierzyn-Koźle w latach 2010-2014.....	72
Tabela 39. Podmioty gospodarcze wg sekcji PKD w mieście Kędzierzyn-Koźle w latach 2010-2014....	74
Tabela 40. Struktura podmiotów gospodarczych według sekcji PKD 2007 w latach 2010-2014.....	75
Tabela 41. Podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności w latach 2010-2014	76
Tabela 42. Jednostki nowo zarejestrowane w rejestrze REGON na 10 tys. ludności w latach 2010-2014	76
Tabela 43. Jednostki wykreślone z rejestru REGON na 10 tys. ludności w latach 2010-2014	77

Tabela 44. Saldo jednostek nowych i wykreślonych z rejestru REGON na 10 tys. ludności w latach 2010-2014	77
Tabela 45. Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym w latach 2010-2014	78
Tabela 46. Podmioty gospodarcze zatrudniające 0-9 pracowników na 10 tys. mieszkańców w wieku produkcyjnym w latach 2010-2014	78
Tabela 47. Podmioty gospodarcze zatrudniające 10-49 pracowników na 10 tys. mieszkańców w wieku produkcyjnym w latach 2010-2014	79
Tabela 48. Podmioty gospodarcze zatrudniające 50-249 pracowników na 10 tys. mieszkańców w wieku produkcyjnym w latach 2010-2014	79
Tabela 49. Podmioty gospodarcze zatrudniające powyżej 250 pracowników na 10 tys. mieszkańców w wieku produkcyjnym w latach 2010-2014	80
Tabela 50. Liczba pracujących w mieście Kędzierzyn-Koźle w latach 2010-2014	81
Tabela 51. Pracujący na 1000 ludności w latach 2010-2014.....	81
Tabela 52. Grunty zabudowane i zurbanizowane ogółem – udział w powierzchni ogółem w latach 2010-2014	94
Tabela 53. Odsetek terenów mieszkaniowych – udział w gruntach zabudowanych i zurbanizowanych ogółem w latach 2010-2014	94
Tabela 54. Odsetek terenów przemysłowych – udział w gruntach zabudowanych i zurbanizowanych ogółem w latach 2010-2014.....	95
Tabela 55. Odsetek terenów rekreacji i wypoczynku – udział w gruntach zabudowanych i zurbanizowanych ogółem w latach 2010-2014.....	95
Tabela 56. Tereny zielone – udział w powierzchni ogółem wg stanu na 31.12.2014 roku	97
Tabela 57. Odpady zmieszane na 1 mieszkańca w kg w latach 2010-2014	98
Tabela 58. Liczba mieszkańców na 1 przychodnię w latach 2010-2014.....	102
Tabela 59. Porady lekarskie na 1000 mieszkańców w latach 2010-2014.....	103
Tabela 60. Ludność na aptekę ogólnodostępną i punkt apteczny w latach 2010-2014	104
Tabela 61. Odsetek dzieci objętych opieką w żłobkach w latach 2010-2014	107
Tabela 62. Odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w latach 2010-2014.....	108
Tabela 63. Dzieci w wieku 3-5 lat przypadające na jedno miejsce w placówce wychowania przedszkolnego w latach 2010-2014	109
Tabela 64. Uczniowie szkoły podstawowej przypadający na 1 oddział (klasę) w latach 2010-2014 .	111
Tabela 65. Uczniowie gimnazjum przypadający na 1 oddział (klasę) w latach 2010-2014	112
Tabela 66. Uczniowie szkół ogólnokształcących przypadający na 1 oddział (klasę) w latach 2010-2014	114
Tabela 67. Uczniowie zasadniczych szkół zawodowych przypadający na 1 oddział (klasę) w latach 2010-2014	115
Tabela 68. Uczniowie technikum przypadający na 1 oddział (klasę) w latach 2010-2014.....	117
Tabela 69. Liczba osób uczestniczących w bezpłatnych oraz płatnych zajęciach organizowanych przez samorządowe instytucje kultury w mieście Kędzierzyn-Koźle w 2015 roku	121
Tabela 70. Liczba mieszkańców na 1 dom, ośrodek kultury, klub i świetlicę w latach 2011-2014	122
Tabela 71. Grupy artystyczne na 10 tys. mieszkańców w latach 2011-2014	122
Tabela 72. Imprezy artystyczne na 10 tys. mieszkańców w latach 2011-2014	123
Tabela 73. Liczba czynnych czytelników bibliotek wg osiedli w mieście Kędzierzyn-Koźle w latach 2010-2015	124
Tabela 74. Ludność na 1 placówkę biblioteczną w latach 2010-2014.....	125
Tabela 75. Księgozbiór bibliotek na 1000 ludności w latach 2010-2014.....	125
Tabela 76. Czytelnicy bibliotek publicznych na 1000 ludności w latach 2010-2014	126
Tabela 77. Wypożyczenia księgozbioru na 1 czytelnika w woluminach w latach 2010-2014.....	126

Tabela 78. Kluby sportowe, członkowie oraz ćwiczący w mieście Kędzierzyn-Koźle w latach 2010-2014	128
Tabela 79. Kluby sportowe na 10 tys. mieszkańców w latach 2010-2014	128
Tabela 80. Członkowie klubów sportowych na 10 tys. mieszkańców w latach 2010-2014	129
Tabela 81. Ćwiczący w klubach sportowych na 10 tys. mieszkańców w latach 2010-2014.....	129
Tabela 82. Obiekty noclegowe na 1000 mieszkańców w latach 2010-2014	130
Tabela 83. Miejsca noclegowe na 1000 mieszkańców w latach 2010-2014	130
Tabela 84. Turyści w okresie I-XII na 1000 mieszkańców w latach 2010-2014	131
Tabela 85. Noclegi udzielone w okresie I-XII na 1000 mieszkańców w latach 2010-2014.....	131
Tabela 86. Liczba publicznych miejsc parkingowych wg osiedli miasta Kędzierzyn-Koźle.....	141
Tabela 87. Długość ścieżek i tras rowerowych wg osiedli miasta Kędzierzyn-Koźle	142
Tabela 88. Ścieżki rowerowe na 10 tys. km ² i na 10 tys. ludności w latach 2011-2014	143
Tabela 89. Charakterystyka sieci wodociągowej w mieście Kędzierzyn-Koźle w latach 2010-2014 ...	144
Tabela 90. Odsetek ludności korzystającej z sieci wodociągowej w latach 2010-2014	145
Tabela 91. Charakterystyka sieci kanalizacyjnej w mieście Kędzierzyn-Koźle w latach 2010-2014....	146
Tabela 92. Odsetek ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej w latach 2010-2014	146
Tabela 93. Oczyszczalnie ścieków w mieście Kędzierzyn-Koźle w latach 2010-2014.....	148
Tabela 94. Odsetek ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków miejskich i wiejskich w latach 2010-2014.....	148
Tabela 95. Charakterystyka sieci gazowej w mieście Kędzierzyn-Koźle w latach 2010-2014	152
Tabela 96. Korzystanie z sieci gazowej w mieście Kędzierzyn-Koźle w latach 2010-2014	152
Tabela 97. Odsetek ludności korzystającej z sieci gazowej w latach 2010-2014	153
Tabela 98. Zużycie energii elektrycznej w miastach na 1 mieszkańca miast w latach 2010-2014.....	155
Tabela 99. Budynki mieszkalne i zasoby mieszkaniowe w mieście Kędzierzyn-Koźle w latach 2010-2014.....	155
Tabela 100. Mieszkania na 1000 mieszkańców w latach 2010-2014	156
Tabela 101. Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w latach 2010-2014	156
Tabela 102. Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę w latach 2010-2014	157
Tabela 103. Obszary wymagające rewitalizacji wg respondentów badania IDI.....	164
Tabela 104. Wskaźniki użyte do oceny koncentracji negatywnych zjawisk społecznych oraz występowania zjawisk negatywnych gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych oraz technicznych w Kędzierzynie-Koźlu	169
Tabela 105. Wystandaryzowane wskaźniki użyte do oceny koncentracji negatywnych zjawisk społecznych w Kędzierzynie-Koźlu	172
Tabela 106. Obszary zdegradowane w Kędzierzynie-Koźlu.....	174
Tabela 107. Wykaz organizacji pozarządowych prowadzących działalność w mieście Kędzierzyn-Koźle (stan na 26.05.2016).....	200

Załącznik 1 Raport z badania ilościowego z mieszkańcami miasta Kędzierzyn-Koźle

Załącznik 2 Wykaz organizacji pozarządowych

Tabela 107. Wykaz organizacji pozarządowych prowadzących działalność w mieście Kędzierzyn-Koźle (stan na 26.05.2016)

Lp.	Nazwa	Siedziba	Forma prawna	Rok powstania	Status OPP
1	Automobilklub Kędzierzyńsko-Kozielski	Wojska Polskiego 17	stowarzyszenie	1985	OPP
2	Beninca Uczniowski Klub Sportowy Feniks	Powstańców 52	stowarzyszenie kultury fizycznej	2012	
3	Eko Klub "Zieloni"	Partyzantów 14 lok. D/5	stowarzyszenie	2006	
4	Fundacja "Bądź Człowiekiem"	Wyzwolenia 7	fundacja	2000	OPP
5	Fundacja "Mocna Rodzina"	Al. Partyzantów 14c lok. 1	fundacja	2004	
6	Fundacja Alter Visum	Husarska 24	fundacja	2014	
7	Fundacja Cis Ziemi Kozielskiej	Wyzwolenia 22 lok. 3	fundacja	2013	
8	Fundacja Dla Dobra Publicznego	Grunwaldzka 27	fundacja	2002	
9	Fundacja Instytut Społeczno-Gospodarczy	Plebiscytowa 4d lok. 12	fundacja	2012	
10	Fundacja Orłąt Opolskich Mieczysława Kuleszyńskiego	Poniatowskiego 1-3 lok. 9	fundacja	2013	
11	Fundacja Promocji Aktywnego Trybu Życia "Riad"	Piastowska 53	fundacja	2006	
12	Fundacja Radio Park "Wstuchani w Ciebie"	Piastowska 1	fundacja	2009	
13	Fundacja Romane Pszała	1 Maja 12a lok. 10	fundacja	2011	
14	Fundacja Sportstep	Hugo Kołłątaja 21	fundacja	2014	
15	Fundacja Wiedzieć Więcej	Kadetów 9 lok. 3	fundacja	2011	
16	Getbol Klub "Iskra" Raszowa	Korfantego 12 lok. 17	stowarzyszenie kultury fizycznej	2006	
17	Grupa Inicjatyw Lokalnych	Mieszka I 5e lok. 6	stowarzyszenie	2002	
18	Instytut Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego	Wyspa 3	fundacja	2003	
19	International Police Association Międzynarodowe Stowarzyszenie Policji Sekcja Polska Region Kędzierzyn-Koźle	Wojska Polskiego 18	jednostka terenowa stowarzyszenia posiadająca	2004	

			osobowość prawną		
20	Katolickie Centrum Pomocy Rodzinie	Chemików 6	stowarzyszenie	2012	OPP
21	Katolickie Stowarzyszenie Centroprawicy	Ligonia 22	stowarzyszenie	2001	
22	Kędzierzyńska Strefa Aktywna	Chopina 12 lok. 11	stowarzyszenie	2011	
23	Kędzierzyński Klub Szachowy "Szach"	Aleja Jana Pawła II 27 lok. 25	stowarzyszenie kultury fizycznej	2001	OPP
24	Kędzierzyński Klub Tenisowy	Bolesława Śmiałego 2	stowarzyszenie	2005	
25	Kędzierzyńskie Towarzystwo Brydżowe	Wieczorka 4D lok. 5	stowarzyszenie kultury fizycznej	1999	
26	Kędzierzyńsko-Kozielskie Stowarzyszenie "Amazonki"	Wyzwolenia 7	stowarzyszenie	2009	
27	Kędzierzyńsko-Kozielskie Stowarzyszenie Trzeźwości	Bolesława Krzywoustego 2	stowarzyszenie	2002	OPP
28	Kędzierzyńsko-Kozielskie Towarzystwo Historyczne	Leszka Białego 4a lok. 15	stowarzyszenie	2012	
29	Kędzierzyńsko-Kozielskie Towarzystwo Przyjaciół Zwierząt i Opieki nad Zwierzętami	Grunwaldzka 31	stowarzyszenie	2011	OPP
30	Kędzierzyńsko-Kozielskie Towarzystwo Sportów Alternatywnych "Zakwas"	Głębzycka 5	stowarzyszenie kultury fizycznej	2011	
31	Klub Kibica Drużyny Piłki Siatkowej w Kędzierzynie-Koźlu	Partyzantów 26b/3	stowarzyszenie kultury fizycznej	2001	
32	Klub Piłkarski Kędzierzyn-Koźle w Kędzierzynie-Koźlu	Konopnickiej 16	stowarzyszenie	2005	
33	Klub Sportowy "Caper"	Stalmacha 20	stowarzyszenie kultury fizycznej	2006	
34	Klub Sportowy "Cisowa"	Brzechwy 76	stowarzyszenie kultury fizycznej	2001	
35	Klub Sportowy "Koziołek"	Łukasiewicza 57A	stowarzyszenie kultury fizycznej	2013	
36	Klub Sportowy "Marina Lasoki"	Lasoki 1	stowarzyszenie kultury fizycznej	2008	
37	Klub Sportowy Centrum Kolarskie Kędzierzyn-Koźle	Wita Stwosza 6	stowarzyszenie kultury fizycznej	1996	
38	Klub Sportowy Sławięcice w Kędzierzynie-Koźlu	Asnyka 14	stowarzyszenie kultury fizycznej	1994	OPP
39	Kłodnickie Towarzystwo Sportowe KTS "Kłodnica" w Kędzierzynie Koźlu	Kłodnicka 38a	stowarzyszenie kultury fizycznej	2001	OPP
40	Kozielskie Stowarzyszenie Miłośników Historii i Archeologii "Explorator"	Synów Pułku 13	stowarzyszenie	2009	OPP
41	Kozielskie Stowarzyszenie Przyjaciół Strzelectwa "Cel"	Dunikowskiego	stowarzyszenie kultury fizycznej	2001	
42	Kozielskie Stowarzyszenie Rekonstrukcji Historycznej	Słowackiego 9 lok. 3	stowarzyszenie	2010	
43	Ludowy Klub Jeździecki	Wyspa 11d	stowarzyszenie kultury fizycznej	1999	
44	Ludowy Uczniowski Klub Sportowy "Chemik" w Kędzierzynie-Koźlu	Grunwaldzka 71	stowarzyszenie kultury fizycznej	2008	
45	Miejski Klub Żeglarski	Kłodnicka 62	stowarzyszenie kultury fizycznej	1988	

46	Miejski Międzyszkolny Klub Sportowy	Grunwaldzka 71	stowarzyszenie kultury fizycznej	1994	OPP
47	Międzyszkolny Ludowy Uczniowski Klub Sportowy Technik Komorno	Spółdzielców 1b lok. 13	stowarzyszenie kultury fizycznej	2005	
48	Międzyszkolny Uczniowski Klub Sportowy "Victor"	Grunwaldzka 27	stowarzyszenie kultury fizycznej	2006	
49	Międzyszkolny Uczniowski Klub Sportowy WOPR Kędzierzyn-Koźle	Aleja Jana Pawła II 31	stowarzyszenie kultury fizycznej	2014	
50	Najemna Kompania Grodu Koźle	Lompy 5b lok. 12	stowarzyszenie	2012	
51	Ochotnicza Straż Pożarna "Kłodnica" w Kędzierzynie-Koźlu	Kłodnicka 23	stowarzyszenie	1992	
52	Ochotnicza Straż Pożarna Oddział Ratownictwa Wodnego Koźle	Wyspa 22C	stowarzyszenie	1998	
53	Ochotnicza Straż Pożarna Sławęcice	Sławęcicka 18	stowarzyszenie	1992	
54	Ochotnicza Straż Pożarna w Cisowej	Brzechwy 44	stowarzyszenie	1992	
55	Ochotnicza Straż Pożarna w Miejscu Kłodnickim	Szpaków 11	stowarzyszenie	1992	
56	Ochotnicza Straż Pożarna w Reńskiej Wsi	Reński Koniec 2	stowarzyszenie	2001	
57	Ognisko Towarzystwa Krzewienia Kultury Fizycznej "Blachowianka"	Szkolna 15	stowarzyszenie kultury fizycznej	2003	
58	Ogólnopolskie Stowarzyszenie Rodzin Osób Niepełnosprawnych "Razem Możemy Więcej"	Miarki 29B lok. 13	stowarzyszenie	2009	
59	Olimpiady Specjalne Polska - Opolski Oddział Regionalny	Dunajewskiego 8	jednostka terenowa stowarzyszenia nieposiadająca osobowości prawnej	2004	
60	Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów - Zarząd Rejonowy	Al. Jana Pawła II 3	jednostka terenowa stowarzyszenia nieposiadająca osobowości prawnej	2000	
61	Polski Związek Głuchych - Terenowy Ośrodek Rehabilitacji i Wsparcia Społecznego Niesłyszących	Dąbrowskiego 2	jednostka terenowa stowarzyszenia nieposiadająca osobowości prawnej		
62	Polskie Stowarzyszenie Darta	Sławęcicka 3	stowarzyszenie kultury fizycznej	2011	
63	Polskie Stowarzyszenie Na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym Koło w Kędzierzynie-Koźlu	Skarbowa 4	jednostka terenowa stowarzyszenia posiadająca osobowość prawną	1991	OPP
64	Regionalne Stowarzyszenie Kultury Zdrowotnej i Sportu NSZZ "Solidarność" Śląska Opolskiego	Piramowicza 34	stowarzyszenie kultury fizycznej	2001	
65	Rogowskie Towarzystwo Sportowe Odra Kędzierzyn-Koźle	Główna 54	stowarzyszenie kultury fizycznej	2005	OPP
66	Sei Budokai Kędzierzyn-Koźle	Orzeszkowej 2 lok. 1-2	stowarzyszenie	2012	
67	Stowarzyszenie - Jackowa Dolina	Nowowiejska 26	stowarzyszenie	2004	

68	Stowarzyszenie "Amaltea"	Dąbrowszczaków 7a lok. 1	stowarzyszenie	2008	
69	Stowarzyszenie "Dziecko w Potrzebie"	Kościuszki 43a	stowarzyszenie zwykłe	1997	
70	Stowarzyszenie "Fair Trade For Consumers"	24 Kwietnia 21	stowarzyszenie zwykłe	2012	
71	Stowarzyszenie "Halo Radio Taxi"	Grunwaldzka 8	stowarzyszenie	2014	
72	Stowarzyszenie "KK Pochwał się Miastem"	Kazimierza Wielkiego 12 lok. 16	stowarzyszenie zwykłe	2010	
73	Stowarzyszenie "Nasza Idea"	Żmichowskiej 1	stowarzyszenie	2015	
74	Stowarzyszenie "Patriotyczny Kędzierzyn-Koźle"	1 Maja 2	stowarzyszenie	2015	
75	Stowarzyszenie "Razem"	Mieszka I 4	stowarzyszenie	2013	
76	Stowarzyszenie "Spóźnieni...?"	Pułaskiego 10 lok. 1	stowarzyszenie	2006	
77	Stowarzyszenie "Tele Radio Taxi" w Kędzierzynie-Koźlu	Kozielska 14a lok. 11	stowarzyszenie	1994	
78	Stowarzyszenie "Wychowanie Przez Sztukę"	Kościuszki 40	stowarzyszenie	2007	
79	Stowarzyszenie "Zawsze Dziecko"	Krasickiego 10	stowarzyszenie	2004	
80	Stowarzyszenie "Zmienimy Miasto"	Sadowa 16	stowarzyszenie	2002	
81	Stowarzyszenie Absolwentów i Przyjaciół I Liceum Ogólnokształcącego im. H. Sienkiewicza w Kędzierzynie-Koźlu	Piramowicza 36	stowarzyszenie	2005	
82	Stowarzyszenie Arbeiter - Samariter - Bund Śląsk	Matejki 10-12	stowarzyszenie	2011	
83	Stowarzyszenie Artystów Obrazu i Dźwięku Projekt Prognoza	Sądowa 2 lok. 4	stowarzyszenie zwykłe	1998	
84	Stowarzyszenie Bargingu "Odra" w Kędzierzynie-Koźlu	Morcinka 9	stowarzyszenie	2003	
85	Stowarzyszenie Blechhammer-1944	Wyzwolenia 7	stowarzyszenie	2010	
86	Stowarzyszenie Charytatywne Śląsk	Łukaszewicza 2	stowarzyszenie zwykłe	1997	
87	Stowarzyszenie dla Dobra Społecznego Pro Bono	Marynarska 1 lok. 5	stowarzyszenie	2009	
88	Stowarzyszenie Edukacji Technicznej "Energetyk"	Energetyków 11	stowarzyszenie	2008	
89	Stowarzyszenie Handlowców Kędzierzyna-Koźla "Tuligrosz" w Kędzierzynie-Koźlu	Damrota 20	stowarzyszenie	1999	
90	Stowarzyszenie Inicjatyw Kulturalnych Pasja	Przodowników Pracy 8C	stowarzyszenie	2013	
91	Stowarzyszenie Inżynierów i Techników Przemysłu Chemicznego - Oddział Kędzierzyn-Koźle	Wojska Polskiego 16	jednostka terenowa stowarzyszenia nieposiadająca osobowości prawnej	1951	
92	Stowarzyszenie Klub Żeglarski "Nauta"	Skarbowa 3 lok. D III	stowarzyszenie	2000	
93	Stowarzyszenie Kresowian Kędzierzyn-Koźle	Skarbowa 10	stowarzyszenie	2013	

94	Stowarzyszenie Kupców "Manhatan"	Jana Pawła II 27	stowarzyszenie	1996	
95	Stowarzyszenie Mleczarnia - Muzeum PRL-u	Piastowska	stowarzyszenie	2014	
96	Stowarzyszenie Modelarzy "Koziołki"	Chopina 14 lok. 4	stowarzyszenie	2013	
97	Stowarzyszenie Motocyklistów Troopers Of Highways MC	Lwowska 7 lok. 8	stowarzyszenie	2015	
98	Stowarzyszenie Na Rzecz Dzieci i Młodzieży "Chcieć Więcej"	Tuwima 42	stowarzyszenie	205	
99	Stowarzyszenie na rzecz Dzieci i Młodzieży Zagrożonej Demoralizacją "Kładka"	Sądowa 6	stowarzyszenie	2010	
100	Stowarzyszenie Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych i Przewlekłe Chorych "Siła Serc"	Teligi 9	stowarzyszenie	2015	
101	Stowarzyszenie Na Rzecz Pomocy Potrzebującym "Trampolina"	Piramowicza 27	stowarzyszenie	2014	
102	Stowarzyszenie na rzecz Rozwoju Edukacji	Matejki 19	stowarzyszenie	2004	
103	Stowarzyszenie na rzecz Rozwoju i Modernizacji Szpitala Nr 1 w Kędzierzynie-Koźlu w likwidacji	Roosevelta 1	stowarzyszenie	2009	
104	Stowarzyszenie Na Rzecz Rozwoju Państwowej Szkoły Muzycznej I St. Nr 2 im. Marii Szymanowskiej w Kędzierzynie-Koźlu	Skłodowskiej-Curie 9	stowarzyszenie	2013	
105	Stowarzyszenie Na Rzecz Rozwoju Żeglugi Śródlądowej i Dróg Wodnych "Rada Kapitanów Żeglugi Śródlądowej"	Wyspa 22A	stowarzyszenie	2014	
106	Stowarzyszenie Naukowe Psychologia i Seksuologia LGBT	Anny 4/7	stowarzyszenie zwykłe	2014	
107	Stowarzyszenie Ochrony Zdrowia Mieszkańców Powiatu Kędzierzyńsko-Kozielskiego "Nasze Zdrowie"	Wiklinowa 59	stowarzyszenie zwykłe	2006	
108	Stowarzyszenie Ogrodowe "Akwen"	Piastowska 2 lok. 1	stowarzyszenie ogrodowe	2015	
109	Stowarzyszenie Ogrody Kłodnickie	Matejki 29 lok. 1	stowarzyszenie	2013	
110	Stowarzyszenie Osób Prowadzących Działalność Gospodarczą na Terenie Miasta i Powiatu Kędzierzyn-Koźle "Forum"	Al. Jana Pawła II 4	stowarzyszenie	2002	
111	Stowarzyszenie Oświatowe Koźle Rogi - Bildungsgesellschaft Cosel Rogau	Złotnicza 10	stowarzyszenie	2012	
112	Stowarzyszenie Płetwonurków "Walenie"	Bema 21	stowarzyszenie	2001	
113	Stowarzyszenie Polskich Przewoźników Mikrobusowych w Ruchu Krajowym i Zagranicznym	Wiśniowa 3	stowarzyszenie zwykłe	1995	
114	Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom "Brzdąc"	Grunwaldzka 29	stowarzyszenie	1995	OPP
115	Stowarzyszenie Profesjonalistów Psychoedukacji i Rozwoju Przedsiębiorczości "Mediana"	Gajowa 10	stowarzyszenie	2000	
116	Stowarzyszenie Profesjonalistów z Zakresu Profilaktyki Uzależnień i	Skarbowska 4	stowarzyszenie	1999	

	Psychopedagogicznej Pomocy Rodzinie i Dziecku "Familia"				
117	Stowarzyszenie Prometeusz	Grunwaldzka 27	stowarzyszenie	2001	
118	Stowarzyszenie Promocji Zdrowia "Krew i Szpik"	Reja 2a lok. 417	stowarzyszenie	2000	
119	Stowarzyszenie Przyjaciół Chóru "Echo Kresów"	Skarbowa 10	stowarzyszenie	2014	
120	Stowarzyszenie Przyjaciół Domów Pomocy Społecznej w Kędzierzynie-Koźlu	Dąbrowszczaków 1	stowarzyszenie	2005	OPP
121	Stowarzyszenie Przyjaciół Szkoły Podstawowej Nr 13	Stoczniovców 11	stowarzyszenie	2009	
122	Stowarzyszenie Przyjaciół Zespołu Szkół Żegluga Śródlądowej im. Bohaterów Westerplatte - "Żegluga - Koźle"	Bohaterów Westerplatte 1	stowarzyszenie	2010	
123	Stowarzyszenie Rodzin i Przyjaciół Autystów "Mały Książę" w Kędzierzynie-Koźlu	Piastowska 19	stowarzyszenie	2009	OPP
124	Stowarzyszenie Rodzin Zastępczych "Dobra Rodzina"	Brzozowa 4	stowarzyszenie	2010	
125	Stowarzyszenie Społeczno-Edukacyjne "Ziemia Kozielska"	Piramowicza 32	stowarzyszenie zwykłe		
126	Stowarzyszenie Sportowe "Kaman Volley"	Litewska 15	stowarzyszenie	2004	OPP
127	Stowarzyszenie Sympatyków Karate "Bushido" Kędzierzyn-Koźle	Piastowska 47 lok. 1	stowarzyszenie	2010	OPP
128	Stowarzyszenie Sympatyków Kędzierzyńskiej Siatkówki "Sektor 13"	Wojska Polskiego 13	stowarzyszenie	2013	
129	Stowarzyszenie Sympatyków Piłki Siatkowej w Kędzierzynie-Koźlu	Piastowska 1	stowarzyszenie	2009	
130	Stowarzyszenie Tenisowy Klub Sportowy	Grabskiego 1	stowarzyszenie kultury fizycznej	2001	OPP
131	Stowarzyszenie Uniwersytet Trzeciego Wieku w Kędzierzynie-Koźlu	Aleja Jana Pawła II 27	stowarzyszenie	2006	OPP
132	Stowarzyszenie Uniwersytet Trzeciego Wieku Ziemi Kozielskiej	Skarbowa 10 lok. 1	stowarzyszenie	2014	
133	Stowarzyszenie Użytkowników Ogrodów Działkowych "Jelonek" w Starej Kuźni	Grunwaldzka 10	stowarzyszenie zwykłe	2013	
134	Stowarzyszenie Wędkarzy Akwenu w Kędzierzynie-Koźlu Osiedle Rogi	Targowa 21 lok. 2	stowarzyszenie kultury fizycznej	2004	
135	Stowarzyszenie Właścicieli Szkół Nauki Jazdy Ziemi Opolskiej w likwidacji	Pamięci Sybiraków 2	stowarzyszenie	2000	
136	Stowarzyszenie Zespół Pieśni i Tańca "Komes"	Kazimierza Wielkiego 9	stowarzyszenie	1996	OPP
137	Stowarzyszenie Zwykłe "Radio Taxi 91-91"	Al. Jana Pawła II 36	stowarzyszenie zwykłe	2009	
138	Szkolny Związek Sportowy w Kędzierzynie Koźlu	Piramowicza 30	stowarzyszenie kultury fizycznej	2012	
139	Śląski Team Karpiowy	Pionierów 7 lok. 101	stowarzyszenie	2010	
140	Światowy Związek Organizacji Romskich w Polsce	Grunwaldzka 27 lok. 4	federacja, związek stowarzyszeń	2013	
141	Towarzystwo Miłośników Hokeja na Lodzie w likwidacji	Matejki 19	stowarzyszenie	2003	

142	Towarzystwo Opieki nad Zwierzętami w Kędzierzynie-Koźlu	Skargi 5B lok. 1	stowarzyszenie	1991	OPP
143	Towarzystwo Pływackie "U.B.O.T." Masters	Kościelna 17	stowarzyszenie kultury fizycznej	2002	
144	Towarzystwo Przyjaciół Dzieci - Opolski Oddział Regionalny - Oddział Powiatowy w Kędzierzynie-Koźlu	Wyzwolenia 7	jednostka terenowa stowarzyszenia nieposiadająca osobowości prawnej	2005	
145	Towarzystwo Przyjaciół Sławięcic	Asnyka 2	stowarzyszenie	2003	
146	Towarzystwo Przyjaźni Kędzierzyn-Koźle - Soest	Kosmonautów 9 lok. 106	stowarzyszenie zwykłe	1994	
147	Towarzystwo Społeczno-Kulturalne Romów w Rzeczypospolitej Polskiej z siedzibą w Kędzierzynie-Koźlu	Grunwaldzka 27 lok. 4	stowarzyszenie	1996	
148	Towarzystwo Sportowe "Chemik" Kędzierzyn-Koźle	Królowej Jadwigi 10	stowarzyszenie kultury fizycznej	2006	OPP
149	Towarzystwo Sportowe "Chemik" w Kędzierzynie-Koźlu w likwidacji	Grunwaldzka 71	stowarzyszenie kultury fizycznej	2006	
150	Towarzystwo Sportowe "Infiniti" Kędzierzyn-Koźle	Aleja Jana Pawła II 58	stowarzyszenie	2015	
151	Towarzystwo Sportowe "Odra"	Bolesława Chrobrego 25	stowarzyszenie kultury fizycznej	2002	
152	Towarzystwo Wędkarzy Ziemi Kozielskiej	Jana Pawła II 31	stowarzyszenie	2000	
153	Towarzystwo Ziemi Kozielskiej w Kędzierzynie-Koźlu	Kraszewskiego 5B	stowarzyszenie	1963	OPP
154	Uczniowski Klub Sportowy "Akademia Piłkarska Kędzierzyn-Koźle"	Wita Stwosza 17	stowarzyszenie kultury fizycznej	2015	
155	Uczniowski Klub Sportowy "Budowlanka" Kędzierzyn-Koźle	Skarbowska 2	stowarzyszenie kultury fizycznej	2011	
156	Uczniowski Klub Sportowy "Caper"	Stalmacha 20	stowarzyszenie kultury fizycznej	1996	
157	Uczniowski Klub Sportowy „Catia”	Archimedesza 4c/10	stowarzyszenie kultury fizycznej	2014	
158	Uczniowski Klub Sportowy "Olimp" przy Sportowym Gimnazjum Nr 5 im. Polskich Olimpijczyków	Pionierów 3 lok. 10	stowarzyszenie kultury fizycznej	2005	
159	Uczniowski Klub Sportowy "UKS Flota Młodych Kędzierzyn-Koźle"	1 Maja 3	stowarzyszenie kultury fizycznej	2012	
160	Uczniowski Klub Sportowy "UKS Cisek"	Planetorza 21	stowarzyszenie kultury fizycznej	2016	
161	Uczniowski Klub Sportowy 15	Szymanowskiego 19	stowarzyszenie kultury fizycznej	1999	
162	UKS Kłodnica w Kędzierzynie-Koźlu	Szymanowskiego 19	stowarzyszenie kultury fizycznej	2012	
163	Wielobranżowa Spółdzielnia Socjalna Ogniwo	Matejki 29 lok. 1	spółdzielnia socjalna	2005	OPP
164	Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe Województwa Opolskiego Oddział Rejonowy w Kędzierzynie-Koźlu	Al. Jana Pawła II 31	stowarzyszenie	1994	
165	Yacht-Klub Bryza	Grunwaldzka 3	stowarzyszenie kultury fizycznej	1986	
166	Związek Inwalidów Wojennych RP - Zarząd Oddziału	Plac Wolności 11	jednostka terenowa stowarzyszenia nieposiadająca	1990	

		osobowości prawnej		
--	--	--------------------	--	--

Źródło: <http://bazy.ngo.pl/>, Krajowy Rejestr Sądowy <https://ems.ms.gov.pl/krs/wyszukiwaniepodmiotu?t:lb=t> (25.05.2016)